

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

มหาวิทยาลัยเนชั่น

เครือข่ายวิจัยประจักษ์
Prochochuan Research Network

รายงานสืบเนื่อง การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22

เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”

วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566

ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล

ฉบับสาขา

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : นิติศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

วิทยาศาสตร์สุขภาพ : สาธารณสุขศาสตร์

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (PROCEEDINGS)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22

เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”

วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566

ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล

พิมพ์เมื่อ : มิถุนายน 2566

จัดพิมพ์เผยแพร่ : ส่วนงานวิจัยและบริการวิชาการ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

4 หมู่ 11 ลาดสวาย ลำลูกกา ปทุมธานี 12150

โทรศัพท์ 02-563-5252

อีเมล wtresearch.ac.th@gmail.com

เว็บไซต์ <http://www.western.ac.th/westernnew/main.php>

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีน เซอร์วิส ซัพพลาย

88/8 ถนนฉลองกรุง แขวงลำปลาตี เขต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520

โทรศัพท์ 0-92276-4177, 0-98197-9462

Email: meancopier@gmail.com

คำนำ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้จากการวิจัย รวมทั้งการสร้างเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นิสิตและนักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มหาวิทยาลัยเนชั่นและเครือข่ายวิจัยประชาชน จัดให้มีการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 ในหัวข้อ เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งเป็นเวทีทางวิชาการในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยและเพื่อสร้างแนวคิดการส่งเสริมการวิจัยตามยุทธศาสตร์แก่สถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 22 จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ นักวิชาการ นิสิต และนักศึกษาที่ร่วมนำเสนอผลงานให้บุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อไป คณะผู้จัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 22 ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมสัมมนาและผู้นำเสนอผลงานวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาในการให้ข้อเสนอแนะและพัฒนาบทความจนเป็นผลงานที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หวังว่าเอกสารฉบับนี้จะอำนวยความสะดวกต่อผู้อ่านและผู้นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

คณะทำงานจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานวิจัย

คำนิยม

ในปัจจุบันเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันโดยแพร่หลายในหมู่นักวิชาการ และ บุคคลโดยทั่วไปทุกชาติทุกภาษา ว่างานวิจัยเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ดีที่สุดในปัจจุบันในการแสวงหาความรู้ของปัญหาต่าง ๆ ที่มนุษย์ไม่รู้และต้องการ แสวงหาคำตอบ การวิจัยทำให้มนุษย์มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ การวิจัยทำให้มนุษย์ชาติมีความเจริญก้าวหน้ามีการพัฒนา มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การทหาร การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมถึงด้านอื่น ๆ ซึ่งทุกประเทศก็ให้ความสำคัญกับงานวิจัยและถือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐที่ จะต้องให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประเทศของตนเองมีความเจริญก้าวหน้าเหนือชาติอื่น ๆ ดังที่ปรากฏให้เห็น สำหรับประเทศไทยนั้นแม้ว่าจะได้มีการพัฒนางานวิจัยมาเป็นลำดับเป็นเวลานาน แต่การวิจัยของไทยก็ยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว และยังไม่อาจใช้เป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาได้ มีความพยายามผลักดันให้ทุกฝ่ายได้เห็นความสำคัญของการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นและสถาบันเครือข่าย 7 สถาบัน ประกอบด้วย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และ สถาบันการศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัยเนชั่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ สถาบันเทคโนโลยี แห่งสุวรรณภูมิ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น และเครือข่ายวิจัยประชาชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ จึงได้จัดงานการประชุม วิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 ประจำปีการศึกษา 2565 ในหัวข้อ เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการ และการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน” เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการให้กับคณาจารย์ บุคลากร นิสิต นักศึกษา นักวิชาการและผู้สนใจได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงความก้าวหน้าของงานวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ โดยมีการนำเสนอ ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยายและโปสเตอร์ ที่ครอบคลุมผลงานวิจัยในสาขาด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ขอขอบคุณ นายแพทย์ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์ (อธิบดีกรมควบคุมโรค) ในฐานะ องค์ปาถกฐาพิเศษ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่ทำให้เกียรติร่วมการประชุมวิชาการและนำเสนอ ผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 ขอขอบคุณสถาบันเครือข่ายทั้ง 7 สถาบัน ที่ร่วมมือและให้การสนับสนุนการจัด ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอให้พลังของความร่วมมือ ในครั้งนี้ ยังผลให้เกิด การต่อยอดองค์ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา เกิดประทุม)

รองอธิการบดี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22
เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”

วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566

ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล

หลักการและเหตุผล

หลายคนอาจจะคิดว่า ตอนนี้อะไรของโลกของเราจะแย่กว่าแต่ก่อน เพราะอุณหภูมิโลกก็สูงขึ้น เห็นข่าวภัยพิบัติก็เยอะ แต่การจะคิดว่าโลกแย่ลง ไปเสียทุกเรื่องก็คงไม่ถูกเสมอไป เพราะปัจจุบันโลกของเรามีประชากรที่เสียชีวิตน้อยกว่าในอดีตมาก ก่อนที่นวัตกรรมและเทคโนโลยีจะก้าวหน้า ชีวิตมนุษย์ต้องเผชิญกับความยากลำบากมากมาย แต่หลังจากมนุษย์มีการพัฒนานวัตกรรมมาอย่างต่อเนื่อง ก็ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรโดยรวมนั้นดีขึ้น จนปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ของโลกเริ่มมีชีวิตที่ดี และอัตราการเสียชีวิตของเด็กก็ลดน้อยลงไปกว่าครึ่งเมื่อเทียบกับไม่กี่ร้อยปีที่ผ่านมา งานวิจัยจึงเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ต่างๆ ไปสู่ความก้าวหน้าของนวัตกรรม สามารถช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้ในทุกด้าน ตั้งแต่สุขภาพ, การแพทย์, ยารักษาโรค รวมไปถึงเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกในหลายด้าน ด้านการสื่อสารก็มีการพัฒนาแบบไร้พรมแดน และที่สำคัญนวัตกรรมสามารถช่วยสร้างความปลอดภัยให้กับชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเกิดจากการพยายามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทดลองและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของมนุษย์ การจะสร้างนวัตกรรมที่ดีให้เกิดขึ้นได้ การเข้าใจและสร้างความสมดุลย์ระหว่าง “คน” และ “การทำได้จริง” จึงเป็นเรื่องสำคัญ

จากความสำคัญข้างต้น มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ร่วมกับ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันการศึกษาได้แก่ มหาวิทยาลัยเนชั่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น และเครือข่ายวิจัยประชาชื่น จึงได้จัดให้มีการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติขึ้น ปีละ 2 ครั้ง โดยครั้งนี้เป็นครั้งที่ 22 ในหัวข้อ “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”

ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 ครั้งนี้ มีการมอบรางวัลนักวิจัยดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับนักวิจัยแบ่งออกเป็น 2 รางวัล

- 1) นักวิจัยดีเด่นสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- 2) นักวิจัยดีเด่นสายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพให้คณาจารย์ นักวิชาการ บุคลากร ตลอดจนบุคคลทั่วไปให้ความสำคัญของงานวิจัย และ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ตลอดจนข้อคิดเห็นงานวิจัย ด้วยการนำนวัตกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์สู่งานวิจัยเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันจะทำให้เกิดงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อชุมชน สังคมและประเทศต่อไป
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบของเอกสารเชิงวิชาการ และสร้างเครือข่ายในการพัฒนาต่อยอดการนำนวัตกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์สู่งานวิจัยเพื่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้เกิดขึ้นระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ สถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน
3. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการวิจัยและเป็นเวทีวิชาการในการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนผลงาน และข้อมูลการวิจัยในกลุ่มสาขาต่างๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับประเทศ

หัวข้อในการนำเสนอผลงานวิชาการและผลงานวิจัย

1. กลุ่มวิทยาศาสตร์	2. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
1.1 ด้านวิศวกรรมศาสตร์	2.1 ด้านการศึกษา
1.2 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.2 ด้านบริหารธุรกิจ
1.3 ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ	2.3 ด้านนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์

รูปแบบการประชุมและนำเสนอผลงานวิชาการและผลงานวิจัย

1. การบรรยายพิเศษโดยวิทยากรกิตติมศักดิ์ (Keynote Speaker)
2. การนำเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการภาคบรรยาย (Oral Presentation)
3. การนำเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการภาคโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ระยะเวลาการประชุม

วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566 นำเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการ ภาคบรรยายและโปสเตอร์

สถานที่จัดการประชุมวิชาการและนำเสนอวิชาการ

ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น (วิทยาเขตวัชรพล) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (อาจมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตามความเหมาะสมของสถานการณ์ปัจจุบัน)

ผู้เข้าร่วมโครงการ

- กลุ่มเป้าหมายจำนวน 250 คน ประกอบด้วย
1. อาจารย์และนิสิตของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
 2. อาจารย์และนิสิตจากมหาวิทยาลัยต่างๆ
 3. นักวิชาการ นักวิจัย และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. อาจารย์ นักวิจัย นิสิตนักศึกษา ได้เผยแพร่งานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ความรู้เกี่ยวกับ “นวัตกรรมทางวิชาการ และการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”
2. คณาจารย์ นักวิชาการ และนักวิจัยมีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ทรงคุณวุฒิในแต่สาขา
3. เป็นการสร้างการจัดการเรียนรู้ ให้กับนิสิตของมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ปรับระบบการศึกษาต่อไป
4. มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและนักวิจัยระดับชาติ

กำหนดการลงทะเบียนและรับบทความวิชาการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา
1. กำหนดการลงทะเบียน ชำระเงินและส่งบทความ	วันที่ 1 มีนาคม- วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2566
2. กำหนดการส่งบทความฉบับแก้ไข	วันที่ 15 มีนาคม- วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2566
3. ประกาศรายชื่อ (สำหรับผู้ลงทะเบียนชำระเงินและส่งบทความ)	วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2566
4. นำเสนอบทความ (ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์)	วันที่ 24-25 มิถุนายน 2566

ลักษณะบทความวิจัยและการนำเสนอผลงานวิจัย

- บทความวิจัยและบทความวิชาการที่จะนำเสนอในการประชุมจะต้องเป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่มาก่อน
- การนำเสนอผลงาน แบบบรรยาย (Oral Presentation) ในที่ประชุม โดยใช้เวลาในการนำเสนอไม่เกิน 15 นาที ซักถามจากวิทยากร 5 นาที (รวมไม่เกิน 20 นาที)
- การนำเสนอแบบโปสเตอร์ (poster) ผู้นำเสนอต้องยื่นประจำจุดโปสเตอร์ของตนเองโดยใช้เวลาในการนำเสนอ ตอบข้อซักถามของกรรมการ รวมไม่เกิน 20 นาที
- บทความวิจัยและบทความวิชาการฉบับเต็มที่ยื่นนำเสนอผลงานได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วจะได้ตีพิมพ์ full paper เผยแพร่ใน Proceeding ของการประชุม

อัตราค่าลงทะเบียน

ประเภทการเข้าร่วม	อัตราค่าลงทะเบียน
1. เข้าร่วมประชุม รับฟังการบรรยายพิเศษ โดย ไม่นำเสนอผลงานทางวิชาการ	บุคคลภายนอก 1,000 บาท
2. เข้าร่วมประชุมและนำเสนอผลงานทางวิชาการ	-บุคคลภายนอก 3,200 บาท / เรื่อง
3. เข้าร่วมประชุมและนำเสนอบทความแบบปากเปล่า	- นิสิตปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น 3,200 บาท / เรื่อง
4. เข้าร่วมประชุมและนำเสนอบทความ (ที่รวมค่าลงทะเบียนและจัดทำโปสเตอร์)	- นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น 3,200 บาท / เรื่อง - ค่าดำเนินการจัดทำและออกแบบโปสเตอร์พร้อมขาตั้ง 2500/เรื่อง

หมายเหตุ

- ผู้ลงทะเบียนชำระ/ส่งบทความ ตั้งแต่ วันที่ 1 มีนาคม - วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2566
- เมื่อมีการชำระเงินค่าลงทะเบียนแล้ว ทางผู้จัดงานประชุมวิชาการจะไม่คืนเงินค่าลงทะเบียนไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น
- อัตราค่าลงทะเบียนนี้รวมเอกสารประกอบการประชุม อาหารกลางวันและอาหารว่าง 2 มื้อ
- หากต้องการใบเสร็จเพื่อเบิกค่าลงทะเบียนของหน่วยงาน กรุณานำใบเสร็จที่ชำระของธนาคาร (ตัวจริง) นำมาติดต่อกับที่การเงิน ชั้น 1 ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
- อัตราค่าลงทะเบียนสำหรับการเข้าร่วมนำเสนอผลงานต่อ 1 ท่านเท่านั้น หากผู้เข้าร่วมนำเสนอประสงค์ให้บุคคลอื่นเข้าร่วมฟังการบรรยายประสงค์สามารถลงทะเบียนในลักษณะของการเข้าร่วมประชุม อัตราค่าลงทะเบียน 1,000 บาท
- เกียรติบัตรในการนำเสนอผลงานที่มอบให้ จะปรากฏชื่อของผู้ลงทะเบียนนำเสนอผลงานคนแรกเท่านั้น ส่วนรายชื่อผู้ร่วมในบทความจะปรากฏในฉบับรวมเล่มการประชุมวิชาการฯ

การลงทะเบียนทางเว็บไซต์

ผู้สมัครต้องทำการลงทะเบียนและแนบไฟล์เอกสารการชำระเงินค่าลงทะเบียนให้เรียบร้อยพร้อมแนบไฟล์บทความฉบับเต็ม upload ไฟล์ word ให้เรียบร้อย จากนั้นให้ผู้สมัครเข้าไปกรอกข้อมูลเพื่อลงทะเบียนรับรหัสประจำตัวที่ <http://www.western.ac.th> โดยผู้สมัครต้องกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนแล้วกดยืนยันเพื่อรับ รหัสประจำตัว จากนั้นตรวจสอบข้อมูลและ **กดยืนยันอีกครั้ง** จึงจะถือว่าการสมัครเสร็จสมบูรณ์ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทร. 0-2563-5252 ต่อ 5018

กำหนดการ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22

เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”

วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566

ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล

วันเสาร์ที่ 24 มิถุนายน 2566

- เวลา 08.00 – 09.00 น. - ลงทะเบียนการเข้าร่วมงาน
- เวลา 09.00 – 09.10 น. - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา เกิดประทุม รองอธิการบดี กล่าวรายงาน
- เวลา 09.10 – 09.20 น. - ดร.ประภากร สมิติ นายกสภามหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ประธานในพิธีกล่าวต้อนรับ และ เปิดการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22
- เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”
- เวลา 09.20 – 09.30 - พิธีกร กล่าวถึงประวัติ องค์ปาฐกถาพิเศษ นายแพทย์เรศ กรีษนัยรวังค์ (อธิบดีกรมควบคุมโรค)
- เวลา 09.35– 10.45 น. - ปาฐกถาพิเศษ โดย นายแพทย์เรศ กรีษนัยรวังค์ อธิบดีกรมควบคุมโรค
- เวลา 10.50- 11.00 น. พิธีมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณนักวิจัย
 - รางวัลนักวิจัยรุ่นใหม่ ของเครือข่ายวิจัยประชาชน
 - รางวัลนักวิจัยดีเด่น ของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
 มอบของที่ระลึกแก่ 7 สถาบันเครือข่ายการจัดประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
- เวลา 11.00 – 12.00 น. - นำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์
- เวลา 12.00 – 13.00 น. - พักรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 – 14.15 น. - นำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ (ต่อ)
- เวลา 14.15 – 14.30 น. - พักรับประทานอาหารว่าง
- เวลา 14.30 – 16.00 น. - นำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ (ต่อ)
- เวลา 16.00 – 17.00 น. - มอบเกียรติบัตรให้กับผู้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ

วันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน 2566

- เวลา 09.00 – 15.00 น. - นิทรรศการโปสเตอร์ผลงานวิชาการ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

คำสั่งมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ที่ 96/2566

เรื่อง แต่งตั้งบรรณาธิการและกองบรรณาธิการ รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ (Proceeding)
การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ (Proceeding) ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 เรื่อง "นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน" ที่จะจัดขึ้นในวันที่ วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566 บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดงาน และสอดคล้องหลักเกณฑ์การเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควร แต่งตั้งบรรณาธิการและกองบรรณาธิการรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ (Proceeding) ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 ดังมีรายนามต่อไปนี้

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา เกิดประทุม มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น บริหารธุรกิจ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ทพ.ดร.สิทธิชัย ชูทองแก้ว	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ทันตแพทยศาสตร์
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ทพ.วินัย ศิริจิตร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ทพ.ไพรัช ชีวรังกูล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.อุดม ว่องไวทองดี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
ศาสตราจารย์ (วุฒิคุณ) ดร.นพ.พร ศิริวนารังสรรค์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
เทพ		
ดร.ทพ.ศชวนณธ์ บางพันธุ์วิมล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
พญ.วิไลลักษณ์ ทิปประสาน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม นันทมงคลชัย	มหาวิทยาลัยมหิดล	สาธาณสุขศาสตร์, พยาบาลศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สายพิน เกษมกิจวัฒนา	บรรณาธิการวารสาร สภาการพยาบาล	พยาบาลศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุกรักษ์	นักวิชาการอิสระ	พยาบาลศาสตร์
ดร.จวีร์วรรณ มณีแสง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	พยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ดร.มยุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรุฒิ	กัลปวงศ์ สมศักดิ์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	พยาบาลศาสตร์ เทคนิคการแพทย์, วิทยาศาสตร์การแพทย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา	ตาอ้าย พวงดาวเรือง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	สัตวแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียง จันทร์	ด้วงทองสุข โกญจนาท	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยรังสิต	วิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมอุตสาหการ และศึกษาศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิวัฒน์	จันทะนิ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	รัฐประศาสนศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี	ฉิรินัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	รัฐประศาสนศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.พัทสรณ์	วรภัทรธิระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.สืบพงศ์	สุขสม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา	มุสิกานนท์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ศึกษาศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	วิหคโต	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ	ธัญญา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	หลักสูตรและการสอน
รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ระเกียรติ	วรวัฒน์ปริญญา	พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง	บริหารธุรกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา	ตันเป่าร์	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์	กิตตินรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	บริหารธุรกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงเพ็ญ	ชูรินทร์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดาวรุ่งรดา ดร.อัศนี	วงศไกร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
ดร.วัลลภา	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
	ศรีทองพิมพ์	มหาวิทยาลัยนานาชาติ แสตมฟอร์ด	บริหารธุรกิจ
ดร.นิพัทธ์พนธ์	สนิทเหลือ	สถาบันเทคโนโลยี แห่งสุวรรณภูมิ	สถิติประยุกต์, บริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ดร.นิรมุช	เมืองวัง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัชฎา	ฤาแรง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์
ดร.เกียรติศักดิ์	มูลเมือง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณ์ฐนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2566

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ จิยะจันทน์)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

คำสั่งมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ที่ 97/2566

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ
การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22

เพื่อให้การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัย สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน” ที่จะจัดขึ้นในวันที่ วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566 บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการจัดประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยจึงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการ ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. ศาสตราจารย์ ทพ.ดร.สิทธิชัย	ขุนทองแก้ว	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ทันตแพทยศาสตร์
2. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ทพ.วินัย	ศิริจิตร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
3. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ทพ.โพธิ์	ธีรวรางกูล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.อุดม	ว่องไวทองดี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
5. ศาสตราจารย์ (วุฒิคุณ) ดร.นพ.พรเทพ	ศิริวันรังสรรค์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
6. ดร.ทนพ.คชวณนธ์	บางพันธุ์วิมล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
7. พญ.วิไลลักษณ์	ทิปประสาน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพสิน	นุกุลกิจ	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สายพิน	เกษมกิจวัฒนา	บรรณารักษารวบรวม
สภาการพยาบาล	พยาบาลศาสตร์
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี	เฮียรพิเชฐ	สภาการพยาบาล	การพยาบาลมารดา ทารก
และการผดุงครรภ์
11. รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร	คมพัยค์	นักวิชาการอิสระ	การพยาบาลชุมชน
12. รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์	บุญญานูรักษ์	นักวิชาการอิสระ	พยาบาลศาสตร์
13. ดร.จวีร์วรรณ	มณีแสง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	พยาบาลศาสตร์
14. ดร.มยุรี	กัลป์วงศ์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	พยาบาลศาสตร์
15. รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม	นันทมงคลชัย	มหาวิทยาลัยมหิดล	สาธารณสุขศาสตร์,
พยาบาลศาสตร์
16. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์	จันทร์โมลี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธารณสุขศาสตร์
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิราสิริ	วสิวีร์สิริ	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธารณสุขศาสตร์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

18.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวุฒิ	สมศักดิ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	เทคนิคการแพทย์, วิทยาศาสตร์การแพทย์
19.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ	ตาอ้าย	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สัตวแพทยศาสตร์
20.	รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา	พวงดาวเรือง	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	วิศวกรรมศาสตร์
21.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระพันธ์	ดวงทองสุข	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	วิศวกรรมศาสตร์
22.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิภควิรัช	กุมพงค์คชศร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	วิศวกรรมศาสตร์,
23.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรุ	โอธนาทรัพย์	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	เทคโนโลยีสารสนเทศ
24.	รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์	จันตะณี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย	รัฐประศาสนศาสตร์
25.	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี	ฉิรินัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์	รัฐประศาสนศาสตร์
26.	รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์	สุขสม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
27.	รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์	วรภัทรธีระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
28.	รองศาสตราจารย์ ดวงเดือน	เทศวานิช	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	บริหารการศึกษา
29.	ดร.รวงทอง	ถาพันธุ์	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	บริหารการศึกษา
30.	ดร.ประหยัด	ถาษา	วิทยาลัยสัตพล	บริหารการศึกษา
31.	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา	มุสิกานนท์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
32.	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	วิหคโต	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
33.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์	สุภิสงห์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
34.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ	บุญรอด	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
๓	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาภรณ์	ธัญญา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	หลักสูตรและการสอน
5.				
36.	รองศาสตราจารย์ จรินทร์	เทศวานิช	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	บริหารธุรกิจ
37.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา	ตันเปาว์	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
38.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์	กิตตินรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	บริหารธุรกิจ
39.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	รามันฎ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	บริหารธุรกิจ
40.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชาพันธ์	รัฐศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์	บริหารธุรกิจ
41.	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ระวีร์	วรวัฒน์ประวิญญา	พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง	บริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

42.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีเนตร	ตันตระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
43.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา	เกิดประทุม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
44.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วริน	กำลังแพทย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
	ทิพย์			
45.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทักษญา	สง่าโยธิน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
46.	ดร.อภิเทพ	แซ่ไค้ว	มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด	บริหารธุรกิจ
47.	ดร.วัลลภา	ศรีทองพิมพ์	มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด	บริหารธุรกิจ
๔8.	ดร.วิลาสินี	ยนต์วิภัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	บริหารธุรกิจ
๔9.	ดร.นิพัทธ์พนธ์	สนิทเหลือ	สถาบันเทคโนโลยีสุวรรณภูมิ	สถิติประยุกต์, บริหารธุรกิจ
50.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริณี	ว่องวิไลรัตน์	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น	บริหารธุรกิจ
51.	ดร.ศิริมา	ตันติข้าราชการ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอม เกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขต ระยอง	บริหารธุรกิจ
52.	ดร.ธัญนันท์	บุญอยู่	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	บริหารธุรกิจ
53.	ดร.วิษระ	เวชประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	บริหารธุรกิจ
54.	ดร.อนันตพร	วงศ์คำ	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
55.	ดร.อัศนีย์	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
56.	ดร.อุดม	สมบูรณ์ผล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
57.	ดร.วีรพงษ์	สุทาวัน	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น	บริหารธุรกิจ
58.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา	ฤาแรง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์
59.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณิชนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2566

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ จิยะจันทร์)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

คำสั่งมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ที่ 185/2566

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอำนาจสั่งการประเมินบทความวิจัยและบทความวิชาการ การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22

เพื่อให้การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน” ที่จะจัดขึ้นในวันที่ วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566 บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการจัดประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 มหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอำนาจสั่งการประเมินบทความวิจัยและบทความวิชาการ ดังมีรายชื่อนามต่อไปนี้

1.	ศาสตราจารย์ ทพ.ดร.สิทธิชัย	ขุนทองแก้ว	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ทันตแพทยศาสตร์
2.	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ทพ.วินัย	ศิริจิตร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
3.	ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ทพ.ไพรัช	ธีรวรางกูร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
4.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.อุดม	ว่องไวทองดี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	ทันตแพทยศาสตร์
5.	ศาสตราจารย์ (วุฒิคุณ) ดร.มพ.พรเทพ	ศิริวนารังสรรค์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
6.	ดร.ทนพ.คชวณนธ์	บางพันศรีวิมล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
7.	พญ.วิไลลักษณ์	ทีปประสาน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
8.	รองศาสตราจารย์ ดร.ไพสิน	นุกุลกิจ	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	การพยาบาล กุมารเวชศาสตร์
9.	รองศาสตราจารย์ ดร.สายพิน	เกษมกิจวัฒนา	บรรณารักษารวารสาร สภาการพยาบาล	พยาบาลศาสตร์
10.	รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี	เชียรพิเชษฐ	สภาการพยาบาล	การพยาบาล มารดา ทารกและการผดุง ครรภ์
11.	รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร	คมพยัคฆ์	นักวิชาการอิสระ	การพยาบาลชุมชน
12.	รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์	บุญญาบุรุษย์	นักวิชาการอิสระ	พยาบาลศาสตร์
13.	ดร.จรั้ววรรณ	มณีแสง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	พยาบาลศาสตร์
14.	ดร.มยุรี	กลับวงศ์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	พยาบาลศาสตร์
15.	รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม	นันทมงคลชัย	มหาวิทยาลัยมหิดล	สาธารณสุขศาสตร์, พยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

16.	รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์	จันทร์โมลี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธาณสุขศาสตร์
17.	รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาเพ็ญ	สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธาณสุขศาสตร์
18.	รองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา	แก้วอนุชิต	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธาณสุขศาสตร์
19.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิราสิริรี	วลีวีรสิรี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธาณสุขศาสตร์
20.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์	วีรัตน์เศรษฐสุนิ	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สาธาณสุขศาสตร์
21.	อ.น.ท.หญิง ดร.ศิริกัญญา	ฤทธิ์แปลง	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	สาธาณสุขศาสตร์
22.	ดร.นริศรา	กุลปรีชานันท์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	แพทยศาสตร์
23.	รองศาสตราจารย์ ภญ.วรรณดี	แต่โสติกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	เภสัชศาสตร์
24.	รองศาสตราจารย์ ดร.วรุฒิ	สมศักดิ์	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	เทคนิคการแพทย์, วิทยาศาสตร์ การแพทย์
25.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ	ตาอ้าย	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	สัตวแพทยศาสตร์
26.	รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา	พวงดาวเรือง	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	วิศวกรรมศาสตร์
27.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระพันธ์	ด้วงทองสุข	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	วิศวกรรมศาสตร์
28.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิภควัธซ์	ภูมิพงศ์ชคร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	วิศวกรรมศาสตร์
29.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์	ฤนง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	วิศวกรรมศาสตร์
30.	ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์	สามัคคีธรรม	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์	รัฐประศาสนศาสตร์
31.	รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์	จันตะนี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย	รัฐประศาสนศาสตร์
32.	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี	ฉิรินัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์	รัฐประศาสนศาสตร์
33.	รองศาสตราจารย์ ดร.สิบบงศ์	สุขสม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
34.	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชสรณ์	วรภัทรธิระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
35.	รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช	มุงเมือง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
36.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชฎากร	วินิจกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร	รัฐประศาสนศาสตร์
37.	ดร.กวนัย	เพชรโปร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	รัฐประศาสนศาสตร์
38.	รองศาสตราจารย์ ดวงเดือน	เทควานิซ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	บริหารการศึกษ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

39.	รองศาสตราจารย์ พนิดา	สินสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารการศึกษา
40.	ดร.ประหยัด	ฤชา	วิทยาลัยสันตพล	บริหารการศึกษา
41.	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา	มุสิกานนท์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
42.	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	วิหคโต	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
43.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์	สุภิลิษฐ์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
44.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ	บุญรอด	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารการศึกษา
45.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริพร	เสริตานนท์	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารการศึกษา
46.	ดร.รวงทอง	ถาพันธุ์	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	บริหารการศึกษา
47.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ	ฉัญญา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	หลักสูตรและการสอน
48.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา	สำเร็จผล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	หลักสูตรและการสอน
49.	ดร.พัชรา	แย้มสำราญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	หลักสูตรและการสอน
50.	รองศาสตราจารย์ จรินทร์	เทศวานิช	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	บริหารธุรกิจ
51.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา	ตันเป่า	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
52.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์	กิตตินรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	บริหารธุรกิจ
53.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	รามัญ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	บริหารธุรกิจ
54.	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ระวี	วรวิฒนะปริญญา	พระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง	บริหารธุรกิจ
55.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีเนตร	ตันตระกูล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
56.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา	เกิดประทุม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
57.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทิพย์	กำลังแพทย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
58.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทักษญา	สง่าโยธิน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
59.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดาวรุ่งรดา	วงศ์ไกร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
60.	ดร.นิธิฐพนธ์	สนิทเหลือ	สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณ ภูมิ	สถิติประยุกต์, บริหารธุรกิจ
61.	ดร.อนันตพร	วงศ์คำ	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
62.	ดร.อัศนี	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น	บริหารธุรกิจ
63.	ดร.อุดม	สมบูรณ์ผล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
64.	ดร.นิรมุข	เมืองวัง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	บริหารธุรกิจ
65.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สจ	รุจิฉาย	วิทยาลัยสันตพล	บริหารธุรกิจ
66.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำเริง	นนทศิริ	วิทยาลัยสันตพล	บริหารธุรกิจ
67.	ดร.วีรพงษ์	สุทวาร	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น	บริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

68.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา	ถาแรง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์
69.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม	บุษบาบาน	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	นิติศาสตร์
70.	ดร.พิทักษ์พล	ปรีชาชาติ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	นิติศาสตร์
71.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย	อินดีะไชยวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	นิติศาสตร์
72.	ดร.เกียรติก้อง	มูลเมือง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์
73.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุชนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	นิติศาสตร์

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2566

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ จิยะจันทร์)

อธิการบดี

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

คำสั่งมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ที่ 99/2566

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22
ปีการศึกษา 2565

ด้วยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยเนชั่น สถาบันเทคโนโลยีสุรนารี และวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น เครือข่ายวิจัยประชาชน ได้กำหนดจัดการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 22 ปีการศึกษา 2565 เรื่อง “นวัตกรรมทางวิชาการและการวิจัยสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน” วันเสาร์ที่ 24 และวันอาทิตย์ที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566 ณ อาคารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวัชรพล อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ ระหว่างนักวิชาการ อาจารย์ นิสิต และนักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยออกสู่สาธารณชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ดังนี้

1. คณะทำงานฝ่ายพิธีการและการจัดประชุมวิชาการ มีหน้าที่วางแผนและเตรียมการจัดงานประชุมวิชาการกำหนดรูปแบบการจัดงาน และพิจารณาองค์ประกอบพิเศษ มอบหมายภารกิจให้คณะทำงานชุดต่างๆ ดำเนินการและรับผิดชอบ ประชาสัมพันธ์และประสานเชิญชวนบุคลากรภายในและภายนอกเข้าร่วมการนำเสนอผลงาน และประเมินผลการจัดประชุมวิชาการ ประกอบด้วย

	รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์	จियะจันทน์	ที่ปรึกษา
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฏา	ตันเปาว์	ที่ปรึกษา
1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา	เกิดประทุม	ประธานกรรมการ
2	อาจารย์จุฬารัตน์	ม่วงศิษฐ์	รองประธานกรรมการ
3	รองศาสตราจารย์ ดร.พัทธ์สรณ์	วรภัทรธิระกุล	รองประธานกรรมการ
4	ดร.อภิเทพ	แซ่ไคว่	กรรมการ (มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมป์ฟอร์ด/ ประธานเครือข่ายวิจัยประชาชน)
5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระพันธ์	ด้วงทองสุข	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์)
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์	กิตตินรรัตน์	กรรมการ (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร)
7	ดร.นิพัทธ์พนธ์	สนิทเหลือ	กรรมการ (สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ)
8	ดร.สิรินี	ว่องวิไลรัตน์	กรรมการ (วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น)

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

9	ดร.วรวุฒิ	วชิรวรกุลชัย	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์)
10	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ทพ.วินัย	ศิริจิตร	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
11	ศาสตราจารย์ (วุฒิคุณ) ดร.นพ.พรเทพ	ศิริวนารังสรรค์	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
12	พญ.วิไลลักษณ์	ทิปประสาน	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
13	ดร.ทพ.คชวณนธ์	บางพันฐีวิมล	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
14	ดร.จวีร์วรรณ	มณีแสง	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
15	รองศาสตราจารย์ ภญ.วรรณดี	แต่โสติกุล	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
16	รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิรัตน์	พิมพ์พงศ์	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญพะเยาว์	เลาหะจินดา	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
18	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธำมรงค์นิภา	ภัคศุขนิธิวัฒน์	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
19	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงเพ็ญ	ชูรินทร์	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
20	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐฎา	ฤาแรง	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
21	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐกฤษ	น้อยก้อน	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น)
22	ดร.อนันตพร	วงศ์คำ	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
23	ศาสตราจารย์ ทนพญ.ดร.พรรณี	บุตรงเทพ	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
24	รองศาสตราจารย์มาลี	เอื้ออำนวย	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
25	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.ยุทธนา	คูดมยากร	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
26	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทนพ.วรเชษฐ์	ชอบใจ	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
27	อาจารย์ ทพญ.สิริพร	สาสกุล	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
28	ดร.อัศนีย์	ณ น่าน	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
29	ดร.ทัตษกร	ศรีสุข	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
30	ดร.ศิริ	ปราณีตพลกรัง	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
31	ดร.ธีร์	คันโททอง	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
32	ดร.มนัสวี	พานิชนอก	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)
33	อาจารย์ภัทรนัย	ไชยพรม	กรรมการ (มหาวิทยาลัยเนชั่น)

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

2. คณะทำงานฝ่ายทะเบียนและข้อมูลผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการ มีหน้าที่วางแผนและเตรียมการรับลงทะเบียนผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัย ประสานส่วนงานการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัย เรื่องการชำระค่าลงทะเบียนของผู้เข้าร่วมประชุมฯ สรุปรายชื่อและข้อมูลผู้เข้าร่วมประชุมฯ จัดเตรียมรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จัดทำวุฒิบัตร จัดเตรียมเอกสารสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จัดเตรียมเอกสารสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์ผลงาน สรุปรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมภายหลังเสร็จสิ้นการจัดประชุมวิชาการฯ ประกอบด้วย

1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัครดา	เกิดประชุม	ประธานกรรมการ
2	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชสรณ์	วรภัทรธิระกุล	รองประธานกรรมการ
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	กรรมการ
4	อาจารย์วุฒิชัย	วิญฉัตร	กรรมการ
5	อาจารย์ก่าไร	ศรีบุญเพ็ง	กรรมการ
6	นางศุภวรรณ	ชาญดีสิงห์	กรรมการ
7	นางสาววรัญญา	จันทร์ฉาย	กรรมการ
8	นางสาวชนิษฐา	ชาวเป็นโย	กรรมการ
9	ดร.นิรมุช	เนื่องวัง	กรรมการและเลขานุการ
10	นางสาวทัศนีย์	อุณหทรัพย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. คณะทำงานฝ่ายดำเนินการนำเสนอโปสเตอร์และนำเสนอปากเปล่า มีหน้าที่ออกแบบ เตรียมการนำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์ (Poster Presentation) และจัดวางการนำเสนอโปสเตอร์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการจัดงานประชุมวิชาการ กำกับ ดูแล และประสานงานห้องนำเสนอปากเปล่า (Oral Presentation) รวบรวมข้อสรุปการนำเสนอปากเปล่าจากผู้ทรงคุณวุฒิ ส่งมอบให้ส่วนงานวิจัย และบริการวิชาการฯ ประกอบด้วย

1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงเพ็ญ	ชูรินทร์	ประธานกรรมการ
2	ดร.อุตม	สมบูรณ์ผล	รองประธานกรรมการ
3	ดร.กวนน้อย	เพชรโปร	รองประธานกรรมการ
4	รองศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา	มุสิกานนท์	กรรมการ
5	รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์	จันทร์โมลี	กรรมการ
6	รองศาสตราจารย์ ดร.สิปปพงศ์	สุขสม	กรรมการ
7	รองศาสตราจารย์ ดร.พัชสรณ์	วรภัทรธิระกุล	กรรมการ
8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีเนตร	ตันตระกุล	กรรมการ
9	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา	ฤาแรง	กรรมการ
10	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ	ธัญญา	กรรมการ
11	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิราสิริวี	วิสิริสิวี	กรรมการ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

12	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี	ชั้นลำโรง	กรรมการ
13	ดร.นิรันดร์	เนืองวัง	กรรมการ
14	ดร.ชัยวัฒน์	อุทัยแสน	กรรมการ
15	ดร.บุญมาก	กันหาสาย	กรรมการ
16	อาจารย์วุฒิชัย	วัยวุฒิ	กรรมการ
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	กรรมการ
18	อาจารย์จินตภา	บัวอุไร	กรรมการ
19	นางสาวสุดารัตน์	โสระชาติ	กรรมการ
20	นางอรพินท์	บุตรพรหม	กรรมการ
21	นางสาววรัญญา	จันทร์ฉาย	กรรมการ
22	นางสาวชนิษฐา	ชาวเป็นโย	กรรมการ
23	นางสาวทัศนีย์	อุ้นทรัพย์	กรรมการและเลขานุการ
24	นางสาวพิรกาญจน์	แสงบุญเรือง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

4. คณะทำงานฝ่ายลงทะเบียน ต้อนรับและจัดเลี้ยง มีหน้าที่ในการวางแผนเตรียมการรับลงทะเบียน ต้อนรับและบริการจัดเลี้ยงน้ำดื่ม อาหารว่าง และอาหารกลางวันแก่ผู้เข้าร่วมการประชุมวิชาการฯ ดูแลต้อนรับและรับรององค์ปาฐกถาพิเศษ คณะผู้บริหาร ตัวแทนเครือข่ายการจัดงาน ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ผลงาน และแขกผู้มีเกียรติของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

1	ดร.นิรันดร์	เนืองวัง	ประธานกรรมการ
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	รองประธานกรรมการ
3	อาจารย์จินตภา	บัวอุไร	กรรมการ
4	นางสาวสุดารัตน์	โสระชาติ	กรรมการ
5	นางอรพินท์	บุตรพรหม	กรรมการ
6	นางสาวพิรกาญจน์	แสงบุญเรือง	กรรมการ
7	นางสาววรัญญา	จันทร์ฉาย	กรรมการ
8	นางสาวชนิษฐา	ชาวเป็นโย	กรรมการ
9	นางสาวทัศนีย์	อุ้นทรัพย์	กรรมการและเลขานุการ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

5. คณะทำงานฝ่ายสถานที่ และโสตทัศนูปกรณ์ มีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่การจัดประชุมวิชาการตามรูปแบบที่คณะทำงานฝ่ายพิธีการและการจัดประชุมวิชาการกำหนด จัดเตรียมและอำนวยความสะดวกด้านโสตทัศนูปกรณ์และสื่ออุปกรณ์ในการจัดประชุมวิชาการ และห้องนำเสนอปากเปล่า (Oral Presentation) บันทึกภาพและวีดิโอการจัดประชุมฯ ประกอบด้วย

1	อาจารย์จุฬารัตน์	ม่วงศิษฐ์	ประธานกรรมการ
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐฤกษ์	น้อยก้อน	รองประธานกรรมการ
3	อาจารย์ชัชนิษฐา	วงษ์ศรีเมือง	รองประธานกรรมการ
4	อาจารย์จรีพร	บุญล้อม	รองประธานกรรมการ
5	ดร.นริศรา	กุลปรีชานันท์	กรรมการ
6	นางสาวยุพาวรรณ	แดงโคเส็ด	กรรมการ
7	นางสาวสุนีย์	กลิ่นการนา	กรรมการ
8	นายธนดล	มาผาย	กรรมการ
9	นางสาวนฤมล	ชิตนอก	กรรมการและเลขานุการ

6. คณะทำงานฝ่ายประเมินผลการจัดประชุมและจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการจัดประชุม (Proceedings) มีหน้าที่รวบรวมผลการประเมินจากผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการฯ และสรุปผลการจัดประชุมวิชาการฯ เสนอผู้บริหาร ประสานข้อมูลการนำเสนอโปสเตอร์คืนนิสิตกับส่วนงานบริหารทั่วไป สำนักบริหาร ดำเนินการจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการจัดประชุมวิชาการ (Proceedings) และนำเสนอให้ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย

1	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรดา	เกิดประทุม	ประธานกรรมการ
2	รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์	วรภัทร์ระกุล	รองประธานกรรมการ
3	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	รองประธานกรรมการ
4	อาจารย์จินตภา	บัวอุไร	กรรมการ
5	ดร.นิรุช	เนื่องวัง	กรรมการ
6	อาจารย์วุฒิชัย	วิญวุฒิ	กรรมการ
7	นางสาวชนิษฐา	ชาวเป็นไย	กรรมการ
8	นางสาวทัศนีย์	สุนทรัพย์	กรรมการและเลขานุการ
9	นางสาววิญญา	จันทร์ฉาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

7. คณะทำงานฝ่ายการเงิน มีหน้าที่ประสานส่วนงานการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยในการจ่ายเงิน ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในวันงาน ซึ่งได้แก่ ค่าตอบแทนวิทยากร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าวัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆ ประกอบด้วย

1	รองศาสตราจารย์ ดร.พัลลภสรณ์	วรภัทรธิระกุล	ประธานกรรมการ
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	รองประธานกรรมการ
3	อาจารย์กำไร	ศรีบุญเพ็ง	กรรมการ
4	นางศุภวรรณ	ชาญดีสิงห์	กรรมการ
5	นางสาวทัศนีย์	อุ้นทรัพย์	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2566

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ จิยะจันทน์)

อธิการบดี

สารบัญ

ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้วิจัย	หน้า
การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ไผ่แดง อุดรภักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชฎา ฤาแรง	1
ปัญหาการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559 ว่าที่ ร.ต.หญิงกาญจนา จินดารัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชฎา ฤาแรง	12
ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย กชามาศ มากสุวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	25
บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษานิเทศก์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ กมลทิพย์ คำวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	36
การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน กมลลักษณ์ ประทุมทา รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	49

สารบัญ

ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้วิจัย	หน้า
การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ก่อเกียรติ ตักกศิลาพันธุ์	58
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา กาญจนาพร รุ่งเรือง รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	70
การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมิ้น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จงกมลรัตน์ มุสิกสูตร	84
การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ชวลิต ชื้อสตัย รองศาสตราจารย์ ดร.พภัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล	94
ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปางตำบลนาแต่ อำเภอดำตาก้า จังหวัดสกลนคร ณัฐวุธ สุพรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	107
ผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ นลินี ยี่สุนตนตรี รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์	118

สารบัญ

ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้วิจัย	หน้า
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการทำงานกับคุณภาพการบริการ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา นาคร รัตนอากาศกุล รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช มุงเมือง	128
การเพิ่มประสิทธิภาพตำรวจรัฐสภาในมิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นิตารุ่ง ภูลาหงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงษ์ คลังกรณ์	142
ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ปติมา สมจิต รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์	152
นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พัลลภา แพงวงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรรณฤทธิ์ระกุล	162
การมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำ และบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง รัตนวลี เลื่อนแก้ว รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์	175

สารบัญ

ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้วิจัย	หน้า
การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพรงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร วรพิมพ์ ศรีบุญเรือง รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล	187
การพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง วรารักษ์ ศรีชลา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	196
คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน วรวิธินันท์ บุญเลา รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม	204
การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ วีระวัลย์ บัตรประโคน รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์	213
ความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลง ของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด ศุภกร หงษ์เงิน รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล	224

สารบัญ

ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้วิจัย	หน้า
ปัจจัยการบริหารจัดการที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลท่าศจรีย์แห่งภูพาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร สุรศักดิ์ เหลลาพรม รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช มุงเมือง	233
ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต อภิเชษฐ์ ราชนนตรี รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงษ์ คลังกรณ์	252
การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี อติกรณ์ จูมวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงษ์ สุขสม	263
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไอศูรย์ ลิ้มปวีรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงษ์ คลังกรณ์	276
การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรรณิกา ขยายแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชื่นสำโรง	288

สารบัญ

ชื่อเรื่อง/ชื่อผู้วิจัย	หน้า
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในจังหวัดสมุทรปราการ จิราพร กันณิกา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง	302
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร เพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี อรจิรา แยกผิวผ่อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง	316
บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อัจฉรา ทรายสมุทร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน	327
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ กิตติภัทร อบอุ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง	337
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ พิศชนก สีนุ้ย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง	357

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

Taxation Of Personal Income Form Digital Asset Trade

ผู้วิจัย

ไผแดง อุตรักษ์

นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา ฤาแรง

นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย กฎหมาย และปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลตามประมวลกฎหมายรัษฎากร (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 19)) และกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมมาเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายของไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการศึกษาเอกสารจากตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของไทยและของต่างประเทศ และมีวิธีการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ นักวิชาการผู้มีความรู้ทางกฎหมาย ผู้มีความสนใจและลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล ภาคเอกชนผู้ที่มีความรู้ทางกฎหมาย และกรมสรรพากร

สรุปผลการวิจัย พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ได้แก่ หนึ่งวิธีการคำนวณต้นทุนของสินทรัพย์ดิจิทัล และประเทศไทยไม่ได้กำหนดให้ศูนย์ซื้อขายส่งข้อมูลการซื้อขายให้แก่ผู้ลงทุนหรือผู้เสียภาษี สองมีช่องว่างให้สามารถตีความข้อกฎหมายในทางเสียภาษีได้ สามการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการหัก ณ ที่จ่ายนั้นไม่สามารถระบุผู้ซื้อที่แน่นอนได้ และสี่การจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เสียภาษี ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขประมวลกฎหมายรัษฎากร (ฉบับที่ 19) มาตรา 40(4)(ข) มาตรา 40(4)(ณ) มาตรา 41 มาตรา 48(3) มาตรา 50(2)(ฉ) และแก้ไขเพิ่มเติม “คู่มือคำแนะนำ การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คริปโทเคอร์เรนซี โทเคนดิจิทัล” โดยมีการนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศมาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทย โดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการจัดเก็บภาษีตามหลักสัญชาติ เพิ่มเติมมาตรการช่วยเหลือจากผลขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลที่ขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการคำนวณต้นทุนของสินทรัพย์ดิจิทัล และเพิ่มเติมวิธีการการคำนวณแบบถัวเฉลี่ยอย่างง่าย

คำสำคัญ : ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา,สินทรัพย์ดิจิทัล

Abstract

The purpose of this research is to study the concept, theories, researching, law, and factual issues Legal issues relating to the imposition of personal income tax on the trading of digital assets in accordance with the Revenue Code (Royal Decree Amending (No. 19)) and the laws of the United States , the laws of United Kingdom and the laws of Japan. To find appropriate measures to suggest amendments to Thai law to be more effective.

This research is qualitative research, which is the study of documents of the law,academic textbooks, research, and electronic media both Thai and international. The research was conducted through in-depth interviews with four groups of subjects those are: academics with legal knowledge, those who are interested in and invest in digital assets, the private sector those who with legal knowledge, and the Revenue Department.

In summary, the result of this research found that there is a problem with the taxation of personal income from the trading of digital assets, namely; First, the method of calculating the cost of digital assets, and Thailand does not require exchanges to send trading data to investors or taxpayers. Second, there are rooms for interpretation of the law in a tax evasion way. Third, taxation of digital assets by withholding method cannot identify the exact buyer. And fourth, taxation of digital assets creates a burden on taxpayers. Therefore, the Revenue Code (No. 19), Section 40(4)(h), Section 40(4)(i), Section 41, Section 48(3), Section 50(2)(f) should be amended. And “The personal income tax payment guide for cryptocurrency digital token” should also be amended, and foreign legal measures should be applied to the laws of Thailand by amending the principle of taxation based on nationality. And add a assistant measure to help with losses from trading digital assets. And amend the method of calculating the cost of digital assets and add a simple method of everage calculation.

Keywords : Taxation Of Personal Income, Digital Asset

บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 50 บัญญัติไว้ว่า บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (7) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ จากบทบัญญัตินี้ประชาชนชาวไทยต้องมีหน้าที่ในการเสียภาษีให้แก่ประเทศไทย การจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดา เป็นการจัดเก็บภาษีที่มีบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร ในลักษณะ 2 หมวด 3 เรื่องภาษีเงินได้ ส่วน 2 การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีจากเงินได้ของบุคคลธรรมดา ตามที่กฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจเอาไว้ ตามหลักการแล้วการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาเป็นการจัดเก็บภาษีทางตรง โดยบุคคลธรรมดาไม่สามารถผลักภาระหน้าที่ในการเสียภาษีให้แก่บุคคลอื่นได้ ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการบัญญัติรับรองสินทรัพย์ดิจิทัล และแบ่งสินทรัพย์ดิจิทัลออกเป็นสองประเภท ประเภทแรกคือ “คริปโตเคอร์เรนซี” เป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเหมือนกับเงินตรา โดยทำการแลกเปลี่ยนผ่านระบบบล็อกเชน ซึ่งไม่มีรูปร่าง ไม่สามารถจับต้องได้เสมือนเงินตรา ประเภทที่สอง “โทเคนดิจิทัล” คือ “หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุนในโครงการหรือกิจกรรม หรือ กำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง”

ปัจจุบันสินทรัพย์ดิจิทัลจึงเข้ามามีบทบาทกับสังคมไทยมากขึ้น และเมื่อประชาชนสามารถถือครองได้ สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนผ่านศูนย์ซื้อขายแลกเปลี่ยนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐแล้ว และยังสามารถฝากถอนสินทรัพย์ดิจิทัล ภายในศูนย์ซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ ทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนเงินบาทเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล แลกเปลี่ยนสินทรัพย์

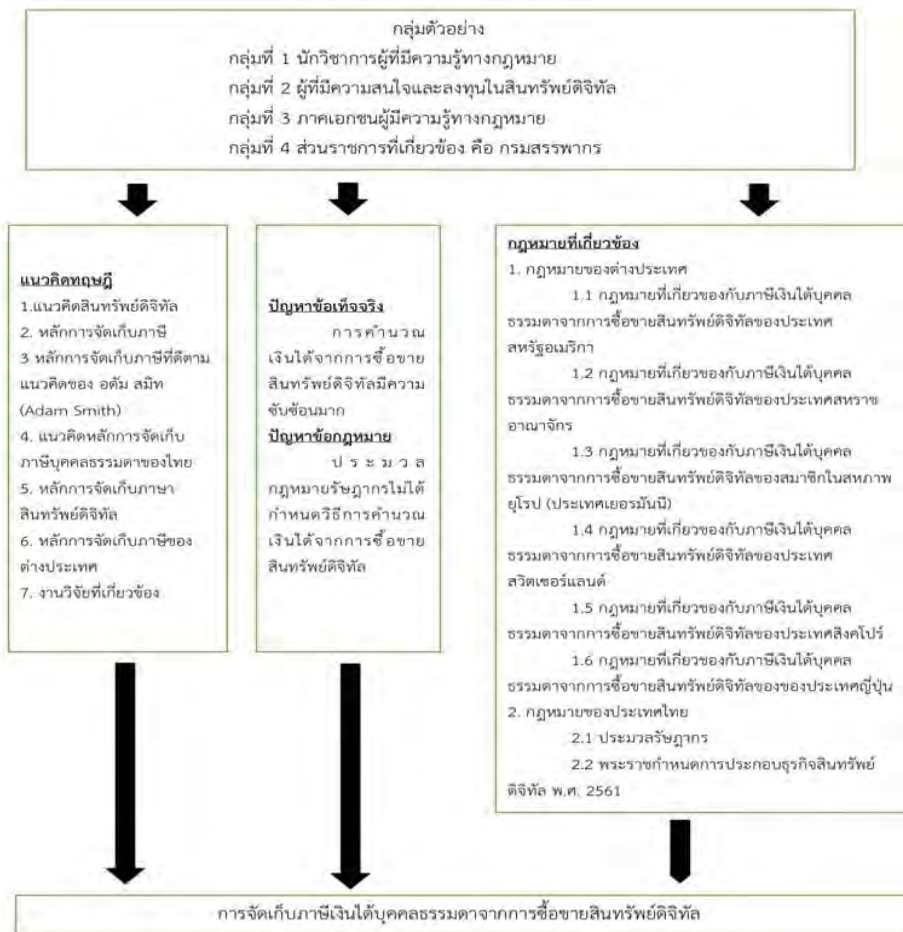
ดิจิทัลเป็นเงินบาท หรือแม้กระทั่งสามารถแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลโดยไม่ต้องผ่านศูนย์ซื้อขายแลกเปลี่ยนก็ได้ จึงถือได้ว่าเมื่อมีการซื้อขายแล้วเกิดกำไรเป็นรายได้ออมต้องมีการจัดเก็บภาษีจากรายได้ดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันมีปัญหาในการจัดเก็บภาษี ดังนี้ ปัญหาข้อเท็จจริง ประเด็นที่หนึ่ง การคำนวณเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลมีความซับซ้อนมาก ประเด็นที่สอง ปัญหาการใช้ช่องว่างทางกฎหมายในการเลี่ยงภาษี ประเด็นที่สาม การซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลไม่สามารถระบุตัวผู้ขายได้แน่นอนและประเด็นที่สี่ ปัญหาความซ้ำซ้อนในการเสียภาษี ซึ่งเป็นภาระให้แก่นักลงทุนจึงกล่าวได้ว่าการคำนวณรายได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลมีความซับซ้อนมากกว่าการคำนวณเงินได้แบบปกติ เพราะกระบวนการได้มาของสินทรัพย์ไม่ชัดเจนจนไม่สามารถนำมาคำนวณภาษีได้ ซึ่งต่างกับการคำนวณภาษีเงินได้ในกรณีปกติที่สามารถคำนวณเงินได้ที่ชัดเจนและไม่มีความซับซ้อน ประกอบกับการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลมีความผันผวนจึงมีรายได้จากการขายไม่แน่นอนบางครั้งอาจขาดทุนมากกว่ากำไร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางภาษีที่เหมาะสมในการคำนวณการเสียภาษีจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล จากปัญหาข้อเท็จจริงจึงนำไปสู่ปัญหาข้อกฎหมาย ปัญหาข้อกฎหมายประเด็นที่หนึ่งประมวลกฎหมายรัษฎากรไม่ได้กำหนดวิธีการคำนวณเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลที่ชัดเจน และเหมาะสม ปัญหาข้อกฎหมายประเด็นที่สองประมวลกฎหมายรัษฎากรมีช่องว่างให้นักลงทุนสามารถ เลี่ยงภาษีได้ ปัญหาข้อกฎหมายประเด็นที่สาม ประมวลกฎหมายรัษฎากรไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับบุคคลผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายที่ชัดเจน และปัญหาข้อกฎหมายประเด็นที่สี่ ประมวลกฎหมายรัษฎากรไม่ได้กำหนดยกเว้นให้บุคคลผู้มีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัลยื่นภาษีเงินได้พึงประเมิน จึงเป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เสียภาษี ซึ่งเป็นปัญหาความซ้ำซ้อนในการเสียภาษี จากปัญหาข้อกฎหมายทั้งสี่ประเด็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การคำนวณเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลมีความซับซ้อนมากกว่าการซื้อขายสินทรัพย์อื่น ประกอบกับสินทรัพย์ดิจิทัลมีราคาที่ผันผวนจึงทำให้ยากต่อการคำนวณหากำไรขาดทุน และในประเด็นทางกฎหมายยังไม่มีมาตรการคุ้มครอง การซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลแม้จะมีกฎหมายกำหนดให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายแต่ในทางปฏิบัตินั้นการคิดภาษีโดยการหัก ณ ที่จ่ายร้อยละสิบห้า เป็นไปได้ยากเนื่องจากทั้งรัฐและนักลงทุนไม่สามารถคำนวณได้เลยว่าต้นทุนที่แท้จริงนั้นเท่าใด โดยเฉพาะสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทที่นักลงทุนได้มาจากการชด (การประมวลผลและยืนยันธุรกรรม) ซึ่งมีค่าใช้จ่ายคือต้นทุนที่ใช้ระหว่างการผลิตด้วย และยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีก ในส่วนข้อจำกัดทางกฎหมายทำให้ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลไม่มีหน้าที่ในการหักภาษี ณ ที่จ่าย ในส่วนของกำไรที่ได้จากการขายสินทรัพย์ดิจิทัลนั้น ดังนั้นตามกฎหมายปัจจุบันจึงเป็นหน้าที่ของผู้ลงทุนที่ต้องคำนวณภาพรวมในการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลว่าได้กำไรหรือขาดทุนด้วยตนเองแล้วจึงยื่นภาษี แต่ด้วยความที่กฎหมายยังไม่มีมาตรการชัดเจนในหลักการคำนวณต้นทุนการผลิต และกำไรจากการซื้อขาย หรือแม้กระทั่งผลตอบแทนในรูปของปันผลจากการฝากสินทรัพย์ไว้ในระบบ และกำไรจากธุรกรรมสัญญาอัจฉริยะ ทำให้นักลงทุนเกิดความสับสนในการยื่นภาษีบุคคลธรรมดาตามที่กฎหมายกำหนด

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จึงศึกษา แนวคิดทฤษฎี ปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อกฎหมาย เปรียบเทียบแนวทางในการจัดเก็บภาษีของต่างประเทศ และเสนอแนะแนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล
3. เพื่อศึกษาข้อกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทยเกี่ยวกับ การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล
4. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

กรอบแนวคิดในการทำการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาเฉพาะกรณีปัญหาเรื่อง การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งในเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะกล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยเฉพาะกรณีศึกษาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของไทย โดยศึกษาเอกสารจากตัวบท กฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย บทความจากวารสารหรือนิตยสารทางกฎหมาย เอกสารประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศเกี่ยวกับ กรณีศึกษาการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของไทย ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหา สรุปและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหาสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผล/ผลการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ดังนี้ประการที่หนึ่งแนวคิดหลักการจัดเก็บภาษี ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ การจัดเก็บภาษีตามหลักแหล่งเงินได้ การจัดเก็บภาษีตามหลักถิ่นที่อยู่ และการจัดเก็บภาษีตามหลักสัญชาติ ประการที่สองหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถือเป็นการจัดเก็บภาษีทางตรง คือ มีการจัดเก็บจากเงินได้ของประชาชนโดยตรง ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิบุคคลผู้เสียภาษี และการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาถือเป็นการดึงเงินออกจากระบบเศรษฐกิจจึงส่งผลกระทบต่อทั้งภาคเศรษฐกิจและภาคสังคมโดยรวม ซึ่งการจัดเก็บภาษีที่ดีต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเศรษฐกิจและสังคมด้วย และประการสุดท้ายหลักการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือจะต้องคำนึงถึงส่วนประกอบของต้นทุนสินค้าคงเหลือและวิธีการคำนวณราคาต้นทุนของสินค้าเพื่อนำมาวัดมูลค่าของสินค้าคงเหลือ เมื่อทราบราคาทุนแล้ว จึงนำราคาทุนไปเทียบกับมูลค่าของสินค้าสุทธิที่ได้รับแต่ในความเป็นจริงหรือในทางปฏิบัติราคาของสินค้าที่ได้รับมา หรือราคาของต้นทุนที่ใช้ในการผลิตจะไม่คงที่ ทำให้ราคาต้นทุนของสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การเลือกวิธีการวัดมูลค่าของสินค้าหรือวิธีการวัดราคาทุนนั้นเป็นเรื่องสำคัญและต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับกิจการ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลคือ ประเด็นที่หนึ่งวิธีการคำนวณกำไรขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลจากการศึกษาพบว่าปัญหาเกี่ยวกับวิธีการคำนวณกำไรขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง เมื่อมีการบัญญัติให้มีการจัดเก็บภาษีจากสินทรัพย์ดิจิทัล แต่กลับไม่ได้ออกแนวทางในการคิดคำนวณภาษีจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลที่ชัดเจน ส่วนที่สอง ประเทศไทยไม่มีข้อกำหนดให้ศูนย์ซื้อขายจัดเก็บข้อมูลการซื้อขายรายบุคคล และไม่ได้กำหนดให้ศูนย์ซื้อขายส่งข้อมูลการซื้อขายให้แก่ผู้ลงทุนหรือผู้เสียภาษี ประเด็นที่สองช่องว่างทางกฎหมายที่ส่งผลให้นักลงทุนย้ายไปลงทุนในต่างประเทศ ข้อพิจารณาที่สำคัญคือตลาดของสินทรัพย์ดิจิทัลมีความเชื่อมโยงกันทั่วโลก ซึ่งแตกต่างจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จึงมีนักลงทุนบางกลุ่มย้ายไปลงทุนในตลาดต่างประเทศ โดยมุ่งหวังจะใช้ช่องว่างทางกฎหมายในการไม่ต้องเสียภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัล ประเด็นที่สามการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการหัก ณ ที่จ่าย การศึกษาพบว่าการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นกระทำการผ่านตัวกลาง คือ ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล

ดังนั้นตามหลักการทางกฎหมายบุคคลผู้ที่ยายไม่สามารถหักเงิน ณ เวลาที่ยายได้ และผู้ขายไม่ได้ขายให้แก่ผู้ซื้อโดยตรงแต่เป็นการกำหนดราคาขายผ่านศูนย์ซื้อขาย จึงไม่สามารถระบุผู้ซื้อที่แน่นอนได้ และประการสุดท้ายการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เสียภาษีการศึกษาพบว่า การหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถือเป็นภาษีสุดท้าย (Final Tax) เป็นเพียงการหักภาษีล่วงหน้า ภาระของนักลงทุนนอกจากนักลงทุนจะต้องคำนวณต้นทุนกำไรแล้ว นักลงทุนยังต้องมีการจดบันทึกการหักภาษี ณ ที่จ่าย เพื่อขอคืนภาษี ประกอบกับแบบแสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่าย ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆ จำนวนมาก จนเป็นปัญหาเรื่องความถูกต้องในการลงข้อมูล

3. มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศและของประเทศไทยเกี่ยวกับ มาตรการทางกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้นิยามของ สินทรัพย์ดิจิทัล ตามกรมสรรพากรแห่งสหรัฐอเมริกา (Internal Revenue Service (IRS)(2014)) ให้นิยามว่าเป็น “เงินเสมือน” และถือว่าเป็นสินทรัพย์ ดังนั้นรายได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลจึงต้องมีการเสียภาษีจากผลกำไรที่เกิดขึ้นจากการลงทุนสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าการลงทุนใน สินทรัพย์ดิจิทัล เสมือนการลงทุนในตลาดหุ้น จึงใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัลจากเงินได้ประเภทผลได้จากการลงทุนหรือส่วนเกินทุน (Capital gains Tax) มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร ใช้มาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัลจากเงินได้ประเภทผลได้จากการลงทุนหรือส่วนเกินทุน (Capital gains Tax) คล้ายคลึงกับของประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรการจัดเก็บภาษีในส่วนของภาษีเงินได้และการยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับวิธีการคำนวณต้นทุนใช้วิธีการคำนวณคล้ายคลึงกับของประเทศญี่ปุ่น คือ วิธีการถัวเฉลี่ยธรรมดา แต่มีการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมที่มีความซับซ้อนกว่า ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมตามเอกสาร Crypto assets ในส่วน Crypto22200 ซึ่งออกโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีของ มาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นเนื่องจากประเทศญี่ปุ่นให้นิยามสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นทรัพย์สิน และถูกเก็บภาษีในประเทศญี่ปุ่นในส่วนของรายได้แบบอื่นๆ และเมื่อมีการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล (Cryptocurrency) แล้วมีรายได้ (กำไร) มากกว่า 200,000 เยน (JPY) กำหนดให้มีการเก็บภาษีเงินได้แบบกำไรจากทุน (Capital Gains Tax) ดังนั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลประเทศไทยควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศมาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทยโดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ผลขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ควรมีมาตรการช่วยเหลือนักลงทุนที่ขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล และแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการคำนวณต้นทุนของสินทรัพย์ดิจิทัล โดยเพิ่มเติมวิธีการคำนวณแบบถัวเฉลี่ยอย่างง่าย เป็นอีกวิธีหนึ่ง

4. ประเทศไทยควรมีการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ดังนี้ ประเด็นที่หนึ่งเนื่องประมวลรัษฎากร มาตรา 41 นั้นมีการบัญญัติใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2494 ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2494 ใช้บังคับปีภาษี 2494 จะใช้ในการพิจารณาจัดเก็บภาษีกับกลุ่มผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาจึงอาจกล่าวได้ว่าบทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติที่มีการบังคับใช้มาระยะเวลาอันยาวนานแล้ว และยังไม่มีการแก้ไขแต่อย่างใด ซึ่งต่างกับของประเทศสหรัฐที่เก็บตามหลักสัญญาชาติด้วยดังนั้นการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย ที่ยึดหลักการจัดเก็บภาษีตามหลักถิ่นที่อยู่ และหลักแหล่งเงินได้ มาตรา 41 นั้นยังมีช่องว่างให้สามารถตีความข้อกฎหมายในทางเสียภาษีได้ จึงควรมีการแก้ไขปรับปรุงมาตรการดังกล่าว ประเด็นที่สองที่สองตามประมวลกฎหมายรัษฎากรของประเทศไทย กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัลในรูปแบบ “การหักภาษี ณ ที่จ่าย” (Withholding Tax) โดยผู้เสียภาษีไม่มีสิทธิเลือกที่จะให้หักเป็นภาษีสุดท้าย

หรือไม่ และการจัดเก็บภาษีจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของไทยนั้น จัดเก็บในอัตราเดียวคือ ร้อยละ 15 ของกำไรที่ได้รับจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล แต่การซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นกระทำการผ่านตัวกลาง คือ ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยผู้ขายไม่ได้ขายให้แก่ผู้ซื้อโดยตรง จึงไม่สามารถระบุผู้ซื้อที่แน่นอนได้ ประเด็นที่สามการหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถือเป็นภาษีสุดท้าย (Final Tax) เป็นเพียงการหักภาษีส่วหน้า ดังนั้นเมื่อยื่นแบบภาษีเงินได้ประจำปี ผู้เสียภาษีต้องนำจำนวนเงินดังกล่าวยื่นร่วมไปด้วย โดยเป็นหน้าที่ของผู้เสียภาษีที่ต้องมีการหักไว้ และดำเนินการให้ถูกต้อง แต่กลับไม่สะดวกกับนักลงทุนที่มองว่า การหัก ณ ที่จ่ายเป็นเรื่องยุ่งยากซึ่งตามกฎหมายแล้ว หากไม่หัก ณ ที่จ่าย และนำเงินดังกล่าวนั้นส่งตามกฎหมายแล้ว หรือหักไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ผู้ที่จ่ายเงินนั้นจะต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้มีเงินได้ ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขมาตรการทางกฎหมายโดยการแยกการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากภาษีเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรการของต่างประเทศ หรืออาจกำหนดให้มีการใช้วิธีการเดียวกันกับการซื้อขายหุ้น

ดังนั้นเรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และของประเทศสหราชอาณาจักร มาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทยโดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ผลขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลและควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น และของประเทศสหราชอาณาจักร มาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทยโดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับ วิธีการคำนวณต้นทุนของสินทรัพย์ดิจิทัลและควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐและสหราชอาณาจักรที่สามารถนำกำไรขาดทุนหักกลับกันได้ รวมถึงหากขาดทุนสะสมมากสามารถนำไปขอเครดิตผลขาดทุนในปีถัดไปได้ และประเทศสหรัฐอเมริกาใช้วิธีการการจัดเก็บภาษีจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลอยู่ในหมวดเกี่ยวกับการลงทุนจึงมีการจัดเก็บภาษีแบบขั้นบันได มาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทย

อภิปรายผล

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง งานวิจัยนี้มีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญ คือ แนวคิดหลักการจัดเก็บภาษี ซึ่งมีหลักว่า การการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีหลักอยู่ 2 หลัก ได้แก่ หลักแหล่งเงินได้ คือ การจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในประเทศ แต่มีเงินได้จากประเทศนั้นหรือเรียกว่าหลักอาณาเขต และหลักถิ่นที่อยู่ คือ มีการจัดเก็บภาษีโดยอิงจากถิ่นที่อยู่ของบุคคลนั้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฟิลิปปินส์ ไต้หวัน และประเทศอินโดนีเซีย มีการกำหนดเพิ่มเติมนอกจากหลักแหล่งเงินได้ และหลักถิ่นที่อยู่ โดยให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้ตามหลักสัญชาติ ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การจัดเก็บภาษีตามหลักการถิ่นที่อยู่และหลักแหล่งเงินได้ จึงอาจไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน จึงควรพิจารณาเพิ่มหลักการจัดเก็บภาษีตามหลักสัญชาติ เพื่อแก้ไขช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงกับตัว หลักการจัดเก็บภาษีที่ดี กล่าวได้ว่ารัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีให้เข้าหลักการได้ทุกข้อได้ แต่สามารถจัดเก็บเข้าหลักขณะบางข้อได้เท่านั้น เนื่องจากหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีไม่สามารถมีอยู่พร้อม ๆ กันทุกข้อในภาษีประเภทใดประเภทหนึ่งได้ ดังนั้นการจัดเก็บภาษีจึงขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ ประกอบไปด้วยเพื่อก่อให้เกิดความเหมาะสม และหลักการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ บุคคลหรือกิจการจะต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับกิจกรรมของตนเพื่อให้ทราบถึงกำไรสุทธิหรือการขาดทุนสุทธิที่แท้จริงของกิจการ

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่สอง งานวิจัยนี้มีประเด็นปัญหาข้อเท็จจริง และปัญหาข้อกฎหมาย ประการแรกวิธีการคำนวณกำไรขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล จากการศึกษาพบว่าปัญหาเกี่ยวกับวิธีการคำนวณกำไรขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือวิธีการคำนวณเงินได้จากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลแต่ละวิธีการมีผลลัพธ์ที่ต่างกันอย่างออกไปดังนั้นการที่มีวิธีการคำนวณที่หลากหลายย่อมเป็นเครื่องมือให้นักลงทุนเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของสภาพตลาดที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นธรรมและเหมาะสม ส่วนที่สองประเทศไทยไม่มีการกำหนดให้ศูนย์ซื้อขายจัดเก็บข้อมูลการซื้อขายรายบุคคล และไม่ได้กำหนดให้ศูนย์ซื้อขายส่งข้อมูลการซื้อขายให้แก่ผู้ลงทุน เนื่องจากการไม่มีข้อมูลที่เพียงพออาจทำให้ผู้เสียภาษีกำหนดฐานภาษีผิดพลาด ประการที่สองช่องว่างทางกฎหมายที่ส่งผลให้นักลงทุนย้ายไปลงทุนในต่างประเทศ เมื่อเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาทำให้ข้อจำกัดทางการเงินเปลี่ยนแปลงไป ทำให้บุคคลสามารถเคลื่อนย้ายสินทรัพย์ได้ง่ายมากขึ้น กฎหมายนี้ยังเป็นกฎหมายที่ออกตามบริบทแบบเก่า แต่สินทรัพย์ดิจิทัลนั้นเป็นเรื่องใหม่ กล่าวได้ว่าเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป แต่ข้อจำกัดทางกฎหมายยังคงอยู่จึงเป็นปัญหา ประการที่สามการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการหัก ณ ที่จ่าย การซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นเป็นกระทำการผ่านตัวกลาง คือ ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ดังนั้นตามหลักการทางกฎหมายบุคคลผู้ซื้อขายไม่สามารถหักเงิน ณ เวลาที่ขายได้ดังนั้นทำให้การเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย 15 เปอร์เซ็นต์ไม่สามารถทำได้ในการทำธุรกรรมในทุกครั้ง ประการสุดท้ายปัญหาการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เสียภาษี จากการศึกษาพบว่า การหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ถึงเป็นภาษีสุดท้าย (Final Tax) เป็นเพียงการหักภาษีส่วหน้า วิธีการหักภาษี ณ ที่จ่าย มีการกำหนดหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาให้กับผู้ที่ทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ที่ต้องทำความเข้าใจหลักเกณฑ์ข้อบังคับจำนวนมาก จนเป็นปัญหาเรื่องความถูกต้องในการลงข้อมูล และผู้ลงทุนยังจะต้องประเมินตนเองเกี่ยวกับการหักภาษี ณ ที่จ่ายอีก ซึ่งอาจเป็นเสมือนการผลักภาระความรับผิดชอบให้นักลงทุนรับผิดชอบและมีความเสี่ยงที่จะปฏิบัติผิดวิธีการด้วย โดยหากมีการรายงานผิดพลาด ผู้ลงทุนหรือผู้เสียภาษีย่อมจะต้องเสี่ยงถูกปรับภาษีย้อนหลัง

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่สาม ในข้อนี้ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น โดยมาตรการในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัล โดยทั้งสามประเทศมีมาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัล จากเงินได้ประเภทผลได้จากการลงทุนหรือส่วนเกินทุน (Capital gains Tax) เนื่องจากเก็บแบบกำไรส่วนเกินทุนมีความเหมาะสมกับการจัดเก็บภาษีจากสินทรัพย์ดิจิทัลมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยตามประมวลกฎหมายรัษฎากรของที่กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีเงินได้จากสินทรัพย์ดิจิทัลในรูปแบบ “การหักภาษี ณ ที่จ่าย” (Withholding Tax) โดยผู้เสียภาษีไม่มีสิทธิเลือกว่าจะให้หักเป็นภาษีสุดท้ายหรือไม่ และการจัดเก็บภาษีจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลของไทยนั้นจัดเก็บในอัตราเดียวคือ ร้อยละ 15 ซึ่ง

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่สี่ เรื่องการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา และของประเทศสหราชอาณาจักร มาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทยโดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ผลขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล โดยควรมีมาตรการช่วยเหลือนักลงทุนที่ขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล และควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น และของประเทศสหราชอาณาจักร มาปรับใช้กับกฎหมายของประเทศไทยโดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการ

คำนวณต้นทุนของสินทรัพย์ดิจิทัล ควรมีการนำมาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้กับกฎหมายของประเทศไทยโดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้ คือควรมีการเพิ่มหลักสัญญาติเข้ามาเพื่อแก้ไขช่องว่างทางกฎหมายของไทยที่ทำให้นักลงทุนย้ายไปลงทุนในต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. กรณีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการคำนวณกำไรขาดทุนจากการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อกฎหมาย จากเดิม ประมวลกฎหมายรัชฎากร

มาตรา 40(4)(ฉ) เดิมบัญญัติว่า “ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตีราคา เป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ที่เหมาะสมในการคำนวณเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

และแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกำหนดประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลในส่วนของหน้าที่ของ ศูนย์ซื้อขาย โดยบัญญัติเพิ่มเติมในส่วนของหน้าที่ของศูนย์ซื้อขายว่า “เป็นหน้าที่ของศูนย์ซื้อขาย ในการนำส่งข้อมูลรายละเอียดการซื้อขายของผู้ที่ลงทุนในศูนย์ซื้อขายให้กับนักลงทุน เมื่อสิ้นปีปฏิทิน”

และแก้ไขเพิ่มเติม “คู่มือคำแนะนำ การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คริปโทเคอร์เรนซี โทเคนดิจิทัล” จากเดิมที่กำหนดให้สามารถเลือกใช้ได้สองวิธีคือ วิธีการเข้าก่อนออกก่อน (LIFO) หรือวิธีต้นทุนถัวเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving Average Cost) โดยเพิ่มวิธีการคำนวณแบบถัวเฉลี่ยอย่างง่าย (Total Average Cost) เพราะเป็นวิธีการที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

2. กรณีปัญหาเกี่ยวกับ เกี่ยวกับช่องว่างทางกฎหมายที่ส่งผลให้นักลงทุนย้ายไปลงทุนในต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อกฎหมาย

จากเดิม ตามมาตรา 41 วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้อยู่ในประเทศไทยมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ต้องเสียภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้เมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย” กับ มาตรา 41 วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมเวลาทั้งหมดถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันในปีภาษีใดให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย”

แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับนิยามเงื่อนไขที่เกี่ยวกับหลักการจัดเก็บภาษี ในมาตรา 41 วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็น จากเดิมที่กรมสรรพากรวางเงื่อนไขไว้ว่า “การนำเงินได้พึงประเมินเข้ามาหรือโอนเข้ามาภายในประเทศในปีภาษีที่มีเงินได้เกิดขึ้น” เป็น “การนำเงินได้พึงประเมินเข้ามาหรือโอนเข้ามาภายในประเทศเมื่อใดต้องเสียภาษีเงินได้เมื่อนั้น”

และมีการบัญญัติกฎหมายในเรื่องหลักสัญญาติเข้ามาใน วรรคสี่ คือ “บุคคลผู้มีเงินได้พึงประเมินที่ถือสัญชาติไทย เมื่อมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ต้องเสียภาษีเงินได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้เมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย”

3. กรณี ปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการหัก ณ ที่จ่าย จากการศึกษพบว่า การจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลโดยวิธีการหัก ณ ที่จ่ายนั้นไม่สามารถทำได้จริง และไม่สอดคล้องกับแนวทางของต่างประเทศที่กำหนดให้มีการเก็บเงินได้จากส่วนเกินทุน

ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้มีการ ยกเลิก ประมวลรัษฎากร มาตรา 50(2)(ฉ) ที่กำหนดให้ บุคคลหักเงินได้ไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน (หัก ณ ที่จ่าย) ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ซ) และ (ณ) ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 15.0 โดยมีการบัญญัติประมวลรัษฎากรมาตรา 50(2)(ฉ) ขึ้นใหม่โดยมีการกำหนดให้จัดเก็บเงินได้จากส่วนเกินทุนเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางของต่างประเทศ

โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ซ) และ (ณ) ให้มีการจัดเก็บเงินได้จากผลกำไรสุทธิจากส่วนต่างของราคาสินทรัพย์ โดยให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 15.0” หรืออาจมีการกำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลแบบขั้นบันไดคล้ายคลึงกับของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็น “ในกรณีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ซ) และ (ณ) ให้มีการจัดเก็บเงินได้จากผลกำไรสุทธิจากส่วนต่างของราคาสินทรัพย์ ให้คำนวณหักในอัตราร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 35 ของกำไรสุทธิที่ได้รับ” เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีตามหลักความเป็นธรรม

4. กรณีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสินทรัพย์ดิจิทัลที่เป็นการสร้างภาระให้แก่ผู้เสียภาษี คือ ประมวลกฎหมายรัษฎากรไม่ได้บัญญัติยกเว้นให้การหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับสินทรัพย์ดิจิทัลไม่ต้องยื่นภาษีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 48

จากเดิม ประมวลรัษฎากรมาตรา 48(3) ที่บัญญัติว่า “ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้ โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (1) และ (2) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40(4)(ก) และ (ข)”

โดยแก้ไขเพิ่มเติมเป็น “ผู้มีเงินได้จะเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0 ของเงินได้ โดยไม่ต้องนำไปรวมคำนวณภาษีตาม (1) และ (2) ก็ได้ สำหรับเงินได้ตามมาตรา 40(4)(ก) 40(4)(ข) 40(4)(ซ) และ (ณ)” ซึ่งจะทำให้ผู้เสียภาษีเลือกได้ว่าต้องการให้คำนวณร่วมกับเงินได้อื่นหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2563). ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://www.rd.go.th/27860.html>.

สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2565

กรมสรรพากร. (2563). ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย และภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีการจ่ายค่าตอบแทนเพื่อซื้อสินค้าในต่างประเทศ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://www.rd.go.th/38794.html>. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565

กฤษรัตน์ ศรีสว่าง. (2562). หลักวิชากฎหมายภาษีอากร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. หน้า 19-23
ดวงมณี โกมารทัต, ตลพร บุญพารอด และสิงห์ชัย อรุณวุฒิพงค์. (2562). การบัญชีต้นทุนและการบัญชีเพื่อการจัดการ : หน่วยที่ 5 การบัญชีต้นทุนผลิตภัณฑ์ร่วม ผลิตภัณฑ์พลอยได้เศษซากและของสิ้นเปลือง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน่วยที่ 5 หน้า 7-33

ดุษฎีลักษณ์ ตรามิตร. (2563). กฎหมายภาษีอากร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน. หน้า 17-20 และ 45

- ถิรวาดิ สิตรานนท์. (2554). มาตรการทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสัญชาติไทยซึ่งมีเงินได้จากต่างประเทศ. (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม), หน้า 79-82
- ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง (2564). ความรู้ทั่วไป กฎหมายภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร. (พิมพ์ครั้งที่ 7). บริษัทกรุงสยามพับลิชชิงจำกัด. หน้า 2 และ 14-30
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2561) ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2561). (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/033/71.PDF>. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2565
- ศุภลักษณ์ พิณีจวบดล. (2563). กฎหมายภาษีอากร. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. หน้า 81-79
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2561). Smart contract คืออะไร?. แหล่งข้อมูล <https://www.etda.or.th/Useful-Resource/knowledge-sharing/articles/index-article-other-p1/SMART-CONTRACT-8๐๕ไร.aspx?feed=590fb9ad-c550-4bc5-9a56-459ad4891d74>. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 9 เดือนมกราคม พ.ศ.2565
- อธิภัทร มูทิตาเจริญ (2564). เศรษฐศาสตร์ภาษี คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 2-11, 136-176
- Gov.uk. (2565). “Capital Gains Tax: what you pay it on, rates and allowances” (2022). แหล่งข้อมูล <https://www.gov.uk/capital-gains-tax/losses>. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เดือนกันยายน พ.ศ. 2565
- Government of Japan. (2552). "Payment Services Act" 2009. แหล่งข้อมูล <http://www.japaneselawtranslation.go.jp/law/detail/?id=3078&vm=02&re=02>. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2565
- HM Revenue and Customs, “Income Tax rates and Personal Allowances. แหล่งข้อมูล <https://www.gov.uk/income-tax-rates>. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565
- Internal Revenue Service.(2557). "Internal Revenue Bulletin: 2014-16". แหล่งข้อมูล https://www.irs.gov/irb/2014-16_IRB#NOT-2014-21. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เดือนมกราคม พ.ศ.2565
- Internal Revenue Service. (2021). “Publication 544 explains the tax rules that apply when you dispose of property”. แหล่งข้อมูล <https://www.irs.gov/forms-pubs/about-publication-544> (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 9 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2565
- Internal Revenue Service (IRS). (2565). “Topic No. 409 Capital Gains and Losses”. แหล่งข้อมูล <https://www.irs.gov/taxtopics/tc409> . (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เดือนกันยายน พ.ศ.2565
- National Tax Agency Japan. (2564) . “2021 INCOME TAX AND SPECIAL INCOME TAX FOR RECONSTRUCTION GUIDE”. แหล่งข้อมูล https://www.nta.go.jp/english/taxes/individual/pdf/incometax_2021/01.pdf. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เดือนมิถุนายน 2565
- Taxation of Chargeable Gains Act 1992. (2535). “1992 CHAPTER 12”. แหล่งข้อมูล <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1992/12/enacted>. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ.2565

ปัญหาการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559

The problem of obtaining compensation for victims of sex offenses under the Victims Act and Compensation and Expenses to Defendants in Criminal Cases, 2001 and the amendment (No. 2) B.E. 2559

ผู้วิจัย

ว่าที่ ร.ต.หญิงกาญจนา จินดารัตน์
 นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชญา ฤาแรง
 นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย กฎหมาย และปัญหาข้อเท็จจริง ปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ทั้งของประเทศไทยคือพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559 และของต่างประเทศ เพื่อหามาตรการที่เหมาะสมมาเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเอกสารจากตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของไทยและของต่างประเทศ และวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน ประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิ 3 คน 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานสอบสวน 3 คน 3) ทนายความ 3 คน 4) นักจิตวิทยานักสังคมสงเคราะห์ และ 5) นักกิจกรรมบำบัดหรือพยาบาล 3 คน

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559 1. การยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทนได้ภายในระยะเวลา 1 ปี ในทางปฏิบัตินั้น การดำเนินขั้นตอนอาจไม่ทันต่อระยะเวลาที่กำหนด จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2559 มาตรา 22 กำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 2 ปี 2. หน่วยงานในการยื่นคำร้องขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป ควรมีการเพิ่มสถานที่ที่สามารถยื่นคำร้องได้มากขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไข มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่าให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงาน หน่วยงานระดับท้องถิ่น อบต. โรงพยาบาล สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 3. ระยะเวลาของการยื่นอุทธรณ์ผลคำวินิจฉัยน้อยเกินไป การยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไม่เพียงพอ เพราะในบางรายที่ต้องเตรียมเอกสารเพิ่มเติม จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไข มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายใน 60 วันนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัย

คำสำคัญ : ค่าตอบแทนผู้เสียหาย, ความผิดเกี่ยวกับเพศ, จำเลยคดีอาญา

Abstract

The objective of this research is to study concepts, theories, research, law. Concerning “The problem of obtaining compensation for victims of sex offenses under the Victims Act and Compensation and Expenses to Defendants in Criminal Cases, 2001, the whole country Compensation of the injured, compensation for the injured and compensation and expenses to the defendants in criminal cases, 2001, and the amendment (No. 2) B.E. 2559 the whole country Thailand and foreign countries to find appropriate measures to recommend the amendment of Thai law to be More efficient use of qualitative research regulations by studying documents from legal texts, textbooks, Academic research, information from internet sites and in-depth interview methods 15 key informants, investigators 3 The people consisted of 1) 3 officers from the Rights Protection Department 2) 3 police officers and investigating officers Police officers, investigators, 3) 3 lawyers, 4) psychologists, social workers, and 3 occupational therapists or nurses. The researcher used the research methodology to analyze the data in accordance with the hypothesis of

According to the study, it is important to take into account the licensing of the statutory things that need to be obtained and the expenses and old age expenses received in 2016. 2544 and the amendment (No. 2) B.E. 2559 1. Submitting a request for compensation within a period of 1 year. Procedures may not be in time for the specified period. Therefore, it is recommended to be amended. Victim Compensation Act and Compensation and Expenses to Defendants in Criminal Cases B.E. 2544 and the amendment (No. 2) B.E. 2559 Section 22, the period for filing a request for compensation is 2 years. 2. The agency submitting the request for the right to receive compensation that is too low There should be more places where petitions can be filed. in order to facilitate the public Therefore, it is recommended that Section 22 be amended. Provided that the injured person, the defendant or the heir who has been injured has the right to claim compensation, compensation or expenses under this Act. Submit an application to the committee at the district office, local authority offices, Sub-district Administration Organizations, hospitals, Office of Social Development and Human Security. 3. The timeframe for appealing the decision is too short. It is insufficient to lodge an appeal with the Board within 30 days of receiving notice of the decision. Because in some cases, additional documents must be prepared. Therefore, it is recommended that Section 25 be amended in case the applicant disagrees with the decision of the Board. shall have the right to appeal to the Commission within 60 days from the date of receipt of the decision.

Keywords : victim compensation ,sex offences, criminal defendant

บทนำ

การล่วงละเมิดทางเพศนับเป็นปัญหาที่สำคัญ อย่างยิ่งในสังคมไทย รูปแบบของการกระทำผิด มีความหลากหลายมากกว่าในอดีต จากเดิมที่มักพบเห็นรูปแบบ ของความรุนแรง ซึ่งแสดงออกในลักษณะของเพศชาย กระทำต่อเพศหญิง ปัจจุบันด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้เสียหาย ไม่จำกัดเฉพาะเด็กและสตรี แต่รวมไปถึงเพศชายด้วย แพทย์และบุคลากรในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศ อย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติต่อผู้ถูกกระทำได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งในด้านเวชปฏิบัติและการดำเนิน กระบวนการยุติธรรม การล่วงละเมิดทางเพศเป็นปรากฏการณ์หนึ่งทางสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง สร้าง ความหวาดกลัว ตื่นตระหนก และรบกวนการใช้ชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก การดูแลผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ในอดีตเป็นการดูแลรักษาผู้ป่วยแบบแยกส่วน มุ่งเน้นการรักษาและป้องกันโรคทางกาย ปัจจุบันการรักษาเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ แต่การเยียวยาด้วยกระบวนการทางกฎหมายยังเป็นสิ่งที่ถูกละเลย เช่น เรื่องค่าตอบแทนผู้เสียหายของผู้ที่ถูกกระทำละเมิดทางเพศ ซึ่งในปัจจุบันบุคคลที่เป็นผู้เสียหายแต่ไม่ได้รับสิทธิค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อล่วงเลยเวลาไปทำให้ผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายไม่ได้รับสิทธิเงินค่าตอบแทนตามสิทธิที่ตนควรจะได้ ด้วยปัจจุบันมีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ.2544 ตราขึ้นเพื่อรับรองสิทธิในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ของบุคคลซึ่งได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น แต่ปรากฏว่าในทางปฏิบัติมีปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ของประเทศไทย ของต่างประเทศ แนวคำพิพากษา มาตรการทางกฎหมาย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับประเด็นการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ
3. เพื่อศึกษากฎหมายของประเทศไทยและของต่างประเทศเกี่ยวกับการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ
4. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศของประเทศไทย

กรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสารจากตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ งานวิจัย บทความจากวารสารหรือนิตยสารทางกฎหมาย เอกสาร ประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายในการบำบัดฟื้นฟูผู้ถูกระงับการคุมประพฤติเกี่ยวกับเพศ ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัย (methodology) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ มาใช้ประกอบในการชี้้นำคำสัมภาษณ์กล่าวคือ มีการวางข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการ ตลอดจนบุคคลที่มีความสำคัญหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในภาครัฐ ภาคพลเมืองหรือภาคประชาชน รวมทั้ง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญในกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตอบข้อคำถามจาก การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) อันทำให้มาได้ซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหาแล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เพื่อสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผล/ผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยปัญหาข้อกฎหมายการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 งานวิจัยนี้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญคือ แนวคิดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นการพิจารณาการตัดสินใจคุณค่าของตนเองตามประสบการณ์ ความรู้สึก ทักษะคิดที่มีต่อตนเอง ทั้งด้านสูงและด้านต่ำซึ่งการมองเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพแห่งตนหรือตนที่มองเห็นตนเอง (SelfConcept) หมายถึง ภาพของตนเองที่เห็นว่าตนเองเป็นคนอย่างไร คือใคร มีความรู้ความสามารถ ลักษณะตนอย่างไร เช่น คนสวย คนเก่ง คนร่ำรวย คนด้อยวาสนา คนขี้อาย ช่างพูด เก็บตัวเจ้าระเบียบ เป็นคนเจ้าอารมณ์ ฯลฯ โดยทั่วไปคนรับรู้มองเห็นตนเองหลายแง่มุม อาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือภาพที่คนอื่นเห็น เช่น คนที่ชอบเอาर्डเอาเปรียบผู้อื่นอาจไม่เคยนึกว่าตนเองเป็นบุคคลประเภทนั้นมึ่นักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามความหมายของคำว่า “การมองเห็นคุณค่าใน

การกำหนดค่าสินไหมทดแทนมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจากการกระทำละเมิดของอีกฝ่ายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมเสมือนไม่มีการกระทำละเมิดเกิดขึ้น โดยไม่ว่าบุคคลนั้นจะได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย ชื่อเสียงหรือจิตใจก็ตาม และหากผู้กระทำละเมิดไม่สามารถชดเชยเยียวยาให้กับผู้เสียหายกลับสู่สภาพเดิมได้ก็ต้องชดเชยเป็นจำนวนเงินซึ่งเป็นวิธีที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ดังนั้นจะเห็นว่าวัตถุประสงค์ของการกำหนดค่าสินไหมทดแทนนั้นก็เพื่อเป็นการเยียวยาผู้เสียหายเป็นสำคัญ หลักที่สำคัญของการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดประการหนึ่งคือ จะต้องมีความเสียหาย เกิดขึ้น หากไม่มีความเสียหายใดๆ

เกิดขึ้นก็ไม่อาจจะกำหนดค่าเสียหายได้โดยผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อโดยผู้กระทำความผิดได้ก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาท

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 งานวิจัยนี้มีการศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ 3 เรื่องคือ

ระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป สภาพปัญหาเกี่ยวข้องกับการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป ปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น กรณีระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน กำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 1 ปี ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏบางรายที่ตกเป็นผู้เสียหาย แต่มาทราบว่าตนเองก็สามารถยื่นขอรับสิทธิได้ตาม พ.ร.บ. นี้ ก็เลยระยะเวลาที่กำหนดมา 1 ปีแล้ว หรือในกรณีที่ตกเป็นผู้เสียหายแต่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะมีหน้าที่ลงลายมือชื่อในใบบันทึกแจ้งสิทธิ และจะเป็นผู้ลงความเห็นว่ามีผู้เสียหายไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และหากปรากฏในภายหลังว่าผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด จะแจ้งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานยุติธรรมทราบต่อไป การดำเนินขั้นตอนอาจไม่ทันต่อระยะเวลาที่กำหนด เพราะพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2559 ยังไม่เป็นที่รู้จัก และแพร่หลาย ประชาชนยังมีความเข้าใจในเนื้อหาและสิทธิที่ควรได้รับ หรือบางรายที่ตกเป็นผู้เสียหายแต่มาทราบว่าตนเองก็สามารถยื่นขอรับสิทธิได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ล่วงเลยระยะเวลาที่กำหนดมาแล้ว หรือในกรณีที่ตกเป็นผู้เสียหายแต่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งจะมีหน้าที่ลงลายมือชื่อในใบบันทึกแจ้งสิทธิ และจะเป็นผู้ลงความเห็นว่ามีผู้เสียหายไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และหากปรากฏในภายหลังว่าผู้เสียหายมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด จะแจ้งให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานยุติธรรมทราบต่อไป ในทางปฏิบัติจะเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการแจ้งสิทธิ แต่มีหลายครั้งที่มิได้มีการแจ้งสิทธิดังกล่าวให้ผู้เสียหายทราบ ก็อาจทำให้ผู้เสียหายเสียสิทธิตรงนี้ได้เช่นกัน กฎหมายต่างประเทศที่ศึกษามาในประเด็นนี้ ผู้เสียหายที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงิน ช่วยเหลือ กำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน ภายใน 2 ปี ได้แก่ประเทศญี่ปุ่นและประเทศสวีเดน ผู้วิจัยเห็นสมควรว่า ประเทศไทย ควรกำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน ภายใน 2 ปี เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่เกิดความเหมาะสม เป็นการรักษาสีทธิของผู้เสียหาย

หน่วยงานในการยื่นคำร้องขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป สภาพปัญหาเกี่ยวข้องกับการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ หน่วยงานในการยื่นคำร้องขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป ปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น กรณีหน่วยงานในการยื่นคำร้องขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไปซึ่งในทางปฏิบัติผู้เสียหายจะไปยื่นเอกสารขอรับค่าตอบแทน ณ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ซึ่งทำให้เกิดความไม่คล่องตัว ไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปยังสำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำหรับในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่ชนบท ที่การเดินทางยังไม่สะดวก และหาดยังต้องเดินทางหลายครั้ง ยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เช่น กรณีผู้เสียหายที่มีความจำัดในการเดินทาง ไม่สะดวก ยากลำบากในการเดินทางเอกสารขาดหรือต้องมีการเซ็นรับรองเอกสารเพิ่มเติม ยกตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้วิธีการเรียกร้องค่าเสียหาย เหยื่อจะถูกนำเข้าสู่โปรแกรมโดย ตำรวจ ทนาย พยานของเหยื่อหรือ จากผู้ให้บริการในโปรแกรมนี้ เหยื่อเองสามารถรู้จักหรือค้นหาโปรแกรมนี้จากโปสเตอร์ แผ่นพับ การใช้สิทธิตามปกติจะผ่านการบังคับทางกฎหมายหรือผ่านทางโปรแกรม ความช่วยเหลือและ บริการของเหยื่อหรือผ่านการติดต่อโดยตรงกับทาง

โปรแกรมเอง เหลือควรที่จะยื่นคำร้อง เพื่อรับ ค่าชดเชยในรัฐที่อาชญากรรมเกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงภูมิสำเนาของเหยื่อ โปรแกรมทั้งหมด รวมถึงอาชญากรรมการก่อการร้ายที่กระทำต่อที่พักอาศัยของเหยื่อ กระบวนการเริ่มต้นเมื่อแบบ คำร้องตามที่แต่ละรัฐกำหนดให้รับการลงนามและเสนอขึ้นมา โดยเหยื่ออาชญากรรมกระบวนการของโปรแกรมส่วนใหญ่จะมีการร้องผ่านเจ้าหน้าที่คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้รวบรวมเรื่องทั้งหมด (One Stop Service)

กรณีประเทศไทยผู้เสียหายจะไปยื่นเอกสารขอรับค่าตอบแทน ณ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ซึ่งทำให้เกิดความไม่คล่องตัว ไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปยังสำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำหรับในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่ชนบทที่การเดินทางยังไม่สะดวก ซึ่งผู้วิจัยเห็นควรมีโปรแกรมที่จะมีการร้องผ่านเจ้าหน้าที่คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้รวบรวมเรื่องทั้งหมด (One Stop Service) ของสำนักงาน และมีการเพิ่มสถานที่ในการยื่นคำร้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล เป็นต้น

ระยะเวลาของการยื่นอุทธรณ์ผลคำวินิจฉัยน้อยเกินไปปัญหาเกี่ยวข้องกับการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ กรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 30 วัน ปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น กรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำ ในประเด็นเรื่องของระยะเวลาของการยื่นอุทธรณ์ผลคำวินิจฉัย ซึ่งในบางครั้ง 30 วัน นับตั้งแต่การทราบผลการวินิจฉัย อาจไม่เพียงพอ เช่น การขอเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำรักษา ซึ่งในผู้เสียหายบางรายที่ถูกกระทำทางเพศและจำเป็นต้องมีการบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจหรือการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรการการจ่ายค่าทดแทนให้แก่ ผู้ที่ถูกกระทำโดยมิชอบต่อเด็กหรือผู้หญิง การช่วยเหลือ โดยการจ่ายค่าทดแทนเป็นค่ารักษาพยาบาลนั้น ไม่เพียงพอ เพราะความป่วยเจ็บทางด้าน จิตใจและการที่ต้องรักษาความเครียดอันเกิดจากการถูกประทุษร้ายต้องเวลายาวนานกว่าการรักษา ทางด้านร่างกาย ดังนั้น ค่าชดเชยที่ผู้เสียหายได้รับควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวอันเกิดผลกระทบต่อ จิตใจและผลต่อครอบครัวของผู้เสียหายนั้นด้วย อัตราการจ่ายจึงต้องครอบคลุมถึงการเยียวยารักษา ด้านจิตใจของผู้เสียหายและครอบครัว แทนที่จะเป็นการจ่ายค่าเสียหายจากการสูญเสียโอกาสใน การทำงานหรือรายได้ที่สูญเสียไปในระหว่างที่ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งในข้อเท็จจริงนี้ จะมีผลต่อการยื่นอุทธรณ์ในกรณี ที่ผลการพิจารณาออกมาแล้ว ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้ภายใน 30 วัน นั้น ในประเทศไทยเมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงแล้วกรณีเด็กที่ถูกกระทำมีความเสียหาย กระทบกระเทือนด้านจิตใจ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการประเมินความเสียหาย ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการฟื้นฟูสภาพจิตใจ เมื่อผลออกมา บางครั้งตัวเด็กจะต้องมีการรักษาต่อ จึงเห็นความเพิ่มระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ เป็น 60 วัน

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 งานวิจัยนี้ได้ศึกษากฎหมายที่สำคัญ ดังนี้
กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่

1. มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ ของประเทศญี่ปุ่น ผู้เสียหายที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงิน ช่วยเหลือสามารถยื่นคำร้อง ภายใน 2 ปี ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการ ให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้เสียหายจากการกระทำความผิดอาญาขึ้น เรียกว่า “กฎหมายพื้นฐานว่า ด้วยเหยื่ออาชญากรรม” คณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะประจำจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ ยื่นคำร้องทราบ ถ้าผู้ยื่นคำร้องไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณา สามารถยื่นคำอุทธรณ์ได้ภายใน 60 วัน

หลังจากรับแจ้งผลการพิจารณาแล้ว เยื่อที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือ ถ้าหากไม่ยื่นคำร้องขอภายใน 2 ปี สิทธิในการรับเงินส่วนนี้ก็จะหายไป รูปแบบของการเยียวยาในประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการเยียวยาทั้งตัวเงินและที่มีใช้ตัวเงิน ส่วนในเรื่องของความผิดที่ได้รับการเยียวยา ก็คือ เป็นความผิดอาญาร้ายแรงโดยเจตนา แต่ไม่รวมการกระทำโดยประมาท

2. มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้เสียหายที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือสามารถยื่นคำร้อง ภายใน 1 ปี สหรัฐอเมริกา ใช้วิธีการเรียกร้อยค่าเสียหาย เยื่อจะถูกนำเข้าสู่โปรแกรมโดย ตำรวจ ทนาย พยานของเยื่อหรือจากผู้ให้บริการในโปรแกรมนี เยื่อเองสามารถรู้จักหรือค้นหา เพื่อรับ ค่าชดเชยในรัฐที่อาชญากรรมเกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงภูมิฐานะของเยื่อ โปรแกรมทั้งหมด รวมถึงอาชญากรรมการก่อการร้ายที่กระทำต่อที่พักอาศัยของเยื่อ กระบวนการร้องผ่านเจ้าหน้าที่คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้รวบรวมเรื่องทั้งหมด (One Stop Service) รูปแบบของการเยียวยาใน ประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นการเยียวยาทั้งตัวเงินและที่มีใช้ตัวเงิน

3. มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศประเทศนอร์เวย์ ผู้เสียหายที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือสามารถยื่นคำร้อง ภายใน 3 ปี ประเทศนอร์เวย์จะเป็นการเยียวยาเฉพาะเงิน

4. มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศประเทศสวีเดน

ผู้เสียหายที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือสามารถยื่นคำร้อง ภายใน 2 ปี ค่าทดแทนสำหรับความเสียหายอย่างใด ๆ ที่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ อาทิ ค่า รักษาพยาบาล ค่าขาดไร้ประโยชน์จากการประกอบอาชีพ ค่าทดแทนสำหรับความเสียหายที่ไม่อาจคำนวณเป็นตัวเงินได้ โดยค่าทดแทนประเภทหลังนี้ไม่มีการกำหนดเพดานอัตราขั้นสูงในการจ่าย แต่รัฐจะพิจารณาจ่ายให้ตามความเสียหาย รูปแบบของการเยียวยาใน ประเทศสวีเดนจะเป็นการเยียวยาเฉพาะเงิน

5. มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศประเทศอังกฤษ

มีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย โดยการเยียวยาจากรัฐในการจ่ายค่าตอบแทน รูปแบบของการเยียวยาใน ประเทศอังกฤษ การเยียวยาทั้งตัวเงินและที่มีใช้ตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน

6. มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศประเทศเยอรมันนี

มีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายโดยการเยียวยาจากรัฐในการ จ่ายค่าทดแทนแก่จำเลยในคดีอาญา ตามกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการฟื้นฟูเยียวยาและจ่ายค่า ทดแทนแก่ผู้เสียหายที่ถูกดำเนินคดีอาญาที่ขัดต่อกฎหมายในเขตเยอรมันตะวันออก โดยชอบเขตผู้มีสิทธิขอ มีดังนี้ บุคคลที่ได้รับ ความเสียหายจากการถูกคุมขังหรือใช้มาตรการอื่นใดที่เกิดขึ้นก่อนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ต่อมา ศาลมีคำพิพากษายกฟ้องหรือถอนฟ้องหรือไม่ประทับรับฟ้อง (การยกฟ้องหรือไม่ประทับรับฟ้อง รูปแบบของการเยียวยาใน ประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการเยียวยาทั้งตัวเงินและที่มีใช้ตัวเงิน

กฎหมายของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2559 มาตรา 22 เนื่องจากประเทศไทยกำหนดให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายมีสิทธิขอรับค่าตอบแทน กำหนดภายใน 1 ปี นับแต่วันที่

ผู้เสียหายได้รู้ถึงการกระทำความผิด และในต่างประเทศ ที่มีระยะเวลาการยื่นขอรับเงินเยียวยา 2 ปี ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สวีเดน และประเทศ ที่มีระยะเวลาการยื่นขอรับเงินเยียวยา 3 ปี ได้แก่ ประเทศสวีเดน ซึ่งจะเห็นว่าหากเราได้กำหนดระยะเวลา ที่เกิน 1 ปี ไว้ จะทำให้ประชาชน ได้รับประโยชน์และเข้าถึงสิทธิมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป คือ ตามกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ผู้เสียหายจะต้องดำเนินการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทนได้ภายในระยะเวลา 1 ปี ควรมีการขยายระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิ เป็น 2 ปี

กรณีประเทศไทยที่ผู้เสียหายจะไปยื่นเอกสารขอรับค่าตอบแทน ณ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ซึ่งทำให้เกิดความไม่คล่องตัว ไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปยังสำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำหรับในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่ชนบทที่การเดินทางยังไม่สะดวก ซึ่งผู้วิจัยเห็นควรมีโปรแกรมที่จะมีการร้องผ่านเจ้าหน้าที่คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้รวบรวมเรื่องทั้งหมด (One Stop Service) ของสำนักงาน และมีการเพิ่มสถานที่ในการยื่นคำร้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้วิธีการเรียกร้องค่าเสียหาย เหยื่อจะถูกนำเข้าสู่โปรแกรมโดยตำรวจ ทนาย พยานของเหยื่อหรือ จากผู้ให้บริการในโปรแกรมนี้ เหยื่อจะสามารถรู้จักหรือค้นหาโปรแกรมนี้จากโปสเตอร์ แผ่นพับ การใช้สิทธิตามปกติจะผ่านการบังคับทางกฎหมายหรือผ่านทางโปรแกรม ความช่วยเหลือและบริการของเหยื่อหรือผ่านการติดต่อโดยตรงกับทางโปรแกรมเอง เหยื่อควรที่จะยื่นคำร้อง เพื่อรับ ค่าชดเชยในรัฐที่อาชญากรรมเกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงภูมิสำเนาของเหยื่อ โปรแกรมทั้งหมด รวมถึงอาชญากรรมการก่อการร้ายที่กระทำต่อที่พักอาศัยของเหยื่อ กระบวนการเริ่มต้นเมื่อแบบ คำร้องตามที่แต่ละรัฐกำหนดให้การลงนามและเสนอขึ้นมา โดยเหยื่ออาชญากรรมกระบวนการ ของโปรแกรมส่วนใหญ่จะมีการร้องผ่านเจ้าหน้าที่คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้รวบรวมเรื่องทั้งหมด (One Stop Service)

การยื่นอุทธรณ์ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ตาม พ.ร.บ. กำหนดให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย ควรบัญญัติเพิ่มระยะเวลาในยื่นอุทธรณ์เป็นระยะเวลา 60 วัน

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่มีความเหมาะสมมาปรับใช้กับการขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศของประเทศไทย

ตามที่ได้นำเสนอรายละเอียดมาแล้วนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรแก้ไข เพิ่มเติม ปรับปรุง พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559 เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ที่จะสามารถเข้าถึงตาม พ.ร.บ. ดังนี้ได้อย่างทั่วถึง

1. เรื่องกำหนดระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559 กำหนดระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 1 ปี แก้ไขเป็น มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 กำหนดระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 2 ปี

2. เรื่องสถานที่การยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่าให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ สำนักงาน ตามความหมายของสำนักงานตาม พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2559 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา แก้ไขเป็น มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่าให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงาน หน่วยงานระดับท้องถิ่น อบต. โรงพยาบาล สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3. เรื่องการยื่นอุทธรณ์ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุดการยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะยื่นต่อสำนักงานหรือศาลจังหวัดที่ผู้ยื่นคำขอนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเพื่อส่งให้แก่ศาลอุทธรณ์ก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์มีอำนาจไต่สวนหลักฐานเพิ่มเติมโดยสืบพยานเอง หรืออาจแต่งตั้งให้ศาลชั้นต้นตามที่เห็นสมควรทำแทนก็ได้มา แก้ไขเป็น มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุดการยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะยื่นต่อสำนักงานหรือศาลจังหวัดที่ผู้ยื่นคำขอนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเพื่อส่งให้แก่ศาลอุทธรณ์ก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์มีอำนาจไต่สวนหลักฐานเพิ่มเติมโดยสืบพยานเอง หรืออาจแต่งตั้งให้ศาลชั้นต้นตามที่เห็นสมควร

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่างานวิจัยเรื่องมีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญ แนวคิดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) คือภาพของตนเองที่เห็นว่าตนเองเป็นคนอย่างไร โดยทั่วไปคนรับรู้มองเห็นตนเองหลายแง่มุม อาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือภาพที่คนอื่นเห็น เราจึงควรให้ความสำคัญ การมองเห็นคุณค่าใน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการเยียวยาผู้เสียหายซึ่งตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ของนิเมธ พรหมพยัคฆ์ หลักการของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่างานวิจัยนี้มีปัญหาที่สำคัญ 3 ประการ คือ ข้อที่ 1 ระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป ปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น กรณีระยะเวลาการยื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน กำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 1 ปี ข้อที่ 2 หน่วยงานในการยื่นคำร้องขอรับสิทธิค่าตอบแทนน้อยเกินไป ซึ่งทำให้เกิดความไม่คล่องตัว ไม่สะดวกที่จะต้องเดินทางไปยังสำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำหรับในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่ชนบท ที่การเดินทางยังไม่สะดวก ทั้งนี้แนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้วิธีการเรียกrogateเสียหาย เหยื่อจะถูกนำเข้าสู่โปรแกรมโดย ตำรวจ ทนาย พยานของเหยื่อหรือ จากผู้ให้บริการในโปรแกรมนี้ เหยื่อเองสามารถรู้จักหรือค้นหาโปรแกรมนี้จากโปสเตอร์ แผ่นพับ ทำให้สะดวกรวดเร็วเข้าถึงประชาชน สอดคล้องกับ การวิจัยเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ บทความของ นางสาวเนตรนภิส ลายทิพย์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าในการจ่ายค่าตอบแทน ในข้อนี้ ประเทศไทยและต่างประเทศมีกฎหมายเพื่อรองรับทุกประเทศ ในส่วนด้านเรื่องระยะเวลาในการยื่นคำร้อง จากการเปรียบเทียบ มีประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีระยะเวลาในการยื่นคำร้อง 1 ปี ส่วนประเทศ ญี่ปุ่น นอร์เวย์ อังกฤษ เยอรมัน มีระยะเวลาการยื่น 2 ปี และ นอร์เวย์มีระยะเวลาการยื่น 3 ปี ในส่วนของรูปแบบการช่วยเหลือเยียวยา มี 2 รูปแบบ ได้แก่การช่วยเหลือเยียวยาเงินเพียงอย่างเดียว ได้แก่ ประเทศไทย นอร์เวย์ สวีเดน และมีประเทศที่มีการช่วยเหลือเยียวยาที่มีทั้งเงินและลักษณะอื่นๆ ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเยอรมันนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า แนวทางของกฎหมายของประเทศใดญี่ปุ่นเหมาะสม ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายรองรับเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายโดยการ เยียวยาจากรัฐในการจ่ายค่าตอบแทน เยื่ออาชญากรรมที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยรุนแรง และเยื่ออาชญากรรมที่ตกเป็นผู้พิการ โดยมี ระยะเวลาในการยื่นคำขอ คือ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่รู้ถึงเหตุของการรับเงินช่วยเหลือหรือ ภายใน 7 ปีนับแต่วันที่เกิดการกระทำผิด (ยกเว้นในกรณีที่มีเหตุไม่สามารถยื่นคำร้องขอเงิน ช่วยเหลือได้ เมื่อหมดเหตุนั้นแล้ว ให้ยื่นคำร้องขอภายในหกเดือน) รูปแบบของการเยียวยาใน ประเทศญี่ปุ่นจะเป็นการเยียวยาทั้งตัวเงินและที่มีใช้ตัวเงิน ส่วนในเรื่องของความผิดที่ได้รับการ เยียวยา ก็คือ เป็นความผิดอาญาร้ายแรงโดยเจตนา แต่ไม่รวมการกระทำโดยประมาท เยื่อที่ได้รับผลพิจารณาว่าควร ได้รับเงินช่วยเหลือยื่นคำร้องเพื่อขอรับเงิน ช่วยเหลือ ถ้าหากไม่ยื่นคำร้องขอภายใน 2 ปี สิทธิในการรับเงินส่วนนี้ก็จะหายไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงการรับรู้สิทธิมากกว่านี้ ในหมู่บ้าน ชุมชน สถานที่ทำงาน ควรมีการสื่อประชาสัมพันธ์ ให้เข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่

2. มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2559 กำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 1 ปี

แก้ไขเป็น มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2559 กำหนดระยะเวลายื่นขอรับสิทธิค่าตอบแทน 2 ปี

3. มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่าให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ สำนักงาน ตามความหมายของสำนักงานตาม พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2559 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา

แก้ไขเป็น มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่าให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงาน หน่วยงานระดับท้องถิ่น อบต. โรงพยาบาล สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3. มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่ยุติการยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะยื่นต่อสำนักงานหรือศาลจังหวัดที่ผู้ยื่นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเพื่อส่งให้แก่ศาลอุทธรณ์ก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์มีอำนาจได้สวนหลักฐานเพิ่มเติมโดยสืบพยานเอง หรืออาจแต่งตั้งให้ศาลชั้นต้นตามที่เห็นสมควรทำแทนก็ได้มา

แก้ไขเป็น มาตรา 25 ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่ยุติการยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์จะยื่นต่อสำนักงานหรือศาลจังหวัดที่ผู้ยื่นมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเพื่อส่งให้แก่ศาลอุทธรณ์ก็ได้ และให้ถือว่าเป็นการยื่นอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ในการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์มีอำนาจได้สวนหลักฐานเพิ่มเติมโดยสืบพยานเอง หรืออาจแต่งตั้งให้ศาลชั้นต้นตามที่เห็นสมควร

ข้อเสนอแนะ

1. การช่วยเหลือเยียวยาเสียหายหรือจำเลย ในระยะแรกควรมีการเยียวยาเป็นเงินและในภายหลังให้พิจารณาการช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ ตามความต้องการของผู้ที่ได้รับ ความเสียหาย เพื่อให้ตรงกับความต้องการ และเกิดประโยชน์อันสูงสุด เช่น การช่วยเหลือด้านสวัสดิการต่างๆ การฝึกอาชีพ หรือการหาอาชีพทดแทน หรือจะเป็นการช่วยเหลือในรูปแบบของทรัพย์สินต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายความผิดเกี่ยวกับเพศ ในกรณีของการพิจารณาค่าเสียหาย ของผู้ที่ถูกกระทำทางเพศของมีการนำผลการประเมิน จากจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยา ทีมสหวิชาชีพ นำมาประกอบการพิจารณา เพราะยิ่งผู้เสียหายที่เป็นเด็กเยาวชน จะมีผลกระทบทางจิตใจเยอะมาก ควรมีความเห็นหรือแบบประเมินในส่วนนี้มาประกอบการพิจารณา

เอกสารอ้างอิง

ศุภธินี สันตะบุตร และคณะกรรมการกระทำทารุณทางเพศต่อเด็กหรือการล่วงละเมิดทางเพศ,2537:3)

พนม เกตุมาน, 2540:53-54) การทารุณกรรมทางเพศหรือการล่วงละเมิดทางเพศ ความหมายของการล่วงละเมิดทางเพศ (อรพินท์ สฟโชคชัย,2542: 4)

วณิ บางประกา, 2545 : 4 การคุกคามทางเพศ

สมยศ พุกษาเกษมสุข อ้างถึง วณิ บางประกา ,2545:4) การคุกคามทางเพศ

อรพินท์ สฟโชคชัย ,2542: 4-6 พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศ

ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551: 15 การเห็นคุณค่าในตนเอง

ศรีเรื่อน แก้วกังวาน, 2551: 119-122 แนวคิดของ มาสโลว์ไว้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์

สุภาพ ไทยแท้, 2540: 35 อ้างถึงมาจาก คุณค่าในตนเอง Rogers, 1979

วิภาพร มาพบสุข,2542, : 402 แนวคิดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง อ้างถึงมาจาก (Self Esteem) Rogers et. al., 1986, .117

สกล นิคาร์ตัน, 2545 : 72 ; ณัฐรัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2560 : 3-4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันหรือข่มขู่ยับยั้งหรือ
แบบอรรถประโยชน์

ณัฐรัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2560 : 4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

อนันต์ ลิขิตธนสมบัติ, 2557 : 18 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปกป้องคุ้มครองสังคม (Social Protection Theory)

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2545. (2545,
12 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 118 ตอนที่ 104 ก.: 23.

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559.
(2559, 22 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 133 ตอนที่ 74 ก. : 1

Coopersmith, S. 1984 Self-Esteem Inventories. Palo Alto, California: Counseling Psychologist

คาลอส บุญสภา 2562 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Branden, N. 1987. **How to Raise Your Self-Esteem: The Proven Action-Oriented Approach to Greater
Self-Respect and Self-Confidence.** New York: Bantam Books.

ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย

Effectiveness in Using Digital Technology for Working of Personnel of Provincial Governor's Office, Office of the Permanent Secretary for Interior, Ministry of Interior

ผู้วิจัย

กชามาศ มากสุวรรณ

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม

ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และระบุปัญหา และอุปสรรคของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย จำนวน 344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ใช้หลักสถิติคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสถิติถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยที่คนคิดต่อเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยมากกว่าปัจจัยที่ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
3. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย คือ 1) บุคลากรขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และไม่ปรับตัวตามเทคโนโลยีดิจิทัล 2) งบประมาณในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรมและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอ 3) วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ค่อนข้างล้าสมัย ไม่รองรับการใช้งานในปัจจุบัน และไม่เพียงพอกับบุคลากร

คำสำคัญ : เทคโนโลยีดิจิทัล ประสิทธิภาพ ทักษะ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Abstract

The purpose of this research was to study the effectiveness of using digital technology in operations. Factors affecting the use of digital technology in work and identifying problems and obstacles in the use of digital technology in the work of Personnel of Provincial Governor's Office, Office of the Permanent Secretary for Interior, Ministry of Interior. The populations were 344 personnel of the Provincial Governor's Office, Office of the Permanent Secretary for Interior, and Ministry of Interior. The research instrument was a checklist and rating scale questionnaire. Collected data were analyzed by the Statistics Packages for the Social Science (SPSS for Windows) to find percentage, mean, standard deviation, Pearson Product-Moment Correlation Coefficients, and inferential statistics that are used to analyze multiple regression.

The finding reveals that :

1. The level of effectiveness of the use of digital technology in the work of provincial office personnel. Office of the Permanent Secretary, Ministry of Interior Ministry of Interior at a high level.

2. Factors of attitude to digital technology affect the effectiveness of the use of digital technology in the operations of Provincial's Office, Office of the Permanent Secretary for Interior, more than factors of Digital literacy factors

3. Problems and obstacles, in using digital technology for Working of Personnel of Provincial Office, Office of the Permanent Secretary is 1) Personnel lack motivation for self-improvement and not adapting to digital technology 2) The budget for sending personnel to train and develop digital technology skills is not enough 3) Existing equipment is quite outdated. Currently not supported and not enough personnel.

Keyword : Digital Technology, Effectiveness, Attitude, Digital Literacy Factors

บทนำ

ปัจจุบันทั่วโลกได้เข้าสู่สังคมโลกในยุคดิจิทัลหรือยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นมิติทางสังคม วัฒนธรรม มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางการเมือง และมิติด้านเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทำให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารถึงกันในทุกมุมโลก ดังนั้น สังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์จึงเป็นสังคมของโลก ยุคดิจิทัลที่มนุษย์สามารถก้าวผ่านพรมแดนของประเทศเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ในการหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสารซึ่งกันและกัน ได้ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากทั่วทุกมุมโลก (วิภาวรรณ เกษมสุขบท, 2564)

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศในระยะยาวตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยกำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาการบริหาร จัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนา ที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาท ภารกิจ

แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการ ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างรวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม โดยภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ต้องเป็นการให้บริการสาธารณะของภาครัฐที่ได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับ แนวหน้าของภูมิภาค และภาครัฐต้องมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2565)

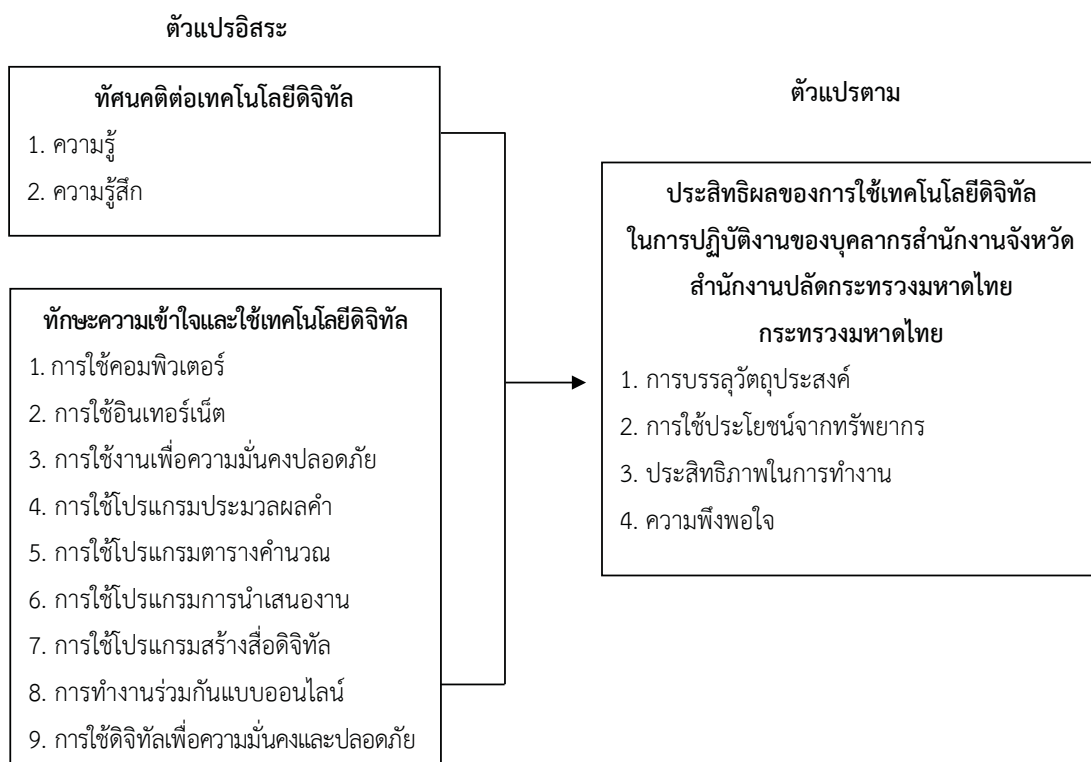
สำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและหน้าที่หลักในการประสานราชการระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และหน่วยงานอื่นๆ ภายในจังหวัด ภารกิจด้านงานสารบรรณ และภารกิจด้านจัดการประชุม นอกจากนี้ยังมีภารกิจในการติดต่อประสานงานกับผู้บริหารระดับสูง และหน่วยงานภายนอกในการประสานงานต่างๆ จึงได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดระยะเวลา ขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่จำเป็น และสามารถตอบสนองความต้องการและคาดหวังของหน่วยงาน บุคลากรที่ต้องการติดต่อประสานงาน รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของหน่วยงานให้มีความรู้ ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงานกับสถานการณ์ปัจจุบันให้เกิดความคล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัย มีความสนใจจะศึกษาประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อจะได้ นำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีในดิจิทัลของสำนักงานจังหวัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย
3. เพื่อระบุปัญหา และอุปสรรคของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย

กรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชากรเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย จำนวน 2,433 คน (กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2564) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานจังหวัด จำนวน 344 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณได้จากสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) โดยกำหนดระดับค่า ความเชื่อมั่นร้อยละ 95

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ใช้หลักสถิติคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสถิติถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ประสิทธิภาพในการทำงาน และความพึงพอใจ พบว่า ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่คนคิดต่อเทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ค่า r เท่ากับ 8.59) โดยปัจจัยที่คนคิดต่อเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยมากกว่าปัจจัยทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ปัจจัยที่คนคิดต่อเทคโนโลยีดิจิทัล ในด้านความรู้สึกส่งผลต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ ตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ทั้งปัจจัยความรู้สึก และปัจจัยความรู้ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยได้ร้อยละ 88 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า ในด้านการใช้อินเตอร์เน็ตส่งผลต่อประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทยมากที่สุด รองลงมา คือ การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ การใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ การใช้โปรแกรมการนำเสนองาน และการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล ตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ พบว่า ทั้ง 9 ปัจจัย สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ได้ร้อยละ 99.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย พบว่า บุคลากรขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และไม่ปรับตัวตามเทคโนโลยีดิจิทัล งบประมาณในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรมและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลไม่เพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ค่อนข้างล้าสมัย ไม่รองรับการใช้งานในปัจจุบัน และไม่เพียงพอกับบุคลากร

อภิปรายผล

จากการวิจัย ประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัดสำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย อภิปรายผลของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ระดับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การบรรลุวัตถุประสงค์ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ประสิทธิภาพในการทำงาน และความพึงพอใจ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารระหว่างกัน ผ่านแอปพลิเคชัน Line ส่งข้อมูลข่าวสารมาช่วยในการปฏิบัติงานให้มีความสะดวก รวดเร็วขึ้น เช่น การรับ-ส่ง เอกสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การสืบค้นข้อมูล การประชุมกันผ่านทางระบบออนไลน์ เป็นต้น จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ สุวรรณประไพ (2564) ศึกษาาระดับประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในหน่วยงานเทศบาลเมืองกระบี่ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงาน มีระดับความเห็นสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านความพึงพอใจ ด้านวัตถุประสงค์ โดยด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ปัจจัยทัศนคติต่อเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย ด้านความรู้ และความรู้สึก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการใช้เทคโนโลยีเป็นผลมาจากความตั้งใจของพฤติกรรม ซึ่งความตั้งใจของพฤติกรรมเกิดมาจากทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยีดิจิทัล จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ สุวรรณประไพ (2564) ศึกษาาระดับทัศนคติของบุคลากรภาครัฐในหน่วยงานเทศบาลเมืองกระบี่ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง (2558) ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติต่อเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรู้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยกระทรวงมหาดไทย มากที่สุด รองลงมาคือ ความรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ความรู้สึกเป็นปฏิกริยาทางอารมณ์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าบุคลากรมีความรู้สึกดีต่อเทคโนโลยีดิจิทัล รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และยังช่วยให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นได้ จะทำให้บุคลากรมีความสนใจและใส่ใจที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ส่วนด้านความรู้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าความรู้สึกที่รับรู้ได้นั้นถูกหรือผิดและนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ อัครเดช ไม้จันทร์ (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา ในด้านความรู้และความเข้าใจในงานที่ทำอยู่ในระดับมาก เนื่องจากบริษัทได้มีการอบรมพนักงานเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงาน กฎระเบียบข้อกำหนดให้พนักงานทราบก่อนปฏิบัติงานจริง ทำให้พนักงานมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของงานที่กำลังทำอยู่

3. ปัจจัยทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย 9 ทักษะ ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต การใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ การใช้โปรแกรมการนำเสนองาน การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานส่วนใหญ่ คือ การใช้อินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ ด้านการใช้โปรแกรมประมวลผลคำ ด้านการใช้งานเพื่อความมั่นคงปลอดภัย การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงและปลอดภัย การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ การใช้โปรแกรมการนำเสนอ และการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับวิภาวรณ์ เกษมสุขบท (2564) ศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพัฒนาสู่องค์กรดิจิทัล พบว่า บุคลากรกองกลางสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ทั้งการสั่งงาน การสื่อสาร มีการรับ-ส่ง หนังสือราชการผ่านระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ QR Code ในการดาวน์โหลดเอกสาร จัดเก็บข้อมูลบุคลากรเข้าสู่ระบบ HR มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการยื่น-คืน หนังสือ รวมทั้งประชุมผ่านระบบ VDO Conferent และสอดคล้องกับ นิตยา สุริน (2562) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม พบว่า ศักยภาพบุคลากรในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ปัจจุบัน คือ บุคลากรส่วนใหญ่มีทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในด้านการใช้อินเทอร์เน็ต ด้านการใช้โปรแกรมประมวลผล และด้านการใช้คอมพิวเตอร์ ส่วนทักษะที่บุคลากรส่วนใหญ่ยังไม่มี ความเข้าใจหรือเข้าใจน้อยมาก คือ ทักษะด้านการใช้โปรแกรมนำเสนอ และการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล วิภาวรณ์ เกษมสุขบท (2564) แต่ทักษะของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพนั้นควรประกอบไปด้วยทักษะในการใช้ความหลากหลายของการทำงานเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการทำงานของเทคโนโลยีที่จะต้องรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และประเมินสารสนเทศดิจิทัล ทักษะการทำงานร่วมกันทางออนไลน์ และทักษะการสร้างความรู้ในการใช้เทคโนโลยี จะเห็นได้ว่าทัศนคติต่อเทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้ง 2 ปัจจัยมีผลต่อประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fred D. Davis (1989) ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแบบการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวแบบด้านทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยี (TAM) โดยเชื่อว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นผลมาจากความตั้งใจของพฤติกรรม ซึ่งความตั้งใจของพฤติกรรมนั้นเกิดมาจากทัศนคติที่มีผลต่อเทคโนโลยีนั่นเอง และยังสอดคล้องกับ ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง (2558) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าปัจจัยทัศนคติต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง และไม่ปรับตัวตามเทคโนโลยีดิจิทัล ยังยึดติดกับการปฏิบัติแบบเก่ามองว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้มีความยุ่งยาก และเป็นการเพิ่มภาระงาน ซึ่งอาจมองว่าทำงานมาได้ระยะหนึ่งแล้ว มีประสบการณ์ระดับหนึ่ง เริ่มรู้สึกว่าการทำงานเป็นรูทีนที่ทำอยู่ทุกวันนี้นั้นไม่มีอะไรแปลกใหม่ ไม่ท้าทายอีกต่อไป ขาดงบประมาณในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรมและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ค่อนข้างล้าสมัย ไม่รองรับการใช้งานในปัจจุบัน และไม่เพียงพอกับบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของสมอุษา วิไลพันธ์ุ (2561) ที่ได้ศึกษา การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผลการวิจัยสรุปว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เกิดจากบุคลากรขาดการรับรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และมี Mind set ที่ไม่ดีเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีโดยมองว่าการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีความยุ่งยากและเป็นการเพิ่มภาระงาน ประกอบกับ ช่วงวัยหรือ Generation ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้ด้านเทคโนโลยีซึ่งคนในช่วงอายุที่เป็นยุค baby boomer ไม่ค่อยอยากเปลี่ยนแปลงที่จะยอมรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของช่อทิพย์ และสีบงศ์ สุขสม (2563) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) พบว่า ปัญหาขาดกำลังคนทางด้านคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ฝ่ายวิเคราะห์และออกแบบระบบ ฝ่ายโปรแกรมและฝ่ายปฏิบัติงานเครื่องและบริการ ฝ่ายวิเคราะห์ออกแบบระบบ และปัญหาการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีที่อาจเกิดช่องโหว่ด้านการรักษาความปลอดภัย ความถูกต้องเชื่อถือและความพร้อมใช้ของระบบในการให้บริการ การขาดงบประมาณในการส่งบุคลากรไปฝึกอบรมในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรมที่ต้องลงมือปฏิบัติจริง การฝึกอบรมในหลักสูตรที่ผู้เรียนสนใจ หรือการว่าจ้างผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมาสอนขณะปฏิบัติงานจริง ส่วนมากใช้วิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านระบบ Streaming และ e - learning ซึ่งไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขานุการ สำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร พบว่า สำนักเลขานุการยังไม่มี การจัดอบรมทักษะดิจิทัลของบุคลากรในหน่วยงาน มีเพียงการส่งบุคลากรไปเข้ารับการอบรมตามหน่วยงานต่างๆ ที่มีการจัดอบรมซึ่งเป็นการอบรมเฉพาะทฤษฎีเท่านั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ้างอิงใน ชลิดา ศรมณี, 2562) ซึ่งอธิบายว่า ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล คือ ลงทุน เพื่อให้การปรับเปลี่ยนในหน่วยงานบังเกิดผลอย่างแท้จริงในการปรับปรุงบางอย่างจำเป็นต้องมีการนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่และอุปกรณ์การปฏิบัติงานบางอย่างมาใช้เพื่อให้การทำงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการ การจัดระบบข้อมูลต่างๆ ดังนั้น จึงต้องพัฒนาทักษะของผู้ปฏิบัติงานให้มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัยดังกล่าว การพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กรให้มีศักยภาพเหมาะสมตลอดเวลา จึงต้องถือเป็นการลงทุนที่สำคัญ และต้องใช้งบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาบุคคลเป็นไปตามที่คาดหวังอย่างแท้จริง การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ทำให้หน่วยงานไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยี (Hardware) และเพียงพอได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ จุฑามาศ นิมจิตต์ และโกวิทย์ กังสนันท์ (2563) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักงานอัยการจังหวัดนครพนมที่มีผลมาจากการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า หน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญกับการยกระดับการใช้งานอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ค่อนข้างล้าสมัย เป็นรุ่นเก่า ไม่รองรับการใช้งาน

ในปัจจุบัน หรือมีปัญหาเสียบ่อย ซึ่งแก้ไขได้เพียงส่งซ่อม ไม่สามารถจัดหาใหม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิกา นัตกระโทก (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลของสำนักงานอัยการภาค 3 พบว่า มีปัญหาเรื่องงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี คือ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ยังไม่ทันสมัย ระบบปฏิบัติการที่เป็นรุ่นเก่า และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความล่าช้า ไม่เสถียร และงบประมาณที่จะพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณี แสงตะคุ และสุรศักดิ์ ชะมารัมย์ (2561) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

5. ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ และสร้างทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเองของบุคลากรให้มีความกระตือรือร้น ในการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานว่ามีข้อดี มีประโยชน์อย่างไร จนเกิดการยอมรับและปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิกา นัตกระโทก (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลของสำนักงานอัยการภาค 3 พบว่า การสร้างทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเองของบุคลากรให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน จนเกิดการยอมรับและปรับตัวเพื่อใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ เช่น การให้รางวัลในลักษณะใบประกาศนียบัตรผู้เป็นแบบอย่างของการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลินี ศรีอำว่ม (2562) ได้ศึกษา การจัดการองค์การสู่การปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลกรณีศึกษา: กรมประชาสัมพันธ์ อธิบายว่า การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลควรมีการปรับทัศนคติ สร้างแรงบันดาลใจและการมีส่วนร่วมให้คนในองค์กร การปรับเปลี่ยนความคิดวิธีการทำงาน เครื่องมือ อุปกรณ์และงบประมาณ ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ และระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการทำงาน ของรัฐบาลดิจิทัล จัดให้มีการฝึกอบรมโดยมีรูปแบบที่หลากหลาย มีการฝึกปฏิบัติงานจริง หรือสอนในระหว่างปฏิบัติงานจริง หรือการศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นๆ รวมถึงหน่วยงานผู้จัดทำหลักสูตรต้องออกแบบหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม เพื่อนำมาปรับใช้กับงานให้เกิดประโยชน์ และนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม มาถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวรรณ เกษมสุขบท (2564) ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพัฒนาสู่องค์กรดิจิทัล พบว่า ควรมีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลภายในหน่วยงาน หรือการศึกษาเรียนรู้จากหน่วยงานอื่นที่มีเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้รับการพัฒนามาใช้ปฏิบัติงานได้จริง ขอจัดสรรงบประมาณ ในการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ หรือวัสดุคอมพิวเตอร์ที่ทันต่อเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน และมีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งานของบุคลากรในหน่วยงาน และควรมีการปรับปรุง Hardware และ Software ให้มีความทันสมัย และพร้อมใช้งาน รองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิกา นัตกระโทก (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลของสำนักงานอัยการภาค 3 พบว่า การจัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้เพียงพอ จะเสมือนการสร้างระบบนิเวศในการทำงานที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพใน

บริบทการทำงาน สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของผู้รับบริหารและประชาชนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาทยา บุรพา (2562) ได้ศึกษา การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการงานคดีของสำนักอำนวยการประจำศาลล้มละลายกลาง พบว่า การจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการงานคดี เป็นการสนับสนุนในห้วงค์กรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ควรให้ความสำคัญกับอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน การเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีเสถียรภาพ รวมถึงมีบุคลากรที่คอยดูแล แนะนำเพื่อให้สามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง ตลอดเวลา

2) ควรมีการจัดอบรมหรือจัดหาหลักสูตร วิทยากร มาเพื่อพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความจำเป็นในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตามที่ต้องการ และเสริมศักยภาพที่ขาด รวมทั้งยังสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขององค์กร

3) ควรมีการประเมินศักยภาพและทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากร เพื่อประเมินความรู้ความสามารถ และทักษะที่มีในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ายังมีปัจจัยอื่นๆ นอกจากปัจจัยที่ได้ศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการศึกษาคั้งถัดไปจึงควรศึกษาตัวแปรที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทขององค์กร และสภาวะเศรษฐกิจ เช่น ด้านลักษณะการทำงาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ซึ่งหากพบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานแล้ว สามารถนำผลที่ได้ไปกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน ในด้านอื่นๆ เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานทั้งองค์กร

เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ นิมจิตต์ และ โกวิท ภัทสนันท์. (2563). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรของ สำนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรีที่มีผลมาจากการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล. วารสารนวัตกรรมกรรมการบริหาร และการจัดการ, 9(3), 36-50.*

ชลิตา ศรมณี. (2562). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.*

- ช่อทิพย์ เตชะนัง และสีบพงศ์ สุขสม. (2563). *ประสิทธิผลการบริหารจัดการขององค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ชสมก.)*. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ ปีที่ 5 ฉบับที่ 4 (เมษายน 2563).
- พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง. (2563). *ค้นคว้าอิสระเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากรสำนักงานเลขานุการ สำนักงานการแพทย์*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นาตยา บุรพา. (2563). *ค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการงานคดีของ สำนักงานอำนวยการประจำศาลล้มละลายกลาง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา สุริน. (2562). *การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล : กรณีศึกษาสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล สำนักงานศาลยุติธรรม*. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต,
- วิภาวรรณ เกษมสุขบท. (2564). *ค้นคว้าอิสระเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพัฒนาสู่องค์กรดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิโรจน์ สุวรรณประไพ. (2565). *ทัศนคติที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐในหน่วยงานเทศบาลเมืองกระบี่*. สารนิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบาง. (2558). *ประสิทธิผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. เอกสารงานวิจัยฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม 2558.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2565). *แผนปฏิบัติการดิจิทัล (Digital Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. กรุงเทพมหานคร
- สมอุษา วิไลพันธุ์. (2561). *การปฏิรูปกระบวนการทำงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล : ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์*. วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2, 1 - 27.
- อัครเดช ไม้จันทร์. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เอมิกา นัตกระโทก. (2564). *ค้นคว้าอิสระ เรื่อง การพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลของสำนักงานอัยการภาค 3*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรณี แสงตะคุ และสุรศักดิ์ ชะมารัมย์. (2561). *ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการของสำนักงานแรงงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วารสารชุมชนวิจัย ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2559). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Davis, F. (1989). *Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology*. MIS Quarterly 13: 319-340.

บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

THE ROLE OF THE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION COUNCIL AND THE EXPECTATIONS OF THE PEOPLE. A CASE STUDY OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION COUNCIL HUA THUNG LONG DISTRICT

ผู้วิจัย

กมลทิพย์ คำวงศ์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาระดับความความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในพื้นที่ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ประกอบไปด้วย ด้านงานในหน้าที่ ด้านกฎหมาย และด้านธรรมาภิบาล ซึ่งพบว่าทุกด้านมีบทบาทในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านธรรมาภิบาล ด้านกฎหมาย และด้านงานในหน้าที่ ตามลำดับ

2. ระดับความความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนาที่ยั่งยืน ชุมชนพึ่งพาตนเองผล ประโยชน์ที่ได้รับ และชุมชนเข้มแข็ง ตามลำดับ

3. ระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : บทบาท สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ความคาดหวัง

Abstract

The objectives of this thesis are 1) to study the roles of Hua Thung Subdistrict Administrative Organization Council, Long District, Phrae Province, 2) to study the level of people's expectations on the roles of Hua Thung Subdistrict Administrative Organization Council, Long District, Phrae Province, and 3.) to compare the level of people's expectations on the roles of Hua Thung Subdistrict Administrative Organization Council, Long District, Phrae Province. separated by personal factors is a quantitative research From the sample of people in the area of Hua Thung Subdistrict, Long District, Phrae Province, from the calculation of the sample size of Taro Yamane, the sample group was 374 people. Statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation. T test one-way ANOVA test The results showed that

1. The roles of the Hua Thung Subdistrict Administrative Organization Council, Long District, Phrae Province consisted of duties, legal matters and good governance. It was found that all aspects had a high level of roles in their operations, namely governance, legal, and work, respectively.

2. The level of people's expectation towards the role of the Hua Thung Subdistrict Administrative Organization Council, Long District, Phrae Province was at a high level overall, including sustainable development. self-reliant community Benefits and strong communities, respectively.

3. The level of people's expectation on the role of Hua Thung Subdistrict Administrative Organization Council, Long District, Phrae Province, separated by personal factors, found that respondents with different gender, age, occupation and average monthly income. There are opinions on the role of the Tambon Administrative Organization Council and the expectations of the people. A case study of Tambon Administrative Organization, Hua Thung Sub-district, Long District, Phrae Province was not different at the 0.05 level

Keyword (s) : Roles, Subdistrict Administrative Organization Council, Expectations

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบหนึ่งของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ที่กำหนดนโยบายด้านการเมืองการปกครองให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง มีอิสระในการบริหารพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและร่วมแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีโครงสร้างการบริหารงานประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นพนักงานส่วนตำบลรวมทั้งพนักงานจ้าง มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นบุคลากรหลักที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน (สุทธิลักษณ์ นามมุงคุณ, 2559) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทที่ต้องปฏิบัติในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนในด้านนิติบัญญัติในการให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนา ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย และควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และยังเป็นผู้นำในการบริหารจัดการภายในชุมชน ในการแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนโดยการประสานการปฏิบัติงานระหว่างชุมชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

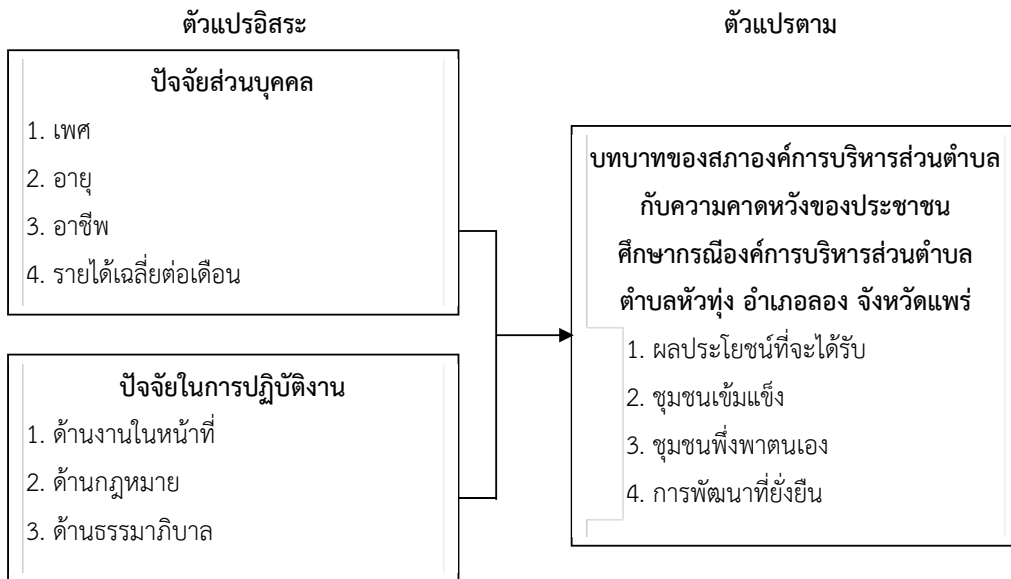
องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ได้รับการยกฐานะจาก สภาตำบลหัวทุ่ง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และต่อมาปี พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดแพร่ (ก.อบต.จังหวัดแพร่) ในการประชุมครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด มีความเข้าใจปัญหาของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี การที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งสามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่วนสำคัญก็คือ บุคลากรที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งที่จะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จาก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ในสภา ทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลฝ่ายบริหาร เช่น การตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ การเสนอข้อบัญญัติขอเปิดอภิปรายทั่วไปให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล แกลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น ในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติได้ เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการจึงจะสามารถทำให้การพัฒนาเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างถูกต้องและตรงทิศทาง

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งกับความคาดหวังของประชาชนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เพื่อนำผลจากการศึกษานี้ไปใช้เป็นแนวทางการเผยแพร่บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งให้ประชาชนได้รับทราบมากขึ้น และนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาระดับความความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 5,715 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง, 2564) กลุ่มตัวอย่าง ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยโดยใช้หลักการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำแนกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานในหน้าที่ ด้านกฎหมาย และด้านธรรมาภิบาล ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษารณ้องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จำแนกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ผลประโยชน์ที่ได้รับ ชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนพึ่งพาตนเอง และการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผล/สรุปผล

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ด้านเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 52.67 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 47.33 ด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.79 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.52 และ อันดับสุดท้าย มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 ตามลำดับ ด้านอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 35.83

รองลงมาประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 22.19 และอันดับสุดท้ายไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.95 ตามลำดับ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 10,001 บาท จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 43.58 รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.33 และอันดับสุดท้าย มีรายได้มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.68 ตามลำดับ

2. ปัจจัยในการปฏิบัติงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำแนกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานในหน้าที่ ด้านกฎหมาย และด้านธรรมาภิบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านธรรมาภิบาล มีปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มาก รองลงมาคือ ด้านกฎหมาย มีปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มาก และด้านงานในหน้าที่ มีปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มาก ตามลำดับ อธิบายแยกรายด้านได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยในการปฏิบัติงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ สภา อบต. มีการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดกับประชาชนหรือผู้รับบริการ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สภา อบต. มีการประชาสัมพันธ์ถึงโครงการพัฒนาต่างๆ ให้ประชาชนทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภา อบต. มีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยในการปฏิบัติงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านกฎหมาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สมาชิกสภาได้แจ้งข่าวการเสนอร่างข้อบัญญัติต่างๆ ของ อบต. ให้ทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของ อบต. อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภา อบต. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ พิจารณาให้ความเห็นชอบความเห็นชอบกิจการสำคัญของ อบต. โดยชี้มติของที่ประชุมสภา อบต. เป็นหลัก อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยในการปฏิบัติงานของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านงานในหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีสมาชิกสภา อบต. ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของสภา อบต. อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สมาชิกสภา อบต. ได้เข้าร่วมประชุม อภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา อบต. อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภา อบต. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลห้วยทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาคือ ชุมชนพึ่งพาตนเอง มีความพึงพอใจในระดับผลประโยชน์ที่ได้รับ มีพึงพอใจในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านชุมชนเข้มแข็ง มีความพึงพอใจในระดับมาก ตามลำดับ อธิบายรายด้านได้ดังนี้

3.1 บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ พัฒนา ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก รองลงมา ป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ จัดสรร ทรัพยากรในการบริหารงานแบบเน้นประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3.2 บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านชุมชนพึ่งพาตนเอง โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้าง รายได้ของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ส่งเสริมรณรงค์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ มีความพึงพอใจในระดับมาก ตามลำดับ

3.3 บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความพึงพอใจต่อความสะอาดที่ได้รับจากการบริการ ที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีศูนย์เฝ้าระวังความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ป้องกันโรคติดต่อในพื้นที่ มีความพึงพอใจในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พัฒนาการจราจร สัญญาณไฟจราจร ไฟฟ้าส่องสว่างยามค่ำคืน มีความพึงพอใจในระดับมาก ตามลำดับ

3.4 บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การ บริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ด้านชุมชนเข้มแข็ง โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การส่งเสริมและพัฒนาการบริการสาธารณสุข การ ป้องกันโรคติดต่อ ป้องกันการระบาดของยาเสพติด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ มาตรฐาน เช่น จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพมาให้ความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ของประชาชนในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม มีความพึงพอใจในระดับมาก ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การ บริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การ บริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน หมายความว่าอาชีพไม่มีอิทธิพลต่อผู้ตอบ แบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของ ประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน หมายความว่ารายได้ไม่มีอิทธิพลต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ทั้งโดยรวมและรายด้าน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง เกี่ยวกับบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ สามารถทำการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ประกอบไปด้วยด้านงานในหน้าที่ ด้านกฎหมาย และด้านธรรมาภิบาล ที่ผลจากการศึกษาทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านธรรมาภิบาลมีปัจจัยในการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านกฎหมายมีปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มาก และด้านงานในหน้าที่มีปัจจัยในการปฏิบัติงานที่มาก เนื่องจากการปฏิบัติงานต้องเน้นไปที่การพัฒนาเพื่อประโยชน์ของสาธารณะให้ได้มากที่สุด ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิลักษณ์ นามมุงคุณ (2559) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในบทบาทตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน

1.1 ด้านธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ สภา อบต. มีการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดกับประชาชนหรือผู้รับบริการให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สภา อบต. มีการประชาสัมพันธ์ถึงโครงการพัฒนาต่างๆ ให้ประชาชนทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภา อบต. มีการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิลักษณ์ นามมุงคุณ (2559) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในบทบาทตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ในแต่ละด้าน พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสิ่งที่พบว่าเป็นสาเหตุปัญหาความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

1.2 ด้านกฎหมาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สมาชิกสภาได้แจ้งข่าวการเสนอร่างข้อบัญญัติต่างๆ ของ อบต. ให้ทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนา อบต. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของ อบต. อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สภา อบต. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ พิจารณาให้ความเห็นชอบความเห็นชอบกิจการสำคัญของ อบต. โดยใช้มติของที่ประชุมสภา อบต. เป็นหลัก อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญธิดา ศศิสุวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้กับการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมาย คือ 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 3) ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และอีกบทบาทที่สำคัญ คือ การเป็นตัวแทนของประชาชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด แต่การปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กล่าวคือ ในการพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเพียงแต่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบแต่ไม่มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพการณ์ สภาพพื้นที่ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ไม่ได้เสนอร่างข้อบัญญัติแต่อย่างใด การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ไม่ได้พิจารณารายละเอียดและวิเคราะห์ความเหมาะสมของงบประมาณแต่อย่างใด ส่วนการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารทำได้เพียงให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แถลงนโยบายแต่ไม่มีการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ไม่มีความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องให้มีการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความรู้ตั้งแต่ก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง สุทธิลักษณ์ นามมุงคุณ (2559) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในบทบาทตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหารของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน

1.3 ด้านงานในหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีสมาชิกสภา อบต. ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ของสภา อบต. อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สมาชิกสภา อบต. ได้เข้าร่วมประชุม อภิปรายแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภา อบต. อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สมาชิกสภา อบต. เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญธิดา ศศิสุวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้กับการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ตามระเบียบกฎหมาย คือ 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) พิจารณาและให้ความ

เห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 3) ควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร และอีกบทบาทที่สำคัญ คือ การเป็นตัวแทนของประชาชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด แต่การปฏิบัติหน้าที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ กล่าวคือในการพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเพียงแต่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบแต่ไม่มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพการณ์ สภาพพื้นที่ การพิจารณาร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม่ได้เสนอร่างข้อบัญญัติแต่อย่างใด การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม่ได้พิจารณารายละเอียดและวิเคราะห์ความเหมาะสมของงบประมาณแต่อย่างใด ส่วนการควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารทำได้เพียงให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แถลงนโยบายแต่ไม่มีการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม่มีความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องให้มีการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความรู้ตั้งแต่ก่อนการสมัครรับเลือกตั้ง

2. บทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาคือ ชุมชนพึ่งพาตนเอง มีความพึงพอใจในระดับผลประโยชน์ที่ได้รับ มีพึงพอใจในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านชุมชนเข้มแข็ง มีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ ศรีสวย (2562) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลปากกราน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนมีระดับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อภิปรายผลแยกรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ พัฒนา ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก รองลงมา ป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย คือ จัดสรรทรัพยากรในการบริหารงานแบบเน้นประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ อาบัตร์ ดาโอะ (2560) ได้ทำการศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอเยะหริง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอเยะหริง จังหวัดปัตตานี พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนบทบาทการตรวจสอบก่อนยกมือ และตรวจสอบหลังยกมือ อยู่ในระดับมากตามลำดับ 2) เปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเยะหริง จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานการณ์ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอเยะหริง จังหวัดปัตตานี ไม่แตกต่างกัน เกษมสันต์ อยู่ยีน (2559) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน

สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนมีระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาเมืองและการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาการสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ เฉลิมเกียรติ นวลปาน, และ สืบพงศ์ สุขสม (2561) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาอุทยานธรณีสตูล ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมต้องบูรณาการร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมพร้อมทั้งมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืนของอุทยานธรณีสตูลอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2.2 ด้านชุมชนพึ่งพาตนเอง โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ส่งเสริมรณรงค์การท่องเที่ยวในท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ มีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมสันต์ อยู่เย็น (2559) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนมีระดับความคาดหวังต่อการบริหารงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาเมืองและการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาการสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความพึงพอใจต่อความสะอาดที่ได้รับจากการบริการ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีศูนย์เฝ้าระวังความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ป้องกันโรคติดต่อในพื้นที่ มีความพึงพอใจในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พัฒนาการจราจร สัญญาณไฟจราจร ไฟฟ้าส่องสว่างยามค่ำคืน มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.4 ด้านชุมชนเข้มแข็ง โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การส่งเสริมและพัฒนาการบริการสาธารณสุข การป้องกันโรคติดต่อ ป้องกันการระบาดของยาเสพติด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน เช่น จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพมาให้ความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการบำรุงและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม มีความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ พัฒนโพธิ์ (2558) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกุดใหญ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.1 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.3 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 70.8 มีระยะเวลาอยู่อาศัย 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 88.4 และส่วนใหญ่อยู่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 12.4 2) ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท

ของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกุดไผ่ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ หมู่บ้านที่อยู่อาศัยในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามคุณลักษณะด้านระยะเวลาการอาศัยในพื้นที่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน หมายความว่า อาชีพไม่มีอิทธิพลต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ทั้งโดยรวมและรายด้าน และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ไม่แตกต่างกัน หมายความว่ารายได้ไม่มีอิทธิพลต่อผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกับความคาดหวังของประชาชน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑิตพร โพธิ์ทอง (2556) ได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจ และความคาดหวังของประชาชนในจังหวัดสกลนครต่อบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นดังนี้ จำแนกตามเพศ และอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามรายได้ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านงานการจัดการเลือกตั้ง ด้านงานการมีส่วนร่วม ด้านงานพรรคการเมือง และด้านงานสืบสวนสอบสวน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านงานอำนวยความสะดวกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุปจน์ ศรีสวย (2562) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลปากกราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) ประชาชนมีระดับความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย และระดับความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา และ 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลปากกระวาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการประชาสัมพันธ์ถึงการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผ่านทางป้าย ประชาสัมพันธ์ สื่อสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เพราะการปฏิบัติงานต้องเน้นประโยชน์ เพื่อสาธารณะเป็นหลัก
2. ควรส่งเสริม สนับสนุน ชุมชนเข้มแข็งให้มีผลที่ได้ออกมาอย่างชัดเจนในทุกเรื่อง เพราะชุมชนเข้มแข็ง เป็นรากฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีการพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง และจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ต่อไปในภายภาคหน้า
3. ควรปรับปรุง พัฒนาการจราจร สัญญาณไฟจราจร ไฟฟ้าส่องสว่างยามค่ำคืน เนื่องจากเป็นการป้องกัน อาชญากรรม หรือภัยอันตรายขณะขับขี่ เพราะแสงสว่างเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต
4. ควรส่งเสริมอาชีพของประชาชนในด้านเกษตรกรรม เพราะเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของชุมชน ท้องถิ่นในพื้นที่ชนบท

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการต่อประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่งอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เนื่องจากประชาชนบางกลุ่มยังไม่ได้รับบริการจากหน่วยงานภาครัฐที่กระจายไปได้อย่างทั่วถึง
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทุ่ง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นไป

อ้างอิง

- เกษมสันต์ อยู่ยี่น. (2559). *ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. อยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ขวัญธิดา ศศิสุวรรณ. (2559). *บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้กับการพัฒนาท้องถิ่น*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คำรณ รติโก. (2562). *ความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์*. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 10(1), 50 – 59.
- เฉลิมเกียรติ นวลปาน และสืบพงศ์ สุขสม. (2561). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาอุทยานธรณีสตูล*. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 6(10), 327-342.

- จิตติพร โพธิ์ทอง. (2556). *ความรู้ความเข้าใจ และความคาดหวังของประชาชนในจังหวัดสกลนครต่อบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตรัตน์ พัฒนโพธิ์. (2558). *ความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลตำบลกุคไศ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุทธิลักษณ์ นามมุงคุณ. (2559). *ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพจน์ ศรีสว. (2562). *ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลปากกราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อาบัตร์ ดาโอะ. (2560). *บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Yamane, T. (1973). *Statistics and Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

SOLID WASTE MANAGEMENT IN PASANG MUNICIPALITY AMPHOE PASANG, LAMPHUN

ผู้วิจัย

กมลลักษณ์ ประทุมทา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน และ ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าซาง และตำบลปากบ่อง จำนวน 382 คน และ กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเพื่อการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 2 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน กลุ่มบุคลากรกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 2 คน และ กลุ่มพนักงานจัดเก็บขยะมูลฝอยกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 6 คน รวมจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด และ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ชุด ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมด้วยตนเอง นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ t-test

ผลการศึกษาพบว่า (1) กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. โดยการกำจัดอย่างถูกวิธี 2. มีการลดการเกิดขยะ 3. การนำกลับมาผลิตใหม่ 4. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ (2) รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1.นำไปขาย 2.นำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก 3.นำไปแปรรูปใหม่ 4.นำไปแปลงเป็นพลังงาน และ 5.นำไปใช้ซ้ำ (3) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เคยเข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ประชาคมตำบล หรือการประชุมวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย รองลงมาเคยปรึกษา พูดยคุยกับผู้นำหมู่บ้าน หรือเพื่อนบ้านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง และเคยร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง ตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้าน Reduce , Reuse , Recycle ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง 3 ลำดับแรก คือ แยกขยะประเภท กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อลูมิเนียม เพื่อนำไปทิ้ง ไปขายหรือบริจาค รองลงมา นำขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ไปขาย หรือนำมาใช้ซ้ำเพื่อประโยชน์อื่น และ นำขยะที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติแยกไปทำการย่อยสลายตามธรรมชาติทำเป็นปุ๋ยธรรมชาติ

ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมด้าน Reduce, Reuse, Recycle ในพื้นที่เทศบาล ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้อยกว่าร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดการขยะมูลฝอย, เทศบาลตำบลป่าซาง

Abstract

The purpose of this study was to study the solid waste management process of Pa Sang Sub-district Municipality, Pasang District, Lamphun Province; to study the solid waste management model of Pa Sang Sub-district Municipality, Pasang District, Lamphun Province; and to study the level of public participation in community solid waste management of the sub-district municipality. Pa Sang, Pa Sang District, Lamphun Province The sample group used in this study was divided into 2 groups as follows: Group 1: the sample group living in Pa Sang sub-district. and Pak Bong Sub-district, 382 people and group 2, a sample group of interviewees. Consists of 2 people from the Pa Sang Municipality Administrators, 10 community leaders, and the Personnel Group of the Public Health and Environment Division of the Pa Sang Municipality, Pasang District, Lamphun Province 2 people and a group of waste collection officers, Public Health and Environment Division, Pa Sang Municipality, Pa Sang District, Lamphun Province, 6 people, totaling 20 people. The tools used for data collection were a questionnaire and 4 interview forms. manual merge were analyzed by statistics, percentage, mean and t-test.

The results showed that (1) the solid waste management process of Pa Sang Sub-district Municipality, Pa Sang District, Lamphun Province was carried out in the following order: 1. by proper disposal 2. There is a reduction in waste generation. 3. The introduction of new production 4. Product reuse (2) Solid waste management model of Pa Sang Sub-district Municipality, Pa Sang District, Lamphun Province was carried out in the following order: 1. Selling 2. Making compost. 3. to be reprocessed 4. to convert into energy and 5. to reuse (3) The level of people's participation in solid waste management in the community of Pa Sang Sub-district Municipality, Pa Sang District, Lamphun Province had the highest level of participation in the first 3 levels; or solid waste management planning meeting followed by consulting Talk to the village leader. Or neighbors about the waste management guidelines of Pa Sang Subdistrict Municipality and used to participate in waste management activities of Pa Sang Subdistrict Municipality, respectively The level of participation in Reduce, Reuse, Recycle activities. Almost every time, the first 3 are the separation of paper, glass, plastic, steel, aluminum waste for disposal. to sell or donate, followed by the waste of paper boxes or newspapers to sell Or reuse for other purposes and take biodegradable waste separately for natural decomposition to make natural fertilizer, respectively. As for the participation of the people in activities on Reduce, Reuse, Recycle In the municipal area of Pa Sang Sub-district, Pa Sang District, Lamphun Province, less than 50 percent with statistical significance at the .05 level.

Key Words : Solid waste management, Pasang municipality

บทนำ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาจากขยะมูลฝอย เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศไทย การเพิ่มขึ้นของประชากร และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของชุมชน ส่งผลให้ชุมชนมีขยะปริมาณมาก ไม่สามารถจัดเก็บได้ทัน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหากลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และแพร่กระจายของสัตว์แมลง รวมทั้งเชื้อโรคต่างๆ และการปนเปื้อนต่อแหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดเก็บและกำจัดขยะของท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก การจัดการขยะมูลฝอยนับวันจึงเพิ่มภาระให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแทบทุกแห่ง ผลกระทบที่ตามมาวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปริมาณขยะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ประชาชนแต่ละคนเป็นผู้ร่วมกันสร้างขยะขึ้นมา ยังมีคนมากก็ยังมีขยะมากขึ้นด้วย

เทศบาลตำบลป่าซาง มีฐานะเป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลตำบลป่าซางจัดตั้งเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 อยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลป่าซางและตำบลปากบ่อง ครอบคลุมพื้นที่ 12.168 ตารางกิโลเมตร จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน 8 ชุมชน ได้แก่ (1) บ้านป่าซาง หมู่ที่ 1 ตำบลป่าซาง ประกอบด้วย 4 ชุมชน ชุมชนป่าซางงาม , ชุมชนอินทิล , ชุมชนสันนา , ชุมชนพานิช (2) บ้านล่อง หมู่ที่ 2 ตำบลป่าซาง ประกอบด้วย 2 ชุมชน ชุมชนบ้านล่อง , ชุมชนดอนนา (3) บ้านฉางข้าวน้อยเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลป่าซาง (4) บ้านฉางข้าวน้อยใต้ หมู่ 4 ตำบลป่าซาง (5) บ้านหนองหอย หมู่ที่ 5 ตำบลป่าซาง ประกอบด้วย 2 ชุมชน ชุมชนหนองหอย , ชุมชนกอแก (6) บ้านสบทา หมู่ที่ 1 ตำบลปากบ่อง (7) บ้านท่าตันจั่ว หมู่ที่ 2 ตำบลปากบ่อง (8) บ้านหนองสะลิก หมู่ที่ 3 ตำบลปากบ่อง (9) บ้านหนองผำ หมู่ที่ 4 ตำบลปากบ่อง (10) บ้านปากบ่อง หมู่ 5 ตำบลปากบ่อง จำนวนประชากร 8,558 คน 4,128 ครัวเรือน

เทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลตำบล ได้แก่ (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล นอกจากนี้เทศบาลตำบลป่าซางได้ดำเนินการพัฒนาตำบลตามแนวทางและกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ 2. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว 3. การพัฒนาด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต 4. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5. การพัฒนาด้านการศึกษา และการกีฬา 6. การพัฒนาด้านระบบสาธารณสุข 7. การพัฒนาด้านการเมือง-การบริหาร

ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลป่าซาง ซึ่งได้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาที่ 1 การปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุนและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึกและความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ชุมชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และแนวทางการพัฒนาที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น การพัฒนาบุคลากร การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม น้ำเสีย ขยะมูลฝอย โดยความร่วมมือของประชาชนในท้องถิ่น

ปริมาณขยะมูลฝอย ในตำบลป่าซางจัดเก็บได้ประมาณวันละ 12 ตันต่อคัน รวมรถจัดเก็บ 2 คัน เป็น 24 ตันต่อวัน 96 ตัน ต่อสัปดาห์ สำหรับขยะที่ทำเทศบาลจัดเก็บต้องเป็นขยะที่อยู่ในถุงขยะที่มีตราสัญลักษณ์ของเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลตำบลเป็นผู้จำหน่ายถุงขยะในราคา ถุงเล็ก 3.60 บาท ถุงใหญ่ 5.40 บาท รถขยะออกจัดเก็บตั้งแต่เวลา 05.00 น. แล้วเสร็จประมาณ 09.00 น. จากนั้นเดินทางไปทิ้งขยะ สถานที่ที่ทิ้งขยะของห้างหุ้นส่วนจำกัดจินตนาวิชัยเคิล อำเภอคอดอยหล่อจังหวัดเชียงใหม่ เที่ยวละ 5,600 บาท มีระยะทางไป-กลับ ประมาณ 100 กิโลเมตร มีค่าน้ำมัน สัปดาห์ละ 4,500-5,000 บาท ต่อรถ 1 คัน ตามข้อเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ซึ่งตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ทั้งสิ้น 36,000,000 บาท กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินงานตามแผนงานสาธารณสุขงานบริหารทั่วไปเกี่ยวกับสาธารณสุข จำนวน 2,264,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.29 และแผนงาน เคหะและชุมชนขึ้นงานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จำนวน 3,080,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.56 รวมงบประมาณดำเนินงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 5,344,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.85 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของเทศบาลตำบลป่าซาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลป่าซาง และตำบลปากบ่อง ในการเข้าร่วมวางแผนพัฒนาตำบลที่ผ่านมา นับว่ายังมีน้อย ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ข้อจำกัดดังกล่าวอาจมาจากขาดการดำเนินการและการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ขาดแกนนำในชุมชน และความเป็นชุมชนเมือง ประชาชนต่างคนต่างอยู่ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านจัดสรร มักไม่ให้ความสนใจและความร่วมมือในการประชุม หรือการร่วมกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นในการจัดทำแผนงาน โครงการ ส่วนใหญ่จึงมาจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่รับผิดชอบภายในหน่วยงาน ไม่ใช่มาจากชุมชน อีกทั้งในการวางแผนขาด การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ และข้อมูลทางสถิติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเทศบาลตำบลป่าซางได้เคยจัดทำโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เช่น โครงการคัดแยกขยะ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากประชาชนไม่ดำเนินการสานต่อโครงการ อีกทั้งการประชาสัมพันธ์การรณรงค์ของหน่วยงานไม่ต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม และทำให้แผนการพัฒนาตำบลไม่สามารถตอบสนองต่อการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยได้เท่าที่ควร

การจัดการปัญหาด้านขยะมูลฝอยเป็นงานที่ซับซ้อน ต้องอาศัยความสมดุลกันระหว่างทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด งบประมาณ ความรู้สามารถของบุคลากรเพื่อให้สามารถบริหารจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในท้องถิ่น ดังนั้น เทศบาลตำบลป่าซางจำเป็นต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดจำนวนขยะมูลฝอย ลดงบประมาณในการจัดเก็บขยะ และเพื่อรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษากิจการการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการจัดการ และหาแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลป่าซางต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
3. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ของเทศบาลตำบล ป่าซาง

อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าซาง และตำบลปากบ่อง จำนวน 382 คน

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเพื่อการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 2 คน กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน กลุ่มบุคลากรกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 2 คน และ กลุ่มพนักงานจัดเก็บขยะมูลฝอย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำนวน 6 คน รวมจำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 ได้แก่ประชาชนตำบลป่าซาง หมู่ที่ 1-5 และ ตำบลปากบ่อง หมู่ที่ 1-5 จำนวน 382 ตัวอย่าง ประกอบด้วยคำถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เขตหมู่บ้านที่อยู่อาศัย เพศ อายุ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย เป็นคำถามให้เลือกตอบได้ไม่เกิน 3 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการด้านการจัดเก็บขยะของเทศบาล เป็นคำถามให้เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล เป็นคำถามให้เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการกิจกรรมด้าน Reduce, Reuse, Recycle เป็นคำถามให้ตอบตามลำดับ โดยเขียนหมายเลข 1-4 ลงในช่องว่าง ได้แก่

ตอบ 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติ

ตอบ 2 หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หรือนานๆครั้ง

ตอบ 3 หมายถึง ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง

ตอบ 4 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้ง

ตอนที่ 6 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย เป็นคำถามให้เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ใช้สอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 แบ่งเป็น 4 ชุด ได้แก่

1. ชุดแบบสัมภาษณ์ของผู้บริหาร จำนวน 2 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นโยบายการบริหารจัดการขยะ ความพร้อมและสภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ แนวทางในการรองรับและจัดการขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น

2. ชุดแบบสัมภาษณ์ของผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบล การมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการและงบประมาณในด้านการจัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้าน Reduce, Reuse, Recycle การแสดงความคิดเห็นต่อการวางแผนและการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบทบาทและวิธีการของผู้นำในการสร้างความร่วมมือให้กับชาวบ้าน การมีส่วนร่วมในการกระตุ้นใจในการจัดการขยะมูลฝอย ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดการขยะในชุมชน

3. ชุดแบบสัมภาษณ์ของบุคลากรกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลป่าซาง จำนวน 2 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต แนวทางในการรองรับและจัดการขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและกำจัดขยะ การคำนวณจำนวนขยะมูลฝอยในชุมชน ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการขยะ วิธีการร่วมกำหนดงบประมาณและโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะจำนวนบุคลากรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดโครงการ งบประมาณ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

4. ชุดแบบสัมภาษณ์ พนักงานจัดเก็บขยะมูลฝอย กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลป่าซาง จำนวน 6 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยวิธีการทางสถิติ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ t-test
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยได้ทำการวิเคราะห์แบบบรรยายและพรรณนาเพื่อสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ

สรุป

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อศึกษาถึงการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมด้าน Reduce, Reuse, Recycle โดยการสุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 382 คน และกลุ่มที่ 2 กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน โดยได้ผลการศึกษาจากการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

(1) กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. โดยการกำจัดอย่างถูกวิธี 2. มีการลดการเกิดขยะ 3. การนำกลับมาผลิตใหม่ 4. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ

(2) รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. นำไปขาย 2. นำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก 3. นำไปแปรรูปใหม่ 4. นำไปแปลงเป็นพลังงาน และ 5. นำไปใช้ซ้ำ

(3) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เคยเข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ประชาคมตำบล หรือการประชุมวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย รองลงมาเคยปรึกษา พูดคุยกับผู้นำหมู่บ้าน หรือเพื่อนบ้านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง และเคยร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง ตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้าน Reduce , Reuse , Recycle ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง 3 ลำดับแรก คือ แยกขยะประเภท กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อลูมิเนียม เพื่อนำไปทิ้งไปขายหรือบริจาค รองลงมา นำขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ไปขาย หรือนำมาใช้ซ้ำเพื่อประโยชน์อื่น และนำขยะที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติแยกไปทำการย่อยสลายตามธรรมชาติทำเป็นปุ๋ยธรรมชาติ ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมด้าน Reduce, Reuse, Recycle ในพื้นที่เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้อยกว่าร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

(1) กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. โดยการกำจัดอย่างถูกวิธี 2. มีการลดการเกิดขยะ 3. การนำกลับมาผลิตใหม่ 4. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ ควรอบรมพนักงานจัดเก็บขยะให้จัดเก็บขยะให้หมดไม่ควรให้ตกหล่นบนถนน และไม่ควรจอดรถเกะกะบนถนน อีกทั้งควรทำความสะอาดบนถนนเป็นประจำ เช่น ล้างถนน

(2) รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. นำไปขาย 2. นำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก 3. นำไปแปรรูปใหม่ 4. นำไปแปลงเป็นพลังงาน และ 5. นำไปใช้ซ้ำ การกำจัดขยะหรือลดปริมาณขยะ เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการคัดแยกขยะทิ้งและการนำขยะเปียก-เศษอาหาร หมักทำปุ๋ยชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน หรือทำถุงขยะเป็นสีเพื่อบรรจุขยะแต่ละประเภทเป็นการแยกขยะไปด้วย

(3) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เคยเข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ประชาคมตำบล หรือการประชุมวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย รองลงมาเคยปรึกษา พูดคุยกับผู้นำหมู่บ้าน หรือเพื่อนบ้านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง และเคยร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการ

ขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง ตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้าน Reduce , Reuse , Recycle ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง 3 ลำดับแรก คือ แยกขยะประเภท กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อลูมิเนียม เพื่อนำไปทิ้ง ไปขาย หรือบริจาค รองลงมา นำขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ไปขาย หรือนำมาใช้ซ้ำเพื่อประโยชน์อื่น และ นำขยะที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติแยกไปทำการย่อยสลายตามธรรมชาติทำเป็นปุ๋ยธรรมชาติ ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมด้าน Reduce, Reuse, Recycle ในพื้นที่เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้อยกว่าร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ชุมชนและผู้นำชุมชนควรต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไม่ใช้ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแก้ไข และให้ทาง เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน สอบถามความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึงและตั้งงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร เพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในระยะยาว

อภิปราย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

(1.) กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. โดยการกำจัดอย่างถูกวิธี 2. มีการลดการเกิดขยะ 3. การนำกลับมาผลิตใหม่ 4. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้มีการกระบวนจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการกำจัดอย่างถูกวิธีเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีบุคลากรเพียงพอต่อการเก็บขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

(2.) รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ 1. นำไปขาย 2. นำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก 3. นำไปแปรรูปใหม่ 4. นำไปแปลงเป็นพลังงาน และ 5. นำไปใช้ซ้ำ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มากขึ้น ที่นำไปปรับใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนและในหมู่บ้านของตนเอง

(3.) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของเทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เคยเข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้าน/ประชาคมตำบล หรือการประชุมวางแผนการจัดการขยะมูลฝอย รองลงมาเคยปรึกษา พูดคุยกับผู้นำหมู่บ้าน หรือเพื่อนบ้านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง และ เคยร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซาง ตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้าน Reduce , Reuse , Recycle ปฏิบัติเกือบทุกครั้ง 3 ลำดับแรก คือ แยกขยะประเภท กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อลูมิเนียม เพื่อนำไปทิ้ง ไปขายหรือบริจาค รองลงมา นำขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ไปขาย หรือนำมาใช้ซ้ำเพื่อประโยชน์อื่น และ นำขยะที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติแยกไปทำการย่อยสลายตามธรรมชาติทำเป็นปุ๋ยธรรมชาติ ตามลำดับ และนอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำกิจกรรมด้าน Reduce , Reuse , Recycle ในพื้นที่ เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้อยกว่าร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประชาชนมีความรู้ความสามารถในการจัดการขยะเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังคงขาดการปฏิบัติในการกำจัดขยะทั้งด้าน Reduce , Reuse , Recycle อย่างจริงจัง

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้า เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลป่าซางอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร.สืบพงศ์ สุขสม อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้การสนับสนุนและเป็นกำลังในให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถามและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความคิดเห็น เสนอแนะ แนวทางพิจารณาสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าซาง ผู้นำชุมชนตำบลป่าซาง ตำบลปากบ่อง ข้าราชการ พนักงานเทศบาลตำบลป่าซาง และประชาชนตำบลป่าซาง ตำบลปากบ่อง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลแก่ผู้เขียน จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระสำเร็จลงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- รวมข้อบัญญัติเทศบาลตำบลป่าซาง. 2551. การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย. เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.
- รวมคู่มือปฏิบัติงาน.2552. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13. เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.
- เทศบาลตำบลป่าซาง.2564. เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564. เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.
- เทศบาลตำบลป่าซาง. 2564 แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565. เทศบาลตำบลป่าซาง ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน.

การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

The operation of Ban Ta Lum Phuk Village Fund, Thap Rat Subdistrict, Ta Phraya District, Sakaeo Province.

ผู้วิจัย

ก่อเกียรติ ตักกศิลาพันธุ์

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการแจกแบบสอบถามแก่คณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีการบริหารการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสมอภาค ความยุติธรรมและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน ใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถ สมาชิกมีคุณภาพ สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและมีความซื่อสัตย์ มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ สำหรับแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคือปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน บริหารงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต มีหลักเกณฑ์การพิจารณาเงินกู้สามารถเก็บเงินกู้ได้ตามกำหนด และมีการควบคุมติดตามการใช้เงินกู้ ปัจจุบันการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านมีผลกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ชุมชนสามารถนำเงินกำไรของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ไปสร้างระบบสวัสดิการและพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้าน, การบริหารจัดการ, การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

This research aims to (1) study the operation of Ban Ta Lum Phuk Village Fund, Thap Rat Subdistrict, Ta Phraya District, Sakaeo Province. and (2) Study problems obstacles and suggestions on the operation of Ban Ta Lum Phuk Village Fund. Population and Sample used in the research consists of the committee and members of the Ban Ta Lum Phuk Village Fund. This is a Quantitative research done by Questionnaire is used for members of the institution.

Results of study are as follow : The operation is done by transparency, honesty, equality, fairness and in accordance with the regulation of Ban Ta Lum Phuk Village Fund. Operation by participatory governance. The committee has high capacity. Quality of member. Members participate in sharing opinions, cooperative and royalty. Definition of network learning. Guidelines for the management of financial institutions community is follow the rules of the financial community. Administered honestly Criteria for considering alone to keep the lone on time control and monitoring of the lone. At present, Ban Ta Lum Phuk Village Fund has continuously increasing profit. The generated incomes from the fund can be used to establish welfare system and to provide necessary development project to the community.

Keyword : Community Capital Management Institute, Management, Participatory

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2544 โดยเป็นกองทุนที่มีการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความสามารถในการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนและการบริหารชุมชน ที่สามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านได้โดยไม่มีปัญหาการค้างชำระการกู้ยืมเงินกองทุนของสมาชิก พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน และสามารถต่อยอดทรัพย์สินที่ได้จากการกู้ยืมเงินให้กลายเป็นทุนในการประกอบอาชีพ โดยไม่ทำการกู้ยืมเงินกองทุนในทุกรอบปี และได้รับรางวัลกองทุนหมู่บ้านดีเด่น ของจังหวัดสระแก้ว ประจำปี 2565

ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงความสำเร็จของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงานและแนวโน้มทิศทางการดำเนินงาน ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตลอดจนทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ในระยะต่อไปเพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับกองทุนหมู่บ้านอื่นๆ ที่ต้องการดำเนินงาน ในแนวทางของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว อันจะก่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร
3. เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
4. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
บ้านตะลุมพุก หมู่ที่ 2 ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 116 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
การศึกษานี้จะศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
4. ขอบเขตด้านเวลา
เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2566

นิยามศัพท์

กองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง กองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่จัดตั้งเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2550

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง ตัวแทนสมาชิกที่ได้รับการคัดเลือกมาดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก โดยวิธีที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก เลือกกันเอง จำนวน 9 คน

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง ผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยจะมีภูมิลำเนาในพื้นที่หมู่บ้านตะลุมพุก หมู่ที่ 2 ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว

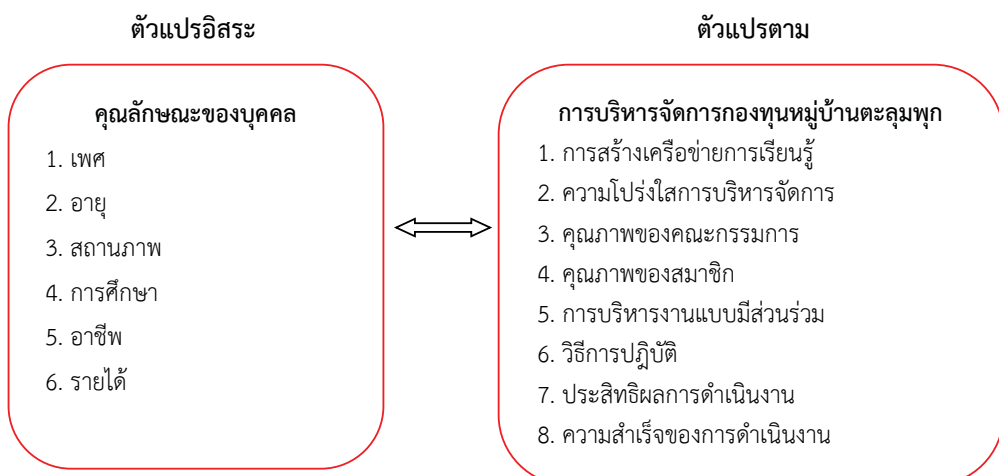
ผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบายการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ประสิทธิผล หมายถึง ความสามารถขององค์กรในฐานะเป็นระบบหนึ่งของสังคมในการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และหนทางที่มีอยู่ ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจและสมาชิกขององค์กรสามารถที่จะปรับตัวและพัฒนาให้องค์กรอยู่ต่อไปได้โดยมีเครื่องบ่งชี้ถึงความมีประสิทธิผล ประกอบด้วยความสามารถในการผลิต ประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ การปรับตัวและการพัฒนา

การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว หมายถึง การที่สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมกันปรึกษาหารือในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว และ การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมตรวจสอบ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว
2. กองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีกระบวนการบริหารจัดการที่ติดตามหลักการมีส่วนร่วมส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร 3. เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว 4. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกจำนวน 116 คน

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงผู้ที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ทั้งหมดรวม 9 คน
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental - sampling) จากสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 107 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากสูตรของ Yamane Taro ดังนี้

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ 5)

คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว 90 คน โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ทั้งหมดจำนวน 9 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก 81 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม (questionnaire) จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยจะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ตามแบบลิเคอร์ (R.A. Likert) โดยกำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ ดังนี้
(ตาราง Likert's Scale)

5 คะแนน	หมายความว่า	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายความว่า	มาก
3 คะแนน	หมายความว่า	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายความว่า	น้อย
1 คะแนน	หมายความว่า	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการบริหารกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าด้วยวิธีการหาค่า IOC เท่ากับ 0.97
7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ
4. จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation), การทดสอบที (t-test), การทดสอบแบบเอฟ (F-Test), Independent Sample Test และ One-Way ANOVA โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social sciences)
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และสถิติเชิงวิเคราะห์ (inferential statistics)

แล้วนำเสนอข้อมูลโดยบรรยายประกอบตาราง เพื่อให้เข้าใจผลการวิจัยได้ ชัดเจนยิ่งขึ้นและกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

$$(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนช่วง} = (5-1)/5 = 0.8$$

นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย โดยวิเคราะห์หาค่าที่ได้จากสูตรหาระดับขั้นเท่ากับ 0.8 ดังนี้ ระดับความคิดเห็น

คะแนนเฉลี่ย 4.24 - 5.00 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.43 - 4.23 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.62 - 3.42 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.61 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนสรุป

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลต่อผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร 3) เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว 4) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก จำนวน 90 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 50-59 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพเกษตรกร รายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Independent Sample Test และ One-Way ANOVA พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพการสมรส ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านคุณภาพของคณะกรรมการ และปัจจัยส่วนบุคคลด้านช่วงอายุ ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกด้านการบริหารอย่างมีส่วนร่วม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

- การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและเอกชนมาก คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและเอกชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56)

- การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์กรการเงินหรือสถาบันการเงินที่อื่น ซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก สมาชิกมีความเห็นว่าการไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์กรการเงินหรือสถาบันการเงินที่อื่น ซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19)

- การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชน คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54)

จากข้อมูลดังกล่าว เมื่อมาวิเคราะห์ในภาพรวม จะเห็นว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จากการการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและเอกชน การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุนองค์กรการเงินหรือสถาบันการเงิน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก และการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชน มีค่าประสิทธิภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10)

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารจัดการ

- การทำงานมีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการทำงานมีความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36)

- การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิกมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิกอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09)

- การบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกมีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกมีความโปร่งใส อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27)

- มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39)

- มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการมากนัก้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00)

- การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เป็นไปอย่างโปร่งใส ถูกต้องมากนัก้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เป็นไปอย่างโปร่งใส ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18)

จากข้อมูลดังกล่าว เมื่อมาวิเคราะห์ในภาพรวม จะเห็นว่าคณะกรรมการและสมาชิก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การทำงานมีความโปร่งใส การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก การบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความโปร่งใส มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เป็นไปอย่างโปร่งใส ค่าประสิทธิผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21)

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของคณะกรรมการ

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27)

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16)

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก ได้รับการอบรมหรือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก ได้รับการอบรมหรือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97)

จากข้อมูลดังกล่าว เมื่อมาวิเคราะห์ในภาพรวม จะเห็นว่าคณะกรรมการและสมาชิก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของคณะกรรมการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13)

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสมาชิก

- สมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89)

- สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19)

- สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19)

- สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63)

จากข้อมูลดังกล่าว เมื่อมาวิเคราะห์ในภาพรวม จะเห็นว่าคณะกรรมการและสมาชิก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพสมาชิก สมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของ กองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23)

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- การมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกันมีมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38)

- การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีมากน้อยเพียงใด สมาชิกมีความเห็นว่าการมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14)

- การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก มีมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52)

- โอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกมีมากน้อยเพียงใด คณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าโอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67)

จากข้อมูลดังกล่าว เมื่อมาวิเคราะห์ในภาพรวม จะเห็นว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการ กำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก โอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93)

3. อภิปรายผล

3.1 คุณภาพของสมาชิก พบว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก หากสมาชิกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สานหล้า และ รัชณี มุกแจ้ง (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง มีกระบวนการและกลไกในการช่วยให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้โดยอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและขยายผลของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

3.2 ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก โดยจะเห็นว่าหากการทำงานมีความโปร่งใส การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก การบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมีความโปร่งใส มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก เป็นไปอย่างโปร่งใส จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สานหล้า และ รัชณี มุกแจ้ง (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความพร้อมของชุมชน สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถ ได้รับการยอมรับนับถือ การบริหารการดำเนินงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสมอภาค ยุติธรรม และปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง มีกระบวนการและกลไกในการช่วยให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้โดยอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและขยายผลของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

3.3 คุณภาพของคณะกรรมการ พบว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก โดยที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตะลุมนุก สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล (2551: บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในด้านผู้นำ ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการ ด้านสมาชิก ได้แก่ ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน และด้านการบริหารอื่นๆ คือ ที่ตั้งอาคารสถานที่

3.4 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก หากได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐ เครือข่ายกองทุนฯ และเอกชน การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์การการเงินหรือสถาบันการเงิน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชนจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธงไท ไชยศิริยุทธการ (2550: บทคัดย่อ) ที่พบว่าควรมีการเชื่อมโยงกันของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกในระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ อื่นๆ ให้มากขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกสมาชิกและชุมชน มีความเข้มแข็งขึ้น โดยผู้นำเป็นผู้ที่สำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน มีการนำคณะกรรมการไปดูงานของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนอื่นหรือมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

3.5 การบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่ามีส่วนร่วมสำคัญต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกโดยจะเห็นว่าหากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกรวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกการมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกโอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุกสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในทุกระดับให้ประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตะลุมพุก นำข้อมูลผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนให้ดียิ่งขึ้นไป
2. กองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว รวมไปถึงกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป
3. สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขา 11 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำผลการวิจัยเผยแพร่เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านจนสำเร็จเป็นที่ประจักษ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมุ่งเน้นการวิจัยในเรื่องปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง เพื่อที่จะได้วางแผนในการแก้ไขปัญหากองทุนหมู่บ้านให้ผ่านพ้นไปได้
2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการดำเนินงานในหมู่บ้านที่มีการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านสำเร็จจนสามารถบูรณาการร่วมกับกองทุนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน จนยกระดับเป็นสถาบันการจัดการทุนชุมชนได้ เพื่อที่จะได้รู้ถึงข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปสู่การเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้าน และสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- ธงไท ไชยทริยการ. (2550). *ปัจจัยความสำเร็จสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในจังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุขาวดี สานหล้า และ รัชณี มุกแจ่ม. (2555). *การดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต
จังหวัดฉะเชิงเทรา**

**PUBLIC PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT OF KHU YAI MI
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION SANAM CHAIKHET
DISTRICT CHACHOENGSAO PROVINCE**

ผู้วิจัย

กาญจนาพร รุ่งเรือง

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา 2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา 17 หมู่บ้าน ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับ

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบลคูยายหมี่ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, การมีส่วนร่วมในการวางแผน, การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์, การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

Abstract

The objectives of this research were: 1. To study people's participation in the development of Khu Yai Mi Subdistrict Administrative Organization, Sanam Chai Khet District, Chachoengsao Province, 2. To study the level of people's participation in the development of Khu Yai Mi Subdistrict Administrative Organization, Sanam Chai Khet District, Chachoengsao Province. Classified by individual factors The researcher conducted a quantitative research. The questionnaire was used as a tool for collecting data from people in Khu Yai Mi Subdistrict Administrative Organization. Sanam Chai Khet District Chachoengsao Province, 17 villages, The researcher has determined the number of samples using the formula for calculating Taro Yamane (Taro Yamane) with a sample of 387 people. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. T test one-way ANOVA test The results showed that

1. People's Participation in the Development of Khu Yai Mi Subdistrict Administrative Organization Sanam Chai Khet District Chachoengsao Province Overall, it was at a high level. Considering each aspect, it was found that people's participation in the development of Khu Yai Mi Subdistrict Administrative Organization. Sanam Chai Khet District Chachoengsao Province on each side is at a high level Which can be ordered in descending order of average as follows: Participation in receiving benefits Participation in performance appraisals participation in activities and participation in planning, respectively.

2. The level of people's participation in the development of Khu Yai Mi Subdistrict Administrative Organization Sanam Chai Khet District Chachoengsao Province Classified by personal factors, it was found that respondents with different gender, age, education level, occupation and monthly income. Participation of the people in the development of Khu Yai Mi Sub-district Administrative Organization. Sanam Chai Khet District Chachoengsao Province, the difference was statistically significant at the .05 level.

Keywords : Public participation, participation in planning, participation in activities, participation in receiving benefits, participation in performance evaluation

บทนำ

การพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันมีอาจหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวถึงหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ เพราะถือเป็นหลักการที่จะได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการบริหารท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีความเป็นศาสตร์และเป็นศิลป์ในตัวเอง มีรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ที่ควรคำนึงถึงในการนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพงาน โครงการหรือกิจกรรม ที่ผู้บริหารปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (อรทัย ก๊กผล, 2552)

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็จะทำให้เกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล หากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง โครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลัง เกิดความสำเร็จ ตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ (สุนตติลักษณ์ ยกเทพ และ ญาณพร ยูภาศ, 2560)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ การจัดให้มีและความปลอดภัย ทำเหมืองแร่ ทำเหมืองแร่และที่จอดรถ การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่นๆ การสาธารณสุขการ การส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น การปรับปรุง แหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น การรักษาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่นๆ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2549)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองในระดับท้องถิ่น และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (นันทวัฒน์ บรมานันท์ และแก้วคำ ไกสรพงษ์, 2544) ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจ ไปยังหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง แต่ความมีอิสระดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของส่วนกลางในบางส่วนหรือตามความเหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทาง การเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกของตนเอง ต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นหน้าที่ที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าท้องถิ่นนั้น มีความเข้มแข็งในด้านการเมือง การปกครองมากน้อยเพียงใด (ปวีณา วีรยางกูร, 2554)

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือ เป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ การปกครองท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชน โดยคนในชุมชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ดังเห็นว่ามีกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการ

เลือกตั้ง นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชน และเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น (อรทัย ก๊กผล, 2552)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นคือ การให้โอกาสประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินใจ กำหนดปัญหาความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง เป็นการเสริมพลังอำนาจให้แก่ประชาชน และกลุ่ม รวมถึงองค์กรชุมชนให้สามารถระดมขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากร การตัดสินใจและควบคุมดูแลกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนสามารถพัฒนาศักยภาพของประชาชน และชุมชนในด้านภูมิปัญญา ทักษะ ความรู้ความสามารถ และการจัดการท้องถิ่น รวมถึงการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเป็นอิสระ การทำงานต้องเน้นในรูปกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน เนื่องจากพลังกลุ่มจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานพัฒนาต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2553)

องค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ปัจจุบันมีนายธงชัย พรหมพิทักษ์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 159 ตารางกิโลเมตร (99,375 ไร่) เป็นหนึ่งในจำนวน 4 ตำบลของอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสนามชัยเขต 9 กิโลเมตร ประกอบด้วยจำนวน 17 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านบางมะเฟือง, หมู่ที่ 2 บ้านบางพะเนียง, หมู่ที่ 3 บ้านคอนท่านา, หมู่ที่ 4 บ้านโพรงงาม, หมู่ที่ 5 บ้านสระไม้แดง, หมู่ที่ 6 บ้านยางแดง, หมู่ที่ 7 บ้านวังไทร, หมู่ที่ 8 บ้านหนองยาง, หมู่ที่ 9 บ้านท่าม่วง, หมู่ที่ 10 บ้านอ่างทอง, หมู่ที่ 11 บ้านอ่างตาฝั่ง, หมู่ที่ 12 บ้านป่าอ้อแทน, หมู่ที่ 13 บ้านโพธิ์ทอง, หมู่ที่ 14 บ้านบึงตะเข้, หมู่ที่ 15 บ้านห้วยกบ, หมู่ที่ 16 บ้านโพธิ์งาม และหมู่ที่ 17 บ้านเนินทราย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 11,855 คน แยกเป็นชาย 5,982 คน หญิง 5,873 คน จำนวนครัวเรือน 3,897 ครัวเรือน (แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี, 2565)

องค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ดังนี้ (คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี, 2565)

- 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
- 2) การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 3) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- 4) การพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทิดทูน พิทักษ์รักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 5) การพัฒนาด้านการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการขนส่ง
- 6) การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ผ่านมามีค่าน้อย เนื่องจากประชาชนมีความคิดและมีความรู้สึกว่ามิใช่บทบาทหน้าที่ที่ต้องกระทำ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐควรเข้าไปกระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การประชุม การฝึกอบรมสัมมนา การจัดทำประชาคม การให้ความรู้ การจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชน ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ การร่วมเป็นคณะกรรมการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

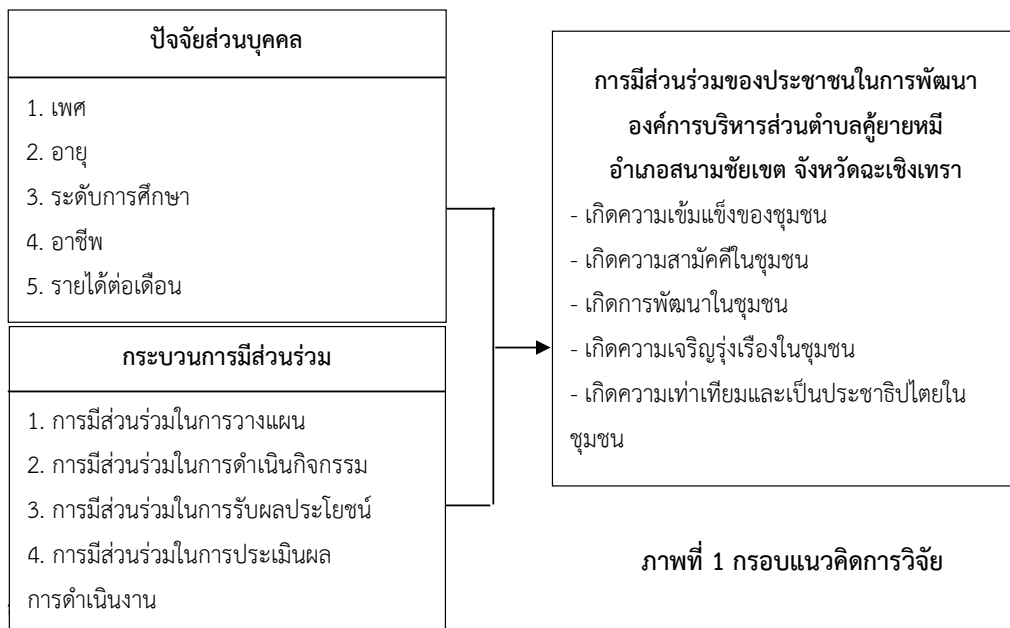
ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการทำการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน
5. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 387 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา 17 หมู่บ้าน จำนวน 387คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ซึ่งกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% (อนันต์ โปธิกุล, 2563 : 51)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 387 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามตามลำดับดังนี้

- 2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

- 2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

- 2.3 สร้างเครื่องมือในการวิจัย

- 2.4 เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

- 2.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา(Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ .67-1.00

- 2.6 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .97

- 2.7 นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาจากแบบสอบถามจำนวน 387 ชุด จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS For Windows) ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา นำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ในการวัด ความพร้อม และเจตคติ 5 ระดับ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วยสถิติ ดังต่อไปนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

4.2 สถิติพื้นฐาน

1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชน บรรยายคุณลักษณะของตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยการทดสอบที แบบอิสระต่อกัน (Independent t-test)

2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- Way Analysis Of Variance: F-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การศึกษาตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 11,855 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ด้านเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80

1.2 ด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมาคืออายุ 41 -50 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.35 ตามลำดับ

1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 45.48 รองลงมามีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 23.52 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ตามลำดับ

1.4 ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 51.94 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.28 มีอาชีพค้าขาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 และมีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.34 ตามลำดับ

1.5 ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 40.31 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.61 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.17 และมีรายได้ต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.81 ตามลำดับ

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมคิดและวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.90$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านได้ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ($\bar{x} = 3.75$) อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านได้ร่วมวางแผนและตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของ อบต. คุ้มายหมี ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ($\bar{x} = 3.56$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. คุ้มายหมี ($\bar{x} = 4.09$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มงานต่างๆ ในชุมชน ($\bar{x} = 3.99$) อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านได้เสียสละเวลาส่วนตัวมาร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{x} = 3.56$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมรับผลประโยชน์ในการพัฒนา ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทิดทูน พิทักษ์รักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น การเข้าร่วมโครงการสร้างอาชีพ เข้าร่วมประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ การนำสุนัขและแมวมาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การป้องกันโรคไข้เลือดออก และการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{x} = 4.19$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านสามารถนำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของการพัฒนาชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านได้ร่วมรับผลประโยชน์ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น มีฝายกักเก็บน้ำ มีแหล่งน้ำในการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ($\bar{x} = 4.11$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมเสนอข้อบกพร่องจาก การดำเนินงานให้กับ อบต. คุ้มายหมีได้ทราบ ($\bar{x} = 4.08$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ ($\bar{x} = 4.07$) อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการ หรือกิจกรรมของ อบต. คุ้มายหมี ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบล คุ้มายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คุ้มายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคุ้มายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถทำการอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม

จากผลการวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอ สนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ใน ระดับมาก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชญ์ หยกจินดา (2557) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านพุงกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านพุงกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในระดับมาก และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

2. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา แยกเป็นรายด้าน

1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคู้ยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมคิดและวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านได้ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านได้ร่วมวางแผนและตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของ อบต.คู้ยายหมี ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา เขียวเพกา (2560) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมกลุ่ม

ตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมที่กลุ่มตัวอย่างมีมากที่สุด คือ ประเด็นท่านเข้าร่วมประชุม เพื่อวางแผนโครงการต่างๆ ภายในท้องถิ่น รองลงมาคือประเด็นท่านเข้าร่วมในเวทีประชาคมเพื่อเสนอปัญหาของท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมที่กลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือ ประเด็นท่านเสนอแนะข้อมูลเพื่อนำไปพิจารณาในการทำงานภายในท้องถิ่น

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยวม อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมดำเนินงาน ตามแผน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ในแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.คูยวม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มงานต่างๆ ในชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถาม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านได้เสียสละเวลาส่วนตัวมาร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธวัชชัย สนธิธมโม (วรรณานวิน) (2561) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว” พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยวม อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมรับผลประโยชน์ในการพัฒนาด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทิดทูน พิทักษ์รักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น การเข้าร่วมโครงการสร้างอาชีพ เข้าร่วมประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ การนำสุนัขและแมวมามาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การป้องกันโรคไข้เลือดออก และการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านสามารถนำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของการพัฒนาชุมชน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านได้ร่วมรับผลประโยชน์ในการพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เช่น มีฝายกักเก็บน้ำ มีแหล่งน้ำในการทำเกษตรในช่วงฤดูแล้ง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี บุมิ และพิชิต รัชตพิบูลภพ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลไทรมา อำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลไทรมา อำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพในระดับปานกลาง และด้านการติดตามประเมินผลมีค่าเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพในระดับน้อย

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

จากการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า คำถามที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ท่านได้ร่วมเสนอข้อบกพร่องจากการดำเนินงานให้กับ อบต.คูยายหมี ได้ทราบ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ อยู่ในระดับมาก ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการ หรือกิจกรรมของ อบต. คูยายหมี อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ จันทจร (2560) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า มหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วม ในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา และด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผนดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล คูยายหมี อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมีควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนรับรู้และรับทราบถึงแผนหรือขั้นตอนที่ประชาชนไม่เข้าใจในแต่ละเรื่อง แต่ละด้านของการร่วมงาน/กิจกรรมต่างๆ โดยประชาชนสามารถนำเสนอโครงการให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณากำหนดตามแผนพัฒนาในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรมีการเสริมสร้างการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้มากยิ่งขึ้น โดยใช้เวที การจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ประชาชนต่อไป
3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น และควรจะมีการนำความคิดเห็นของประชาชนมาประยุกต์ใช้ให้มีการพัฒนา
4. ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างตรงไปตรงมาให้ถูกต้องกับความเป็นจริง มีการชี้แจงรายละเอียดด้านงบประมาณในโครงการต่างๆ และการบริหารงานด้านอื่นๆ รวมไปถึงการทำ ประชาธิปไตยทุกครั้งที่ก่อนที่จะมีการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ
5. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมีในการดำเนินงานควรดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่องและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการตามที่มีการจัดจ้างและจัดกิจกรรม ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมี ซึ่งควรมีการอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับมลภาวะ สถานการณ์ สภาพปัญหาและการแก้ไขให้กับประชาชน
6. ควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการประชาชนด้วยความ เป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกรู้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคูยายหมีและเจ้าหน้าที่ของประชาชน เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาชุมชนร่วมกับประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ค่ายหมื่น อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัย ครั้งต่อไป ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมของประชาชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์ประชาชนในแต่ละท้องถิ่น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องเดียวกันกับพื้นที่อื่นๆ ด้วย เพื่อให้การวิเคราะห์ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำไปส่งเสริมพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา เขียวเพกา. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์
- คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลค่ายหมื่น. (2565). แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 –2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลค่ายหมื่น.
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2551). คู่มือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในระดับ จังหวัด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี. (2548). สนทนากลุ่ม : เทคโนโลยีเพื่อการมีส่วนร่วมและการเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : จริยสุนทรศาสตร์การพิมพ์.
- ปวีณา วีระยางกูร. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลอ้อมเกร็ด อำเภopakเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549. (2542, 17 พฤศจิกายน) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 (ตอนที่ 114 ก), หน้า 5.
- พระธวัชชัย สนธิธมโม (วรรณนาวิน). (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พรณี บุนี และพิชิต รัชตพิบูลภพ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลไทรม้อ อำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 75

- วสันต์ จันทจร. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิษณุ หยกวินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนต์ลักษณ์ ยกเทพ และยุภาพร ยุภาศ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาเทศบาล ตำบลโนนสว่าง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 5 ฉบับพิเศษ. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัย
- อนันต์ โทธิกุล. (2562). สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- อนันต์ โทธิกุล. (2563). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- อรรถัย กักผล, ฉัตรระวี ปรีสุทธิญาณ. (2552). การศึกษาวิจัยเพื่อยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.
- อรรถัย กักผล. (2552). คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ส.เจริญการพิมพ์.

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอท่งเขาวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย

จกมลรัตน์ มุสิกสูตร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอท่งเขาวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น 3) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขมื่น จำนวน 89 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ยเท่ากับ 0.05

1) สภาพปัญหาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน พบว่าคุณภาพของคณะกรรมการและสมาชิก เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ถ้ากรรมการและสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบ และให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรม จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น พบว่าการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน หากได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ ทั้งในและนอกชุมชน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

3) ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น พบว่าความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านขมื่น การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน จะช่วยลดความขัดแย้ง และสร้างพลังของการเรียนรู้ ทำให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจสาธารณะร่วมกัน รวมทั้งช่วยในการตรวจสอบ กำกับดูแล อันจะส่งผลถึงความสุจริต โปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในอนาคต

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้าน, บ้านขมื่น

บทนำ

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสในการเข้าถึง แหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาล ซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี มีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ต้องทำให้เกิดผลขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกกระบวนการและทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเกิดการยอมรับมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน จุดเด่นของนโยบายคือเป็นนโยบายของรัฐบาล ที่สร้างกระแสและสร้างความหวังให้ประชาชน ก่อให้เกิดแรงจูงใจสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาล ต้องทำให้เกิดเป็นรูปธรรม เป็นนโยบายที่ให้ครัวเรือนชุมชนหรือองค์กรชุมชนมีแหล่งเงินทุนที่ทำให้เกิดอาชีพและรายได้ การต่อยอดกิจกรรมเสริมรายได้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นทำให้เกิดพื้นฐานการพัฒนาคนและโครงข่ายการเรียนรู้เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ไปสู่วิเคราะห์องค์การอื่นๆ ในการผนึกกำลังร่วมกัน เน้นการกระจายอำนาจ กระจายโอกาสและกระจายทุนสนับสนุนแก่คนยากจนซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ กระตุ้นกำลังผลิต กำลังซื้อ ก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ ให้ชุมชนและช่วยพัฒนาต่อยอดต้นทุนภูมิปัญญาของชุมชนให้ดำรงอยู่สืบทอดเป็นมรดกอย่างยั่งยืน และเป็นโอกาสในการปรับกระบวนการทัศนในการทำงานของทุกภาคส่วน โดยใช้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงแนวทางการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ในระยะเริ่มต้นของการดำเนินงานและแนวโน้มทิศทางการดำเนินงาน ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนตำบลเทอดไทย ในระยะต่อไปเพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับกองทุนหมู่บ้านอื่นๆ ที่ต้องการดำเนินงานในแนวทางของกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด อันจะก่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

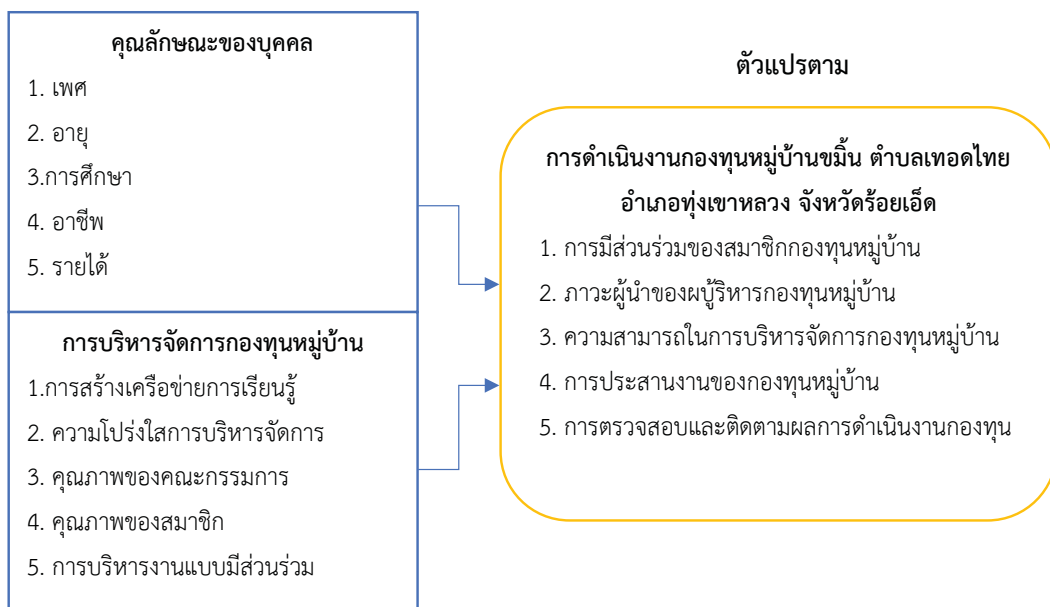
การวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทยอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

หมู่ที่ 5 บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 114 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้จะศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือน มกราคม 2566 ถึง เดือน มีนาคม 2566

นิยามศัพท์

ในการวิจัยเรื่องการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทยอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. กองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด หมายถึง กองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544

วิธีดำเนินวิจัย

1. ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 114 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากสูตรของ Yamane Taro ดังนี้ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2543) คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด 89 คน โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมดจำนวน 9 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขมื่น 80 คน รวมทั้งสิ้น 89 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม (questionnaire) จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ตามแบบลิเคอร์ (R.A. Likert)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการบริหารกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social sciences)

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และสถิติเชิงวิเคราะห์ (inferential statistics)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 89 คน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขม้น ตำบลเทอดไทย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ : หญิง	47	52.81
2. อายุ : 50 - 59 ปี	26	29.21
3. การศึกษา : ประถมศึกษา	42	47.19
4. อาชีพ : เกษตรกรรม	64	71.91
5. รายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท/เดือน	70	78.65

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 50-59 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร และมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่อประเด็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ประเด็นพิจารณา	x	SD	ระดับความคิดเห็น
การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้			
1. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน และเอกชนมากนักน้อยเพียงใด	4.22	0.78	มาก
2. การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุนที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.13	0.72	มาก
3.การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆเช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชนมากนักน้อยเพียงใด	4.21	0.71	มาก
รวม	4.19	0.72	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จากการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและเอกชน การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุนองค์กรการเงินหรือสถาบันการเงิน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขม้น และการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชน มีค่าประสิทธิผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อประเด็นความโปร่งใสในการบริหาร

ประเด็นพิจารณา	x	SD	ระดับความคิดเห็น
ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ			
1. การทำงานมีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด	4.54	0.67	มากที่สุด
2. การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิกมีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิกมากน้อยเพียงใด	4.53	0.58	มากที่สุด
3. การบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด	4.51	0.62	มากที่สุด
4. มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมากน้อยเพียงใด	4.55	0.50	มากที่สุด
5. มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนฯ เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการมากน้อยเพียงใด	4.63	0.57	มากที่สุด
6. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้นเป็นไปอย่างโปร่งใส ถูกต้องมากน้อยเพียงใด	4.62	0.53	มากที่สุด
รวม	4.56	0.55	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารจัดการการทำงานมีความโปร่งใส การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก การบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านขม้นมีความโปร่งใส มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านขม้น มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านขม้น เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น เป็นไปอย่างโปร่งใส ค่าประสิทธิผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นต่อประเด็นคุณภาพของคณะกรรมการ

ประเด็นพิจารณา	x	SD	ระดับความคิดเห็น
คุณภาพของคณะกรรมการ			
1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้นมีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.45	0.67	มาก
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.63	0.57	มากที่สุด
3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น ได้รับการอบรมหรือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.46	0.67	มาก
รวม	4.51	0.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าเห็นว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของคณะกรรมการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้านขม้น ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นต่อประเด็นคุณภาพสมาชิก

ประเด็นพิจารณา	x	SD	ระดับความคิดเห็น
คุณภาพสมาชิก			
1. สมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.69	0.55	มากที่สุด
2. สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.48	0.58	มาก
3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มากน้อยเพียงใด	4.63	0.57	มากที่สุด
4. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านขม้น มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมากน้อยเพียงใด	4.49	0.56	มาก
รวม	4.57	0.57	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่าคณะกรรมการและสมาชิก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพสมาชิก สมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านขม้น สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านขม้น สมาชิกกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น สมาชิกกองทุนหมู่บ้านขม้น มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของ กองทุนหมู่บ้านขม้น ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57)

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นต่อประเด็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นพิจารณา	x	SD	ระดับความคิดเห็น
การบริหารแบบมีส่วนร่วม			
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านขม้น รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกันมีมากน้อยเพียงใด	4.68	0.56	มากที่สุด
2. การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านขม้น มีมากน้อยเพียงใด	4.61	0.49	มากที่สุด
3. การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบัน การจัดการเงินทุนชุมชน มีมากน้อยเพียงใด	4.49	0.62	มาก
4. โอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีมากน้อยเพียงใด	4.47	0.64	มาก
รวม	4.56	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าคณะกรรมการและสมาชิก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านขม้น รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านขม้น การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนฯ โอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56)

สรุป

1) สภาพปัญหาการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขม้น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าคุณภาพของคณะกรรมการเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น โดยที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้านขม้น จะส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในด้านผู้นำ ได้แก่ เพศ อายุและประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการ ด้านสมาชิก ได้แก่ ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน และด้านการบริหารอื่นๆ คือ ที่ตั้งอาคารสถานที่ และคุณภาพของสมาชิก เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น หากสมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านขม้น ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านขม้น มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของ กองทุนหมู่บ้านขม้น จะส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สานหล้า และ รัชณี มุกแจ่ม (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีกระบวนการและกลไกในการช่วยให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้โดยอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและขยายผลของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขม้น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น หากได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนฯ และเอกชน การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์กรการเงินหรือสถาบันการเงิน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขม้น มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชนจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธงไท ไชยศิริธัญการ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าควรมีการเชื่อมโยงกันของกองทุนหมู่บ้านขม้น ในระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ อื่นๆ ให้มากขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กองทุนหมู่บ้านขม้น สมาชิกและชุมชน มีความเข้มแข็งขึ้น โดยผู้นำเป็นผู้ที่สำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน มีการนำคณะกรรมการไปดูงานของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนอื่นหรือมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

3) ข้อเสนอแนะและแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านขมื่น ตำบลเทอดไทย อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น โดยจะเห็นว่าหากการทำงานมีความโปร่งใส การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก การบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมีความโปร่งใส มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านขมื่น มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านขมื่น เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขมื่น เป็นไปอย่างโปร่งใส จะส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาติ สาหนล้า และ รัชณี มุกแจ้ง (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความพร้อมของชุมชน สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถได้รับการยอมรับนับถือ การบริหารการดำเนินงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสมอภาค ยุติธรรม และปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีกระบวนการและกลไกในการช่วยให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้โดยอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและขยายผลของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขมื่น โดยจะเห็นว่าหากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านขมื่น รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านขมื่น การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขมื่น โอกาสในการควบคุมตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านขมื่น จะส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในทุกระดับให้ประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมช่วยลดความขัดแย้ง และสร้างพลังของการเรียนรู้ ทำให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจสาธารณะร่วมกัน รวมทั้งช่วยในการตรวจสอบ กำกับดูแล อันจะส่งผลถึงความสุจริต โปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1) ในการวิจัยครั้งนี้การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านขมื่น และการสร้างจิตสำนึกของสมาชิกให้มีคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะและการหวงแหนทุนชุมชน เป็นสิ่งที่จะช่วยให้กองทุนหมู่บ้านขมื่นสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง

2) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านขมื่น และหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนาสถาบันการเงินไปสู่ความเข้มแข็ง โดยทั้งคณะกรรมการและสมาชิกจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านขมื่น รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเน้นการวิจัยในลักษณะปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานโดยเฉพาะความสำเร็จของสมาชิกในการนำเงินกู้ยืมไปใช้จ่ายตามโครงการที่เสนอขอกู้ยืม ซึ่งเป็นหัวใจหลักที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านชนชั้น อย่างแท้จริง

2) การวิจัยครั้งต่อไป ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถบ่งชี้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านชนชั้น ได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด

อ้างอิง

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2543). สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : เพื่อองฟ้าปริ้นติ้ง จำกัด.

สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน จังหวัดอุดรธานี.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชาวดี สานหล้า และ รัชนี มุกแจ่ม. (2555). การดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธงไท ไชยหิรัยการ. (2550). ปัจจัยความสำเร็จสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในจังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

Fairness and Reduce Social Disgrace

ผู้วิจัย

ชวลิต ชื้อสัตย์

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.พภัศสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไข ปัญหาในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชาชน อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกนได้ 383 กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการดำเนินงานการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม นโยบายการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน และความต้องการของประชาชน ตามลำดับ ส่วนการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม พบว่า ศักยภาพในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนยังขาดความเท่าเทียมกัน การกระจายการให้บริการภาครัฐยังไม่ทั่วถึง และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนยังไม่ได้รับการจัดการที่ดี 3) แนวทางแก้ไข ควรกระจายการพัฒนาออกไปให้ได้ทั่วถึง กระจายโอกาสในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เข้าถึงสวัสดิการสังคม การเข้าถึงแหล่งทุนปัจจัยการผลิต และมีกรน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก

คำสำคัญ : ความเป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำ สังคม

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the creation of justice and reduce inequality in society 2) to study the problems and obstacles in the creation of justice and reduce inequality in society 3) to study solutions to problems in society Creating fairness and reducing inequality in society The population used in this research was People live in Khon Buri District. Nakhon Ratchasima Province The sample group was determined by using the calculation formula of Craigie and Morgan for 383 samples. The tools used to collect data were questionnaires. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and the Pearson correlation coefficient

The results of the research were as follows: 1) Operational factors to reduce inequality in society Development policy is at the highest level. Followed by the participation of government agencies with the people. and the needs of the people, respectively, for creating justice and reducing inequality in society 2) Problems and obstacles in creating justice and reducing inequality in society, it was found that the living potential of people in the community still lacked equality. The distribution of government services is not evenly distributed. And the promotion of good quality of life for the people has not been managed well. Diversify opportunities for access to quality infrastructure and public services. access to social welfare access to capital for factors of production and introducing the philosophy of sufficiency economy to strengthen foundation finances

Keyword (s) : Fairness; Bias; Society

บทนำ

ประเทศไทยที่มีปัญหาความเป็นธรรมและการเหลื่อมล้ำทางสังคมมาช้านานนับแต่เริ่มมีการเร่งรัดพัฒนาประเทศในปี 2504 เป็นต้นมา ก็เริ่มเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ จนทุกวันนี้ และแม้ว่ารัฐบาลจะอธิบายถึงความพยายามในการแก้ไขปัญหาที่ตามแต่ปัญหากลับไม่ลดลงเท่าที่ควรสร้างความเป็นธรรมทางสังคมในประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จนมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ได้มีการกล่าวไว้ในหมวดที่ 3 เรื่องของสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยที่ประชาชนจะได้รับในเรื่องของความเสมอภาค สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐสิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม สิทธิชุมชน และสิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ (กลุ่มพลังวิชาการเพื่ออนาคต, 2550: 11-31) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ยังได้ต่อยอด แนวทางที่ชัดเจนในการสร้างความเป็นธรรมในสังคมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) โดยมีการวางยุทธศาสตร์ในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ช่วยลดความขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้ เช่น เรื่องโครงสร้างภาษีที่ไม่เป็นธรรม การถือครองสินทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งประเด็นความไม่เป็นธรรมในสังคมได้ถูกกล่าวถึงว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงทางวิกฤตการณ์เมือง

ความไม่เป็นธรรมและเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เป็นปัญหาไม่อาจจะขจัดให้หมดสิ้นไปได้ โดยเฉพาะปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านที่ดินทำกิน ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ เนื่องจากที่ดินในพื้นที่อำเภอครบุรีเป็นพื้นที่ป่าเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถถือครองที่ดินได้ และที่ดินที่ไม่สามารถนำไปจ้างหรือยกระดับคุณภาพชีวิตได้ ซึ่งปัญหาใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนี้คือ ประชาชนบุกรุกป่า เขตป่าทับที่ดินชาวบ้าน ชาวบ้านบุกรุกที่สาธารณะ เป็นต้น ทำให้ประชาชนหลายรายไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน ที่ผ่านมามีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนได้เข้ามาช่วยเหลือ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

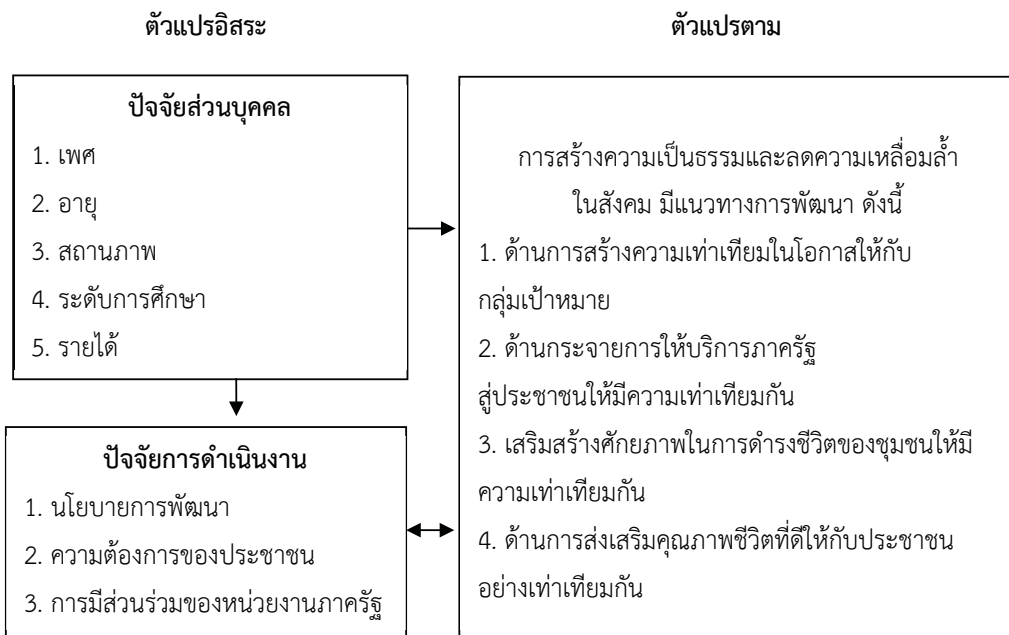
ฉะนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการส่งเสริมความเป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่กำลังเกิดปัญหาในพื้นที่อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา จึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางเพื่อพัฒนาให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มาเป็นกรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ส่วนที่ 2 ปัจจัยการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายการพัฒนา 2) ด้านความต้องการของประชาชน และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน ส่วนที่ 3 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมในด้าน 1) ด้านการสร้างความเท่าเทียมในโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย 2) ด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนให้มีความเท่าเทียมกัน 3) เสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน และ 4) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ลักษณะของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 96,000 คน ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ของอำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ศึกษาเก็บตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด โมเดลการวิจัยใช้สูตรการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจเท่ากับ 0.5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นจำนวน 383 ราย ซึ่งผู้วิจัยสามารถทำการสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผล/สรุปผล

1. จากข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 49.09 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.94 รองลงมา มีอายุระหว่าง 46—55 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.02 และมีอายุระหว่าง 16-25 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.48 ตามลำดับ มีสถานภาพโสด จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 37.08 รองลงมาสมรส จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 และหม้าย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.66 ตามลำดับ มีระดับการศึกษา ม.6 หรือ ปวช. จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.93 รองลงมา ปวส. หรือ อนุปริญญา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.02 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.75 ตามลำดับ และมีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 37.86 รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 และมีรายได้ 25,000 บาทขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.09 ตามลำดับ

2. ปัจจัยการดำเนินงานการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นโยบายการพัฒนา ($\bar{X}=3.86$) รองลงมา การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน ($\bar{X}=3.43$) และ ความต้องการของประชาชน ตามลำดับ ($\bar{X}=3.42$) ตามลำดับ แยกรายด้านพบว่า

2.1 ด้านนโยบายการพัฒนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.46$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย โดยมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจน ($\bar{X}=50$) รองลงมาได้แก่ มีการนำนโยบายการพัฒนาในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยไปจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X}=3.46$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ มีการกำหนดนโยบายการ

พัฒนาในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยที่เกิดจาก “การมีส่วนร่วม” และ “เป็นความต้องการของประชาชน” ($\bar{X}= 3.43$) ตามลำดับ

2.2 ด้านความต้องการของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.42$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ประชาชนมีความต้องการพัฒนาด้านการถือครองที่ดิน ($\bar{X}=3.45$) รองลงมาได้แก่ ประชาชนมีความต้องการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X}= 3.44$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ ประชาชนมีความต้องการพัฒนาด้านรายได้ ($\bar{X}= 3.38$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.43$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย หน่วยงานภาครัฐมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ($\bar{X}=3.45$) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ แก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างเหมาะสม และรวดเร็ว หน่วยงานภาครัฐ จัดสวัสดิการให้กับประชาชนได้อย่างเหมาะสม และประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ($\bar{X}= 3.44$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ หน่วยงานภาครัฐ กับประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ($\bar{X}= 3.39$) ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน ($\bar{X}=3.52$) รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างความเท่าเทียมในโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}= 3.43$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุดด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน กับด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X}= 3.42$) ตามลำดับ แยกรายด้านพบว่า

3.1 ด้านการสร้างความเท่าเทียมในโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.43$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย สร้างโอกาสในการมีที่ดินทำกินของตนเองและยกระดับรายได้ ($\bar{X}=3.45$) รองลงมาได้แก่ จัดบริการด้านสุขภาพให้กับประชากรอยู่ในพื้นที่ห่างไกล กับการกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย ($\bar{X}= 3.44$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}= 3.39$) ตามลำดับ

3.2 ด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.42$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย ในพื้นที่มีการส่งเสริมการศึกษาอย่างเสมอภาค ($\bar{X}=3.51$) รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบตระหนักถึงประโยชน์ของการสร้างหลักประกันในวัยเกษียณและประโยชน์จากระบบประกันสังคม กับส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่างๆ ปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย กฎระเบียบให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม ($\bar{X}= 3.41$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุด คือ มีการให้บริการด้านสาธารณสุข ($\bar{X}= 3.36$) ตามลำดับ

3.3 ด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย สร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ($\bar{X}=3.55$) รองลงมาได้แก่ มีการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กับสนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงิน ($\bar{X}= 3.54$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุด คือ สร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}= 3.44$) ตามลำดับ

3.4 ด้านความต้องการของประชาชน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.42$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย มีสวัสดิการสังคมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.45$) รองลงมาได้แก่ ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ($\bar{X}= 3.44$) และข้อที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ได้รับการบริการที่มีคุณภาพของรัฐ ($\bar{X}= 3.38$) ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม อยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

5. ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

จากสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการสร้างความเหลื่อมล้ำในสังคม พบว่า ปัจจัยในการดำเนินงานทั้งในด้านนโยบายการพัฒนา ด้านความต้องการของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์ต่อการสร้างความเหลื่อมล้ำในสังคมทั้งในด้านการสร้างความเท่าเทียมในโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย ด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนให้มีความเท่าเทียมกัน ด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน และด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมพบว่า ปัจจัยการดำเนินงาน การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยนโยบายการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน และด้านที่มีความสำคัญลำดับสุดท้ายคือด้านความต้องการของประชาชน โดยด้านนโยบายพัฒนามีการกำหนดนโยบายการพัฒนาในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจน รองลงมาได้แก่ มีการนำนโยบายการพัฒนาในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยไปจัดทำแผนพัฒนา และข้อที่มีระดับน้อยที่สุดคือ มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาในการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยที่เกิดจากการมีส่วนร่วม และเป็นความต้องการของประชาชน แสดงให้เห็นว่านโยบายมีความสำคัญต่อการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเนื่องจากเป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องเร่งดำเนินการขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำให้หมดสิ้นไป โดยดูความต้องการของประชาชนที่มีความต้องการพัฒนาด้านการถือครองที่ดิน ต้องการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต ต้องการพัฒนาด้านรายได้

โดยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนที่เน้นการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำ แก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างเหมาะสม และรวดเร็ว หน่วยงานภาครัฐ จัดสวัสดิการ ให้กับประชาชนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Jackson (2005: 356) ที่กล่าวว่า ความเป็นธรรม ทางสังคมเป็นแนวคิดที่ถูกมองว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการกินที่อยู่ดีมากกว่าข้อบัญญัติโทษทางกฎหมายเป็น เรื่องของการกระจายผลประโยชน์ว่า “ใครควรได้อะไร” อย่างมีคุณธรรม และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ พัชรี สายบุญเยี่ยม (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็น ธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในจังหวัดเลย ที่พบว่า จังหวัดเลยเป็นจังหวัดชายแดนและอยู่ห่างไกลทำให้ ยากต่อการพัฒนาและประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ นันทชิตส์นธ์ สกฤษพงศ์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง จิตวิทยาการปรึกษากับการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า จิตวิทยาการปรึกษากับการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมนับได้ว่า เป็นคลื่นลูกที่ห้าของการ พัฒนาด้านจิตวิทยาการปรึกษาที่ขยายขอบเขตการทำงานไปยังบริบททางสังคมมากขึ้น พุทธิพันธ์ บุญเรือง (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงในการสร้าง ความสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ ในพื้นที่จังหวัดน่าน ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่ สูงในการสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทาง สังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ได้แก่ “ISEP-Model” ประกอบด้วย การบริหารจัดการกลุ่มบนพื้นที่สูง (Integration) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูง (Stability) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม (Equilibrium) และการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มบนพื้นที่สูง (Potential) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นถือเป็น สิ่งสำคัญมากที่ควรดำเนินการ อีกทั้ง ในชุมชนพื้นที่จังหวัดน่านมีต้นทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากอยู่แล้วแต่ ขาดการบริหารจัดการที่ดี หากสามารถดำเนินการบริหารจัดการหรือมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีก็จะสามารถ พัฒนาสู่ความยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด ผลจากการประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็น ว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้น หรือ “ISEP-Model” มีความเหมาะสม สอดคล้อง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ บริหารจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลอง แสนเสนา และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การบูรณาการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ ของจังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ของจังหวัดตราด โดย อาศัยการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นควรต้องมีการบูรณาการระหว่างการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชายทะเล ประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวเชิงอาหารเข้าด้วยกัน ในการพัฒนายุทธศาสตร์การบูรณาการโดยการ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค พบว่ายุทธศาสตร์ในการท่องเที่ยวชุมชนของจังหวัดตราดที่มีลักษณะ ยุทธศาสตร์เชิงรุก โดยมีความจำเป็นต้องขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนในจังหวัดตราด โดยมุ่งใช้จุดแข็งของจังหวัด ตราด เพื่อมาพัฒนาให้เป็นประโยชน์ต่อโอกาสที่เอื้ออำนวย ส่วนเนื้อหาเชิงยุทธศาสตร์ดังกล่าวควรให้ความสำคัญ กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จังหวัดตราด การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดตราดกับ ประเทศกัมพูชาและยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ SMEs เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน ส่วน การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมทั้งในด้านการสร้างความเท่าเทียมในโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย ด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของ ชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน และด้านความต้องการของประชาชน อภิปรายแยกเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการสร้างความเท่าเทียมในโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมาย ต้องสร้างโอกาสในการมีที่ดินทำกินของตนเองและยกระดับรายได้ จัดบริการด้านสุขภาพให้กับประชากรอยู่ในพื้นที่ห่างไกล กับการกำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย และขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ตาต้า (Tatar ; อ้างถึงใน เจษฎา บุญทา. 2545: 5) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตเป็นรูปทรงที่มีหน้าตาหลากหลาย ซึ่งรวมความสามารถทางความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมของคนๆหนึ่ง ความเป็นอยู่ที่ดีทางอารมณ์และความสามารถที่ต้องการแสดงออกมาของบทบาทในอาชีพและสังคม และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันทฤกษ์ บุญช่วย (2563) ได้ศึกษา การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยอย่างยั่งยืน:ว่าด้วยการประกอบสร้างนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นี้ พบว่า ความเหลื่อมล้ำอาจหมายถึงความรู้ความเข้าใจที่ไม่เท่าเทียมกัน หรือเต็มไปด้วยความบิดเบี้ยวในทุกๆ ภาคส่วนของสังคมและจะยังคงดำรงอยู่ต่อไป สำหรับประเทศไทย ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านานนี้ ปรากฏตัวในหลายรูปแบบซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อมโยงทั้งปัจจัยการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่กระนั้นยังไม่สามารถหาทางในการแก้ไขปัญหาให้มีความชัดเจนและยั่งยืนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชา มหาคุณ และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างความเป็นธรรมทางสังคมโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชน:บทเรียนจากนานาประเทศ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการยุติธรรมชุมชนของประเทศสกอตแลนด์ได้รับการบัญญัติในรูปแบบของกฎหมายที่มีการกำหนดถึงแนวทางในการจัดตั้งหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมชุมชนขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการระบบงานยุติธรรมชุมชนโดยเฉพาะ สำหรับในประเทศออสเตรเลียก็มีการกำหนดรูปแบบการดำเนินงานของยุติธรรมชุมชนให้อยู่ในรูปแบบของกฎหมายเช่นกัน โดยมุ่งเน้นไปที่การระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมยอมความ อันเป็นการกำหนดคถึงวิธีในการระงับข้อพิพาทไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น ในการดำเนินงานด้านยุติธรรมชุมชนของประเทศไทยจึงควรมีการวางรูปแบบในการดำเนินงาน การประสานความร่วมมือที่ชัดเจนดังเช่นรูปแบบของประเทศสกอตแลนด์ รวมถึงควรมีการระบุถึงแนวทางที่จะนำมาใช้ในการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชนอย่างชัดเจนดังเช่นรูปแบบของประเทศออสเตรเลียเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของรูปแบบและขั้นตอนในการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนักถึงการให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งและยกระดับของกระบวนการยุติธรรมชุมชนขึ้นเพื่อให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นกระบวนการยุติธรรมรูปแบบหนึ่งที่แยกออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก

1.2 ด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ต้องมีการส่งเสริมการศึกษาอย่างเสมอภาค ส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบตระหนักถึงประโยชน์ของการสร้างหลักประกันในวัยเกษียณและประโยชน์จากระบบประกันสังคม กับส่งเสริมและจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมให้ประชากรกลุ่มต่างๆ ปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย กฎระเบียบให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และมีการให้บริการด้านสาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Easton D. (1965) ให้ความหมายนโยบายสาธารณะว่าเป็นการจัดสรรผลประโยชน์หรือสิ่งที่มีคุณค่าระหว่างปัจเจกชน และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในระบบสังคมการเมือง และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร ศรีเสนาพิลา (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี การศึกษาพบว่า ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือน

ยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับที่ 1 ความเหลื่อมล้ำด้านการบริการ สาธารณสุข ลำดับที่ 2 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ลำดับที่ 3 ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ลำดับที่ 4 ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ และแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

1.3 ด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการดำรงชีวิตของชุมชนให้มีความเท่าเทียมกัน ต้อง สร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกับสนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงิน และ สร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อา ซี ชามา (A Cee Shama. 1975 : 9-111 อ้างถึงใน วิฑูรย์ เตโช. 2541: 11) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตว่าคุณภาพชีวิตเป็นความคิดรวบยอดที่สลับซับซ้อน (Complex) ที่เป็นทั้งความพึงพอใจอันเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและในด้านสังคมทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค โดยมีองค์ประกอบ 2 ประเภท คือ องค์ประกอบทางกายภาพ กับองค์ประกอบทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันตฤกษ์ บัญช่วย (2563) ได้ศึกษา การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยอย่างยั่งยืน: ว่าด้วยการประกอบสร้างนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นี้ พบว่า ความเหลื่อมล้ำอาจหมายถึงความไร้ยุติธรรม ไม่เท่าเทียมกัน หรือเต็มไปด้วยความบิดเบี้ยวในทุกๆ ภาคส่วนของสังคมและจะยังคงดำรงอยู่ต่อไป สำหรับประเทศไทยปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อยู่คู่กับสังคมไทยมายาวนานนี้ ปรากฏตัวในหลายรูปแบบซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อมโยงทั้งปัจจัยการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่กระนั้นยังไม่สามารถหาทางในการแก้ไขปัญหาให้มีความชัดเจนและยั่งยืนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สดประเสริฐ สัญญา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ผลการวิจัยพบว่า การเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรม ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจของชุมชนบ้านวังกะ คือ มีข้าว ปลา ผัก ผลไม้ ในท้องถิ่นเพื่อการยังชีพ และนาส่วนเกินเข้าร่วมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน มีแนวทางที่ผู้นำชุมชนเรียกว่า “ผลผลิตวิถีชุมชน” หรือ “ผลผลิตวิถีพอเพียง” เป็นแนวทางรูปธรรมที่ขยายตัวในพื้นที่ชุมชนบ้านวังกะ 2) การพึ่งตนเองทางสังคมของชุมชนบ้านวังกะ คือ การเสริมสร้างให้ประชาชนในชุมชนร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ปัจจัยพื้นฐานบางอย่างไม่สามารถพึ่งตนเองในครอบครัวได้ ต้องพัฒนาการพึ่งตนเองอย่างเป็นระบบ 3) การพึ่งตนเองด้านทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนบ้านวังกะ คือ เป็นการพึ่งตนเองบน (ข) ฐานองค์ประกอบ 3 ประการ คือ “คน ความรู้ และทรัพยากร” โดยการพัฒนาศักยภาพของคน ค้นหาทรัพยากรในชุมชนท้องถิ่น มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด บนฐานความรู้ภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่น 4) การพึ่งตนเองทางด้านจิตใจของชุมชนบ้านวังกะ คือ ยึดหลักธรรมทางศาสนาหล่อหลอมการดำเนินชีวิต ปฏิบัติกิจทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอตลอดปี ที่เป็นรูปธรรมที่สุด คือ “นพปฎิญาณเศรษฐกิจพอเพียง” คำปฏิญาณ 9 ข้อ ที่ถอดเอาหลักปฏิบัติรูปธรรม ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นวินัยหลักในการดำเนินชีวิต ไม่นิยมเอียงไปตามกระแสบริโภคนิยม และโฆษณาตามสื่อต่างๆ 3. รูปแบบความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ นั่นคือ การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในชุมชนวังกะควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่

ตนเองมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีฐานการพัฒนาที่ทั่วถึงและยั่งยืน พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มีความหลากหลาย และแข็งแกร่งมากขึ้น ส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรม ปรับโครงสร้างทั้งระบบให้สนับสนุนการกระจายรายได้และเป็นเครื่องมือสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรและการถือครองทรัพย์สิน พัฒนาการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีสารสนเทศและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมแก่คนในชุมชนรวมทั้งยกระดับคุณภาพ ระบบการคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมทุกคนอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

1.4 ด้านความต้องการของประชาชน จากที่พบว่าควรมีสวัสดิการสังคมได้อย่างเหมาะสม สร้างชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และจัดการบริการที่มีคุณภาพของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้อธิบายความหมาย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมว่า คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงประชาชนเอง และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี สายบุญเยี่ยม (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในจังหวัดเลย พบว่า การพัฒนาทางการเมืองจำเป็นต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนและ ความเป็นธรรมทางสังคมให้กับประชาชนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม รวมทั้งการความเหลื่อมล้ำทางสังคมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงสวัสดิการ การเข้าถึงทางการศึกษา ความยุติธรรมและโอกาสทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธิพันธ์ บุญเรือง (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงในการสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงในการสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ได้แก่ “ISEP-Model” ประกอบด้วย การบริหารจัดการกลุ่มบนพื้นที่สูง (Integration) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูง (Stability) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (Equilibrium) และการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มบนพื้นที่สูง (Potential) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นถือเป็นสิ่งสำคัญมากที่ควรดำเนินการ อีกทั้ง ในชุมชนพื้นที่จังหวัดน่านมีต้นทุนทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากอยู่แล้วแต่ขาดการบริหารจัดการที่ดี หากสามารถดำเนินการบริหารจัดการหรือมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีก็จะสามารถพัฒนาสู่ความยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด ผลจากการประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้น หรือ “ISEP-Model” มีความเหมาะสม สอดคล้อง และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงได้

2. จากปัญหาและอุปสรรคในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม พบว่า การขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างไม่ทั่วถึงและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ขาดการได้รับบริการด้านสาธารณสุขที่ทั่วถึง ครอบคลุมทุกพื้นที่ และขาดสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นปรัชญาพื้นฐานของการดำรงชีวิตอยู่ด้วยคงสมพอเพียง และการได้รับบริการที่มีคุณภาพของรัฐก็ยังไม่ชัดเจน ซึ่งการมองเรื่องความเป็นธรรมทางสังคมต้องมองเชื่อมโยงทั้งเรื่องของกฎหมาย และความสัมพันธ์ส่วนตัว เพราะในความเป็นจริงแล้ว ในครอบครัว กลุ่มเพื่อน สมาคมหรือมูลนิธิต่างๆ

รวมถึงศาลและหน่วยงานราชการต่างต้องมีเรื่องความเป็นธรรมและความไม่เป็นธรรมควบคู่กันไป (Campbell, 1993 : 2) เพราะในความเป็นจริงแล้ว ความเป็นธรรมทางสังคมเป็นแนวคิดสำคัญทั้งในเรื่องส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ระดับครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายและพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร ศรีเสนาพิลา (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี การศึกษาพบว่า ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ลำดับที่ 1 ความเหลื่อมล้ำด้านการบริการสาธารณสุข ลำดับที่ 2 ความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน ลำดับที่ 3 ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ลำดับที่ 4 ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สดประเสริฐ สัจญา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พัฒนาคความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนวังกะเกิดจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลเนื่องจากการพัฒนาที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงมิติเดียว

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา ควรกระจายการพัฒนาออกไปให้ทั่วถึงไม่กระจุกอยู่ที่ใดที่หนึ่ง เพื่อส่งผลให้เกิดประโยชน์จากการกระจายการพัฒนาไปได้อย่างทั่วถึง ควรกระจายโอกาสในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านการศึกษา การเข้าถึงสวัสดิการสังคม และการเข้าถึงแหล่งทุนหรือปัจจัยการผลิต และควรมีการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานราก ซึ่งเบน – ซินลิน (Ben – Shinlin. 1975 : 1-3 อ้างอิงมาจาก วิฑูรย์ เดโช. 2541 : 10) ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ไว้ว่า การที่ผู้คนมีความสามารถที่จะทำมาหากินมีรายได้เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในสิ่งจำเป็นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิตและมีเวลาว่างสำหรับการพักผ่อน ตลอดจนมีโอกาสที่จะนำรายได้ไปใช้สอยได้ตามความพอใจ ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร ศรีเสนาพิลา (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรมพัฒนา ตัวชี้วัด และการประเมินผล แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำ คิด วรณดี (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง กรณีศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า แนวทางในการพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมคือให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันในชุมชนและมีการดำเนินการอย่างโปร่งใสตลอดถึงการได้รับผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและมีการตรวจสอบให้มีคุณภาพตลอดถึงหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนมากขึ้นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจทุกๆ ด้านโดยเฉพาะเศรษฐกิจชุมชนควรให้ความสำคัญต่อชุมชนในเรื่องสุขอนามัยการบริโภคและการใช้จ่ายซื้อสินค้าที่ได้คุณภาพและเป็นธรรม มีการส่งเสริมให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น ผู้นำชุมชน ผู้บริหารชุมชน และพัฒนากร ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งมีผลจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ สำนักงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมาใช้ในการพัฒนาชุมชนทำให้เกิดผลในการพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมของชุมชนในทุกๆ ด้านและไม่ให้มีปัญหาอุปสรรคใดๆ กับมีข้อเสนอแนะและเพื่อปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบความเป็นธรรมเพื่อความ “อยู่เย็น เป็นสุข” ของประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เพราะประชาชนเขาต้องการของตนเองเป็นอย่างดี ด้ว่าสิ่งใดขาดสิ่งใดไม่ต้องการ เพื่อเป็นไปตามหลักของประชาธิปไตยที่เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน
2. หน่วยงานภาครัฐควรมีแผนงาน/โครงการนโยบายการพัฒนาการส่งเสริมความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ด้านกระจายการให้บริการภาครัฐสู่ประชาชนควรเร่งให้มีการกระจายให้เกิดความเท่าเทียมกันเพื่อจะได้เกิดความทั่วถึงไปยังประชาชนได้อย่างเต็มรูปแบบ
4. ควรขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ควรมีการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากเพื่อให้ประชาชนรู้จักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขของการมีความรู้และมีคุณธรรมในการพึ่งพาตนเองได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความต้องการของประชาชน เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลในเชิงลึก และนำมาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาความเหลื่อมล้ำในครั้งนี
2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืนเพื่อที่จะได้ไม่ลดละการพัฒนาสังคมและรวมถึงลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้

อ้างอิง

- เกรียงไกร ศรีเสนาพิลา. (2565). แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 10(1), 102-102.
- คิด วรณดี. (2561). การพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำโขง: กรณีศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. *ปัญญาภิธาน*, 5(2), 245-258.
- จำลอง แสนเสนาะ, และคณะ. (2561). ยุทธศาสตร์การบูรณาการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อ สร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ของจังหวัดตราด. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา*, 6(2), 121-143.
- เกษภา บุญทา. (2545). *คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันท์ชิตส์สันท์ สกุลพงศ์. (2561). จิตวิทยาการปรึกษากับการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม. *Warasan Phuettikammasat*, 24(1), 147-162.
- พัชรี สายบุญเฮื่อน. (2565). รูปแบบการพัฒนาทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมในจังหวัดเลย. *Journal of Buddhistic Sociology*, 7(3), 165-179.

- พุทธินันท์ บุญเรือง (2564). รูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นที่สูงในการสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจกับการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน. *Journal of Graduate Studies Review Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus*, 7(2), 243-258.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนเคอเรจแห่งประเทศไทย.
- วิชา มหาคุณ และคณะ. (2065). การเสริมสร้างความเป็นธรรมทางสังคมโดยกระบวนการยุติธรรมชุมชน: บทเรียนจากนานาประเทศ. *Journal of MCU Nakhondhat*, 9(2), 308-322.
- วิฑูรย์ เดโช. (2541). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจ : กรณีศึกษาข้าราชการตำรวจภูธรที่ปฏิบัติราชการในจังหวัดระนอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาบริหารธุรกิจ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สดประเสริฐ สัญญา. (2563). *พัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้* (Doctoral dissertation, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สันทกฤษณ์ บุญช่วย. (2563). การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยอย่างยั่งยืน: ว่าด้วยการประกอบสร้างนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*, 13(4), 141-169.
- Campbell, J. P., McCloy, R. A., Oppler, S. H., & Sager, C. E. (1993). *A theory of performance*. In E. Schmitt, W. C. Borman, & Associates (Eds.), *Personnel selection in organizations* (pp. 35–70). San Francisco: Jossey-Bass.
- Jackson, S. E., & Schuler, R. (2005). *Managing human resource through strategic partnership (8th ed.)*. Cincinnati, OH: South -Western.

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปางตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร

Performance Efficiency of Dong E Bang Village Fund, Na Tae Subdistrict Kham Ta Kla District Sakon Nakhon Province

ผู้วิจัย

ณัฐรุช สุพรรณ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีปพงศ์ สุขสม

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ 1. เพื่อศึกษาการดำเนินงาน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนครให้มีความเข้มแข็งต่อไป ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผสมคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามคณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า มีการบริหารการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสมอภาค ความยุติธรรมและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถ สมาชิกมีคุณภาพ สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและมีความซื่อสัตย์ มีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ สำหรับแนวทางการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง คือปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง บริหารงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต มีหลักเกณฑ์การพิจารณาเงินกู้สามารถเก็บเงินกู้ได้ตามกำหนดและมีการควบคุมติดตามการใช้เงินกู้ ปัจจุบันการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปางมีผลกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ชุมชนสามารถนำเงินกำไรของกองทุนหมู่บ้านดงอีปางไปสร้างระบบสวัสดิการและพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ ได้

คำสำคัญ : กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง, การบริหารจัดการ, การมีส่วนร่วม

Abstract

Objectives of this study 1. To study the operation of To study the factors affecting the operation and to suggest ways to strengthen the operation of the Dong E Bang Village Fund, Tambon Na Tae, Kham Ta Kla District Sakon Nakhon Province to continue to be strong The population used in the study were the committee members and members of the Dong E Bang Village Fund. This study was a quantitative mixed quality research. By interviewing and distributing questionnaires to the committees and members of the Dong Ee Bang Village Fund.

The results of the study showed that the operation of the Dong E Bang Village Fund, Na Tae Subdistrict, Kham Ta Kla District Operations are managed with transparency, honest equality Fairness and compliance with regulations of the Dong Yi Bang Village Fund Use the principles of participatory management. The Board of Directors has knowledge and ability. quality members Members participate in expressing opinions, cooperate in operations and are honest. There is a learning network. For the management guidelines for Dong E Bang Village Fund is to follow the regulations of the Dong E Bang Village Fund Manage with honesty There are criteria for considering loans, being able to collect loans as scheduled, and controlling and monitoring the use of loans. Currently, the operation of the Dong Yi Bang Village Fund has continued to increase profits. The community can use the profits from the Dong Ee Bang Village Fund to create a welfare system and community development in various areas.

Keywords : Dong E Bang Village Fund, management, participation

บทนำ

กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2557 โดยเป็นสถาบันการเงินต้นแบบของธนาคารออมสิน สาขาอำเภอรัญประเทศ โดยมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งภายในองค์กร สร้างการบริหารจัดการให้มีความชำนาญ และสร้างระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งและเข้มข้น โดยเป็นการขยายผลจากความสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโสนน้อย หมู่ที่ 2 ตำบลท่าข้าม อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความสามารถในการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน และการบริหารชุมชน จึงต่อยอดความสำเร็จด้วยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านดงอีปางมีการระดมเงินหุ้น เงินออม และเงินฝากจากสมาชิกและนำเงินเหล่านั้นมาปล่อยกู้หมุนเวียนให้กับสมาชิก โดยที่ทางธนาคารออมสิน ยังไม่ได้สนับสนุนงบประมาณในการปล่อยกู้แต่อย่างใด

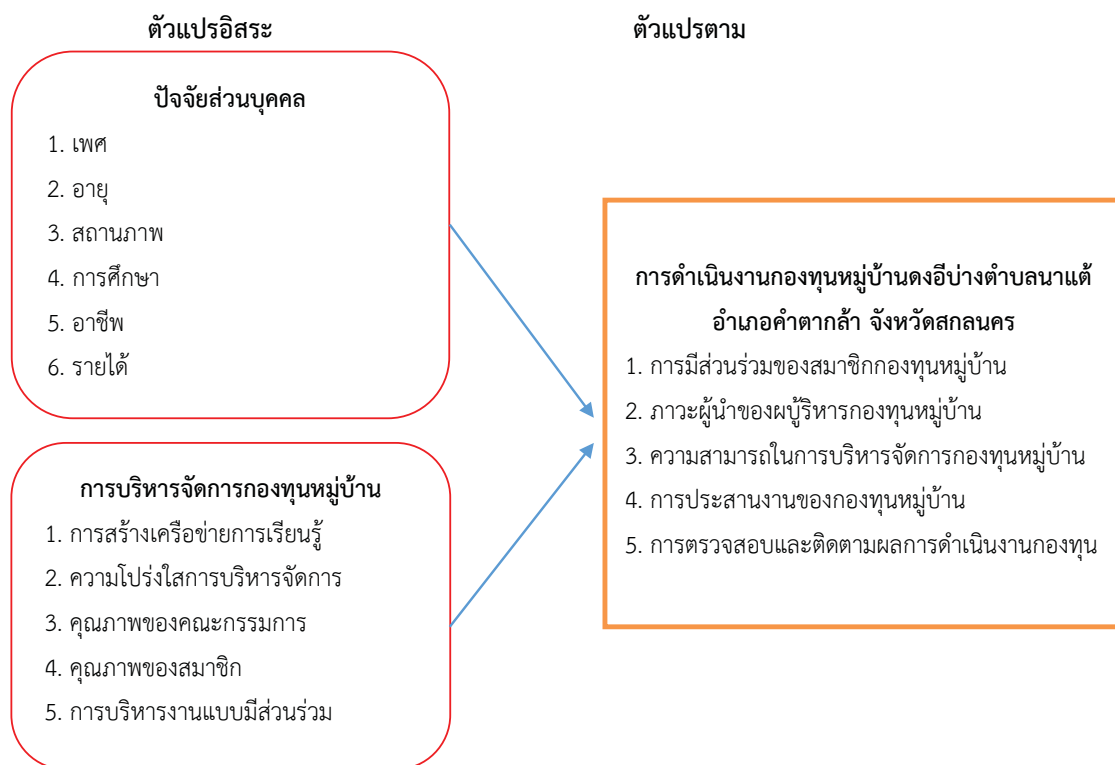
ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุน และการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปางให้มีความเข้มแข็งต่อไป ตลอดจนทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร ในระยะต่อไปเพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับกองทุนหมู่บ้านอื่นๆที่ต้องการดำเนินงานในแนวทางของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร อันจะก่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนครตามตัวแปร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนครให้มีความเข้มแข็งต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า มีกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร มีผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร
2. กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร มีกระบวนการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนครตามตัวแปร 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนครให้มีความเข้มแข็งต่อไป เป็นการศึกษาเชิงปริมาณผสมคุณภาพ แบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปางตำบลท่าข้าม จำนวน 712 คน ประกอบด้วย ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดสงขลาจำนวน 712 คน (ข้อมูลสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565)

1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยเจาะจงผู้ที่ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดสงขลา ทั้งหมดรวม 11 คน

2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental -sampling) จากสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 701 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด จากสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

โดย n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ 5)

$$n = \frac{712}{1 + (712 \times 0.05^2)}$$

$n=256$

คำนวณได้กลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดสงขลา จำนวน 256 คน โดยมีที่มาจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงราษฎร์ จังหวัดสงขลา ทั้งหมดจำนวน 11 คน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงราษฎร์ จำนวน 245 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 256 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม (questionnaire) จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงราษฎร์ โดยจะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ตามแบบลิเคอร์ (R.A. Likert) โดยกำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ ดังนี้

(ตาราง Likert's Scale)

5 คะแนน	หมายความว่า	มากที่สุด
4 คะแนน	หมายความว่า	มาก
3 คะแนน	หมายความว่า	ปานกลาง
2 คะแนน	หมายความว่า	น้อย
1 คะแนน	หมายความว่า	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาการบริหารกองทุนหมู่บ้านดงอ้อบาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากกล้า

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม โดยขอคำแนะนำ จากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือ ความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่าIOC ตั้งแต่ 0.67–1.00
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลอง มาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าด้วยวิธีการหาค่า IOC เท่ากับ 0.97
7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนอที่อาจารย์ปรึกษา เพื่อปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์และจัดพิมพ์ แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ
4. จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social sciences)
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และสถิติเชิงวิเคราะห์ (inferential statistics)

แล้วนำเสนอข้อมูลโดยบรรยายประกอบตาราง เพื่อให้เข้าใจผลการวิจัยได้ ชัดเจนยิ่งขึ้นและกำหนดเกณฑ์การแปล ความหมายไว้ดังนี้

$$(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนช่วง} = (5-1)/5 = 0.8$$

นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและแปลความหมายของระดับคะแนน เฉลี่ย โดยวิเคราะห์ หาค่าที่ได้จากสูตรหารระดับขั้นเท่ากับ 0.8 ดังนี้ ระดับความคิดเห็น

คะแนนเฉลี่ย 4.24 - 5.00 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.43 - 4.23 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.62 - 3.42 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.61 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผล/สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนครตามตัวแปร 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนครให้มีความเข้มแข็งต่อไป ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง จำนวน 712 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการให้สูตรกำหนดขนาดตัวอย่างได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 256 คน และสุ่มตัวอย่างมาวิจัยโดยวิธีสุ่มตัวอย่างมาวิจัยโดยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง จำนวน 11 คนและสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 245 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ คือแบบสอบถามคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ได้แก่ % ค่าร้อยละ (Percentage) \bar{x} แทนค่าเฉลี่ย (arithmetic Mean) และ SD แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) แล้วนำเสนอข้อมูลโดยบรรยายประกอบตาราง เพื่อให้เข้าใจผลการวิจัยได้ ชัดเจนยิ่งขึ้นและกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายไว้ดังนี้

$$(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนช่วง} = (5-1)/5 = 0.8$$

นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและแปลความหมายของระดับคะแนน เฉลี่ย โดยวิเคราะห์หาค่าที่ได้จากสูตรหารระดับขั้นเท่ากับ 0.8 ดังนี้ ระดับความคิดเห็น

คะแนนเฉลี่ย 4.24 - 5.00 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.43 - 4.23 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.62 - 3.42 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.61 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 40-49 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพเกษตรกร รายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและเอกชนมาก อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์กรการเงินหรือกองทุนหมู่บ้าน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้านอื่น เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44) สรุปได้ว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้จากการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนฯและเอกชน การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์กรการเงินหรือสถาบันการเงิน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันการจัดการเงินชุมชนและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชน มีค่าประสิทธิผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารจัดการ

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการดำเนินงานมีความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60)

พบว่าสมาชิกมีความเห็นว่าการบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินชุมชนมีความโปร่งใสอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่ามี การแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่ามี การเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เป็นไปอย่างโปร่งใส ถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74)

สรุปได้ว่า คณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การดำเนินงานมีความโปร่งใส การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก การบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินชุมชนมีความโปร่งใส มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เป็นไปอย่างโปร่งใส ค่าประสิทธิผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของคณะกรรมการ

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าคุณภาพของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16)

สรุปได้ว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของคณะกรรมการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของสมาชิก

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมาก สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของ กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55)

สรุปได้ว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพสมาชิก สมาชิกกู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง สมาชิกสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง สมาชิกสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของ กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าการมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40)

พบว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความเห็นว่าโอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11)

สรุปได้ว่าคณะกรรมการและสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง โอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ประสิทธิภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45)

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร นั้น จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ประกอบด้วย

1) ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง โดยจะเห็นว่าหากการทำงานมีความโปร่งใส การอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก มีความเป็นธรรมและเสมอภาคต่อสมาชิก การบริหารงบประมาณของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนมีความโปร่งใส มีการแต่งตั้งหรือยินยอมให้บุคคลภายนอกเข้ามาติดตามตรวจสอบและประเมินการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามาตรวจสอบการบริหารงบประมาณของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง เป็นไปอย่างโปร่งใส จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชา-วดี สานหล้า และ รัชณี มุกแจ่ม (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความพร้อมของชุมชน สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถได้รับการยอมรับนับถือ การบริหารการดำเนินงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์สุจริต มีความเสมอภาค ยุติธรรม และปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีกระบวนการและกลไกในการช่วยให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้โดยอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและขยายผลของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่ามีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง โดยจะเห็นว่าหากการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนดร่วมกัน การมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนการกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง การมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง โอกาสในการควบคุมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนส่งเสริมการทำงานของกองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในทุกระดับให้ประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมช่วยลดความขัดแย้ง และสร้างพลังของการเรียนรู้ ทำให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจสาธารณะร่วมกัน รวมทั้งช่วยในการตรวจสอบ กำกับดูแล อันจะส่งผลถึงความสุจริต โปร่งใส ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในอนาคต

3) คุณภาพของคณะกรรมการ พบว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง โดยที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความเสียสละในการปฏิบัติงานให้กับกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ วงศ์รักตระกูล (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนในด้านผู้นำ ได้แก่ เพศ อายุและประสบการณ์ในการบริหารงานของคณะกรรมการ ด้านสมาชิก ได้แก่ ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของสมาชิกต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน และด้านการบริหารอื่นๆ คือ ที่ตั้งอาคารสถานที่

4) คุณภาพของสมาชิก พบว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง หากสมาชิก กู้ยืมเงินนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง สมาชิกให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีความเชื่อมั่นและยอมรับการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมของ กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุชาวดี สานหล้า และ รัชณี มุกแจ้ง (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีกระบวนการและกลไกในการช่วยให้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้โดยอาศัยความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่น มีการติดตามผลการดำเนินงานและขยายผลของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

5) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง หากได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานจากภาครัฐเครือข่ายกองทุนฯ และเอกชน การไปศึกษาดูงานการบริหารกองทุน องค์กรการเงินหรือสถาบันการเงิน ที่อื่นซึ่งประสบความสำเร็จเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนและการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับองค์กรทางการเงินหรือสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น ทั้งในและนอกชุมชนจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธงไท ไชยหิรัญการ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าควรมีการเชื่อมโยงกันของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง ในระหว่างหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ อื่นๆ ให้มากขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กองทุนหมู่บ้านดงอีปาง สมาชิกและชุมชนมีความเข้มแข็งขึ้น โดยผู้นำเป็นผู้ที่สำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน มีการนำคณะกรรมการไปดูงานของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนอื่นหรือมีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1) ในการวิจัยครั้งนี้การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง และการสร้างจิตสำนึกของสมาชิกให้มีคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะและการวางแผนทุนชุมชน เป็นสิ่งที่ช่วยให้กองทุนหมู่บ้านดงอีปางสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง

2) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง และหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนาสถาบันการเงินไปสู่ความเข้มแข็ง โดยทั้งคณะกรรมการและสมาชิก จำเป็นต้องมีสำนึกร่วมในการการมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกา ข้อบังคับต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านดงอีปาง รวมทั้งเคารพและปฏิบัติตามกติกาข้อบังคับที่กำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเน้นการวิจัยในลักษณะปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานโดยเฉพาะความสำเร็จของสมาชิกในการนำเงินกู้ยืมไปใช้จ่ายตามโครงการที่เสนอขอกู้ยืม ซึ่งเป็นหัวใจหลักที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านดังกล่าว อย่างไรก็ดี

2) การวิจัยครั้งต่อไป ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถบ่งชี้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านดังกล่าว ได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด

บรรณานุกรม

อนิรุทธิ์ รัตนวิจิตร. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ในเขตตำบลวังจันทร์ จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อากาศสุรีย์ วงษ์ชมพู. (2553). ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษาบ้านตำแย หมู่ที่ 11 ตำบลม่วงสับ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น,

ฐิตารีย์ พิมพ์รัตน์. (2558). ความสำเร็จในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน บ้านโป่งคอม หมู่ที่ 5 ตำบลผักขะ อำเภอนานนคร จังหวัดสกลนคร.วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จุฑามาศ นิรมลรัตน์ (2560) ปัจจัยความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านอัมแก้ว หมู่ที่9 ตำบลมาบโป่ง อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี

ผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

The Results of Personnel Development of Yala Siriratanarak Hospital to a Learning Organization.

ผู้วิจัย

นลินี ยี่สุนตดนตรี

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงษ์ คลังกรณ์

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงพยาบาลและประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ จำนวน 400 คน ด้วยการสุ่มเก็บตัวอย่าง สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรอยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างอำนาจและสร้างความสามารถแก่บุคลากรในองค์กรอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารความรู้อยู่ในระดับมาก ด้านการใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับปานกลาง และด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง และผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ในการทำงาน ที่แตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การพัฒนา บุคลากร องค์กรแห่งการเรียนรู้

Abstract

The Results of Personnel Development of Yala Siriratanarak Hospital to a learning organization. Its objectives are 1) to study the results of personnel development of Yala Siriratanarak Hospital into a learning organization 2) to study the factors resulting from the development of personnel of Yala Siriratanarak Hospital into a learning organization 3) to collect suggestions Personnel development of Yala Sirirattanarak Hospital into a learning organization. Is a quantitative research The population and sample used in this research were 400 personnel working in the hospital and people who came to use the service. The statistics used in the research consisted of percentage, mean, standard deviation, T-value and A-value. F The research results showed that

Personnel development condition of Yala Sirirattanarak Hospital towards a learning organization The overall level is moderate. Personnel Development Factors of Yala Siriratanarak Hospital towards a Learning Organization The aspect of organizational change was at a high level. Regarding the creation of power and capacity for personnel in the organization, it was at a high level. Knowledge management was at a high level. The use of technology was moderate. and the dynamics of learning were at a moderate level. and the results of personnel development of Yala Sirirattanarak Hospital into a learning organization It was found that respondents with gender, education level, occupation and work experience different Overall and each aspect had opinions on personnel development of Yala Siriratanarak Hospital into a learning organization. no difference

Keywords : Development, Personnel, Learning Organization

บทนำ

การพัฒนาองค์กรเป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกองค์กรจะต้องยึดถือเป็นหน้าที่ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคแห่งการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทุกสิ่งทุกอย่างแปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วมาก ดังนั้นองค์กรใดที่บุคลากรไม่รู้จักใฝ่รู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ องค์กรที่ไม่ยอมรับการพัฒนาเพื่อให้อัดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป องค์กรเหล่านั้นย่อมขาดความมั่นคงต่อการดำรงอยู่และไม่บรรลุถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นการตั้งใจที่จะใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม และองค์กรเพื่อปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร เป็นการเพิ่มพูนความสามารถขององค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในการพัฒนาโดยทั่วไปนั้นควรหมายถึงเรื่องความก้าวหน้าต่าง ๆ ทางสังคมด้วย ไม่เฉพาะแต่ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การพัฒนาเป็นเรื่องความมั่นคง ปัญหาปากท้องและความเป็นอยู่ของประชาชน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาเรื่องการเงินเพื่อ เป็นเรื่องของความเป็นธรรมในลักษณะที่ว่าประชาชนทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม ทำให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่เป็นการดำเนินการร่วมกัน

องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นแนวคิดในการพัฒนาองค์กรโดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้สถานะของการเป็นผู้นำในองค์กร (Leadership) และการเรียนรู้ร่วมกัน ของคนในองค์กร (Team Learning) เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะร่วมกัน และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันการมี องค์กรแห่งการเรียนรู้จะทำให้องค์กรและบุคลากร มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีผลการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ โดยมีการเชื่อมโยงรูปแบบของการทำงานเป็นทีม (Team working) สร้างกระบวนการในการเรียนรู้และสร้าง ความเข้าใจเตรียมรับกับความเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้ทีมทำงานและมีการให้อำนาจในการตัดสินใจ (Empowerment) เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการคิดริเริ่ม (Initiative) และการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งจะทำให้เกิด องค์กรที่เข้มแข็ง พร้อมเผชิญกับสภาวะการแข่งขัน Learning Organization หรือ การทำให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้ เป็นคำที่ใช้เรียกการรวมชุดของความคิดที่เกิดขึ้นมาจากการศึกษาเรื่องขององค์กร Chris Argyris ได้ให้แนวคิด ทางด้าน Organization Learning ร่วมกับ Donald Schon ว่าเป็นกระบวนการที่สมาชิกขององค์กรให้การตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้วยการตรวจสอบและแก้ไขผิดพลาดที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในองค์กร

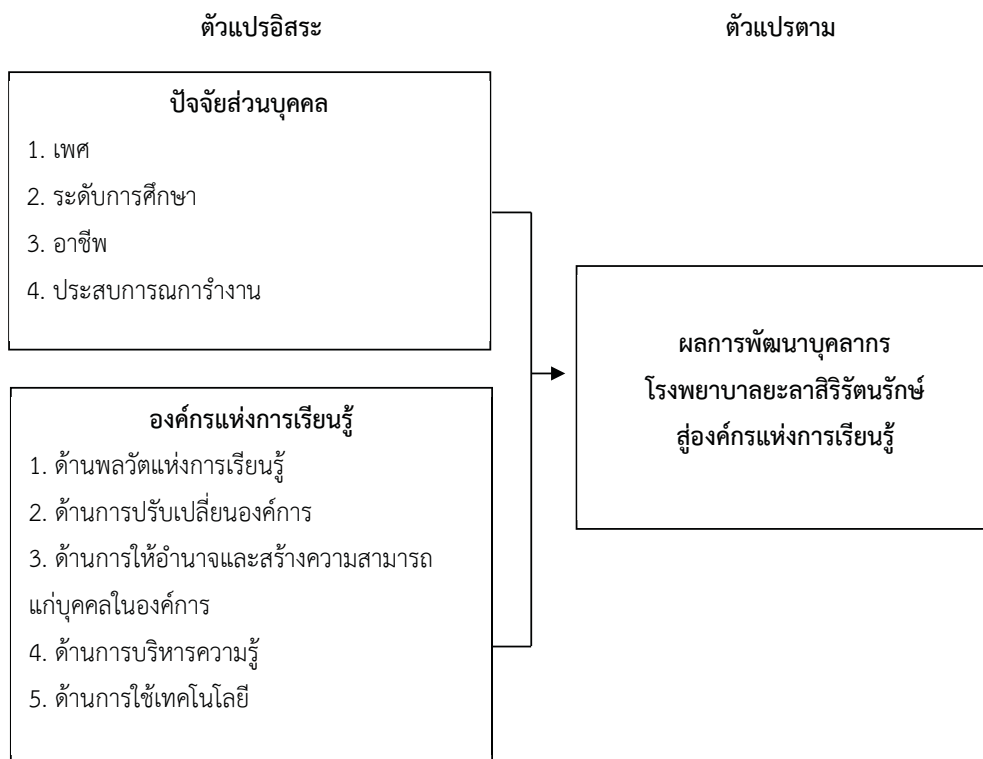
โรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์ โรงพยาบาลศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัด สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ให้บริการตรวจรักษาข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บในหน้าที่ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนราชการรูปแบบหนึ่งที่มี ภารกิจหน้าที่ ที่จะต้องพัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้องค์ความรู้ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถ ประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ผ่านมาพบว่ามีปัญหาในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาองค์กร เพื่อ การให้บริการที่ดีเต็มประสิทธิภาพเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อ สถานการณ์ ดังนั้นต้องแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้เหมาะสม กับการแข่งขันในสภาวะปัจจุบัน โดยได้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาเอื้ออำนวย การทำงาน เพื่อที่จะได้ผลงานและการบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพผ่านระบบของ องค์กรแห่งการเรียนรู้ อันจะส่งผล และนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันได้ และผู้วิจัยเองก็เป็นบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงพยาบาล ยะลาสิริรัตนรักษ์ ที่มีความต้องการที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์กรของโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์ เพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต เพื่อให้การปฏิบัติงานและยังใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรม เพิ่มทักษะ รวมทั้งพัฒนา บุคลากรให้มีศักยภาพอันจะส่งผลสำเร็จต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วยแนวคิดทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานหน้าพื้นที่ในโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์ จังหวัดยะลา และจำนวนประชาชนที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์ จังหวัดยะลา จำนวน 400 คน ด้วยการใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลในการแปรผลของเบส สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ

ผล/สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.75 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.25 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 และ สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 รองลงมาเป็นค้าขาย จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 พนักงานบริษัท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 รับจ้างทั่วไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 และเกษตรกร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ ด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 7-9 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 มีประสบการณ์การทำงาน 4-6 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.85 และมีประสบการณ์การทำงาน 1-3 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าระดับผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านพลวัติแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา คือ องค์กรมีการจัดประชุมพนักงานประจำทุก ๆ เดือน ($\bar{X} = 3.36$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรสนับสนุนให้บุคลากรที่สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ($\bar{X} = 3.31$) และบุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันเพื่อหาแนวทางที่จะพัฒนาองค์กรร่วมกัน ($\bar{X} = 3.31$)

2.2 ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรมีการกำหนดขั้นตอนในการทำงาน ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมา คือ องค์กรกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.80$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันในองค์กร ($\bar{X} = 3.68$)

2.3 ด้านการสร้างอำนาจและสร้างความสามารถแก่บุคลากรในองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุ่งเน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมา คือ องค์กรจะเน้นในการทำงานแบบเชิงรุก ($\bar{X} = 3.63$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้ ทั้งสายงานเดียวกันและข้ามสายงาน ($\bar{X} = 3.30$)

2.4 ด้านการบริหารความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 3.40$) และองค์กรมีการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้ใหม่เพื่อประโยชน์ที่จะได้มาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา องค์กรมีการสนับสนุนให้บุคลากรใช้ความรู้ในการคิดสร้างสรรค์ในงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.35$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มาดำเนินการ ($\bar{X} = 3.03$)

2.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมา คือ องค์กรมีการเสนอแนะการใช้เทคโนโลยีใหม่ในหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.45$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้บุคลากร ($\bar{X} = 3.26$)

3. ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับระดับผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าที และค่าเอฟพบว่า ด้านเพศ ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ระดับผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าระดับผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน รองลงมา คือ องค์กรมีการจัดประชุมพนักงานประจำทุก ๆ เดือน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรสนับสนุนให้บุคลากรที่สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก และบุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันเพื่อหาแนวทางที่จะพัฒนาองค์กรร่วมกันนั้น ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ธนะภพ (2561) ศึกษาเรื่องการรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ บุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับการอบรมพัฒนาคุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ และประเมินเสริมพลัง มีความรู้ เจตคติ การปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิและรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับมาก การได้รับการประเมินแบบเสริมพลัง เจตคติและการปฏิบัติงานในการดำเนินงานคุณภาพบริการปฐมภูมิมีความสัมพันธ์กับการรับรู้องค์กรแห่งการเรียนรู้ของหน่วยงานทั้งในเชิงบวกและผกผัน ปัจจัยทำนายร่วมการรับรู้องค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ เพศ เจตคติและการได้ปฏิบัติงานคุณภาพบริการปฐมภูมิ โดยมีความสามารถในการอธิบายร่วมในระดับปานกลาง นอกนั้นยังมีสมชาย เลิศภริมย์สุข พยอม วงศ์สารศรี และอังคณา นุตยกุล (2556) ได้ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชี ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชี พบปัญหาต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้เป็นแบบถูกบังคับให้ต้องเรียนรู้ตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนใหญ่เป็นการอบรมสัมมนา

หลักสูตรมีลักษณะพื้นฐานทั่วไปมากกว่าหลักสูตรเฉพาะ เน้นทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ วิทยากรหลายท่านไม่มีประสบการณ์ตรงในเรื่องที่อบรม การอบรมมีค่าใช้จ่ายสูง และขาดการประเมินผลหลังการเรียนรู้, ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการเรียนรู้ และไม่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ บัณฑิตทางบัญชียังไม่พร้อมที่จะทำงานและพร้อมที่จะเรียนรู้, ความรู้ที่นำมาจัดอบรมสัมมนาไม่ทันสมัย ไม่ตรงกับความต้องการหรือการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เรียน, ระบบการจัดการทางเทคโนโลยีไม่ดีพอ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนหนึ่งยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี นอกจากนี้ พบว่าองค์กรที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานบางแห่งยังไม่สนับสนุนการเรียนรู้ และหน่วยงานกำกับดูแลยังส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ไม่เพียงพอ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ “ALERT” เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย แนวทางนี้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ (Awareness) การเรียนรู้ (Learning) การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation) การให้รางวัล (Reward) และเทคโนโลยี (Technology) ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบแนวทางในการพัฒนา นี้ ด้วยการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปตรวจสอบยืนยันด้วยการวิจัยเชิงปริมาณกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั่วประเทศ พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเห็นด้วยมากที่สุดกับแนวทางด้านเทคโนโลยี (Technology) ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ (Awareness) และด้านการเรียนรู้ (Learning) และเห็นด้วยมากที่สุดกับแนวทาง ด้านการให้รางวัล (Reward) และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation)

2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์กรมีการกำหนดขั้นตอนในการทำงาน รองลงมา คือ องค์กรกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันในองค์กรนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รอมพร ทองรัตน์ จารุวรรณ สกุลคู อรรถพร โพธิสุข และจตุพล ยงศร (2557) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอก ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.56) เมื่อพิจารณาด้านองค์กร พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43$, S.D.=0.64) และพิจารณาด้านบุคลากร พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.61) 2) รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอกพบว่า ประกอบด้วย 7 ปัจจัยหลักที่สนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ 1) ปัจจัยการมีวิสัยทัศน์ 2) ปัจจัยกลยุทธ์และนโยบายในการทำงาน 3) ปัจจัยโครงสร้างและภาระงาน 4) ปัจจัยระบบแบบแผนการคิดแก้ปัญหาเพื่อการบริหารและการปฏิบัติการ 5) ปัจจัยระบบการบริหารงาน 6) ปัจจัยประวัติความเป็นมา ความรู้พื้นฐาน ความเชี่ยวชาญและความชำนาญ และ 7) ปัจจัยการเป็นที่ยอมรับและความสามารถทำ งานร่วมกัน 3) การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.56)

3. ด้านการสร้างอำนาจและสร้างความสามารถแก่บุคลากรในองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุ่งเน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศ รองลงมา คือ องค์กรจะเน้นในการทำงานแบบเชิงรุก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้ทั้งสายงานเดียวกันและข้ามสายงานนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญาณี สิ่งที่สุด (2546: 52) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมในเขตเมือง

พหุวิทยาและศึกษาขนาดโรงแรมในเขตเมืองพหุวิทยากับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจโรงแรม ผลการศึกษาพบว่า โรงแรมในเขตเมืองพหุวิทยามีความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงแรมในเขตเมืองพหุวิทยามีความสามารถในการแข่งขันทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหาร ด้านโครงสร้าง ด้านกลยุทธ์ ด้านบุคลากรด้านระบบ ด้านทักษะ และด้านค่านิยมร่วม ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมที่มีขนาดต่างกัน ในเขตเมืองพหุวิทยา ในภาพรวมพบว่า กลุ่มโรงแรมขนาดใหญ่มีความสามารถในการแข่งขันต่างจากกลุ่มโรงแรมขนาดเล็ก กลุ่มโรงแรมขนาดใหญ่มีความสามารถในการแข่งขันด้านกลยุทธ์ด้านโครงสร้าง ด้านระบบ ด้านบุคลากร ด้านทักษะ และด้านค่านิยมร่วมต่างจากกลุ่มโรงแรมขนาดเล็ก และกลุ่มโรงแรมขนาดกลางมีความสามารถในการแข่งขันด้านทักษะต่างจากกลุ่มโรงแรมขนาดเล็ก

4. ด้านการบริหารความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร และองค์กรมีการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับความรู้ใหม่ เพื่อประโยชน์ที่จะได้มาใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร รองลงมา องค์กรมีการสนับสนุนให้บุคลากรใช้ความรู้ในการคิดสร้างสรรค์ในงานต่าง ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มาดำเนินการนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณสวน ปัญญา (2542 : 87) ได้ทำการศึกษาการรับรู้ศักยภาพในการพัฒนาไปสู่การเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ หน่วยธุรกิจและหน่วยปฏิบัติการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า หน่วยธุรกิจและหน่วยปฏิบัติการ มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันและมีผลทำให้การรับรู้ในบางองค์ประกอบในการพัฒนาไปสู่ องค์กรแห่งการเรียนรู้แตกต่างกัน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละองค์ประกอบในการพัฒนาไปสู่การเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ที่ระดับปานกลางถึงสูงมาก ซึ่งแสดงว่าแต่ละองค์ประกอบทั้ง 5 ประการมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง และสนับสนุนซึ่งกันและกัน จากการศึกษาทำให้พบว่า การสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ในการ พัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อสร้างศักยภาพในการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้จะเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กรซึ่ง อยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบ 5 ประการและมีมิติย่อยต่าง ๆ โดยมีองค์ประกอบพลวัตของการเรียนรู้เป็นแกนหลัก และ องค์ประกอบอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อการเรียนรู้ แต่ละระบบย่อยอื่น ได้แก่ องค์กร คน องค์กรความรู้ และ เทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญที่เพิ่มพูนคุณภาพและผลกระทบต่อองค์กร ซึ่งระบบย่อยดังกล่าวเป็นส่วนที่มีความจำเป็น สำหรับการสร้าง การธำรงรักษาการเรียนรู้ให้ยั่งยืน รวมทั้งผลิตภาพในองค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบทั้ง 5 ประการมีความสัมพันธ์ต่อกัน หากขาดอะไรไปก็จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบย่อยอื่นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้ องค์กรมีทางเลือกในการปรับตัวให้เท่าทัน สามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไป องค์กรแห่งการเรียนรู้ จึงเป็น ทางเลือกที่สามารถทำให้องค์กรมีความพร้อมและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรในยุคแห่งกระแสโลกาภิวัตน์

5. ด้านการใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์กรมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในหน่วยงาน รองลงมา คือ องค์กรมีการเสนอแนะการใช้เทคโนโลยีใหม่ใน หน่วยงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์กรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้บุคลากรนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นครินทร์ จัปจิตต (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในภาพรวมและราย

ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการให้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากรและด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ และด้านการจัดการความรู้ 2. ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจูงใจ และด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามี 6 ด้าน คือ ด้านการเสริมแรง ด้านความผูกพัน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการจูงใจ ด้านกลยุทธ์ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยปัจจัยทั้ง 6 ด้าน มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่กันเท่ากับ .92 มีประสิทธิภาพในการทำงานสามารถร่วมกันทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 84.50 เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านการเสริมแรง รองลงมา คือ ด้านความผูกพัน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการจูงใจ ด้านกลยุทธ์ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบระดับผลการพัฒนาบุคลากรโรงพยาบาลยะลาสิริรัตนรักษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการทดสอบค่าที และค่าเอฟ ทางด้านเพศ ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของซูลิพร เอี่ยมอำวย (2548 : 57) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานต่อศักยภาพการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของบริษั ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของพนักงานต่อศักยภาพการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากรายด้าน พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อศักยภาพการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านพลวัตการเรียนรู้ และด้านประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร ด้านการจัดการความรู้ และด้านการเพิ่มสมาชิกองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานต่อศักยภาพการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของพนักงาน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นที่ดำรงตำแหน่ง และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อศักยภาพการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยผู้บริหารหรือหัวหน้างาน ต้องลดบทบาทในการออกคำสั่งและเพิ่มโอกาสในการเสนอแนะแนวทางร่วมกันของบุคลากรเพื่อนำพองค์กรไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ได้เต็มประสิทธิภาพ
2. ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทาระบบสารสนเทศทั่วทั้งองค์กรให้ทันสมัยและสรรหาคณะกรที่มีความรู้เฉพาะด้านเพื่อพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น
3. ควรส่งเสริมให้มีการคิดนวัตกรรมใหม่ๆ และนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้กับองค์กรเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัวที่มากขึ้น รวดเร็วขึ้น
4. ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนองค์ประกอบหลักๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาองค์การไปสู่การเรียนรู้ เช่น โครงสร้างองค์การ ระบบการทำงาน ค่านิยม ภาวะผู้นำและศักยภาพของบุคลากร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษากลยุทธ์ในการจัดการสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรสมัยใหม่ที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการบริหารงานในหน่วยงานภาครัฐต่อไป
2. ศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กรให้เกิดทักษะในการทำงาน อันจะนำมาซึ่งผลการดำเนินงานที่ดี และความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชญาณี สิ่งทีสุข. (2546). *ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจโรงแรมในเขตเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชุลีพร เอี่ยมอำนาญ. (2548). *การศึกษาคำคิดเห็นของพนักงานต่อศักยภาพการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)*. ภาคนิพนธ์การบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิณสวีน ปัญญามาก. (2542). *การรับรู้ศักยภาพในการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : หน่วยธุรกิจและหน่วยปฏิบัติการ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. ภาคนิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศศิธร ณะภพ. (2018). *การรับรู้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดชุมพร*. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 16-27.
- สมชาย เลิศภิรมย์สุข, พยอม วงศ์สารศรี, & อังคณา นุตยกุล. (2556). *แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย*. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 7(13), 65-78.

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการทำงานกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา

The Relationship between Working Factors and Service Quality of the Parliamentary Police

ผู้วิจัย

นาคร รัตน์อากาศกุล

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช มุงเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา 2) ศึกษาคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีต่อคุณภาพการบริการจำแนกลักษณะทางประชากรศาสตร์ และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 140 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับปัจจัยการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา 2) ระดับคุณภาพการบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ โดยให้บริการเอาใจใส่และตอบสนองความต้องการผู้รับบริการได้สม่าเสมอ 3) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัจจัยการทำงานโดยรวมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ในระดับสัมพันธ์สูงและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .001^{**}$) ดังนั้นหน่วยงานควรปรับปรุงปัจจัยการทำงาน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาให้สูงขึ้น

คำสำคัญ : ความสัมพันธ์, ปัจจัยการทำงาน, คุณภาพการบริการ

Abstract

The objectives of this study were: 1) to investigate the working factors of in job performance of parliamentary police; 2) to examine the service quality of parliamentary police; 3) to compare the opinions of parliamentary police towards service quality classified by the demographic data; and 4) to explore the relationship between working factors and service quality of parliamentary police. The questionnaire was used for collecting the data from 140 parliamentary police under The Secretariat of the House of Representatives selected by simple random sampling. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Pearson correlation coefficient. The results showed that: 1) The level of job performance, in overall, was rated at the high level. The interpersonal relationship at the workplace was the key factor affecting job performance of parliamentary police. 2) The level of service quality, in overall, was rated at the high level. The aspect showing the highest mean was reliability as the service is consistently attentive and responsive to the needs of the service recipients. 3) The samples with different gender and education showed no different opinion towards the service quality; however, the samples with different age, years of working, and monthly income showed different opinion towards the service quality at the significance level of .05. And, 4) the overall factors showing high and positive relationship towards the service quality of parliamentary police at the significance level of .01 ($r = .001^{**}$). Therefore, improving the working factors for empowering the service quality of parliamentary police is necessary.

Keywords : Relationship, Working Factors, Service Quality

บทนำ

การบริการเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือการดำเนินการเพื่ออรรถประโยชน์ของผู้อื่น การบริการที่ดีผู้รับจะได้รับความประทับใจและเกิดความชื่นชมองค์กร (สมิต สัจฉกร, 2548) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานจึงมีความสำคัญต่อบุคคล ต่องานและหน่วยงานมีความสำคัญต่อบุคคล ได้แก่ ทำให้เป็นสุข เกิดแรงจูงใจและกำลังใจดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น รวมถึงให้บุคคลแสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ที่มีความสำคัญต่องาน ได้แก่ ทำให้งานบังเกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ระบบงานสามารถดำเนินไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย และความสำคัญต่อหน่วยงาน ได้แก่ ทำให้หน่วยงานมีบรรยากาศที่ดี ทำให้หน่วยงานมีภาพลักษณ์ที่ดี และทำให้หน่วยงานมีความรักความสามัคคีและเป็นพลังที่ผลักดันให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้า ความรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจก็จะเกิดความพอใจ ชอบใจ เกิดเป็นทัศนคติด้านบวกต่อกันและกัน แสดงให้เห็นถึงสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปก็ได้ ดังนั้น ความพึงพอใจจึงเป็นเพียงปฏิกริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้า หรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของขบวนการประเมิน โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลประเมินว่าจะเป็นไปได้ในลักษณะทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่ปฏิกริยาดต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้อันนี้ หากความพึงพอใจเกิดขึ้นกับบุคคล งานหรือหน่วยงานย่อมส่งผลดีเป็นผลทางบวกที่จะสร้างความเข้าใจที่ดีของประชาชนที่มีต่อการบริการ เกิดการบอกเล่าปากต่อปากสร้างความเชื่อมั่น เกิดความน่าเชื่อถือและไว้วางใจต่อหน่วยงานของรัฐมากยิ่งขึ้น (ปิ่นแก้ว พัทธราวัลย์, 2558)

ตำรวจรัฐสภา (Parliamentary Police) เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สังกัดสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในและรักษาความปลอดภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินต่าง ๆ ในบริเวณรัฐสภา ตำรวจรัฐสภานั้นเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในบริเวณของรัฐสภาแต่ไม่ใช่ข้าราชการตำรวจที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 แต่อย่างไรก็ดี ภารกิจของตำรวจรัฐสภา มีอำนาจหน้าที่รักษาความปลอดภัย และดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณรัฐสภา ทั้งการอารักขาบุคคลสำคัญ และการดูแลความปลอดภัยอาคารและสถานที่ที่สามารถตรวจค้น สืบสวนสอบสวนได้ภายในพื้นที่ของรัฐสภา เพื่อป้องกันการฝ่าฝืนระเบียบที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยโดยรวมภายในรัฐสภา และจะสามารถเข้าไปในบริเวณห้องประชุมสภาได้เมื่อได้รับคำสั่งจากประธานรัฐสภา เพื่อดำเนินการตามที่ประธานรัฐสภาได้ออกคำสั่ง อาทิ การเชิญตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกจากห้องประชุมเนื่องจากขัดคำสั่งของประธานรัฐสภา การเข้าควบคุมสถานการณ์การขัดขวางการทำงานของประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหลายครั้งตำรวจรัฐสภาต้องปฏิบัติงานภายใต้ความกดดันที่สูงมาก นอกจากนี้ตำรวจรัฐสภาจะมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้มาติดต่อราชการ จัดการและควบคุมการจราจร รวมถึงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในบริเวณรัฐสภา และมีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะเพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ อาทิ การควบคุมฝูงชน การเตรียมพร้อมเผชิญเหตุต่าง ๆ และในบางครั้งตำรวจรัฐสภาสามารถใช้อำนาจเต็มในการดูแลพื้นที่รัฐสภาเพียงหน่วยงานเดียว หรือร้องขอกำลังจากหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ภายใต้ดุลยพินิจที่เหมาะสมกับสถานการณ์ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2565) ดังนั้นตำรวจรัฐสภาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการสอบถามเพื่อนร่วมงานและจากประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัยพบว่า 1) การให้บริการประชาชนที่เข้ามาร้องเรียนกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้า ทำให้ตำรวจรัฐสภาต้องคอยประสานกับประชาชนที่มาร้องเรียนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงทำให้เกิดความล่าช้า หรือบางทีก็ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนโดยตรง เพราะต่างฝ่ายไม่ได้นัดหมายไว้ล่วงหน้า ทำให้เสียเวลากันทั้งสองฝ่าย 2) สถานที่รองรับกับประชาชนผู้เข้ามาร้องเรียนอาจไม่เพียงพอหรือไม่ทั่วถึงเพราะบางทีประชาชนเข้ามาเป็นกลุ่มจำนวนมาก เพราะฉะนั้นการเฝ้าระวังให้กับประชาชนและการบริการของตำรวจรัฐสภา ก็อาจจะไม่ทั่วถึงได้ และ 3) การให้บริการด้านความปลอดภัย ทั้งข้าราชการ ประชาชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี บุคคลสำคัญ ทั้งนี้ตำรวจรัฐสภายึดมั่นในหน้าที่สำคัญ บางทีอาจจะดูว่าเข้มงวดเกินไป แต่ทุกอย่างที่ทำไปนั้นคือการเฝ้าระวังเหตุ และป้องกันเหตุ ความพร้อมในทุกสถานการณ์ จึงทำให้ดูเหมือนว่าตำรวจรัฐสภาเข้มงวดเกินไป

ผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ปฏิบัติการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานกับคุณภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา เพื่อเป็นข้อมูลเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา
2. เพื่อศึกษาคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีต่อคุณภาพการบริการ จำแนกลักษณะทางประชากรศาสตร์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 212 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน ตามสูตรการคำนวณของ Krejcie & Morgan. (1970 อ้างถึงในธีรวิฑูมิ เอกะกุล, 2543) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา และ ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงปัจจัยการทำงานเพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา

แบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) ซึ่งกำหนดความหมาย ดังนี้ 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย และ 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นระดับมากที่สุด 3.41 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นระดับมาก 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นระดับปานกลาง 1.81 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นระดับน้อย และ 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่า IOC เท่ากับ 0.98 อยู่ในเกณฑ์มีคุณสมบัติใช้ได้ (สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า Cronbach's Alpha 0.909 อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ (George & Mallery, 2003: อ้างถึงในสมเดช มุงเมือง, 2564)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง และ 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลระดับความสัมพันธ์ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า .90 ถึง 1.00 = สัมพันธ์สูงมาก, มากกว่า .70 ถึง .90 = สัมพันธ์สูง มากกว่า .50 ถึง .70 = สัมพันธ์ปานกลาง, มากกว่า .30 ถึง .50 สัมพันธ์ต่ำ และ มากกว่า .00 ถึง .30 = สัมพันธ์ต่ำที่สุด (Hinkle, et al. 2003)

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 140 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 83.57 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 16.43 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 47.14 รองลงมาเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 26-35 ปี ร้อยละ 36.43 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี ร้อยละ 6.43 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 74.29 รองลงมาในระดับปริญญาโท ร้อยละ 13.57 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 12.14 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 77.14 รองลงมา 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10.00 น้อยที่สุด ต่ำกว่า 5 ปี และ 11-20 ปี ร้อยละ 6.43 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 20,000 – 25,000 บาท ร้อยละ 76.43 รองลงมา มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 13.57 และน้อยที่สุด 25,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 10.00

สรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยในการทำงาน โดยภาพรวม

ปัจจัยการทำงาน	\bar{x}	SD	แปลผล
1. ความรู้ความเข้าใจในงานในตำแหน่ง	3.593	.6413	มาก
2. ทรัพยากรที่ใช้ในการทำงาน	3.623	.5598	มาก
3. ความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน	3.730	.3710	มาก
4. ความก้าวหน้าในการทำงาน	3.609	.4975	มาก
5. ขวัญและกำลังใจในการทำงาน	3.671	.5118	มาก
รวม	3.645	.4587	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.645$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน ($\bar{x} = 3.730$) รองลงมาได้แก่ ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน ($\bar{x} = 3.671$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในงานในตำแหน่ง ($\bar{x} = 3.593$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยรวม

ด้านคุณภาพงาน	\bar{X}	SD	แปลผล
1. ความน่าเชื่อถือ	4.167	.6310	มาก
2. การตอบสนองความต้องการ	4.079	.5474	มาก
3. การให้ความมั่นใจ	3.970	.5481	มาก
4. ความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ	3.863	.4461	มาก
5. ภาพลักษณ์	3.986	.5632	มาก
รวม	4.013	.4521	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.013$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 4.1671$) รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนองความต้องการ ($\bar{x} = 4.0786$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ ($\bar{x} = 3.8625$)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่ต่อคุณภาพการบริการจำแนกลักษณะทางประชากรศาสตร์ **สมมติฐานที่ 1** เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีต่อคุณภาพการบริการ จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านเพศ

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	เพศ	\bar{X}	S.D.	t	P	แปลผล
	ชาย	4.0038	.46838	-531	.596	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.0587	.36327			
โดยรวม						

N ชาย = 117, หญิง = 23 * ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จำแนกลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีต่อคุณภาพการบริการ จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานและรายได้ต่อเดือน

ลักษณะประชากรฯ	แหล่ง	SS	df	MS	F	P
	ความแปรปรวน					
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	3.289	3	1.096	5.936	.001
	ภายในกลุ่ม	25.120	136	.185		
	รวม	28.409	139			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.034	2	.017	.083	.921
	ภายในกลุ่ม	28.375	137	.207		
	รวม	28.409	139			
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	4.563	3	1.521	8.675	.000
	ภายในกลุ่ม	23.846	136	.175		
	รวม	28.409	139			
รายได้ต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	4.081	2	2.041	11.491	.000
	ภายในกลุ่ม	24.328	137	.178		
	รวม	28.409	139			

N = 140 *ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติ และรายได้ต่อเดือนงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติ และรายได้ต่อเดือนงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาปัจจัยในการทำงานที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา **สมมติฐานที่ 2** ปัจจัยการทำงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่
ตำรวจรัฐสภา

ปัจจัยการทำงาน	r	แปลผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจในงานในตำแหน่ง	.812**	สัมพันธ์สูง
2. ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการทำงาน	.730**	สัมพันธ์สูง
3. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน	.637**	สัมพันธ์ปานกลาง
4. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	.636**	สัมพันธ์ปานกลาง
5. ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน	.644**	สัมพันธ์ปานกลาง
รวม	.790**	สัมพันธ์สูง

N = 140, **ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยการทำงานโดยรวมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ในระดับสัมพันธ์สูงและเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .001^{**}$) และเมื่อแยกพิจารณาปัจจัยการทำงานรายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูงและเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .730^{**}$) ส่วนปัจจัยการทำงานด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับคุณภาพการบริการ แต่เป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .637^{**}$, $r = .636^{**}$ และ $r = .644^{**}$ ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงปัจจัยในการทำงานเพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สรุปได้ดังนี้ 1) ควรเปิดโอกาสให้ตำรวจรัฐสภาได้ใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งใช้ทักษะและอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย 2) ควรเปิดโอกาสให้ตำรวจรัฐสภาได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย และเพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น 3) หน่วยงานควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ของหน่วยงาน ที่มีความทันสมัยและเพียงพอต่อกำลังพล 4) ควรสร้างบรรยากาศในสถานที่ทำงานให้มีความเหมาะสมและเอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกสบาย 5) เพื่อนร่วมงานควรให้ความช่วยเหลือกัน และปฏิบัติหน้าที่เป็นทีม มีความสามัคคีกันอยู่เสมอ 6) ผู้บังคับบัญชาควรมีความสัมพันธ์ที่ดีและเอาใจใส่บุคลากร ผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ 7) หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงขึ้นตามความสามารถ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียง และมีโอกาสก้าวหน้าด้านการงาน 8) หน่วยงานควรยึดหลักคุณธรรมในการพิจารณาความดีความชอบของผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม 9) หน่วยงานควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ให้แก่บุคลากรได้อย่างเหมาะสม เป็นธรรม และสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน 10) หน่วยงานควรสร้างความพึงพอใจความรู้สึกรับงานมีความมั่นคง ก้าวหน้า ได้ทำงานที่น่าสนใจและตรงกับความสามารถและได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษา มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยในการทำงาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน รองลงมาได้แก่ ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจในงานในตำแหน่ง เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (อ้างถึงใน Kurt, 2021) ได้สรุปว่ามนุษย์ได้รับแรงจูงใจจากสองสิ่งได้แก่ ปัจจัยตัวกระตุ้นและปัจจัยด้านสุขอนามัย ปัจจัยทั้งสองนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจูงใจ ปัจจัยตัวกระตุ้นส่งเสริมความพึงพอใจในงานและปัจจัยด้านสุขอนามัยป้องกันความไม่พอใจในงาน ปัจจัยตัวกระตุ้นหรือด้านแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการทำงาน ครอบคลุมความต้องการที่แท้จริง เช่น ความสำเร็จ การได้รับการยอมรับ และความก้าวหน้า ปัจจัยด้านแรงจูงใจช่วยให้พนักงานมีความพึงพอใจในงาน และส่งเสริมการเติบโต ส่วนปัจจัยด้านสุขอนามัยเป็นปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในที่ทำงาน แต่ต้องมีอยู่ในที่ทำงานเพื่อป้องกันความไม่พึงพอใจ ปัจจัยด้านสุขอนามัยครอบคลุมความต้องการภายนอก เช่น ระดับการจ่ายค่าตอบแทน นโยบายสถานที่ทำงาน และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณิดา ขุนทรง (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารองค์การของโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านงาน ปัจจัยด้านบุคลากรและปัจจัยด้านโครงสร้างตามลำดับ และสอดคล้องกับผลกาวิจัยของ Riyanto, Setyo & Prasetyo, Johan (2021) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญในอินโดนีเซีย พบว่า ความมุ่งมั่นที่เพิ่มขึ้นของพนักงานผ่านระบบการสื่อสารที่ดีสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพของข้าราชการได้ การผูกกระบบเบี่ยงเบนตามผลงาน (Improvisation of the performance-based allowance system) จะสามารถกระตุ้นให้พนักงานปรับปรุงผลการปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้จุดเริ่มต้นที่แสดงโดยภาวะผู้นำจะสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีวินัยในการทำงานที่ดีขึ้น

2. คุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ รองลงมาได้แก่ ด้านการตอบสนองความต้องการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการ ผลการศึกษารั้งนี้ เป็นไปตามแนวคิดของ Millet (1954 อ้างถึงในพคุณ ดิลกภากรณ์, 2546) ได้ให้ทัศนะว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการของหน่วยงานภาครัฐนั้น โดยได้สรุปประเด็นว่าเป้าหมายที่เป็นที่นิยมมากที่สุดที่ผู้ปฏิบัติต้องยึดถือไว้เสมอในหลักการ 5 ประการ คือ 1) การให้บริการอย่างเสมอภาค 2) การให้บริการที่ตรงเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ 5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า และสอดคล้องกับแนวคิดของ Parasuraman, Zeithaml & Berry (1988 อ้างถึงในภาวิณี ทองแย้ม, 2560) ได้มีการกำหนดมิติที่ใช้วัดคุณภาพในการบริการ (Dimension of Service Quality) 5 มิติ คือ ความเป็นรูปธรรมของบริการ (Tangibles) ความเชื่อถือได้ (Reliability) การตอบสนองต่อลูกค้า (Responsiveness) การประกันคุณภาพหรือความมั่นใจ (Assurance) และความเข้าอกเข้าใจ (Empathy) ผลการศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณิดา ขุนทรง (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการ

ให้บริการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พบว่า ระดับการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านความเชื่อมั่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความน่าเชื่อถือไว้วางใจ การตอบสนองต่อผู้รับบริการ การซึ่งความรู้สึกของผู้รับบริการ และความเป็นรูปธรรมของการบริการ ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศักดิ์ แสงเจริญรัตน์ (2559) ศึกษาคุณภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาลในจังหวัดเลย พบว่าระดับของปัจจัยการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในจังหวัดเลยอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารยา ลิ้มทวีสมเกียรติ (2563) ศึกษาคุณภาพการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Nail Spa ของผู้บริโภค Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านคุณภาพการให้บริการในภาพรวม ด้านการเอาใจใส่ของพนักงาน ด้านความไว้วางใจ ด้านการตอบสนองของพนักงาน ด้านคุณภาพสิ่งที่จับต้องได้และด้านความน่าเชื่อถือ อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีต่อคุณภาพการบริการ จำแนกลักษณะทางประชากรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่มีอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้เดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนุบาล ยะมะคุปต์ นุชสรา พริ้งวิริยะ และชนาธิป ครรชิต (2564) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพบริการที่ส่งผลต่อทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบของลูกค้าครัวเรือนของการประชาสัมพันธ์ภูมิภาคสาขาหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ เงินเดือน พื้นที่บ้าน และวิธีการชำระเงิน) ส่งผลต่อมุมมองเชิงบวกและเชิงลบของลูกค้า นอกจากนี้ ลูกค้าอายุ 30 ปีขึ้นไปมีมุมมองเชิงบวกต่อการประชาสัมพันธ์ภูมิภาคหาดใหญ่มากกว่าลูกค้าที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ในทำนองเดียวกัน ลูกค้าที่มีสถานะโสดก็มีมุมมองเชิงบวกต่อการประชาสัมพันธ์ภูมิภาคหาดใหญ่มากกว่าลูกค้าที่มีสถานะสมรสหรือหย่าร้าง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรพงษ์ ฉันทพัฒนพงศ์ (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพปฏิบัติงานของพนักงานสายเทคโนโลยีของธนาคารแห่งหนึ่ง พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน และรายได้ที่แตกต่างกันมีประสิทธิภาพปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Grazhdani, Soniela. & Merollari, Klaudeta (2015) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้คุณภาพการบริการลูกค้า พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการรับรู้คุณภาพบริการตามกลุ่มอายุ ในขณะที่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญตามเพศ รายได้และอาชีพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mirzagoli & Memarian (2015) ศึกษาผลกระทบของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ต่อความพึงพอใจของลูกค้าจากตู้เอทีเอ็ม (กรณีศึกษา: ธนาคาร Mellat ในรัฐ Mazandaran) พบว่า ผลกระทบสูงสุดต่อความพึงพอใจของลูกค้าคือ ประเภทของบัญชีและสถานะการจ้างงาน สถานภาพการอยู่อาศัย อาชีพ เพศ การศึกษา และสถานภาพการสมรสมีผลกระทบต่อความพึงพอใจของลูกค้ามากที่สุดตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการทำงานโดยรวมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ในระดับสัมพันธ์สูงและเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .001^{**}$) และเมื่อแยกพิจารณา ปัจจัยการทำงานรายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูงและเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .730^{**}$) ส่วนปัจจัยการทำงานด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในที่ทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับคุณภาพการบริการและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .637^{**}$, $r = .636^{**}$ และ $r = .644^{**}$ ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการศูนย์อำนวยการราชการสะดวก (2563) ที่เสนอแนะ หลักการบริการประชาชนไว้ดังนี้ 1) สถานที่ ต้องเข้าถึงง่าย และสะดวกในการติดต่อขอรับบริการ ไม่สร้างภาระ ให้แก่ประชาชน 2) บุคลากร ต้องมีจิตบริการ การบริการมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 3) งานที่ให้บริการ ต้อง ตอบสนองความต้องการ ขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีความง่ายต่อเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ และ 4) ปัจจัยอื่น ๆ ตาม ความเหมาะสมตามภารกิจ โดยทุกด้านต้องมีมาตรฐานในการให้บริการประชาชน ผลการศึกษาค้นนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของพรณิดา ขุนทรง (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พบว่าปัจจัยการบริหารองค์การส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของอารยา ลิ้มทวีสมเกียรติ (2563) ศึกษาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Nail Spa ของผู้บริโภค Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพการ ให้บริการ ด้านการเอาใจใส่ของพนักงาน ด้านความไว้วาง ด้านการตอบสนองของพนักงาน และด้านคุณภาพสิ่งจิป ต้องได้มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาลิตา คำสุข (2562) ศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์และคุณภาพการบริการที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ เลือกใช้สินค้าเครื่องนุ่งห่มมือสอง พบว่า การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านความเป็นที่ชื่นชอบมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการ บริการด้านความมั่นใจสูงกว่า ด้านอื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านความแข็งแกร่งมีความสัมพันธ์กับ คุณภาพการบริการด้านความมั่นใจ และการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านความเป็นเอกลักษณ์มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการ บริการด้านความน่าเชื่อถือ ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Zygiaris, Zahid Hameed, Ayidh Alsubaie, and Ur Rehman (2022) ศึกษาคุณภาพการบริการและความพึงพอใจของลูกค้าในโลกหลังการระบาด : การศึกษา อุตสาหกรรมการดูแลรถยนต์ของชาวอูดีอาระเบีย พบว่า ความเห็นอกเห็นใจ ความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ การตอบสนอง และสิ่งจิปต้องได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจของลูกค้า ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ความเห็นอกเห็นใจ ความมั่นใจ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองและสิ่งจิปต้องได้นำไปสู่ความพึงพอใจของลูกค้า อุตสาหกรรมการซ่อมรถยนต์ต้องให้ความสนใจเป็นส่วนตัวอย่างสม่ำเสมอ ทักทายลูกค้าอย่างเป็นมิตร ส่งมอบรถ หลังการบริการ แจ้งลูกค้าเมื่อจำเป็นต้องซ่อมเพิ่มเติม และใช้เวลาในการชี้แจงปัญหาให้กับลูกค้า

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ปัจจัยการทำงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หน่วยงานควรปรับปรุงปัจจัยการทำงานเพื่อเสริมสร้างให้การบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา มีคุณภาพสูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในงานในตำแหน่งงานและการรับรู้ความต้องการของผู้รับบริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา จากผลการศึกษาพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจในงานในตำแหน่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสนใจในการปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ 1) ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะ และประสบการณ์ในตำแหน่งงาน 2) พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 3) มอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร และ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่

2. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ผลการศึกษาพบว่า ด้านความเข้าใจและการรับรู้ความต้องการเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักและให้ความสนใจในการปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ 1) ควรจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้าใจความต้องการที่แตกต่างกันของผู้รับบริการ 2) ควรพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาด้านการให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการจนสามารถแก้ไขได้ลุล่วงสำเร็จ

3. จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการทำงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ดังนั้นผู้บริหารหน่วยงานควรดำเนินการปรับปรุงปัจจัยการทำงานทุกด้านเพื่อเสริมสร้างให้การบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา มีคุณภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเพื่อนำปัญหาและอุปสรรคมาดำเนินการปรับปรุง แก้ไข เพื่อการพัฒนาคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาต่อไป

2. ควรทำการศึกษาปัจจัยการทำงานด้านอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา

3. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กับเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

4. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภากับบุคลากรสังกัดหน่วยงานอื่น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการศูนย์อำนวยการราชการสะดวก. (2563). **คู่มือการรับรองมาตรฐานการให้บริการของศูนย์ราชการสะดวก**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นพคุณ ดิลกภากรณ์. (2546). **การประเมินผลการบริการประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า จังหวัดสมุทรปราการ**. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นฤบาล ยะมะคุปต์ นุชสรุา พริ้งวิริยะ และชนาธิป ครรชิต. (2564). **ปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพบริการที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบของลูกค้าครัวเรือนของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. **วารสารปาริชาติ**. 34(1). มกราคม - เมษายน 2564. 60-75.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า**. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2566. จาก: <http://www.watpon.in.th/boonchom/trans.pdf>.
- ปณณวัชร พัทธราลัย. (2558). **ความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการและการรับรู้ภาพลักษณ์ธนาคารเฉพาะกิจที่ส่งผลต่อความภักดีในการใช้บริการของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- पालิตา ดำสุข. (2563). **การรับรู้ภาพลักษณ์และคุณภาพการบริการที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในการตัดสินใจเลือกใช้สินเชื่อบัตรยนต์มือสอง**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พรรณิดา ขุนทรง. (2558). **การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการให้บริการโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)**. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภาวิณี ทองแย้ม. (2560). **“ความสำคัญของคุณภาพการบริการต่อความสำเร็จของธุรกิจ.”** **วารสารเกษมบัณฑิต**. 18 (1) มกราคม – มิถุนายน 2560. 219-232.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2565). **ตำรวจรัฐสภา**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566, จาก: <https://bit.ly/3GiibLc>.
- สมิต สัจฉกร. (2548). **ศิลปะการให้บริการ**. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- สมเดช มุงเมือง. (2564). **“บุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของบุคลากรส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย”**. **รายงานการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ครั้งที่ 19 วันที่ 27-28 พฤศจิกายน 2564**. 63-75.
- สมศักดิ์ แสงเจริญรัตน์. (2559). **คุณภาพการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาลในจังหวัดเลย**. **วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก**. 2(1). มกราคม-มิถุนายน, 68-79.
- สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). **การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2566, จาก: <https://bit.ly/3P33kH7>.

- สุรพงษ์ ฉันทพัฒน์พงศ์ (2558). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพปฏิบัติงานของพนักงานสายเทคโนโลยีของธนาคารแห่งหนึ่ง**. (การค้นคว้าปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อารยา ลิ้มทวีสมเกียรติ. (2563). **คุณภาพการให้บริการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ Nail Spa ของผู้บริโภค Gen Y ในเขตกรุงเทพมหานคร**. (สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการตลาด, คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Hinkle D. E, et al. (2003). **Applied Statistics for the Behavioral Sciences**. (5th ed.). Boston : Houghton Mifflin.
- Kurt, Serhat. (2021). **Herzberg’s Motivation-Hygiene Theory: Two-Factor**. Retrieved May 27, 2023. from <https://educationlibrary.org/herzbergs-motivation-hygiene-theory-two-factor/>
- Mirzagoli, Mahzad & Memarian, Erfan. (2015). The effects of demographic factors on customer satisfaction from ATM (Case Study: mellat Bank in Mazandaran state). **Science Journal (CSJ)**. 3(3), 204-2056. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/>
- Riyanto, S. & Prasetyo, J. (2021). “Factors Affecting Civil Servant Performance in Indonesia.” **International Journal of Entrepreneurship**. 25. 1-15. <https://bit.ly/3FreCAC>.
- Zygiaris, S., Zahid Hameed, Z., Ayidh Alsubaie, M. & Ur Rehman, S. (2022). Service Quality and Customer Satisfaction in the Post Pandemic World: A Study of Saudi Auto Care Industry. **Frontiers in Psychology Sec. Organizational Psychology**. 13 - 2022 March 11, 2022. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.842141>

การเพิ่มประสิทธิภาพตำรวจรัฐสภาในมิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ENHANCEMENT OF PARLIAMENTARY POLICE EFFICIENCY IN THE DIMENSION OF HANDLING COMPLAINTS OF THE SECRETARIAT OF THE HOUSE OF REPRESENTATIVES

ผู้วิจัย

นิติรุ่ง กุลาหงษ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงษ์ คลังกรณ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ติดตามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการ เจ้าหน้าที่นิติกร และประชาชนผู้มายื่นเรื่องราวร้องทุกข์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 25 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการร้องทุกข์ส่วนใหญ่ที่เจอในขั้นตอนการร้องทุกข์ของตำรวจรัฐสภาบางคนมาไม่ถูกต้องตามระบบ เช่น ไม่มีหนังสือเขียนเข้ามา ขาดความรู้ในการยื่นเอกสารข้อมูล ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไปยื่นฟ้องซ้ำซ้อนมาหลายที่ เจ้าหน้าที่ในรัฐสภา ไม่มารับเรื่อง หรือ มารับเรื่องช้า วิทยุติดต่อในการสื่อสารประสานงาน เสียงขาดหาย ฟังข้อมูลไม่ชัด ทำให้การติดต่อภายในเป็นเรื่องที่ลำบาก ผู้มาติดต่อไม่ได้นัดล่วงหน้า ทำให้เกิดความล่าช้าในการยื่นเรื่อง

2. แนวทางการพัฒนาในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบว่า

1) ควรพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลงานร้องทุกข์ของสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการพิจารณาดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์ของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสามารถให้บริการผ่านเว็บไซต์ของรัฐสภา ซึ่งสามารถมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานด้านเรื่องร้องทุกข์กับประชาชนได้สะดวกยิ่งขึ้นทั้ง ในกรณีของการรับเรื่องร้องทุกข์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกรณีการติดตามความก้าวหน้าการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของทุกหน่วยงานภายในรัฐสภา 2) ควรปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเรื่องร้องทุกข์โดยตรงแบบเต็มเวลาในการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน เนื่องจากทุกวันนี้มีแนวโน้มของปริมาณงานร้องเรียนที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น 3) ควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ เพื่อจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาระบบงานด้านเรื่องร้องทุกข์ เช่น ระบบการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ระบบการติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาข้อร้องทุกข์ของประชาชนในพื้นที่ 4) ควรกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานเรื่องร้องทุกข์ของตำรวจรัฐสภาทั้งในด้านการพิจารณาดำเนินงานและด้านช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ และ 5) พัฒนาศักยภาพของตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานด้านเรื่องร้องทุกข์ให้มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมต่อการให้บริการและดำเนินงานด้านเรื่องร้องทุกข์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

คำสำคัญ : การร้องทุกข์ ตำรวจรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ABSTRACT

This research has a research objective. 1) To study the problems in the handling of complaints of the Secretariat of the House of Representatives and 2) to study guidelines for the development of receiving complaints from the Secretariat of the House of Representatives. It is a qualitative research (Qualitative research) in-depth interviews with members of the House of Representatives. Followers of members of the House of Representatives, committees, legal staff And 25 people who submitted their complaints at the Secretariat of the House of Representatives. After that, the researcher took the data for content analysis.

The results of the research revealed that most of the complaints encountered in the complaint process of the parliamentary police, some came incorrectly according to the system, such as lack of written documents, lack of knowledge in submitting information documents. provide incomplete information, duplicate lawsuits filed in many places, parliamentary officials Do not come to pick up the case or come to pick up the case late, the radio contact for coordinating communication, the sound is lost, the information is not clear. It makes internal communication difficult, the visitor doesn't make an appointment in advance, causing delays in filing the case. And guidelines for the development of complaints from the Secretariat of the House of Representatives found that 1) Should develop and integrate the database of complaints of the House of Representatives. The objective is to create a complaint handling system for the Complaints Center of the Secretariat of the House of Representatives. To be able to provide services through the website of the Parliament. which can have more convenient interactions between the parliamentary police, grievance workers, and the public, both In the case of receiving complaints via electronic media and the case of monitoring the progress of complaints from all agencies within the parliament. 2) The powers and duties of the parliamentary police should be restructured. To be responsible for direct grievance work full-time in the work of the working group because nowadays there is a tendency to increase the volume of complaints. 3) Should formulate a policy and strategy to prepare work plans and projects to develop the grievance work system. such as communication systems and technology to increase operational efficiency 4) Regulations, criteria, and guidelines for parliamentary police should be established in terms of consideration of operations and channels for receiving complaints. and 5) Developing the capacity of parliamentary police officers who work on grievances to have knowledge, competence and readiness for efficient and effective service and grievance work.

Keywords : Complaints Parliamentary Police Secretariat of the House of Representatives

บทนำ

สภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน เนื่องจากมีสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ทำให้บทบาทหน้าที่ในด้านหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ซึ่งแสดงภาพสะท้อนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละพื้นที่ทั่วประเทศเข้าสู่ที่ประชุมสภาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขให้ความช่วยเหลือประชาชน ประกอบกับปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้รับรองสิทธิด้านการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และการร้องเรียนตาม หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย

มาตรา 41 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ (2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว (3) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ และ มาตรา 46 วางหลักไว้ว่า สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคองค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภคและการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

สภาผู้แทนราษฎรมีกลไกทำหน้าที่เกี่ยวข้องและส่งผลให้รัฐบาลต้องตอบสนองต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในหลายรูปแบบ ตำรวจรัฐสภาถือเป็นหน่วยงานที่สังกัดในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย บังคับใช้กฎหมายและรักษาความปลอดภัยบุคคล อาคารสถานที่ ทรัพย์สินในบริเวณรัฐสภา รับเรื่องราวร้องเรียน/ร้องทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนที่มาร้องเรียน/ร้องทุกข์ที่สภาผู้แทนราษฎร การทำหน้าที่ของตำรวจรัฐสภาไม่ใช่การรักษาความปลอดภัยบุคคล อาคารสถานที่ในบริเวณรัฐสภาอย่างเดียว แต่ยังทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ของประชาชนที่มาติดต่อที่และประสานงานในการยื่นเรื่องต่อประธานรัฐสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการสามัญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในปัจจุบันตั้งแต่ พ.ศ. 2564 รัฐสภาแห่งใหม่นี้มีนามว่า “สปปายะสภาสถาน” ซึ่งหมายถึง สภาที่มีแต่ความสงบร่มเย็นสบาย ได้ย้ายจากสถานที่เดิม คือ ถนนอุทองในมายัง เขตดุสิต (บริเวณสี่แยกเกียกกาย) บริเวณพื้นที่รัฐสภาแห่งใหม่ มีพื้นที่ความกว้างขวาง มีลานประชาชนซึ่งเป็นเวทีที่ประชาชนสามารถเดินทางมาเสนอความคิดเห็นทางการเมือง ประชาชนส่วนใหญ่เริ่มรู้จักสถานที่รัฐสภาแห่งใหม่มากขึ้น ได้เดินทางมายื่นเรื่องราวร้องทุกข์ในหลาย ๆ เรื่องจำนวนมาก ในแต่ละวัน ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการรับเรื่องราวร้องเรียน/ร้องทุกข์ในหลายด้าน ดังนี้ 1) การทำหน้าที่ด้านเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ ของสภาผู้แทนราษฎรเป็นการดำเนินงานในอำนาจองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติด้านการควบคุม และการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร จึงเป็นการทำหน้าที่ซึ่งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจในการบังคับใช้เพื่อการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานด้านเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ 2) ประชาชนไม่ทราบว่าตนมีสิทธิยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อรัฐสภาได้ทางช่องใดบ้าง ทั้งยังไม่ทราบหลักเกณฑ์เงื่อนไข และรูปแบบวิธีการของการยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อรัฐสภา/สภาผู้แทนราษฎร รวมถึงประชาชนบางคนไม่สามารถเขียนหนังสือร้องทุกข์แจ้งความต้องการความช่วยเหลือได้หรือเขียนได้แต่ไม่ชัดเจน 3) ความพร้อมของบุคคล/หน่วยงานสนับสนุนงานด้านการร้องเรียน/ร้องทุกข์ของสภาผู้แทนราษฎรในการติดต่อประสานงานกันไม่ชัดเจน 4) การเกิดความซ้ำซ้อนและแนวปฏิบัติที่แตกต่างด้านการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ขององค์กร/หน่วยงานในหน่วยงานสภาผู้แทนราษฎร

ดังนั้นจากการศึกษา บทบาทการทำหน้าที่และวิธีการของตำรวจรัฐสภาในการรับเรื่องราวร้องเรียน/ร้องทุกข์ของประชาชนที่มาติดต่อในรัฐสภา ซึ่งต้องประเมินกลไกกระบวนการและสัมฤทธิ์ผลในการแก้ไขปัญหาที่ประชาชนมายื่นเรื่องร้องเรียน ซึ่งเป็นการที่จะได้รับประโยชน์ในด้านการเผยแพร่ความรู้และการสร้างความเข้าใจในการทำหน้าที่ ตลอดจนการดำเนินงานและสภาพแวดล้อมในการที่จะช่วยเหลือประชาชนที่มาติดต่อได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

และการประสานงานกับสำนักต่าง ๆ หรือ กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องในสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว จากการที่ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน ได้ยื่นหนังสือเรื่องราวร้องเรียน/ร้องทุกข์ถึงปัญหาซึ่งประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเกิดจากการกระทำการปกครองของรัฐจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่ง ที่การเรื่องราวร้องทุกข์ของตำรวจ รัฐสภาจะต้องดำเนินนำเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชน มาเสนอประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา คณะกรรมาธิการสามัญ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหา ปฏิรูปตามแนวทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ในปัจจุบันในการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ บางเรื่องที่มีผู้มายื่นเรื่องยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร การทำงานของตำรวจรัฐสภาในการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขาดเอกภาพในการดำเนินงาน อำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ การรวบรวมข้อมูลของผู้ที่มายื่นเรื่องยังไม่มีความครบในข้อมูลที่นำมายื่นเสนอต่อผู้ที่มีอำนาจ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า และขาดประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

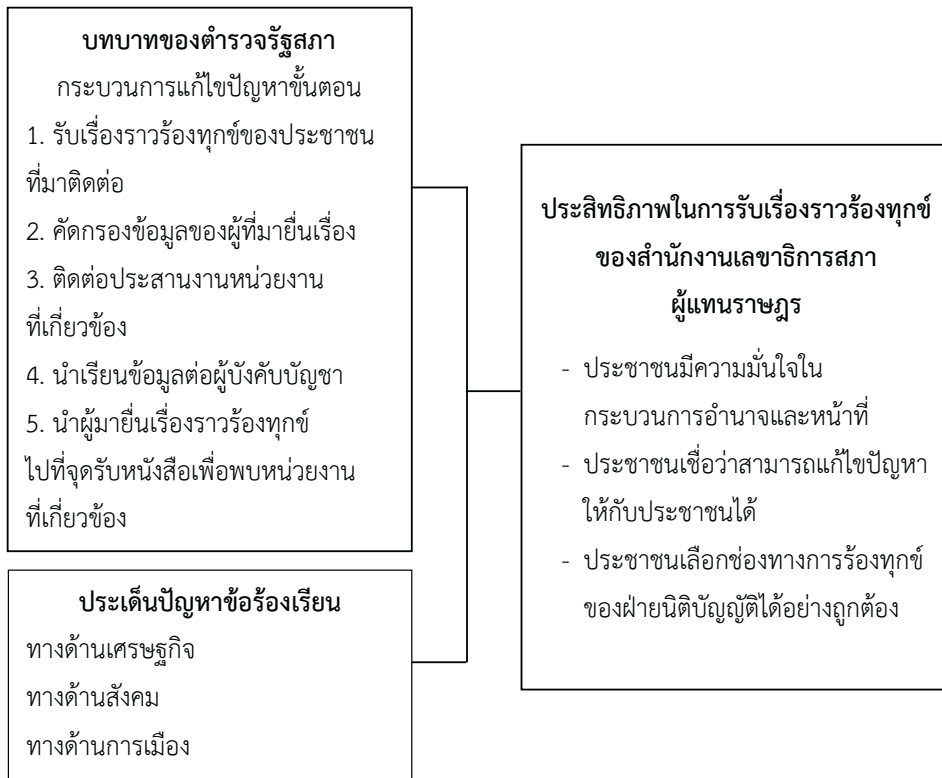
1. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กรอบแนวคิดในการทำการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพตำรวจรัฐสภาในมิติรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร บทบาทของตำรวจรัฐสภา คือ 1. รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนที่มาติดต่อ 2. คัดกรองข้อมูลของผู้ที่มายื่นเรื่อง 3. ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4. นำเรียนข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา 5. นำผู้มายื่นเรื่องราวร้องทุกข์ไปที่จุดรับหนังสือเพื่อพบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเด็นปัญหาข้อร้องเรียน คือ 1. ทางด้านเศรษฐกิจ 2. ทางด้านสังคม 3. ทางด้านการเมือง

ประสิทธิภาพในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. ประชาชนมีความมั่นใจในกระบวนการอำนาจและหน้าที่
2. ประชาชนเชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้
3. ประชาชนเลือกช่องทางกรร้องทุกข์ของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างถูกต้อง

วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ติดตามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการธิการ เจ้าหน้าที่นิติกร และประชาชนที่มายื่นเรื่องร้องทุกข์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 25 ท่าน แยกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 1 คน
2. ผู้ติดตามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 1 คน
3. คณะกรรมการธิการ จำนวน 1 คน
4. เจ้าหน้าที่นิติกร จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 ประชาชนที่มายื่นเรื่องร้องทุกข์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 20 คน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ โดย ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้มายื่นเรื่องร้องทุกข์
2. วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์และรับเรื่องราวในแต่ละเรื่อง
3. เสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามสายงาน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลดังกล่าวการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา มีดังนี้ คือ กระบวนการแก้ไขปัญหาขั้นตอน การรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนที่มาติดต่อหน่วยงาน คัดกรองข้อมูลผู้มายื่นเรื่อง ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำเรียนข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา นำผู้มายื่นเรื่อง ร้องทุกข์ไปที่จุดรับหนังสือเพื่อพบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเด็นข้อร้องเรียน ประกอบด้วยเรื่อง ดังนี้ ทางด้าน เศรษฐกิจ ทางด้านสังคม ทางด้านการเมือง

สำรวจดูประสิทธิภาพในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ในด้านความสำเร็จของงาน คือ

1. ประชาชนมีความมั่นใจในกระบวนการอำนาจและหน้าที่
2. ประชาชนเชื่อว่าสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้
3. ประชาชนเลือกช่องทางกรร้องทุกข์ของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างถูกต้อง โดยมีความร่วมมือของประชาชน

ผลลัพธ์ของอิทธิพลทางการเมืองและการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนา บรรยายสรุปเป็นประเด็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจรัฐสภาในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ต่อผู้มายื่นหนังสือร้องทุกข์

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการร้องทุกข์ส่วนใหญ่ที่เจอในขั้นตอนการร้องทุกข์ของตำรวจรัฐสภาบางคนมาไม่ถูกต้องตามระบบ เช่น ไม่มีหนังสือเขียน เข้ามา ,ขาดความรู้ในการยื่นเอกสารข้อมูล ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน, ไปยื่นฟ้องร้องซ้ำซ้อนมาหลายที่, เจ้าหน้าที่ในรัฐสภา ไม่มารับเรื่อง หรือ มารับเรื่องช้า, วิทยุติดต่อในการสื่อสารประสานงาน เสียงขาดหาย ฟังข้อมูลไม่ชัด ทำให้การติดต่อภายในเป็นเรื่องที่ลำบาก, ผู้มาติดต่อไม่ได้นัด ล่วงหน้า ทำให้เกิดความล่าช้าในการยื่นเรื่อง

ขั้นตอนการมาร้องทุกข์ของประชาชนที่สภาผู้แทนราษฎร ควรตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ของเรื่อง ร้องทุกข์และตรวจสอบข้อเท็จจริงของเรื่องร้องทุกข์ ตลอดจนสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการจัดทำบันทึกความเห็นในประเด็นของการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเสนอต่อประธานรัฐสภาหรือประธานหรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กรณีมายื่นเรื่อง 1 คน ตำรวจรัฐสภา จะรับเรื่องสอบถามข้อมูลเบื้องต้น มายื่นเรื่องอะไร ได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่วนงานไหน หรือ ผู้มาร้องเรียนนั้นได้ไปยื่นเรื่องร้องเรียนกับหน่วยงานอื่นก่อนหน้าหรือไม่ ก่อนที่จะมายื่นเอกสารร้องเรียนที่สภาผู้แทนราษฎร ,ในกรณียังไม่เคยไปยื่นเรื่องร้องทุกข์ที่ไหน ให้ไปยื่นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องโดยตรงก่อน ก่อนที่จะมายื่นเอกสารร้องทุกข์ที่สภาผู้แทนราษฎร, บางกรณี รับเรื่องแล้ว นำเรื่องที่ร้องทุกข์ ลงบันทึกส่งให้หน่วยงานสารบัญ บันทึกรับข้อมูล ดำเนินการต่อไป

กรณีที่มาเป็นกลุ่มคณะ ตำรวจรัฐสภา จะสอบถาม กลุ่มคณะต้องการยื่นเรื่องร้องทุกข์กับใคร ยื่นให้กับ ส.ส. โดยตรง หรือยื่นเอกสารให้ประธานกรรมการ หรือ ยื่นเอกสารให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร , เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา จะกลั่นกรองข้อมูล แล้ว ติดต่อประสานงานกับ สำนักงานในรัฐสภาที่เกี่ยวข้อง และอำนวยความสะดวก ดูแลระบบในการรักษาความปลอดภัย ให้ผู้แทนมารับเรื่องราวร้องทุกข์ของกลุ่มคณะที่มายื่นเรื่อง เพื่อดำเนินการต่อไป

2. แนวทางในการพัฒนาในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

1. ควรพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลงานร้องทุกข์ของสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการพิจารณาดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์ของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสามารถให้บริการผ่านเว็บไซต์ของรัฐสภา ซึ่งสามารถมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานด้านเรื่องร้องทุกข์กับประชาชนได้สะดวกยิ่งขึ้น ทั้งในกรณีของการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกรณีการติดตามความก้าวหน้าการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของทุกหน่วยงานภายในรัฐสภา

2. ควรปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเรื่องร้องทุกข์โดยตรงแบบเต็มเวลาในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานเนื่องจากทุกวันนี้มีแนวโน้มของปริมาณงานร้องเรียนที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น

3. ควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ เพื่อจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาระบบงานด้านเรื่องร้องทุกข์ เช่น ระบบการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ระบบการติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาข้อร้องทุกข์ของประชาชนในพื้นที่

4. ควรกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานเรื่องร้องทุกข์ของตำรวจรัฐสภาทั้งในด้านการพิจารณาดำเนินงานและด้านช่องทางการรับเรื่องราวร้องทุกข์

5. พัฒนาศักยภาพของตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานด้านเรื่องร้องทุกข์ให้มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมต่อการให้บริการและดำเนินงานด้านเรื่องร้องทุกข์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

อภิปรายผล

จากการศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพตำรวจรัฐสภาในมิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ปัญหาการร้องทุกข์ส่วนใหญ่ที่เจอในขั้นตอนการร้องทุกข์ของตำรวจรัฐสภาบางคนมาไม่ถูกต้องตามระบบ เช่น ไม่มีหนังสือเขียน เข้ามา ,ขาดความรู้ในการยื่นเอกสารข้อมูล ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน, ไปยื่นฟ้องร้องข้ามช่องทางหลายที่, เจ้าหน้าที่ในรัฐสภา ไม่มารับเรื่อง หรือ มารับเรื่องช้า, วิทยุติดต่อในการสื่อสารประสานงานเสี่ยงขาดหาย ฟังข้อมูลไม่ชัด ทำให้การติดต่อภายในเป็นเรื่องที่ลำบาก, ผู้มาติดต่อไม่ได้นัด ล่วงหน้า ทำให้เกิดความล่าช้าในการยื่นเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เบญญพร เลิศวิจิตรไพบูลย์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเขตสาทร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ยังไม่ได้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นอย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหาข้อร้องทุกข์ปัญหาด้านผู้ร้องทุกข์แจ้งเรื่องร้องทุกข์ที่มีรายละเอียดของข้อมูลไม่ชัดเจนเพียงพอไม่แจ้งข้อมูลในการติดต่อกลับมีการร้องทุกข์ที่เป็นข้อพิพาทกันเองระหว่างบุคคลปัญหาด้านบุคลากรในหน่วยงานขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพพื้นที่และหลักกฎหมายในการพิจารณาเรื่องที่ผู้ร้องทุกข์แจ้งและไม่มีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายที่เกี่ยวข้องมารับเรื่องในกรณีปัญหาเรื่องทุกข์เร่งด่วน

2. แนวทางในการพัฒนาในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบว่า

- 1) ควรพัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลงานร้องทุกข์ของสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการพิจารณาดำเนินงานเรื่องร้องทุกข์ของศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสามารถให้บริการผ่านเว็บไซต์ของรัฐสภา ซึ่งสามารถมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานด้านเรื่องร้องทุกข์กับประชาชนได้สะดวกยิ่งขึ้นทั้ง ในกรณีของการรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และกรณีการติดตามความก้าวหน้าการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของทุกหน่วยงานภายในรัฐสภา
- 2) ควรปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของตำรวจรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเรื่องร้องทุกข์โดยตรงแบบเต็มเวลาในการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน เนื่องจากทุกวันนี้มีแนวโน้มของปริมาณงานร้องเรียนที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น
- 3) ควรกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ เพื่อจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาระบบงานด้านเรื่องร้องทุกข์ เช่น ระบบการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ระบบการติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาข้อร้องทุกข์ของประชาชนในพื้นที่
- 4) ควรกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานเรื่องร้องทุกข์ของตำรวจรัฐสภาทั้งในด้านการพิจารณาดำเนินงานและด้านช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ และ
- 5) พัฒนาศักยภาพของตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานด้านเรื่องร้องทุกข์ให้มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมต่อการให้บริการและดำเนินงานด้านเรื่องร้องทุกข์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ นเรศ หนูทอง (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ : กรณีศึกษา ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอสองพี่น้องจังหวัดสุพรรณบุรี จากการวิจัยทำให้ทราบถึงผลความสอดคล้องกับแนวคิดศูนย์ดำรงธรรมอำเภอมุ่งภารกิจในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนและดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมดั่งนั้นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนำมาเป็นหลักสำคัญที่จะทำให้การทำการกิจของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเป็นที่ยอมรับเชื่อถือและศรัทธาสามารถส่งเสริมพัฒนาการแก้ไขปัญหาให้กับพี่น้องประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมอำเภอและที่ขาดไม่ได้คือต้องมีการประสานงานซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอให้เป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพต้องอาศัยแนวคิดทฤษฎีในเรื่องการประสานงานบูรณาการความร่วมมือในทุกภาคส่วนเอามาปรับใช้เนื่องจากข้อจำกัดในด้านทรัพยากรของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับจัดตั้งตามคำสั่งเท่านั้นไม่ได้มีโครงสร้างในด้านอัตรากำลังหรือมีการสนับสนุนงบประมาณของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอโดยตรงดั่งนั้นอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดให้ทุกหน่วยงานทุกกระทรวงทบวงกรมทุกรายการสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และบุคลากรให้สามารถบริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงเพื่อมุ่งหวังให้เกิดประโยชน์สุขบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่พี่น้องประชาชนเป็นสำคัญและในการบริหารงานศูนย์ดำรงธรรมอำเภอเพื่อให้มีประสิทธิภาพและลดปัญหาข้อจำกัดต่างๆจะต้องมีการปรับใช้รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่โดยเน้นการทำงานที่ยึดผลลัพธ์เป็นหลักมีการวัดผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเป้าหมายสูงสุดคือประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความทุกข์ร้อนให้แก่ประชาชนบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้นและให้ความรู้รอบด้านเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนตอบสนองความต้องการและแนะนำบริการที่ดีมีคุณภาพต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียนแต่ละประเภทให้ชัดเจนทั้งของตำรวจรัฐสภาผู้ปฏิบัติงานและของประชาชนผู้ใช้บริการ ระบุให้ชัดเจนว่าเรื่องร้องเรียนลักษณะใดที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถรับดำเนินการได้เรื่องใดไม่สามารถรับดำเนินการได้ รวมถึงเกณฑ์ในการพิจารณายุติเรื่องด้วย โดยอาจพิจารณาทำเป็นเอกสารแจกจ่ายแก่ผู้ใช้บริการเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจของประชาชนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2. ควรมีการประเมินผลการดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยประชาชนผู้ใช้บริการเพื่อนำไปเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและตำรวจรัฐสภาให้สอดคล้องกับความคาดหวังของพี่น้องประชาชนที่มาร้องเรียนต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. ควรจัดทำคู่มือประชาชนในการยื่นเรื่องร้องทุกข์ต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและตำรวจรัฐสภาเพื่อเผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายสากล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การศึกษาครั้งต่อไปควรใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาถึงปัจจัยตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตำรวจรัฐสภา จะทำให้ได้รายละเอียดของข้อมูลที่มีความชัดเจนมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในวงกว้างกับหน่วยงานราชการอื่นที่มีการรับเรื่องร้องทุกข์ เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ว่ามีอุปสรรค ปัญหาอย่างไรเพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพกว้างมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ. (2553). *การเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เจษฎา ผาผง. (2558). *การจัดการเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านของกองทุนสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน. กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข*.
- ดลหทัย นิลธำรง. (2558). *การวิจัยการออกแบบและพัฒนา ระบบจัดการข้อร้องเรียน กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)* ศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาวิศวกรรมเว็บคณนะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทิพย์ปาไลดาอารยาฉัตรคุปต์. (2564). *การบริหารจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ ภายใต้นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง)* ศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารงานเขตวังทองหลาง. ศึกษาดุษฎีบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นเรศ หนูทอง. (2564). การร้องทุกข์ของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ : กรณีศึกษา ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี.หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เบญญพร เลิศวิจิตรไพบุลย์. (2563). การพัฒนาประสิทธิภาพการรับเรื่องร้องทุกข์ของสำนักงานเขตสาทร.หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
- สมชาย สัตยวัน.(2563). การจัดการเรื่องร้องเรียนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุดรธานี.วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนุพจน์ พนาพรศิริกุล.(2555). ในรัฐกฎหมายเหนือสิ่งอื่นใด.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์

Factors Affecting the Performance of Personnel Buriram Provincial Administrative Organization.

ผู้วิจัย

ปติมา สมจิต

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 178 กลุ่มตัวอย่าง จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับ ความเชื่อมั่นที่ 0.05 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า T-test ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ได้แก่ One-Way ANOVA (F-test) ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปกับตัวแปรตาม เมื่อพบความแตกต่างทางการทดสอบด้วยวิธีของ LSD. โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญในการการพัฒนาบุคลากรอันเกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาตนเองและบุคลากรเพื่อนำประโยชน์ที่ได้จากการฝึกอบรมมาพัฒนาองค์กร และนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับผลที่ประเมินระดับความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีการพัฒนาในด้านทักษะ ด้านทัศนคติ และมีการพัฒนาในด้านความรู้ ตามลำดับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันโดยเมื่อมีทัศนคติที่ดีแล้ว จะส่งผลโดยตรงต่อผลงาน หรือความสำเร็จในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีทักษะ และความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the factors affecting the performance of Buriram Provincial Administrative Organization personnel, 2) to compare the factors affecting the performance of Buriram Provincial Administrative Organization personnel. Separated by personal factors 3) To present research results to relevant departments in order to develop personnel for operational efficiency. is a quantitative research The sample group used in this research was Buriram Provincial Administrative Organization personnel, totaling 178 sample groups. From determining the size of the sample from the formula of Taro Yamane, which uses a confidence level of 0.05, the statistics used to analyze the data are mean, percentage, standard deviation. Inferential statistics were T-test used to compare the means of two groups of independent variables, namely One-Way ANOVA (F-test) to test the hypothesis about the difference between the means of the independent variables. independent variables from three or more groups with the dependent variable When the difference was found, the LSD method was tested. The level of statistical significance was set at 0.05.

Respondents place importance on personnel development related to raining. To develop oneself and personnel in order to bring benefits from training to develop the organization. and applied in actual practice which is consistent with the results of the assessment of the level of opinions of personnel of Buriram Provincial Administrative Organization. It was found that there was a development in skills, attitudes and developments in knowledge, respectively, which were related by having a good attitude directly affecting the results. or success at work There is also a skill And more knowledge and understanding, so that it can be applied to work efficiently

Keywords : Performance Efficiency, Provincial Administrative Organization

บทนำ

การพัฒนาบุคลากร เป็นการวางแผนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อจัดให้มีการพัฒนาระดับขีดความสามารถ ในการปฏิบัติงานคนในองค์กร และประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้วิธีการฝึกอบรม การให้ความรู้ และการจัดโปรแกรมการพัฒนาพนักงาน ให้มีโอกาสได้รับความก้าวหน้าในอาชีพสำหรับในอนาคต และการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์สามารถนำกระบวนการ ในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดีขึ้น ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งในการบริหาร การพัฒนา ทรัพยากร มีผลอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์กรสมัยใหม่ ซึ่งมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีขั้นสูงและมี แนวโน้ม ที่จะเป็้องค์กรขนาดใหญ่ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรในองค์กรในทางปฏิบัติ นั้น ควรจะเริ่มตั้งแต่เมื่อ พนักงานเหล่านั้น เริ่มเข้ามาทำงานโดยการปฐมนิเทศ (Orientation) และจะต้องดำเนินการพัฒนาอีกต่อไปเรื่อย ๆ ตลอดเวลาที่เขายังคงทำงานอยู่ในองค์กร

การพัฒนาบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ที่ผ่านมา ปัญหาด้านบุคลากรขาดความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความสามารถ ได้ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจโดยรวม นอกจากหลักเกณฑ์ และมาตรฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านกรฝึกอบรมยังเป็นปัญหา โดยมีได้คำนึงผลงานและความสามารถที่ ผ่านมาเป็นเกณฑ์ ทำให้บุคลากรขาดประสบการณ์และความมั่นใจในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดความล่าช้าในองค์กร

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ เป็นอย่างดีว่าจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ มีทัศนคติ มีความสามารถ ในด้านกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร ที่จะพัฒนาบุคลากรให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร ดังนั้น จึงสนับสนุนข้าราชการให้ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ จึงเป็นเหตุให้ ผู้วิจัยได้พบเห็นปัญหาว่าความเจริญก้าวหน้าของบุคลากรแต่ละคนไม่เท่ากัน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นดังกล่าว โดยศึกษาถึงการพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการศึกษาครั้งนี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรและทำให้เกิดประสิทธิภาพและในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป

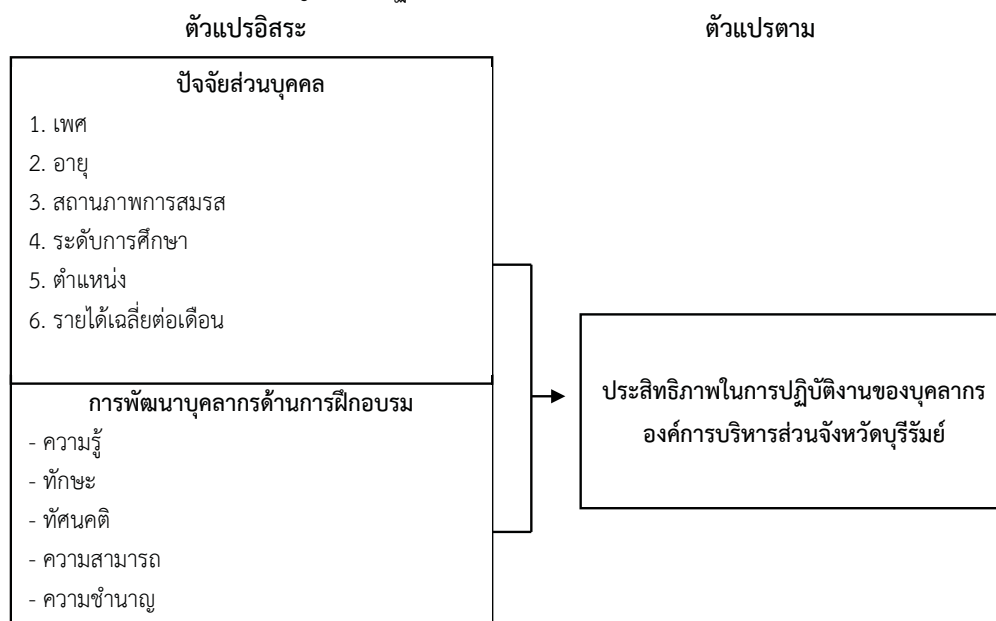
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการฝึกอบรม และงานวิจัยของ จงกลณี ชูติมาเทวินทร์ (2544:1) ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความสามารถ และความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน มาเป็นกรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 321 คน กลุ่มตัวอย่าง (Sample) จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อใช้บรรยายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรทั้งหมด ทำการวิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ โดยแจกแจงความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลระดับของความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ (วิเคราะห์ได้โดยการหาค่าเฉลี่ย) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ กับตัวแปรอิสระใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า T-test ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ได้แก่ One-Way ANOVA (F-test) ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปกับตัวแปรตาม เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบด้วยวิธีของ LSD. โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผล/สรุปผล

1. จากการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวนเท่าไร คิดเป็นร้อยละเท่าไร มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญา นอกจากนี้ปฏิบัติงานในตำแหน่งข้าราชการและมียาได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป ตามลำดับ

2. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมพบว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่มีการพัฒนามากที่สุด และพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรกที่สำคัญในระดับที่มีการพัฒนามากที่สุด จะเห็นได้ว่าการพัฒนาในด้านทักษะ เป็นอันดับแรก รองลงมาได้มีการพัฒนาในด้านทัศนคติ และด้านความรู้ เป็นลำดับสุดท้าย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมโดยรวมที่แตกต่างกัน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์เพศชายมีความเห็นด้วยกับการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการฝึกอบรมในด้านความสามารถ ด้านความชำนาญและด้านทัศนคติมากกว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์หญิง

2. อายุ พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 30 – 50 ปี มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ในด้านทักษะมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป นอกจากนี้กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในด้านทัศนคติน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุ 31 - 40 ปี และกลุ่มอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไปแต่กลุ่มอายุ 31- 40 ปี ความเห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในด้านทัศนคติมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 41 - 50 ปี ตามลำดับ และกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 31- 40 ปี มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในด้านความสามารถมากกว่ากลุ่มที่มีอายุ 41 - 50 ปี ตามลำดับ

3. สถานภาพทางครอบครัว พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ในกลุ่มที่มีสถานภาพโสด สมรสแล้ว และหย่าร้างมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในด้านทักษะมากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพครอบครัว แบบแยกกันอยู่ ตามลำดับ

4. ตำแหน่งการทำงาน พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ในกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานในตำแหน่งวิชาการจะมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการฝึกอบรมในทักษะ มากกว่ากลุ่มที่ทำงานในตำแหน่งชั้นอำนวยการ

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรมที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผล ได้คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านทัศนคติ ความสามารถและความชำนาญ โดยภาพรวมบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีการพัฒนาในด้านทักษะ ด้านทัศนคติ ด้านความรู้ ด้านความสามารถ และพัฒนาในด้านความชำนาญตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยขอนำมาผลมาอภิปรายดังนี้

1) ด้านทักษะ มีระดับความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด เพราะบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์มีความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการฝึกอบรมในด้านทักษะ จะพบว่าบุคลากร มุ่งเน้นทักษะในรายข้อได้ การฝึกอบรมที่หน่วยงานเป็นผู้จัดช่วยพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน ของบุคลากรให้ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงในงานหรือยุทธศาสตร์ต่าง ๆ หน่วยงานจะจัดให้มีการฝึกอบรมแก่บุคลากร เพื่อให้เกิดทักษะและความเข้าใจในการทำงาน จนทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีขึ้น การสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการฝึกอบรมอย่างกว้างขวางในทุกระดับ เพื่อให้ผู้ที่มีความคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการฝึกอบรม เกิดทักษะที่ดีตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมบุคลากรก่อนเข้ารับหน้าที่ให้มีทักษะ ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคลากรจะต้องครอบคลุมปัจจัยที่จะทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนา และฝึกอบรม มีทักษะ มีความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ถูกวิธี และถูกต้อง จะเป็นการลดความสูญเสียและปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อจะทำให้เกิดผลจากการปฏิบัติงานที่ดีและประสิทธิภาพต่อองค์การมากที่สุด การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีทักษะให้เกิดความชำนาญ (Skill) เมื่อเรียนรู้และเข้าใจในข้อมูลแล้วต้องมีโอกาสนำทักษะที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ให้เกิดประสพการณ์ด้วยตัวเอง ฝึกฝนและปฏิบัติบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ เพิ่มพูนสติปัญญาและมีความ

รอบรู้มากยิ่งขึ้น ในด้านทักษะหรือความชำนาญงานหากเน้นการพัฒนาบุคลากรให้ได้ฝึกปฏิบัติงานให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น จะทำให้บุคคลเหล่านั้นสามารถทำงานได้ดีตามมาตรฐาน เป้าหมายหรือตามความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม ทำงานได้อย่างมีคุณภาพที่ดีขึ้น สำหรับการพัฒนาทางด้านทักษะนี้จะมีทั้งทักษะทางการปฏิบัติ ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางการคิด ส่วนในด้านทัศนคตินั้น บุคลากรจะต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดทัศนคติที่ดีและถูกต้องในการทำงาน เช่น การพัฒนาจิตสำนึกและความเข้าใจในการทำงานเพื่อสาธารณะ การทำงานเป็นทีมและความสามัคคี (Team Work) เสริมสร้างความรู้สึกรักที่ถูกต้องในการทำงาน (Work Attitude) สร้างเสริมจิตสำนึกที่ถูกต้องในการให้บริการแก่ประชาชน (Sense of Service) และทัศนคติในการพัฒนาตนเอง (Self Development) ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อตำแหน่งหน้าที่ และตื่นตัวตลอดเวลาในการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งพัฒนาทางด้านจิตใจควบคู่กันไปด้วย ปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ มุ่งพัฒนาสู่การเป็นองค์กรที่เรียนรู้ (Learning Organization) องค์กรยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากร เนื่องจากความสามารถในการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กรหนึ่ง ๆ เป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จขององค์กรนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2549:14) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านทักษะ หมายถึง กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของพระศักดิ์ดา วิสุทธิญา (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนา เน้นฝึกพัฒนามนุษย์ในทุก ๆ มิติ และสำหรับ ผู้มีหน้าที่ในการพัฒนาผู้อื่นที่มีหลักธรรมจำนวนมากที่เหมาะสมในการนำมาใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ ได้เป็นอย่างดีรวมถึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีเมตตา ปราณชาติ อยากรให้ผู้อื่นได้รับความสุข และมีชีวิตที่พัฒนาอย่างสมบูรณ์

2) ด้านทัศนคติ มีระดับความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรมในระดับมาก พบว่าบุคลากร องค์กรบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ มีความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการฝึกอบรมให้มุ่งเน้นข้าราชการใหม่ที่จะเข้าทำงาน เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ประโยชน์ที่ข้าราชการระดับปฏิบัติการได้รับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม สามารถทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงานและหน่วยงาน รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการฝึกอบรมให้มีทัศนคติที่เหมาะสมถือเป็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาข้าราชการที่สำคัญของหน่วยงาน และให้มีการครอบคลุมปัจจัยที่จะทำให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ฝึกอบรมมีความเข้าใจในองค์กร หน่วยงาน เพื่อนร่วมงาน และการปฏิบัติงานมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อบุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่องาน เพื่อนร่วมงาน หน่วยงาน และองค์กรแล้ว จะทำให้ปัญหาต่าง ๆ ในองค์กร ลดน้อยลง ไม่ว่าจะปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้ง ระบบการทำงาน การบริหารจัดการ ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากการกำหนดนโยบายขององค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็จะลดลงไปได้ในที่สุด การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านทัศนคติ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ส่วนหนึ่งจะอยู่กับผู้ที่เข้ารับการพัฒนา และฝึกอบรมว่ามีทัศนคติ ที่ดีต่อการพัฒนาและฝึกอบรมเป็นอย่างไร เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญหรือไม่ ให้ความร่วมมือหรือปฏิบัติงานด้วยดีหรือไม่ ฉะนั้น ถ้าผู้รับ

การพัฒนาและฝึกอบรมถึงเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแล้ว จะมีผลให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การประสบความสำเร็จ ซึ่งจะเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทั้งของบุคลากรและขององค์การ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ จะประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ก็เพราะการได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนข้าราชการตำรวจในองค์การ กล่าวคือ ถ้าบุคลากร องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ในองค์การมีทัศนคติที่ดีและมีความเข้าใจในคุณค่าของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การแล้ว จะทำให้การดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ แต่ถ้าบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ในองค์การไม่มีความเข้าใจในคุณค่าและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แล้ว ก็อาจจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินการได้ ดังนั้นทัศนคติของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นผลกระทบทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในองค์การประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ทำให้บุคลากรและองค์การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน การพัฒนางานอาชีพมีประโยชน์ในการทำงานให้บุคลากรและองค์การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เมื่อมีการพัฒนางานอาชีพให้กับบุคลากรแล้วจะทำให้บุคลากรเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การสอดคล้องกับแนวคิดของ คาร์ลกรินท์ ชนประชา (2550:73) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านทัศนคติ หมายถึง กระบวนการ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาทัศนคติที่ดีและเกิดความชำนาญ ความรู้ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ไม่จำกัดการศึกษา สถานที่ เพศและโอกาส เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติพงษ์ บุตรศาสตร์ (2556:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการพัฒนาบุคลากร ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานในสังกัดแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาบุคลากร ทักษะด้านเทคนิคและด้านประสมแนวความคิดแตกต่างกัน

3) ด้านความรู้ มีระดับความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรมในระดับปานกลาง พบว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์มีความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านความรู้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกิจกรรมที่ทำให้บุคลากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เพื่อการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทั้งนี้ เพราะเมื่อมีการให้การพัฒนาและฝึกอบรมกับบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์แล้ว ตามแนวคิดถือว่าจะทำให้บุคลากรมีคุณภาพ มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดคุณค่าต่อตัวบุคลากรเองและต่อองค์การด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะมีบทบาทในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำงาน ทั้งนี้เมื่อใดมีการพัฒนาและฝึกอบรมให้แก่บุคลากรจะทำให้บุคลากรมีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ก็จะส่งผลทำให้งานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นความรู้ความเข้าใจสามารถถ่ายทอดไปให้ผู้อื่นได้ และผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดของผู้นำที่ถ่ายทอดไม่ใจในการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถพัฒนางานของตนและสำนักงานให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น สอนงาน แนะนำงาน ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์และพัฒนาความรู้และศักยภาพแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีความก้าวหน้าในราชการ ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ สามารถที่จะถ่ายทอดไปให้ผู้อื่นหรือผู้ที่รับการพัฒนาและฝึกอบรม ได้รับรู้และเกิดความเข้าใจได้ และถ้าผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดหรือผู้ที่รับการเข้าพัฒนาและฝึกอบรม ก็สามารถนำความรู้ ความเข้าใจต่าง ๆ ไปใช้และปฏิบัติได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาติ กิจจรยง (2545:15) กล่าวไว้ว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านความรู้หมายถึงกระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ เกิดความเข้าใจ เกิดความชำนาญ และเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งสามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิด

การเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ อุ่ใจ (2556) การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : กรณีศึกษา กลุ่มบริษัทโบท้าทั้งหมด จำกัด” ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มบริษัทโบท้าทั้งหมด จำกัดนั้น มีการพัฒนาโดยเฉพาะในเรื่องของทุนการศึกษา การสนับสนุนให้พนักงานได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการสนับสนุนในการศึกษาคูณและการฝึกอบรมแก่พนักงานยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากรมาก

4) ด้านความสามารถ มีระดับความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรมในระดับน้อยบุคลากร ที่มีความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะช่วยพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรม อย่างสม่ำเสมอ ได้มีส่วนช่วยให้บุคลากรได้พัฒนาความสามารถ ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น การส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ในด้านอื่นๆอย่างดี และบุคลากรต้องเอา ความรู้ความสามารถ ต้องเอาใจใส่ศึกษาเรียนรู้งานในหน้าที่ เตรียมความพร้อมตลอดเวลา เพื่อให้มีความสามารถในการ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลใฝ่ใจในการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถพัฒนางานของ ตนและสำนักงานให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น เต็มใจที่จะถ่ายทอดความรู้ความสามารถที่ได้จากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ รุ่นหลังได้นำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จในหน่วยงานได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สนั่น คงรัตน์ (2553:15) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านความสามารถว่าเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถมีทักษะในการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทัศนคติที่ดี ในการทำงานอันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นหรืออีกนัยหนึ่ง การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะสร้างเสริมและเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานใน ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ อุปนิสัย ทัศนคติ และวิธีการในการทำงานอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการ ทำงาน นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่นหา มิ่งเจริญพร (2556) การวิจัยเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กับผลการดำเนินงานขององค์การของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็น ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในระดับปานกลาง ประสิทธิผลของการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์เป็นปัจจัย ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์การในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ด้านความชำนาญ มีระดับความคิดเห็นในการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรมในระดับน้อยที่สุด พบว่าส่วน น้อยของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีความชำนาญจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม เพราะความชำนาญคือสิ่งที่เราได้มาจากการเรียนรู้ การศึกษา หรือลงมือทำ เกิดจากการลงมือปฏิบัติ โดยที่อาจใช้เวลา เป็นเดือน หรือเป็นปี หรือหลายปี เป็นสิ่งที่ลึกซึ้งมากกว่าคำว่าความรู้ ความรู้ อาจสามารถสัมผัสได้ง่ายถ้าไม่ได้ทบทวน แต่ ความชำนาญจะอยู่ติดตัวไปนาน เพราะถ้าไม่ได้ทำสิ่งใดนานๆ ก็จะมีหมดความชำนาญไปนั่นเอง และบุคลากรองค์การ บริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ต้องสร้างความชำนาญเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอาจรวมทั้งการเตรียมให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความพร้อม ที่จะเลื่อนขั้นไปดำรงตำแหน่งสูงขึ้นใน งานที่มีลักษณะอย่างเดียวกันด้วย และเร่งพัฒนาความรู้ความชำนาญ ของข้าราชการผู้ปฏิบัติงานให้ทันกับความก้าวหน้า ของเทคโนโลยี ในด้านต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือ เพื่อให้องค์การมีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญทำให้ บรรลุเป้าหมายได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ นราธิป ศรีราม (2550:139) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ว่าเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยมความสามารถของบุคคล ตลอดจนการให้

แนวความคิดใหม่ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รักษ์สา ปานชู (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ในธุรกิจโรงแรม ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านการฝึกอบรม ด้านการพัฒนาและด้านการศึกษา การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มองเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาตนเองและบุคลากรเพื่อนำประโยชน์ที่ได้จากการฝึกอบรมมาพัฒนาองค์กร และนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับผลที่ประเมินระดับความคิดเห็นของบุคลากรรองคณาธิการบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า มีการพัฒนาในด้านทักษะ ด้านทัศนคติ และมีการพัฒนาในด้านความรู้ ตามลำดับ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันโดยเมื่อมีทัศนคติที่ดีแล้วจะส่งผลโดยตรงต่อผลงาน หรือความสำเร็จในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีทักษะ และความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นส่งผลให้สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านความรู้ ให้มีการทำข้อสอบก่อนและหลังการอบรม (Pre-test, Post-test) เพื่อจะได้วัดประสิทธิภาพด้านความรู้ก่อนอบรมและหลังอบรม จึงจะได้ข้อมูลที่แม่นยำเกิดขึ้น
2. ด้านทักษะ บุคลากรรองคณาธิการบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ควรได้รับการฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานโดยนักวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านทักษะมาอบรมบุคลากรในหน่วยงานเพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรได้
3. ด้านทัศนคติ ควรจัดให้มีการอบรมทุกครั้งให้แก่บุคลากรใหม่ที่เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน และองค์กร
4. ด้านความสามารถ ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรรองคณาธิการบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์มีส่วนร่วมในพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดความรู้ความสามารถได้ทั่วถึง
5. ด้านความชำนาญ ส่วนมากการทำงานของบุคลากรรองคณาธิการบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จะทำงานตามหน้าที่ของแต่ละฝ่ายทำให้มีความชำนาญในเรื่องเดียว ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ได้ ศึกษางานในหลาย ๆ ด้าน เพื่อจะได้เกิดความชำนาญในทุก ๆ งาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลากรด้านการฝึกอบรม แล้วควรศึกษาวิจัยในด้านมิติอื่น ๆ ด้วย เช่น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการพัฒนา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น และควรมีการศึกษาวิจัยในองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยที่ได้ออกมา ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประสิทธิผลกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไปด้วย

อ้างอิง

- รภัตสา ปานชู. (2553). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในธุรกิจโรงแรม กรณีศึกษาโรงแรมมารีรีไทม์ ปาร์คแอนด์ สปา รีสอร์ท จังหวัดกระบี่*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2550). *การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมการศึกษานอกระบบสำหรับครูผู้สอนใน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสถานทำงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาคุษฎิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด บางโม. (2549). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร : พิทักษ์อักษร
- สนั่น คงรัตน์. (2553). *กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรบุคคล*. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิตการจัดการภาครัฐ และภาคเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา ศูนย์การศึกษาชลบุรี.
- สุนันทา มิ่งเจริญพร. (2556). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับผลการดำเนินงานขององค์การของธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่*. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อดิพงษ์ บุตรศาสตร์. (2556). *ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการตำรวจและเปรียบเทียบศึกษาความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการตำรวจ.กองกำกับการ*.

นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

Public health service policy in municipalities Mueang Chaiyaphum, Mueang District, Chaiyaphum Province

ผู้วิจัย

พัลลภา แพงวงษ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.พภัศสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข ศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์การเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล เพศ ที่มีต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข ใช้ Independent t-test เปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่มีต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข โดยใช้ One Way ANOVA กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และวิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน 66 คน และมีรายได้ต่อเดือน 15,001-25,000 บาท ประชาชนเทศบาลเมืองชัยภูมิ มีความคิดเห็นต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขโดยรวมอยู่ในระดับมาก 1) ปัจจัยประชากรศาสตร์ของประชาชนเทศบาลเมืองชัยภูมิที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขทุกด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการของประชาชนด้านนโยบายของรัฐด้านการเรียกร้องจากชุมชนและด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ 3) แนวทางการพัฒนานโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารของเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ควรกำหนดแผนงานโครงการและกิจกรรมด้านการให้บริการสาธารณสุขจากผลการศึกษาวิจัย และนำไปใช้การวางแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

คำสำคัญ : นโยบายการให้บริการ, สาธารณสุข

Abstract

The purpose of this research was to study 1) to study the public health service policy in Chaiyaphum Municipality, Muang District, Chaiyaphum Province. separated by population 2) to study the relationship of factors affecting public health services with public health service policies in Chaiyaphum Municipality, Muang District, Chaiyaphum Province. 3) To study guidelines for developing public health service policies in Chaiyaphum Municipality, Muang District, Chaiyaphum Province. By using a quantitative research method, a survey research, with a sample of people in the municipality of Chaiyaphum, Muang District, Chaiyaphum Province, amounting to 346 people. The statistics used in the analysis were t-test analysis to compare personal characteristics in 2 groups, F-Test value, F-Test value to compare personal characteristics more than 2 groups, and analysis of pure correlation coefficient. Pearson Product Moment Correlation at a significance level of 0.05.

The results of the research revealed that the people of Chaiyaphum municipality. Most of them are female, aged 26-30 years old, have a bachelor's degree, have a career in agriculture, there are 66 people and have a monthly income. 15,001-25,000 baht, people of Chaiyaphum Municipality There were opinions towards the public health service policy in Chaiyaphum Municipality, Muang District, Chaiyaphum Province overall at a high level. 1) Demographic factors of the people of Chaiyaphum Municipality were different. Affecting the public health service policy in Chaiyaphum municipality, Muang district, Chaiyaphum province. 2) Factors affecting all aspects of public health services, namely people's needs, government policies, community demands, and quality of life. There was a positive correlation with public health service policy in Chaiyaphum municipality, Muang district, Chaiyaphum province. 01 and 3) guidelines for the development of public health service policy in Chaiyaphum Municipality, Muang District, Chaiyaphum Province. should set a plan Public health service projects and activities from research studies And apply to plan according to the needs of the people.

Keywords : Service Policy, Public Health

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจการปกครองจากรัฐบาลไปยังท้องถิ่นให้สามารถดำเนินกิจการใดๆ ได้ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดบริการสาธารณะให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงนอกจากนั้นการปกครองท้องถิ่นยังเป็นสถาบันที่ให้ประชาชนได้เรียนรู้หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นเป็นผลมาจากความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรท้องถิ่นของประเทศไทยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2475 ซึ่งรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยต่างก็ให้ความสำคัญโดยการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายเพื่อให้มีการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ.2560 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นคือ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและประชาชนได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ประชาชนในเขตตำบลได้จัดการปกครองตนเองและดำเนินกิจกรรมบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีโครงสร้างขององค์กรที่สำคัญสองส่วน ได้แก่ สภามณฑลการบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มาจาก

การเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง ซึ่งได้จำลองรูปแบบจากการปกครองในระดับประเทศมาใช้ในระดับท้องถิ่นโดยคาดหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานการปกครองในระดับท้องถิ่นจะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาในระดับท้องถิ่นได้ตรงเป้าหมายและสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง เพราะประชาชนในท้องถิ่นรู้ปัญหา ถ้าเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นเอง การแก้ไขปัญหานั้นย่อมได้ผลเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้องเพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาดีกว่าบุคคลอื่นเนื่องจากอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์อีกประการหนึ่งการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเท่ากับการฝึกให้ประชาชนรู้จักการเรียนรู้การปกครองในระดับชาติและเป็นการสร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของและถือได้ว่าการปกครองตนเองเป็นรากแก้วของการปกครองในระบบประชาธิปไตย⁽¹⁾

โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ในกรณีที่การกระทำขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นในสาระสำคัญ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งข้อมูลรายละเอียดให้ประชาชนทราบก่อนการกระทำที่เป็นเวลาพอสมควร และในกรณีที่เห็นสมควร หรือได้รับการร้องขอจากประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อนการกระทำนั้น หรืออาจจัดให้ประชาชนออกเสียงประชามติเพื่อตัดสินใจก็ได้ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงาน นอกจากนั้นการดำเนินงานต่อประชาชนในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลการดำเนินงานในรอบปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และกำกับการบริหารจัดการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐบาลได้แถลงนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สนับสนุนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เร่งรัดถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณให้ท้องถิ่น ปรับเงินเดือน ค่าจ้างค่าตอบแทน และสิทธิประโยชน์ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐให้เหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย เนื่องจากประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นหลักการจึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเพื่อตอบสนองความต้องการได้ตรงจุดมากที่สุด ในการมีส่วนร่วมนี้จึงจำเป็นต้องสร้างระบบกลไกความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องบทบาทและหน้าที่ ให้ประชาชนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและแก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างกระบวนการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน เมื่อประชาชนมีความพร้อมในทุกๆ ด้าน ประชาชนก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

ทั้งนี้ รัฐสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการขององค์การอิสระดังกล่าวด้วย/ มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรมดังต่อไปนี้ 1) ค้ำครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่ภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าว ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรม ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย 3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษารวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัย ค่านึงถึงประโยชน์ส่วนรวม 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ 5) ส่งเสริมและสนับสนุน การ

ศึกษาวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูล ผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ 6) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคี หน้าที่ให้บริการด้านสาธารณสุขเป็นของรัฐ แต่รัฐคงไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ดีในทุกระดับอย่างทั่วถึงได้ ทางออกที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายคือ รัฐต้องส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในงานบริการสาธารณสุขด้วย การบริการของภาคเอกชนนี้ต้องได้มาตรฐาน ทั้งด้านวิชาชีพและจริยธรรมตามที่รัฐกำหนด หน่วยบริการเอกชนที่ได้มาตรฐานและคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถเข้าร่วมบริการด้านสาธารณสุขได้ ซึ่งนโยบายด้านสาธารณสุข บัญญัติไว้ว่า “ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข” แสดงว่า เอกชนและชุมชนต้องมีส่วนร่วมสำคัญในการดูแลสุขภาพและงานสาธารณสุขด้วย สถานพยาบาลเอกชน ร้านยาคุณภาพ ถือเป็นเอกชนในความหมายนี้ ดังนั้นสถานพยาบาลและร้านยาที่ผ่านกระบวนการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานรัฐแล้วย่อมมีสิทธิเชื่อมต่อกับระบบประกันสุขภาพของรัฐได้

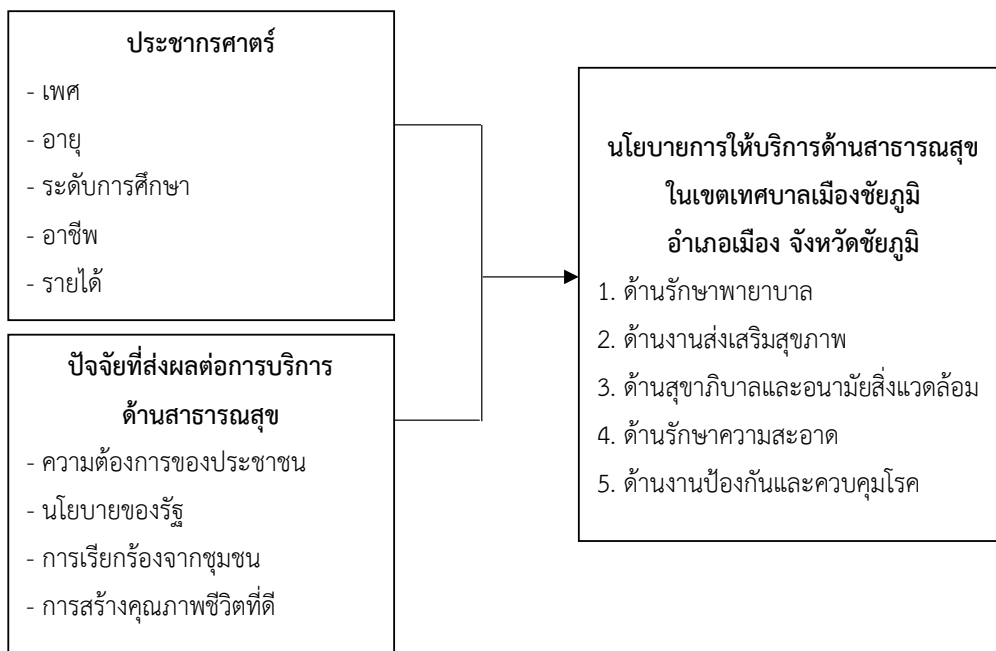
เทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในปัจจุบันมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสูง มีความหลากหลายของประชากร ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ มีที่อยู่อาศัยที่เป็นโครงการหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้นจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีผลกระทบที่ตามมาคือปัญหาด้านสาธารณสุข เช่น งานด้านรักษาความสะอาด ประชากรเพิ่มมากขึ้นจำนวน ชยะก็จะเพิ่มตามจำนวนประชากร ซึ่งทำให้การจัดเก็บขยะมูลฝอยไม่ทั่วถึงตามจุดต่าง ๆ จะทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาคือ มีขยะตกค้างจากการจัดเก็บตามจุดชุมชนต่าง ๆ ทำให้เกิดมีกลิ่นที่เกิดจากการสะสมของขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณนั้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องได้รับการแก้ไขและจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งสองฝ่าย ประชาชนและเทศบาล ซึ่งเทศบาลมีหน่วยงานรับผิดชอบดูแลงานด้านสาธารณสุข คือ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการดำเนินงาน ด้านสาธารณสุขในเขตเมืองจะประสบปัญหาขาดความร่วมมือและความสนใจของประชาชน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากสภาพเศรษฐกิจ ลักษณะทางด้านสังคมเมือง การดำเนินงานที่ผ่านมาโดยนโยบาย การทำงานมาจากส่วนกลางเป็นหลักแต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนา กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและมีการตรวจสอบการใช้ อำนาจมากขึ้น

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาและประกอบกับผู้วิจัยเป็นพยาบาลของศูนย์สาธารณสุขเทศบาลเมืองชัยภูมิ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการและการวางแผนกลยุทธ์ในการบริหารงาน และเป็นแนวทางสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในพื้นที่และเพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาในการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยแยกตามประชากรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research)

ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนเฉพาะผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของเทศบาลเมืองชัยภูมิซึ่งมีจำนวนรวม 58,350 คน ⁽²⁾

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ในการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของเครซีและมอร์แกน ⁽³⁾ ดังนี้

$$n = \frac{x^2 Np(1-p)}{e^2(N-1) + x^2 p(1-p)}$$

แทนค่าในสูตร e เท่ากับระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05 แทนค่า X^2 ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% เท่ากับ 3.841 แทนค่า p สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ 346 คน

การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ซึ่งใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะประชาชนเฉพาะผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของเทศบาลเมืองชัยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิโดยที่ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุข โดยที่ ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น **การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ**

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา จำนวน 3 คน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษาของแบบสอบถาม จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Consistency Index : IOC)⁽⁴⁾ แบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ มีค่า IOC เท่ากับ 0.89 และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มมีลักษณะทางประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม⁽⁵⁾ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.93 **การรวบรวมข้อมูล**

หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นประสานนัดหมายกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์และแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อย ให้กลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามหย่อนลงในกล่องเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ การเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล เพศ ที่มีต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข ใช้ Independent t-test กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่มีต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขโดยใช้ One Way ANOVA กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ข้อมูลส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.4 ส่วนใหญ่มีอายุ 26-30 ปี ร้อยละ 23.4 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 51.7 มีอาชีพเกษตร ร้อยละ 19.1 รายได้ต่อเดือน 15,001-25,000 บาท ร้อยละ 35.5 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	151	43.6
หญิง	195	56.4
อายุ		
18 – 25 ปี	48	13.9
26 – 30 ปี	81	23.4
31 – 35 ปี	67	19.4
36 – 40 ปี	64	18.5
41 – 45 ปี	52	15.0
46 – 50 ปี	26	7.5
มากกว่า 51 ปีขึ้นไป	8	2.3
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	117	33.8
ปริญญาตรี	179	51.7
สูงกว่าปริญญาตรี	50	14.5
อาชีพ		
พนักงานบริษัท	52	15.0
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	60	17.3
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	58	16.8
รับจ้าง	60	17.3
เกษตรกร	66	19.1
อื่น ๆ	50	14.5
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	111	32.1
15,001-25,000 บาท	123	35.5
25,001-35,000 บาท	66	19.1
35,001-45,000 บาท	34	9.8
ตั้งแต่ 45,001 ขึ้นไป	12	3.5

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลเมืองชัยภูมิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขของเทศบาลเมืองชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมาคือด้านการเรียกร้องจากชุมชนอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ด้านนโยบายของรัฐอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และด้านความต้องการของประชาชนอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.61 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุข	n = 353		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านความต้องการของประชาชน	3.61	0.79	มาก	4
2. ด้านนโยบายของรัฐ	3.69	0.90	มาก	3
3. ด้านการเรียกร้องจากชุมชน	3.91	0.78	มาก	2
4. ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี	3.95	0.73	มาก	1
ภาพรวม	3.79	0.65	มาก	-

เปรียบเทียบความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 อายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 อาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ความคิดเห็นนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข	t-test	F-test	p-value
เพศ	0.47	-	0.630
อายุ	-	0.40	0.876
ระดับการศึกษา	-	2.01	0.135
อาชีพ	-	0.46	0.803
รายได้ต่อเดือน	-	0.44	0.776

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริการด้านสาธารณสุขกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขทุกด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการของประชาชนด้านนโยบายของรัฐด้านการเรียกร้องจากชุมชนและด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุข	นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุข	
	r	p-value
1. ด้านความต้องการของประชาชน	0.428**	<0.001
2. ด้านนโยบายของรัฐ	0.630**	<0.001
3. ด้านการเรียกร้องจากชุมชน	0.643**	<0.001
4. ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี	0.704**	<0.001
รวม	0.737**	<0.001

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา นโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ อภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ประชาชนเทศบาลเมืองชัยภูมิ มีความคิดเห็นต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริการด้านสาธารณสุขกระทรวงสาธารณสุข (2564) ⁽⁶⁾ ซึ่งแนวคิดการบริการด้านสาธารณสุขมีองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานของประเทศไทยนั้น มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยเป็นองค์ประกอบที่มีความเชื่อมโยงกับงานบริการสาธารณสุขพื้นฐาน (Basic Health Service) ซึ่งรัฐบาลได้เป็นผู้จัดให้แก่ประชาชนองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐานดังกล่าวประกอบด้วยบริการแบบผสมผสาน 4 ด้าน คือ การป้องกันโรคการส่งเสริมสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ ซึ่งสามารถแยกออกเป็นงานที่ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองออกเป็นงานต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าเป็นองค์ประกอบของงานสาธารณสุขมูลฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปทุมรัตน์ รัตนธำรี (2560) ⁽⁷⁾ ได้ศึกษาความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองศรีราชาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุก ๆ ด้าน

ปัจจัยประชากรศาสตร์ของประชาชนเทศบาลเมืองชัยภูมิที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านสาธารณสุข ของ Charles-Edward A. Winslow (1951) ⁽⁸⁾ กล่าวว่า ประชาชนทุกคนต่างมีความต้องการให้รัฐส่งเสริมการนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขโดยเป็นปัจจัยพื้นฐานทางด้านสาธารณสุขที่ทุกคนต้องการ ซึ่งเป็นป้องกันและรักษาโรคทำนุบำรุงให้ประชาชนมีสุขภาพและพลานามัยดี มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจสังคมใดจะเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีพลเมืองที่มีสุขภาพอนามัยดีอันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการพัฒนาสาธารณสุขขึ้นการสาธารณสุขมีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคลและสังคม จึงเป็นประเด็นที่มีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศจีพรรณ แสงอ่อน (2560) ⁽⁹⁾ ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการงาน

สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาของประชาชนต่อการให้บริการงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม ระหว่างเพศการศึกษา รายได้ อาชีพ อายุ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการด้านสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า

1) ด้านความต้องการของประชาชนด้านนโยบายของรัฐ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (2559) ⁽¹⁰⁾ กล่าวว่า นโยบายสาธารณะจะต้องสนองต่อความต้องการของสังคม ด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องเป็นนโยบายที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงจริยธรรมทุกด้าน เช่น ด้านการเมือง คือ การมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายของผู้เกี่ยวข้อง ด้านเศรษฐกิจ คือ ผลประโยชน์หรือผลสำเร็จตกอยู่กับประชาชนส่วนใหญ่ ด้านสังคม คือ สอดคล้องกับค่านิยมของมวลชน นโยบายสาธารณะที่ถูกต้องดีงาม คือ นโยบายที่มีจริยธรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งภาคราชการและข้าราชการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้วยความมีจริยธรรม สอดคล้องด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กระทรวงสาธารณสุข (2564) ⁽⁶⁾ ในฐานะหน่วยงานหลักของประเทศจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ระยะ 20 ปีเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาระบบสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีและส่งผลต่อการใช้จ่ายภาครัฐด้านสุขภาพของประเทศต่อไป สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศไทยและการปฏิรูป ด้านสาธารณสุขเพื่อสร้างความเข้มแข็งและมั่นคงยั่งยืนให้กับระบบสุขภาพทัดเทียมกับนานาประเทศในเอเชียได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ นิสัยกล้า (2560) ⁽¹¹⁾ ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กำหนดตัวแปร 6 ตัวแปร คือ 1) ปัจจัยด้านนโยบาย 2) ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน 3) ปัจจัยด้านสมรรถนะและลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 4) ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติ 5) ปัจจัยด้านการจัดหา ส่งเสริม ควบคุม ประเมินผลและการให้คุณให้โทษบุคลากร 6) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและกลุ่มเป้าหมายประชาชนผู้รับบริการ โดยผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01

2) ด้านการเรียกร้องจากชุมชนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดการร้องเรียนของ อุกฤษ มงคลนาวิน (2558) ⁽¹²⁾ ได้กล่าวว่า การร้องทุกข์ คือ การที่บุคคลทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นผู้พลธรรมดาหรือนิติบุคคล ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐหรือของเอกชน ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากนโยบายของภาครัฐ หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือจากหน่วยงานของรัฐ และต้องการให้มีการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายนั้น หรือแก้ไขข้อบกพร่องในระบบราชการ การร้องทุกข์นี้จึงเป็นการร้องเรียนเพื่อขอให้มีการแก้ไขความเดือดร้อนหรือข้อขัดแย้งที่มีอยู่ระหว่างบุคคลดังกล่าวกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยราชการ มิใช่การแก้ไขความเดือดร้อนหรือข้อขัดข้องที่มีอยู่ระหว่างประชาชนด้วยกันเองโดยการร้องทุกข์ต่อองค์กรต่างๆ ของฝ่ายปกครองซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการรับพิจารณาคำร้องทุกข์ของประชาชน เช่น ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ของส่วนราชการต่างๆ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี หรือ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ เป็นต้น

3) ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs) ของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1964) ⁽¹³⁾ ได้กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการความปลอดภัยรวมถึงความปลอดภัยอย่างยั่งยืนที่เรียกว่า ความมั่นคงด้วย ซึ่งเป็นการยกระดับมาตรฐานชีวิตและความเป็นอยู่ให้มีคุณภาพ สุขอนามัย และอาชีวอนามัยที่ดีขึ้น มีความเสี่ยงน้อยลง ไม่ใช่แค่กินให้อิ่มแต่อาหารต้องสะอาดและมีประโยชน์ต่อร่างกายด้วย ไม่ใช่แค่มีที่พักหัวนอนแต่ต้องมีรั้วรอบขอบชิดป้องกันภัยและอันตรายจากภายนอกให้นอนแล้วหลับสนิทด้วย ไม่ใช่แค่มีงานทำแต่ต้องได้ทำงานที่มั่นคงให้ความอุ่นใจว่าสามารถฝากชีวิตตัวเองและครอบครัวไว้ได้ในระยะยาว

4) แนวทางการพัฒนานโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารของเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ควรกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมด้านการให้บริการสาธารณสุขจากผลการศึกษาวิจัย และนำไปใช้การวางแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ สะดวก รวดเร็ว การบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ประชาชนได้รับบริการอย่างทั่วถึง ทำให้การดำเนินการเพื่อส่งเสริมและสร้างหลักประกันสุขภาพให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัยโดยดำเนินการให้เป็นรูปธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้อย่างใกล้ชิด สะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง และมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างเป็นองค์รวม สอดคล้องกับแนวคิดนโยบายสาธารณะ ของ สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2558) ⁽¹⁴⁾ ได้กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการบริหารและพัฒนาประเทศทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง แต่นโยบายจะมีความสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้รับการนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง และสอดคล้องกับ แนวคิดของ Easton (1971) ⁽¹⁵⁾ ได้กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ เป็นการจัดสรรผลประโยชน์หรือคุณค่าแก่สังคม ซึ่งกิจกรรมของระบบการเมืองนี้จะกระทำโดยบุคคลผู้มีอำนาจสั่งการ ซึ่งสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจาก “การจัดสรรค่านิยมของสังคม” ทั้งนี้ Easton ได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ตัดสินใจนโยบายกับประชาชนในสังคมว่า การตัดสินใจนโยบายใดๆ ของรัฐบาลจะต้องคำนึงถึงค่านิยมและระบบความเชื่อของประชาชนในสังคมเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญอนันต์ พินัยทรัพย์ (2555) ⁽¹⁶⁾ ได้ทำบทความวิจัยเรื่อง การปรับตัวองค์กรภาครัฐไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในทศวรรษหน้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการจัดการองค์กรและบทบาทบุคลากรในองค์กรของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2570 (ค.ศ. 2027) สรุปได้ดังนี้ 1) องค์กรภาครัฐจะเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมที่ใช้วัตกรรมการบริหารจัดการภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบ 2) เป้าหมายขององค์กรภาครัฐ ใน 15 ปี จะมุ่งไปที่การตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า โดยการปรับตัวมุ่งไปในทิศทางดังกล่าวภาครัฐอาจจะปรับตัวได้ยากกว่าภาคเอกชน เพราะการดำเนินการต่างๆ ต้องดำเนินการภายใต้ กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้ โดยโครงสร้างขององค์กรไม่ซับซ้อน กระชับกะทัดรัด มีพลวัตสูงมีความคล่องตัวปรับเปลี่ยนได้ง่ายและรวดเร็ว 3) ผู้บริหารในองค์กรมีวิสัยทัศน์นโยบาย กรอบการทำงานที่ ชัดเจน เอาใจใส่ต่อการวิเคราะห์กลยุทธ์ เป็นผู้นำเชิงรุก มองหาโอกาส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) กระทรวงสาธารณสุขขับเคลื่อน การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยบูรณาการความร่วมมือในทุกกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร จนถึง ผู้ปฏิบัติที่อยู่หน่วยบริการในพื้นที่ มีการประสานงานความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะ ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชา รัฐ ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน ด้วยการนำเอาเทคโนโลยี ดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนางานสาธารณสุขของภาครัฐร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในการให้บริการรักษาพยาบาลมีคุณภาพและทันสมัย

2) ผู้บริหารของเทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิควรดำเนินนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการ ด้านสาธารณสุขให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของประชาชน และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการเพื่อคุณภาพชีวิตของเขาเองด้วย

3) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิควรมีการ ประสานความร่วมมือ และมีนโยบาย เชิงรุก สร้างความมีส่วนร่วมทั้งในชุมชน ในระดับครอบครัว องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านสาธารณสุขควรดำเนินงานด้านการให้บริการประชาชนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชน เพื่อสร้างและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับการให้บริการเฉพาะด้านของการให้บริการด้านสาธารณสุขในชุมชน
- 2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาและนำแนวทางปฏิบัติไปประยุกต์ใช้
- 3) การศึกษาวิจัยนโยบายการให้บริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลกับพื้นที่อื่นๆ ด้วยเพื่อทำให้การ วิเคราะห์ปัญหาด้านสาธารณสุขของประชาชน เพื่อนำไปส่งเสริมพัฒนาให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี

เอกสารอ้างอิง

1. จักรพันธ์ แจ่มเหตุผล. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลเมืองนครนายก อำเภอเมือง นครนายก จังหวัดนครนายก [วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. [บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม]: มหาวิทยาลัยศรีปทุม; 2559.
2. เทศบาลเมืองชัยภูมิ. จำนวนประชาชนเฉพาะผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ของเทศบาลเมืองชัยภูมิ [Internet]. 2565. Available from: <https://cyptm.go.th/frontpage>
3. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educational and psychological measurement. 1970;30(3):607–10.
4. วณิดา วาดิเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์, สมบัติร ทิซทรรพ. ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัดมหาชน; 2560.
5. สุมัทนา กลางคาร, วรพจน์ พรหมสัตย์พรต. หลักการวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์-สารคามเปเปอร์; 2553.

6. กระทรวงสาธารณสุข. นโยบายสาธารณสุขปี 2564 [Internet]. 2564. Available from: http://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/17.policy_2564.pdf
7. ปทุมรัตน์ รัตนธำรี. ความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนในเขตเทศบาล เมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี [วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. [บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา]: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.
8. Winslow CEA. The Cost of Sickness and the Price of Health. The Cost of Sickness and the Price of Health. 1951;
9. ศจีพรรณ แสงอ่อน. ปัญหาและความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการงาน สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. [บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี]: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี; 2560.
10. ประเวศ วะสี. การพัฒนามนุษย์แนวใหม่เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน; 2559.
11. เสกสรรค์ นิสัยกล้า. การนำนโยบายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมภิบาล) ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. [มหาวิทยาลัยรามคำแหง]: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2560.
12. อุกฤษ มงคลนาวิน. ปัญหากฎหมายสำหรับประชาชนเกี่ยวกับการร้องทุกข์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำสารนุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์: กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำสารนุกรมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์;
13. ปุณทรรัตน์ นัชชัยโชติ. แนวคิดและทฤษฎี Abraham Maslow [Internet]. 2561. Available from: <http://phuntharat.blogspot.com/2018/11/abraham-maslow.html>
14. สมบัติ อารังอุยวงศ์. นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และ กระบวนการ. พิมพ์ ครั้งที่ 25. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.; 2558.
15. Miller EF. David Easton's political theory. The Political Science Reviewer. 1971;1:184.
16. บุญอนันต์ พินัยทรัพย์. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการจัดการองค์การและบทบาทบุคลากรใน องค์การของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2570 (ค.ศ. 2027). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.: กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.; 2555.

การมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

The Participation of Water User's Group on Irrigation Management : A Case Study Of Operation and Maintenance Branch 3, Trang Water Projects

ผู้วิจัย

รัตนวลี เลื่อนแก้ว

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง 2) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง และ 3) เพื่อเสนอแนะการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 0.65$) พิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.77$, $S.D = 0.69$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.52$, $S.D = 0.81$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.39$, $S.D = 0.62$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.32$, $S.D=0.76$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การจัดการน้ำ; กลุ่มผู้ใช้น้ำ

Abstract

Research on The Participation of Water User's Group on Irrigation Management : A Case Study Of Operation and Maintenance Branch 3 , Trang Water Projects Objectives 1) To study the level of participation in irrigation water management of water user groups. Water delivery and maintenance department 3 , Trang Irrigation Project 2) to compare the relationship of factors affecting participation in irrigation water management of water user groups. and 3) to suggest the development of participation in irrigation water management of water user groups. Water Delivery and Maintenance Department 3 , Trang Irrigation Project The samples used in this research were: water user group Water Delivery and Maintenance Department 3 , Trang Irrigation Project The results showed that The level of participation in irrigation water management of the water user group, the water delivery and maintenance department at Trang Irrigation Project 3 in the overview was found to be at a high level

($\bar{x} = 3.50$, $SD = 0.65$). to less, including participation in receiving benefits ($\bar{x} = 3.77$, $S.D = 0.69$), participation in operations ($\bar{x} = 3.52$, $S.D = 0.81$), participation in evaluation ($\bar{x} = 3.39$, $S.D = 0.62$) and decision-making participation ($\bar{x} = 3.32$, $S.D = 0.76$), respectively.

Keywords : The Participation; Irrigation Management; Water User's Group

บทนำ

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ ต่อสิ่งมีชีวิตในโลก และที่สำคัญคือ มนุษย์ต้องอาศัยน้ำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต สำหรับการอุปโภคบริโภค การเกษตร การอุตสาหกรรม และกิจกรรมอื่นๆ น้ำเป็นทรัพยากรที่ใช้ได้อย่างไม่มีวันหมด สามารถเกิดขึ้นใหม่ได้ อย่างตลอดเวลา แต่ปริมาณน้ำที่เกิดขึ้นใหม่นี้ มักไม่สอดคล้องกับเวลา ที่มนุษย์ต้องการจากปริมาณ น้ำจืดที่มีอยู่ เมื่อเทียบกับความต้องการใช้น้ำของมนุษย์ ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบ ต่อการขาดแคลนน้ำได้ หากไม่มีการจัดการควบคุมการใช้น้ำที่ดี (ฐากร หอมกลิ่น, 2557)

สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ได้รับผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก และปัจจัยภายในประเทศ ทั้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่ม ขึ้นของประชากร การพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งการเจริญเติบโตและการแข่งขันทางการค้า และการลงทุน ทำให้มีการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติเกินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ ในขณะที่ขีดความสามารถของการบริหารจัดการและเครื่องมือทางนโยบาย เช่น ฐานข้อมูล กฎระเบียบ การบังคับใช้ กฎหมาย และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ยังไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่ความ เสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่งผลต่อความสมดุลของระบบนิเวศโดยรวมอย่างต่อเนื่อง (The Office of National Economic and Social Development, 2014)

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ น้ำตาม สภาพธรรมชาติที่ประชาชนทุกท้องที่อาศัยใช้ ได้แก่ น้ำในบรรยากาศ (ฝน) น้ำผิวดิน และน้ำบาดาล นับเป็นผลิตผลจากธรรมชาติที่เราไม่สามารถผลิตเพิ่มขึ้นมา หรือลดปริมาณที่มีอยู่ในธรรมชาติได้เองตามต้องการ บางปีอาจเกิดฝนแล้งเป็นเหตุให้น้ำในแม่น้ำลำธารมีน้อย จนไม่สามารถแบ่งปันได้ทั่วถึง หรือบางปีฝนตกชุก ต่อเนื่องจนเกิดความเสียหายเนื่องจากน้ำท่วมทรัพย์สินและพื้นที่ชุมชน ตลอดจนการมีน้ำเสียหรือมลพิษทาง น้ำเกิดขึ้นในหลายท้องที่ตามมาอีกด้วย นับเป็นวิกฤตการณ์เกี่ยวกับน้ำ ซึ่งปัจจุบันนี้เกิดขึ้นอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ ทุกภาคของประเทศไทยในสภาพค่อนข้างใกล้เคียงกันแทบทุกปี (ฐากร กาญจนจิรเดช, มยุรี รัตนเสริมพงศ์ และ สมบูรณ์ สุขสำราญ, 2561)

ปัญหาการขาดแคลนน้ำและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทั้งอุทกภัยและปัญหาภัยแล้งมีแนวโน้มจะเกิด ขึ้นบ่อยครั้ง และทวีความรุนแรงขึ้น โดยความสามารถกักเก็บน้ำเพื่อนำมาใช้งานในฤดูแล้งมีเพียง 74,000 ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถใช้ได้จริงเพียงปีละ 55,000 ล้านลูกบาศก์เมตร สนองความต้องการใช้น้ำได้ เฉพาะในพื้นที่ชลประทานเท่านั้น ขณะที่ความต้องการใช้น้ำจะเพิ่มขึ้นจาก 57,452 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ในปี 2559 โดยภาคกลางมีความต้องการใช้น้ำมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ ตามลำดับ ดังนั้นโอกาสที่ความรุนแรงของปัญหาการขาดแคลนน้ำและความขัดแย้งจากการแย่งชิงน้ำระหว่างลุ่มน้ำ และระหว่างภาคการผลิตจะเพิ่มสูงขึ้นในทุกสาขาการผลิต ทั้งนี้หมู่บ้านที่มีความเสี่ยงต่อ การเกิดภัยแล้งในระดับปานกลางถึงระดับรุนแรง สาเหตุสำคัญเกิดจากพื้นที่ที่เป็นป่าต้นน้ำถูกบุกรุกทำลาย การขาดแคลนน้ำจากการที่ปริมาณน้ำฝนมีความแปรปรวนในหลายพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิ อากาศจะส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำท่า และน้ำใต้ดินใน

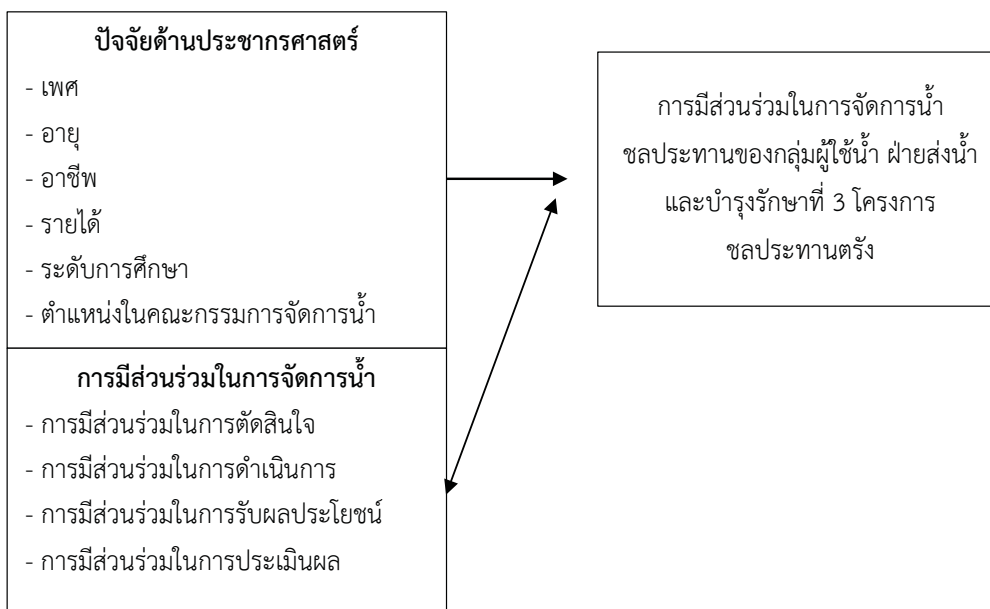
ระยะยาว ในขณะที่ความต้องการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดความไม่สมดุลของปริมาณน้ำ จนส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อมของ พื้นที่เสื่อมโทรมลง (The Office of National Economic and Social Development, 2014)

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยเสริมสร้างเครือข่ายการประสานงาน และการทำงานร่วมกันในการพัฒนาการใช้และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ โดยให้ความสำคัญกับการให้ความรู้แก่แกนนำชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพกระบวนการเรียนรู้และริเริ่มในชุมชน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพทางสังคม สามารถร่วมกัน นำพาให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกด้านเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเป็นที่มาของการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษา ที่ 3 โครงการชลประทานตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่ม ผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง
3. เพื่อเสนอแนะการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี

แนวคิดเรื่องการจัดการ

แนวคิดเรื่องการจัดการน้ำ

แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม

ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

ขั้นตอนที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 100 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 15 คน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

1) การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในคณะกรรมการจัดการน้ำ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ

ขั้นตอนที่ 4 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลยังกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง จำนวน 40 คน ซึ่งดำเนินขั้นตอน ดังนี้

1) ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ

4) จัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

- ข้อมูลส่วนบุคคล โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

- ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50 – 5.00	=	มากที่สุด
3.50 – 4.49	=	มาก
2.50 – 3.49	=	ปานกลาง
1.50 – 2.49	=	น้อย
1.00 – 1.49	=	น้อยที่สุด

- ข้อมูลเปรียบเทียบและข้อมูลความสัมพันธ์ของสัมพันธ์จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์หาค่า T – test ค่า F – test

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ

- ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูล ด้วยวิธีการพรรณนา

- ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการศึกษาวิจัย และการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.00 รองลงมา ได้แก่ เพศชาย ร้อยละ 32.00 และเพศอื่น ๆ ร้อยละ 7.00 ส่วนใหญ่อายุ 30-40 ปี ร้อยละ 41.00 รองลงมา ได้แก่ 40-50 ปี ร้อยละ 29.00 น้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 24.00 และอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 6.00 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 29.00 รองลงมา ได้แก่ รับราชการ ร้อยละ 23.00 พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 19.00 ทำเกษตรกรรม ร้อยละ 17.00 และประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 12.00 ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 78.00 รองลงมา ได้แก่ 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 12.00 ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 6.00 และ 30,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4.00 ส่วนระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 74.00 รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 14.00 ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ร้อยละ 9.00 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 3.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกผู้ใช้ไฟฟ้า/ประชาชนทั่วไป ร้อยละ 85.00 และกรรมการจัดการน้ำ ร้อยละ 15.00 ตามลำดับ

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำ และบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, $SD = 0.65$) พิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.77$, $S.D = 0.69$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X} = 3.52$, $S.D = 0.81$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.39$, $S.D = 0.62$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.32$, $S.D = 0.76$) ตามลำดับ วิเคราะห์เป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, $SD = 0.76$) พิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเพื่อตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับแผนและโครงการที่จะนำมาปฏิบัติในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.47$, $S.D = 0.83$) ท่านมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเพื่อระบุปัญหาในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.40$, $S.D = 0.78$) ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.25$, $S.D = 0.86$) ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.24$, $S.D = 0.87$) และท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อรับทราบปัญหาในการบริหารจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.23$, $S.D=0.86$) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, $SD = 0.81$) พิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ให้ใช้น้ำอย่างประหยัด ($\bar{X} = 3.81$, $S.D = 0.91$) ท่านมีส่วนช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.56$, $S.D = 0.98$) ท่านมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.52$, $S.D = 1.10$) ท่านมีส่วนร่วมในการประสานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเสนอแนวทางการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.35$, $S.D = 0.97$) และท่านมีส่วนร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของในกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.35$, $S.D=0.82$) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.69$) พิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลและอนุรักษ์น้ำ ($\bar{X} = 3.99$, $S.D = 0.66$) ระบบการส่งน้ำจากน้ำจากฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรง มีประสิทธิภาพดี ($\bar{X} = 3.79$, $S.D = 0.78$) น้ำจากฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรง มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 3.76$, $S.D = 0.78$) น้ำจากฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรง มีคุณภาพที่ดี ($\bar{X} = 3.67$, $S.D = 0.83$) และท่านได้ใช้ประโยชน์จากน้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรง ($\bar{X} = 3.65$, $S.D=0.98$) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, $SD = 0.62$) พิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ ได้แก่ ท่านมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเพื่อระบุปัญหาในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.47$, $S.D = 0.77$) ท่านมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.47$, $S.D = 0.72$) ท่านมีส่วนร่วมเข้าร่วมประชุมเพื่อการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.38$, $S.D = 0.66$) ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อรับทราบปัญหาในการบริหารจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.32$, $S.D = 0.85$) และท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับแผนและโครงการที่จะนำมาปฏิบัติในการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.32$, $S.D=0.69$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรง ด้านเพศ โดยใช้การทดสอบ One-way ANOVA มีค่า p-value เท่ากับ 0.367 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า เพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรง ด้านอายุ โดยใช้การทดสอบ One-way ANOVA มีค่า p-value เท่ากับ 0.885 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า อายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ด้านอาชีพ โดยใช้การทดสอบ One-way ANOVA มีค่า p-value เท่ากับ 0.027 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า อาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง พบว่าผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน กับผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร มีค่า sig. เท่ากับ 0.011 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 และมีความแตกต่างรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทาน น้อยกว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร มีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.541

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ด้านรายได้ โดยใช้การทดสอบ One-way ANOVA มีค่า p-value เท่ากับ 0.595 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า รายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ด้านระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบ One-way ANOVA มีค่า p-value เท่ากับ 0.136 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ด้านตำแหน่งในคณะกรรมการจัดการน้ำ โดยใช้การทดสอบแบบ Independent Sample t-test มีค่า p-value เท่ากับ 0.000 หมายความว่า ตำแหน่งในคณะกรรมการจัดการน้ำแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการเก็บแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและการสนทนากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาความ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความเห็นว่า ควรให้กลุ่มผู้ใช้น้ำได้เข้าร่วมกิจกรรมและเน้นการมีส่วนร่วมในชุมชนที่เกี่ยวกับการดูแลแหล่งน้ำ มีการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนและโครงการที่จะนำมาปฏิบัติในการจัดการน้ำ ประชุมเพื่อรับทราบปัญหาในการบริหารจัดการน้ำ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันกับแผนและโครงการที่นำมาปฏิบัติในการประชุมเพื่อรับทราบในการแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการน้ำ ให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการระดมความคิดและระดมกำลังของทุกคนให้มาร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการน้ำชลประทาน และรับฟังความคิดเห็นของ

ส่วนรวม สามารถเปิดโอกาสให้สมาชิกและประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการออกความคิดเห็นที่แตกต่างกัน รับฟังความคิดเห็นของส่วนรวมอย่างเท่าเทียมกัน เปิดให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของสมาชิก เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่มศักยภาพเพื่อให้เกิดความบูรณาการป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ สร้างเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม มากกว่าการแก้ปัญหาเพื่อให้เข้าใจการดำเนินงานที่ต้องการที่แท้จริง ทำให้สามารถตัดสินใจได้ง่ายขึ้น

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบจากกลุ่มประชากรที่อยู่ในพื้นที่ และนำมาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการจัดการน้ำ และจัดให้มีการประชุมประจำเดือนหรือไตรมาส ระหว่างหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชนและกลุ่มประชาชนผู้มีส่วนร่วมในการใช้น้ำ ได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารและรับฟังแผนการดำเนินงาน จัดให้มีการสื่อสารที่สะดวกและสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย เช่น การจัดตั้งกลุ่ม line เพื่อให้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบปัญหาและร่วมแสดงความคิดเห็น มีการจัดตั้งเวทีเสวนาประจำเดือนหรือไตรมาส เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน กลุ่มประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารรับฟังแผนการดำเนินงานและร่วมแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆต่อการเตรียมโครงการหรือกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น ประชาสัมพันธ์วาระที่จะเสวนา ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น Facebook line เป็นต้น เพื่อให้ภาคประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบข่าวสารและร่วมแสดงความคิดเห็นในวาระดังกล่าว

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความเห็นว่า ควรมีการช่วยกันพัฒนาแหล่งต้นน้ำ ช่วยกันอนุรักษ์ให้ใช้น้ำอย่างประหยัด ช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดการน้ำ ช่วยกันใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อส่งเสริมการจัดการน้ำ และเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินงานจัดการน้ำ

การดำเนินการบริหารจัดการระบบน้ำ โดยให้สมาชิกและประชาชนทั่วไปมีประโยชน์ร่วมกัน โดยประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงและรับรู้ในเรื่องการดำเนินงานการจัดการน้ำของชลประทานเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสารทรัพยากรน้ำให้คนทั่วไปได้รู้ ประชาชนสามารถเข้าถึงการจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชนและสมาชิกทุกท่านช่วยกันประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดการน้ำชลประทานให้มากขึ้น และช่วยอนุรักษ์ในเรื่องการใช้น้ำ

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดการน้ำสู่ความยั่งยืนนั้น มุ่งเน้นกระบวนการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการพัฒนา แก้ไขปัญหาร่วมกันนำมาใช้การจัดการทรัพยากรน้ำทุกด้านไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนเกิดความบูรณาการ รวมถึงเข้าถึงการบริหารน้ำที่เกิดจากความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ของตนเอง พัฒนาชุมชนโดยเน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมด้านกายภาพ ความคิด ด้านอารมณ์ ด้านความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของชุมชนในการจัดการน้ำภาครัฐและชุมชนควรร่วมมือจัดให้มีการทำประชาสังคม ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่มาให้ข้อมูล รวมถึงจัดให้มีการอบรม โดยให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลทั้งหน่วยงานราชการ ภาคเอกชนและผู้มีส่วนร่วมในการใช้น้ำของฝ่ายส่งน้ำ

และบำรุงรักษาที่ 3 โดยมีการเผยแพร่แนวความคิดเห็นหรือนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพจากเจ้าหน้าที่ชลประทานสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำทั้งยังจัดให้มีการติดตามผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

หลังจากรับทราบแผนการดำเนินงานแล้ว มีการจัดกิจกรรมบูรณาการการมีส่วนร่วมระหว่าง หน่วยงานราชการและภาคประชาชน ฝั่ติดตามทั้งแผนและผลการดำเนินงานข้อผิดพลาดในแต่ละขั้นตอนแนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะพร้อมทั้งศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับใช้งานการบริหารจัดการน้ำให้ดียิ่งขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ควรมีการแบ่งกลุ่มดูแลพื้นที่การใช้น้ำเพื่อแจกจ่ายน้ำในชุมชนให้มีน้ำใช้ฤดูแล้ง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลและอนุรักษ์น้ำ และมีส่วนร่วมรณรงค์และส่งเสริมการอนุรักษ์การประหยัดน้ำ เพื่อให้ระบบการจัดการน้ำมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การจัดการน้ำเป็นไปตามความต้องการของประชาชนผู้ใช้น้ำในพื้นที่ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดด้านต่าง ๆ เพื่อกระจายโอกาสทางการพัฒนา ช่วยกันเสนอความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ประชาชนสามารถนำประโยชน์ไปใช้ในการเพาะปลูกและใช้ในครัวเรือน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และการบริการที่ดีขึ้น ใช้การมีผลประโยชน์แบบพึ่งพากันทำให้ยั่งยืน พัฒนากลุ่มผู้ใช้น้ำให้มีความเข้มแข็ง เพื่อช่วยให้กลุ่มเกษตรกรสามารถจัดการน้ำ ได้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น เพราะการที่กลุ่มเกษตรกรมีระบบและการจัดการที่ดีนั้น ทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตตามต้องการและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลนำไปสู่การจัดสรรน้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จัดตั้งให้มีการตรวจสอบการส่งน้ำของฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 แบ่งเป็นเวรประจำวันหรือรายอาทิตย์ให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละพื้นที่ จัดให้มีการพัฒนาพื้นที่ใช้น้ำเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้นักท่องเที่ยว จัดให้มีการประชุมหารือกับเกษตรกรผู้ใช้น้ำ ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ชลประทานร่วมกันวางแผนในการบริหารน้ำให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

หลังจากผ่านกระบวนการดังกล่าว เราจะทราบถึงความต้องการใช้น้ำของพืชในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นเพื่อการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานราชการจะต้องแบ่งรอบเวรในการส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกตามความเหมาะสมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำได้อย่างยั่งยืนและภาคประชาชนได้รับประโยชน์จากน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

4. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

จากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่า ควรมีการเข้าร่วมการประเมินกับฝายส่งน้ำที่ 3 ในการบริหารจัดการแหล่งน้ำ มีการประเมินผลและบริหารจัดการน้ำ ติดตามผลการดำเนินงาน และช่วยกันปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำ มีการประเมินเกี่ยวกับผู้ใช้น้ำและการบริหารจัดการแหล่งน้ำ ร่วมรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีการจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น รับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อสรุปวิเคราะห์ปัญหาการจัดการน้ำ ประเมินผลการจัดการน้ำตาม

ความเป็นจริงให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ มีการประเมินผลการบริหารจัดการน้ำ ติดตามผลการดำเนินงาน และช่วยการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการจัดการน้ำ รวมถึงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ให้ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 จัดทำแบบสอบถามแก่ประชาชน จัดให้มีการอบรมแก่กลุ่มผู้ใช้น้ำได้มีการปรับตัวและสามารถใช้น้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด จัดทำแบบสอบถามให้กลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเป็นแนวทางให้หน่วยงานราชการบริหารจัดการน้ำได้ดียิ่งขึ้น

มุ่งเน้นกระบวนการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการพัฒนา แก้ไขปัญหา ร่วมกันนำพาให้การจัดการทรัพยากรน้ำทุกด้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนา ประเทศไทยให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและตอบสนองเป้าหมายอย่างยั่งยืนในเรื่องการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ฝ่ายส่งน้ำ และบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรมา จันทรา (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการทรัพยากรน้ำจากโครงการชลประทาน แม่น้ำชี กรณีศึกษา โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดแค้น จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม รวมทั้งศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการทรัพยากรน้ำ จากโครงการชลประทานแม่น้ำชี กรณีศึกษาโครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดแค้น จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเกษตรกรที่มีสถานภาพ เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป มีระยะเวลาอยู่อาศัย ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป จำนวน 300 ครัวเรือน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว ในส่วนของการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งสิ้น 20 คน และ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับสูง โดยปัจจัย ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ จำนวน สมาชิกในครัวเรือน ลักษณะการถือครองที่ดิน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ใช้น้ำ ความรู้เกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรน้ำและการให้คุณค่าทรัพยากรน้ำ ส่วนการศึกษาปัญหาและอุปสรรค ผลการศึกษา พบว่ามีปัญหาดังต่อไปนี้คือปัญหาการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็น ปัญหา การไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ปัญหาการขาดความร่วมมือและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐและเกษตรกรในการทำกิจกรรมต่างๆของโครงการร่วมกัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ หน่วยงานภาครัฐควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เข้าไปมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วมร่วมแสดงความคิดเห็น เข้าประชุมและอบรม ควรมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการจัดการ

ทรัพยากรน้ำอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยมุ่งเน้นให้ทราบถึง ประโยชน์และปัญหาที่เกิดขึ้นกับโครงการชลประทาน ให้แก่เกษตรกรได้รับทราบ ควบคุมไปกับการจัด กิจกรรมในการจัดการทรัพยากรน้ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐกร กาญจน์จิระเดช, มยุรี รัตนเสริมพงศ์ และสมบูรณ์ สุขสำราญ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหาร จัดการน้ำอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบันของการบริหารจัดการน้ำของ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างยั่งยืน 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนใน การบริหารจัดการน้ำของจังหวัดอุทัยธานี ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืนของทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง 3) เพื่อศึกษาแนวผันน้ำและแหล่งเก็บกักน้ำบริเวณที่ราบ ลุ่มเพื่อบรรเทาอุทกภัย และแก้ปัญหา วิกฤตการณ์น้ำจากการขาดแคลนน้ำ ในลุ่มน้ำของจังหวัดอุทัยธานีตาม แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 4) เพื่อศึกษาระบบข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ น้ำสู่ความยั่งยืนตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นให้ทุกส่วนของสังคมรู้จักคุณค่าของน้ำ ใช้น้ำอย่าง พอประมาณมีเหตุผล 5) เพื่อผลักดันการนำผลการวิจัยสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการ บริหารจัดการน้ำสู่ความยั่งยืน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำของจังหวัดอุทัยธานีตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงอย่างยั่งยืนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ภาพรวมมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการ ดำเนินการมากที่สุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ ปัญหาที่ พบด้านการบริหารจัดการน้ำตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ได้แก่ ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการประชุมกลุ่ม องค์กรหรือกลุ่ม ผู้ใช้น้ำไม่มีประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการน้ำ

สรุป

การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและ บำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง หน่วยงานและประชาชนต้องช่วยกันพัฒนาแหล่งต้นน้ำ ช่วยกันรณรงค์ให้ ใช้น้ำอย่างประหยัด ช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดการน้ำ ช่วยกันใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อส่งเสริมการจัดการน้ำ และเผยแพร่ข่าวสารในการดำเนินงานจัดการน้ำ การดำเนินการบริหารจัดการระบบน้ำ โดยให้สมาชิกและประชาชน ทั่วไปมีประโยชน์ร่วมกัน โดยประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงและรับรู้ในเรื่องการดำเนินงานการจัดการน้ำของชลปะ ทานเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสารทรัพยากรน้ำให้คนทั่วไปได้รู้ ประชาชนสามารถเข้าถึงการจัดการ ทรัพยากรน้ำของชุมชนและสมาชิกทุกท่านช่วยกันประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การจัดการน้ำชลประทานให้มากขึ้น และช่วยรณรงค์ในเรื่องการใช้น้ำ ซึ่งแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานการจัดการน้ำสู่ความยั่งยืนนั้น มุ่งเน้นกระบวนการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ โดยให้ทุกภาคส่วน ร่วมมือกันในการพัฒนา แก้ไขปัญหาหาร่วมกันนำมาใช้การจัดการทรัพยากรน้ำทุกด้านไปอย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนเกิดความบูรณาการ รวมถึงเข้าถึงการบริหารน้ำที่เกิดจากความร่วมมือของ ประชาชนในพื้นที่ของตนเอง พัฒนาชุมชนโดยเน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วม ด้านกายภาพ ความคิด ด้านอารมณ์ ด้านความเป็นเจ้าของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของชุมชนในการจัดการน้ำภาครัฐ และชุมชนควรร่วมมือจัดให้มีการทำประชาสังคม ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่อย่าง

สม่ำเสมอ ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่มาให้ข้อมูล รวมถึงจัดให้มีการอบรม โดยให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลทั้งหน่วยงานราชการ ภาคเอกชนและผู้มีส่วนร่วมในการใช้น้ำของฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โดยมีการเผยแพร่แนวความคิดเห็นหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพจากเจ้าหน้าที่ชลประทานสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำทั้งยังจัดให้มีการติดตามผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม และเสนอความคิดเห็นในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการอนุรักษ์น้ำ และการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้เกิดความรู้ และความเข้าใจในการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 โครงการชลประทานตรัง

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดการน้ำชลประทานของกลุ่มผู้ใช้น้ำฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาในโครงการอื่น ๆ

References

ฐกร กาญจน์จิระเดช, มยุรี รัตนเสริมพงศ์ และสมบุญ สุธาสราญ. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร จัดการน้ำอย่างยั่งยืนของจังหวัดอุทัยธานี ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 6(2).

ฐากร หอมกลิ่น. (2557). *การบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในเขตชลประทาน โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีปทุม. กรุงเทพมหานคร.

สุธรรมา จันทรา. (2556). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการทรัพยากรน้ำจากโครงการชลประทาน แม่น้ำชี กรณีศึกษาโครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดแซ่ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิทยบริการ*, 24 (1).

The Office of National Economic and Social Development. (2014). *Economic and Social Development Plan*, the National No. 11. Bangkok: Sahamit Printing & Publishing.

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

People Participation Affecting Local Development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization, Kut Chum District, Yasothon Province

ผู้วิจัย

วรพิมพ์ ศรีบุญเรือง

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.พภัศสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล 2 กลุ่ม ค่า F-Test ค่า F-Test เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลมากกว่า 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพเกษตรกร และมีรายได้ที่ 15,001-25,000 บาท 1) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม ไม่แตกต่างกัน 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนงามในด้านต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกๆด้าน ตามลำดับ ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน, การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น, การพัฒนาอาชีพ และการเพิ่มรายได้, การบริหารจัดการการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

ความสำคัญ : การพัฒนาท้องถิ่น, การมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The purpose of this research was to study 1) To study the level of people's participation in local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization, Kut Chum District, Yasothon Province. 2) To compare people's participation in local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization, Kut Chum District, Yasothon Province, classified by different demographic factors. 3) To study the participation of people that affect local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization, Kut Chum District, Yasothon Province. by using a quantitative research method, survey (Survey Research) with a sample of people in the administrative organization. Phon Ngam Subdistrict, Kut Chum District, Yasothon Province, totaling 369 people. The statistics used in the analysis were t-test analysis to compare personal characteristics in 2 groups, F-Test value, F-Test value to compare personal characteristics more than 2 groups, and analysis of pure correlation coefficient. Pearson Product Moment Correlation at a significance level of 0.05.

The research results revealed that most of the respondents were female. aged between 36 - 40 years old with a bachelor's degree have a career as a farmer and have income 15,001-25,000 baht, 1) There are opinions about the level of people's participation in local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization. Overall, it was at a high level. 2) The demographic factors of people with different gender, age, education level, occupation and income had opinions towards local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization. no difference 3) People's participation is related to local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization. Statistically significant at the 0.05 level. It was found that it affected the local development of Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization in various aspects Overall it was at the high level in every aspect respectively, which were: Infrastructure development, development in education, religion, culture and local customs, career development and income increase, management of conservation and restoration of natural resources and the environment, and development of society and quality of life.

Keywords : local development, participation, sub-district administrative organization

บทนำ

ในการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ปัจจุบันดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561) โดยมีข้อกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โดยให้ประชาชนรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของท้องถิ่น และสามารถเข้าร่วมติดตามประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนา รวมทั้งเสนอแนะหรือเสนอความต้องการเพิ่มเติมแก่คณะทำงานเพื่อนำไปใช้ในการปรับแผนพัฒนาต่อไป (โสภิตา ศรีนุ่น, 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดระเบียบของการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเอง และจัดทำบริการสาธารณะเฉพาะบางอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ โดยมีอิสระตามสมควรภายใต้ขอบเขตกฎหมาย ทำให้มีส่วนเสริมสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น และประเทศชาติทั้งในมิติด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ ซึ่งการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง และการบริหารท้องถิ่น ถือเป็น การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อเรียนรู้และ

เข้าใจในหลักของการปกครองตนเอง ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นนี้เปรียบเสมือนเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามหลักของประชาชน ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่น ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาหรือจุดมุ่งหมายในการพัฒนา ที่ท้องถิ่นต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อจัดทำแผนหรือวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่นก่อนนำไปบรรจุในแผนงานหรือโครงการของแผนพัฒนาตำบลต่อไป

ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชนขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องส่งเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งกระบวนการยุติธรรมและปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักศูนย์รวมใจให้เกิดความรักและความสามัคคี องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุศุม จังหวัดยโสธร มีการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 โดยมีพื้นที่ 97 ตารางกิโลเมตร 60,625 ไร่ ครอบคลุม 17 หมู่บ้าน ลักษณะทางกายภาพมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน เป็นที่น่าสังเกตว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตำบลก็ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายของการปกครองท้องถิ่นได้อย่างสมบูรณ์เพราะประชาชนและผู้นำท้องถิ่นไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครองได้อย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของตำบล นอกจากนี้การติดตามประเมินผลการบริหารงานก็น้อยมาก เพราะจะจำกัดอยู่เฉพาะผู้นำท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจจะเป็นเพราะผู้บริหารท้องถิ่นยังมองไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงว่าในปัจจุบันแม้ว่ารัฐบาลจะได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง โดยให้ประชาชนหรือตัวแทนผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การตรวจสอบและการควบคุมการทำงานของภาครัฐ แต่ในความเป็นจริงแล้วหน่วยงานราชการทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นเองก็ยังให้การสนับสนุนเพื่อให้ประชาชนหรือผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมน้อยมาก แต่ในขณะที่เดียวกันประชาชนหรือผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นก็ไม่สนใจที่จะเรียกร้องหรือใช้สิทธิซึ่งอาจจะเป็นเพราะประชาชนหรือผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วม หรือยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง จากปัญหาประชาชน หรือผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นไม่ได้เข้ามามีส่วนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาล ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล และการนำแผนไปสู่การปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายได้ ดังนั้นจึงต้องการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จะทำให้แผนพัฒนาเทศบาลสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชนเมื่อนำไปดำเนินการ ประชาชนก็จะให้ความร่วมมือและให้การสนับสนุนจนบรรลุความมุ่งหมายของการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ดังนั้นการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมในท้องถิ่น ผู้ศึกษาจึงมีความต้องการที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม ซึ่งการกระบวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีของ

องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำว่ากระบวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาประจำปีของตำบลเป็นอย่างไร มาจากความต้องการของประชาชน และ ผู้นำท้องถิ่นตามหลักการของการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ซึ่งบัญญัติให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการปกครองท้องถิ่นอย่างเต็มที่หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลต่อไป

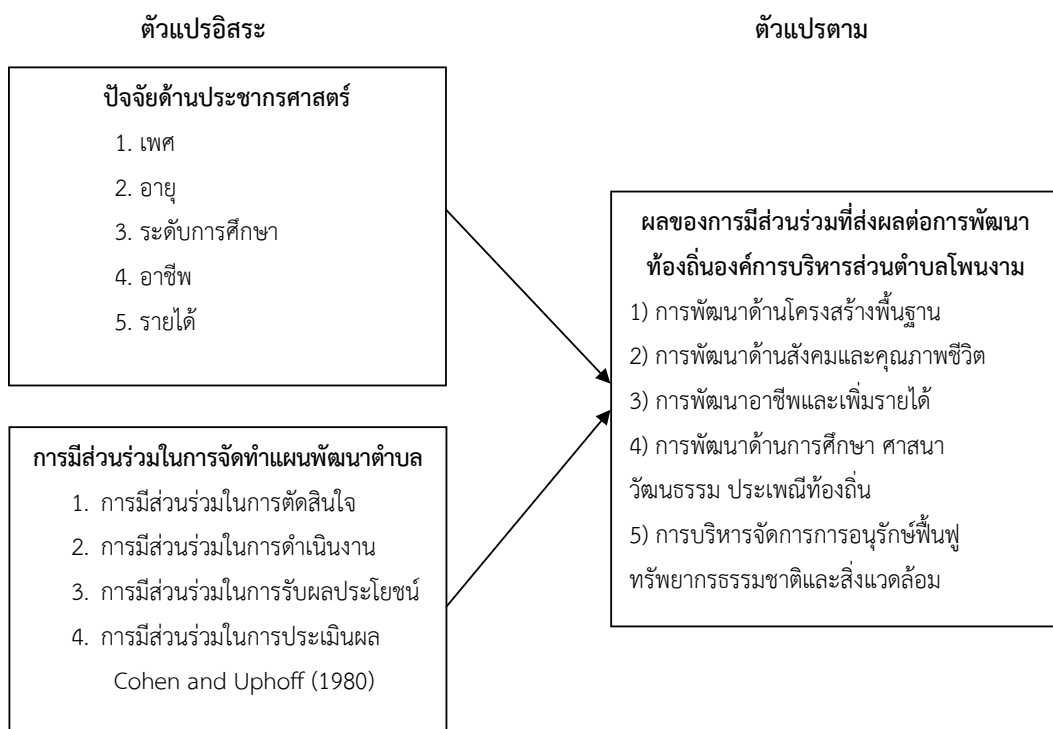
จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ซึ่งจะต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด หากประสงค์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ จะต้องเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จึงสามารถนำปัจจัยเหล่านั้นมาส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้สามารถดำเนินการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นของตนให้บรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการและคาดหวังได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

กรอบแนวคิดในการทำการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงน้ำ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ ประชาชนเฉพาะผู้ที่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอภูซำ จังหวัดยโสธร ซึ่งมีจำนวนรวม 9,251 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างในธีรวิฑู เอกะกุล, 2543) ยอมรับความคาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้ 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งสามารถคำนวณได้ทั้งสิ้น 369 คน และใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะประชาชนเฉพาะผู้ที่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอภูซำ จังหวัดยโสธร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยที่ ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 3 การพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม โดยที่ ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค(Cronbach's Coefficient Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลช่วง เดือน ตุลาคม 2565 – กุมภาพันธ์ 2566

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพเกษตรกร และมีรายได้ที่ 15,001-25,000 บาท

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.12$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล($\bar{x}=4.10$)ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์($\bar{x}=4.09$) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน($\bar{x}=4.01$)ตามลำดับ

3. ระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=4.19$) รองลงมา คือ การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ($\bar{x}=4.10$) การพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้($\bar{x}=4.09$) การบริหารจัดการการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=4.07$) และการพัฒนาด้านสังคมและคุณภาพชีวิต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=4.02$)ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์ต่อผลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธรสามารถอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของ โคะเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff.1977 : 213 – 218) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ว่าเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนพึ่งพาตนเอง ช่วยให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของเขา จะทำให้พันคนมีอำนาจต่อรองมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งช่วยพัฒนา ประชาธิปไตยโดยสร้างสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา จันทร์ทรง (2558) การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 346 คน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่แตกต่างกันมีการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญา กิจนุเคราะห์ (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูดอำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย และลำดับสุดท้าย คือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราดไม่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงงาม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ซึ่งสอดคล้องแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการของสำนักงาน ก.พ.ร. (2560) สรุปว่า การบริหารราชการที่นำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล โดยมีการจัดระบบงานหรือวิธีการทำงาน การจัดโครงสร้าง และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชน หรือผู้มี

ส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ทิศทาง การพัฒนาที่ผ่านมา สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการไปสู่การบริหารราชการ บ้านเมืองแบบร่วมมือกัน (Collaborative Governance) ที่เน้นการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งในแนวระนาบ คือสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ/ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อสารมวลชน ฯลฯ และแนวตั้ง คือบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงการทำงาน และสร้างเอกภาพของการบริหารราชการแผ่นดิน และสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ ปัญญา เฉลียวชาติ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ส่งผลต่อการมี การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งามควรสร้างจิตสำนึกจากพื้นฐานประชาธิปไตย และการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือนให้กับประชาชน โดยการปลูกฝังประชาธิปไตยตั้งแต่ระดับครัวเรือน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการทำประชาคมหรือประชาพิจารณ์ เพื่อจะได้ความคิดที่หลากหลายและป้องกันความขัดแย้ง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งามควรตอบสนองความต้องการหรือ แก้ไขปัญหาของประชาชนให้รวดเร็วและตรงจุด มีความความจริงจังในการแก้ไขปัญหา โดยการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเป็นประจำ
3. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งามควรปรับปรุงวิธีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหอกระจายข่าวเสียงตามสาย เพื่อแจ้งข่าวสารโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ การพัฒนาและ ผลการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชน ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากขึ้น
4. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์งามควรสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงสนับสนุนการจัดงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องและเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง ควรให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในทุกขั้นตอน และให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้งบประมาณในการพัฒนาโครงการต่างๆ

5. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงามควรกระตุ้นจิตสำนึกความเป็นเจ้าของ และสร้างพฤติกรรมความ ต้องการจากการตระหนักถึงปัญหา เริ่มจากระดับความคิด

6. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงามควรส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้ระเบียบกฎหมายและเข้าใจบทบาทหน้าที่ โดยการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลโพรงาม อำเภอกุศุม จังหวัดยโสธร เท่านั้น ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การสร้าง ความร่วมมือของประชาชน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม อำเภอกุศุม จังหวัด ยโสธร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ต่อไป

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการ เพิ่มแบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์หรือการประชุมกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีความ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2560). **บทบาทอำนาจหน้าที่ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยงานของรัฐ**. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง

จริญญา จันทรทรง. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ชญัญะ กิณุเคราะห์. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล ไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วชิรวัชร งามละม่อม. (2558). **แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์**. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจากhttp://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_11.html. วันที่ 8 ตุลาคม 2565

ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏ อุบลราชธานี.

โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เทศบาล ตำบลเบตงอำเภอเบตง จังหวัด ยะลา.สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ปัญญา เฉลียวชาติ. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ .วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครสวรรค์

Cohen, J. and Uphoff. (1980). Rural Development Participation : Concept and Measures For Project Design Implementation and Evaluation. London : Rural Development Center : Cornell University.

การพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง

THE COMMUNITY DEVELOPMENT IN RAYONG MUNICIPALITY

ผู้วิจัย

วรารักษ์ ศรีชลา

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สีปพงศ์ สุขสม

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล รวมไปถึงเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยอง จำนวน 400 ตัวอย่าง ครอบคลุมทั้ง 29 ชุมชน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้สูตรของ Taro Yamane (1967 : 886 – 887 ; อ้างถึงในอัญมณี ทาทิตย์, 2563 : 33) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมในการประเมินตามลำดับ ทั้งนี้ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีข้อเสนอแนะว่า เทศบาลนครระยองควรพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองได้ พร้อมทั้งควรณรงค์ให้ประชาชนในเขตเทศบาลนครระยองมีสำนึกในการรักบ้านเกิด และพร้อมให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนไปพร้อม ๆ กับเทศบาลนครระยอง

คำสำคัญ : พัฒนาชุมชน แผนพัฒนาชุมชน เทศบาล เทศบาลนครระยอง

Abstract

Research on Community Development of Rayong Municipality The purpose of this study was to study the participation of the people in the preparation of community development plans of Rayong Municipality. and to compare the participation of the people in the preparation of community development plans of Rayong Municipality Classified by personal attributes Including to study the problems and suggestions of the people in the preparation of community development plans of Rayong Municipality. The questionnaire was used as a tool for collecting data on the sample. which are people living in Rayong municipality, totaling 400 samples covering all 29 communities. The size of the sample was determined. Using the formula of Taro Yamane (1967 : 886 – 887 ; Cited in Tathit Jewellery, 2020 : 33) at a confidence level of 95%, the results of the study showed that People living in Rayong municipality who were the sample used in the study participated in the preparation of the community development plan of Rayong municipality at a high level. by participating in decision-making take part in the action Participate in the benefits and participated in the evaluation respectively. Both males and females participated in the preparation of community development plans of Rayong Municipality were no different. statistically significant at the 0.05 level, while the people in the sample group used in the study were aged education level and different professions there Participating in the preparation of community development plans of Rayong Municipality are different. statistically significant at the 0.05 level and it was suggested that Rayong City Municipality should develop a form of participation. So that the general public can take part in the development of the Rayong municipality community. and should campaign for people in Rayong municipality to have a sense of love for their hometown And ready to cooperate in community development together with Rayong Municipality

Key Words : community development, community development plan, municipality, Rayong City Municipality

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ข้อ 4.2 ได้กำหนดให้ภาครัฐต้องมีการบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ ทุกพื้นที่ กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดแนวทางการบูรณาการในการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล และอำเภอให้เกิดความเชื่อมโยง และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และประเทศไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562, 2562 : หน้า 1) ดังนั้น แผนพัฒนาชุมชนจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำมาใช้ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาให้เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีความมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์และปรับใช้ภูมิปัญญาของชุมชนได้อย่างเหมาะสมในการจัดการปัญหาและพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาชุมชนสู่ความสมดุลและยั่งยืน ด้วยการส่งเสริมการจัดการพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม บูรณาการ และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและทุนในชุมชน รวมถึงเชื่อมโยงแผนพัฒนาชุมชนสู่การพัฒนาในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในระดับตำบล ระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และระดับภาคต่อไป (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2559 :5)

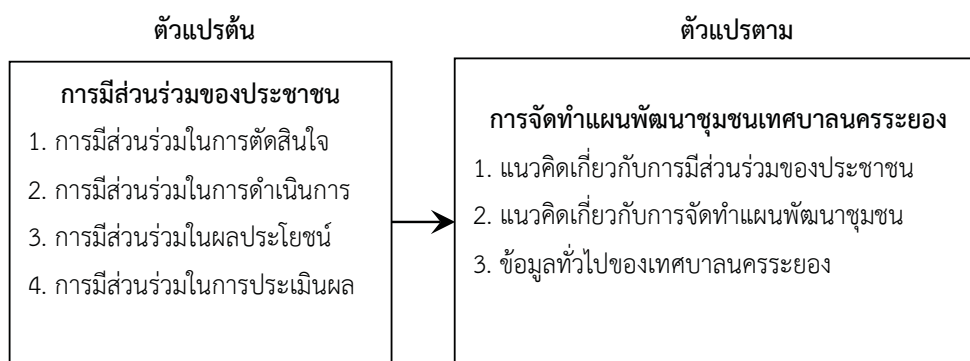
เทศบาลนครระยองได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจัดเวทีประชาคมสำรวจข้อมูลปัญหาและศักยภาพของชุมชน การวิเคราะห์สาเหตุ แนวทางแก้ไข ไปสู่การกำหนดอนาคตและทิศทางการพัฒนาตนเองและชุมชน กลั่นกรองออกมาเป็นแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ในลักษณะจากชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน รวมทั้งกำหนดภาพความสำเร็จที่ชุมชนต้องการจะให้เกิดขึ้น และกำหนดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุสู่ความสำเร็จตามที่ชุมชนได้ตั้งเป้าหมาย แต่เท่าที่ผ่านมา กลับพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลนครระยองก็ยังคงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในระดับน้อย ซึ่งอาจเป็นผลมาจากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงปี พ.ศ. 2563 – 2564 ที่ผ่านมาก็เป็นได้ ด้วยเหตุข้างต้น ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยอง และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นด้วยแผนพัฒนาชุมชน จึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในเขตเทศบาลนครระยองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งที่จะกระตุ้นและเสริมพลังให้เกิดการรวมตัวกันของประชาชนในชุมชน ส่งผลให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งที่สามารถส่งต่อพลังการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง

กรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย

การศึกษา เรื่องการพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง มีกรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย ดังนี้

วิธีการวิจัย

แปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย
 - 1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
 - 1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
 - 1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดทำแผนชุมชนของเทศบาลนครระยอง ประกอบด้วย
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน
 - 2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลนครระยอง

ผล/สรุปผลการวิจัย

มาวิจัยโดยวิธีหาไร่ ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติ One-way ANOVA ในการวิเคราะห์หาความแปรปรวนแบบทางเดียว และหากพบว่า ความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษานำเสนอต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 รายนั้น เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.80 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.50 และมีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.00 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 44.00

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับความสำคัญ จะได้ผลการวิจัยดังนี้

อันดับที่ 1 คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$) โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลเรียนรู้ตนเองและชุมชนจากข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชนในระดับมาก เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.88$) ได้ร่วมกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์การพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.73$) ได้ร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรม การพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.73$) ได้ร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการและกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.72$) และได้ร่วมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลชุมชนในระดับมาก เช่น ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

ทุนทางสังคม สภาพสาเหตุของปัญหา ศักยภาพที่ชุมชนมีอยู่ และสภาพปัญหาที่เป็นแนวโน้มกำลังเกิดขึ้นกับชุมชน เป็นต้น ($\bar{X} = 2.71$)

อันดับที่ 2 คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$) โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้ร่วมประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนให้ประชาชนในชุมชนเข้าร่วมดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.82$) ได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในลักษณะที่จับต้องได้ในระดับมาก เช่น งบประมาณ หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.75$) ได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในลักษณะที่จับต้องไม่ได้ในระดับมาก เช่น แรงกาย หรือข้อมูล เป็นต้น ($\bar{X} = 2.74$) ได้ร่วมบริหารโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในระดับมาก เช่น มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมให้กับคนในชุมชน หรือกำกับควบคุม และดูแลให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นต้น ($\bar{X} = 2.73$) และได้ร่วมประสานงานกับภาคีเครือข่าย หรือหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อร่วมกันดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.70$)

อันดับที่ 3 คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$) โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้รับผลประโยชน์ทางสังคมในระดับมาก เช่น ได้รับบริการสาธารณะหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ถนนหนทางที่ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ การมีแสงไฟส่องสว่างที่เพียงพอในเวลากลางคืน จากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.72$) ได้รับผลประโยชน์ในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือหน่วยงานอื่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.69$) ได้รับผลประโยชน์ส่วนตนในรูปแบบของความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น หรือการเห็นคุณค่าในตนเองจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.69$) ได้รับผลประโยชน์ในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่ชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบนำไปดำเนินการเองในระดับมาก ($\bar{X} = 2.66$) และได้รับผลประโยชน์ทางวัตถุ เช่น มีการค้าขายที่ดีขึ้น หรือมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น จากการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.64$)

อันดับที่ 4 คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินในระดับมาก ($\bar{X} = 2.66$) โดยประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม ด้วยการแสดงความคิดเห็นในช่องทางต่าง ๆ ในระดับมาก เช่น ในการประชุมประชาคม หรือในการประชุมคณะกรรมการชุมชนประจำเดือน และได้ร่วมประเมินผลสำเร็จที่ชุมชนได้รับจากการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาในชุมชนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาชุมชนนั้น ๆ ในระดับมาก ได้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมด้วยการประเมินความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 2.67$) ได้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมด้วยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.64$) และได้ร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมในด้านการใช้จ่ายงบประมาณในระดับมาก ($\bar{X} = 2.62$)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$) เป็นอันดับที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของนางนภา กอบวิยะภรณ์ (2560 : ก) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากเป็นอันดับที่ 1

ผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยฉบับนี้ พบว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยศภัทร นิ่มกรมทอง (2559 : ง) การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ที่ได้พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ในขณะที่ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรชัย พันธุ์ธาดาพร (2559 : ก) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเสนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ จำแนกตามอายุ การศึกษา รายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญาณีย์ กาฬภักดี (2557 : ง) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม้รูด ตำบลไม้รูด อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่ได้พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม้รูด ตำบลไม้รูด อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. เทศบาลนครระยองควรจัดให้มีสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลายตามคุณลักษณะส่วนบุคคลที่หลากหลาย และเผยแพร่อย่างสม่ำเสมอในทุกช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นช่องทาง Offline หรือ Online โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเทศบาลนครระยอง เนื่องจาก ประชาชนกลุ่มดังกล่าวเป็นพลังหลักและความหวังในการนำพาเทศบาลนครระยองไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

2. เทศบาลนครระยองควรจัดให้มีการจัดให้มีการระดมสมอง (Focus Group) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และวิธีการจัดการกับปัญหา พร้อมทั้งการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนทุกครั้ง โดยจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการระดมสมอง (Focus Group) เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เป็นกันเอง และไม่น่าเบื่อ

3. เทศบาลนครระยองควรจัดให้มีโครงการที่มีกลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกสังคม โดยผลลัพธ์ของโครงการจะต้องเป็นโครงการที่ให้คุณค่ากับกลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมดำเนินการ และด้านการร่วมรับผลประโยชน์

4. เทศบาลนครระยองควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ และสรุปรายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปี โดยจำแนกตามชุมชน ทั้ง 29 ชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลให้ประชาชนในแต่ละชุมชนได้ใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนในคราวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาณิตย์ กาฬภักดี. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนบ้านไม้รูด ตำบลไม้รูด อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด. [งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ThaiLIS Digital Collection (TDC). https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=95&ReclD=22751&obj_id=191228&showmenu=no.
- นาถนภา กอบวิยะภรณ์. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด]. ThaiLIS Digital Collection (TDC). https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=108&ReclD=421&obj_id=983.
- พรชัย พันธุ์ธาดาพร. (2559). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเสนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. [รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ]. ThaiLIS Digital Collection (TDC). https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=45&ReclD=390&obj_id=681.
- ยศภัทร นิมกรมทอง. (2559). การมีส่วนร่วมในการทำแผนชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ. [งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. ThaiLIS Digital Collection (TDC). https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=95&ReclD=27607&obj_id=192382&showmenu=no&userid=0.

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 (2562, 11 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 149 3. หน้า 1-10.
- สำนักสนับสนุนสภาพองค์กรชุมชน, สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2559). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น**. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2019/05/book-MANUAL-plan180859.pdf>.
- อัญมณี ทาทิตย์. (2563). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว**. [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. ThaiLIS Digital Collection (TDC). https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=49 &ReclId=2520&obj_id=10734.

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร

QUALITY OF LIFE OF THE ELDERLY AND BENEFITS FROM THE ELDERLY ALLOWANCE SCHEME IN THE AREA OF THUNG YAO SUBDISTRICT, PAI DISTRICT, MAE HONG SON PROVINCE

ผู้วิจัย

วริทธินันท์ บุญเลา

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร และ 3) เพื่อหาข้อเสนอแนะโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีคุณสมบัติได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 849 คน ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโรยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ ผลการวิจัยพบว่า

โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร แนวคิดเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญมาเป็นเวลานาน คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมทั้งในด้าน ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดสมุทรสาคร ควรส่งเสริม สนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมผู้สูงอายุให้มากขึ้น ควรส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ และควรส่งเสริมด้านอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพ

Abstract

This thesis aims to: 1) to study the Elderly Living Allowance Project in Thung Yao Sub-district, Pai District, Mae Hong Son Province; Pai, Mae Hong Son Province, and 3) to find suggestions for the Elderly Allowance Project in the area of Thung Yao Subdistrict, Pai District, Mae Hong Son Province. is a quantitative research The population used in this research was the elderly in Thung Yao Subdistrict, Pai District, Mae Hong Son Province. The samples were 849 persons who were eligible for the old age pension allowance. The size of the sample was determined by using the sample size according to Taroyamane's method. At the confidence level of 95%, the sample consisted of 272 people. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, T-test and F-test. This research is

lderly Allowance Project in Thung Yao Subdistrict, Pai District, Mae Hong Son Province The concept of helping the elderly has been a matter of concern for the government for a long time. Quality of life of the elderly and benefits from the Elderly Allowance Scheme in the area of Thung Yao Subdistrict, Pai District, Mae Hong Son Province Overall, including in terms of physical, mental, and social relations. and environment at a high level Suggestions for the Elderly Allowance Project in the area of Thung Yao Sub-district, Pai District, Mae Hong Son Province should promote, support and promote more elderly activities. Health care should be promoted for the elderly. and should promote careers for the elderly

Keyword (s) : Quality of Life, The Elderly, Subsistence Allowance

บทนำ

ผลจากการที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุ (Ageing Society) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดย 1 ใน 10 ของประชากรไทยเป็นประชากรที่มีอายุเกินกว่า 60 ปีขึ้นไป ในปัจจุบันประเทศไทยมีผู้สูงอายุประมาณ 10.30 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16.00 และคาดว่าประเทศไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Complete Aged Society) ในปี พ.ศ. 2564 โดยมีผู้สูงอายุถึงร้อยละ 20 ทั้งนี้จากข้อมูลหลายแหล่งระบุว่าประเทศไทยยังมีช่องว่างด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรและการพัฒนาระบบเพื่อรองรับสังคมสูงวัย (ผู้สูงอายุ. 2562 : <https://www.nationalhealth.or.th>) ภาวะสังคมผู้สูงอายุที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่อย่างเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของส่วนอื่นของสังคม

เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือเบี้ยยังชีพคนชรา เป็นเงินช่วยเหลือที่ภาครัฐจัดสรรไว้ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน และในทุก ๆ ปี จะมีการเปิดให้ผู้สูงอายุรายใหม่ ๆ ที่มีสิทธิ์ได้รับเงินช่วยเหลือใน ปีงบประมาณถัดไปเข้ามาลงทะเบียนไว้ก่อน โดยระบบการสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุของประเทศไทย มีกรมประชาสงเคราะห์เป็นผู้รับผิดชอบ เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2536 ภายหลังจากดำเนินการ 1 ปี ได้มีการสำรวจผลของโครงการหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุ พบว่า จากข้อมูลสำนักสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศมาเปิดเผย จะเห็นชัดว่า นโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นได้รับการตอบรับอย่างดีจากกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าเกิดประสิทธิผล ในการดำเนินโครงการ และนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ผู้สูงอายุได้รับที่ผ่านมาก็ให้เห็นว่าไม่ว่าจะภูมิภาคใด จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นซึ่งส่งผลให้รัฐบาลต้องหาเงินมาคอยให้การช่วยเหลือสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าขณะนี้ สถานการณ์ของประเทศอยู่ในภาวะวิกฤต และจะหางบสนับสนุนจากแหล่งใดบ้างมาให้การช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลาได้ และในพื้นที่ตำบลทุ่งยาวยังพบปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาจากนโยบายระเบียบและแนวทางการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับพื้นที่การปฏิบัติงานของบุคลากรและความต้องการของประชาชน ปัญหาการประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอและล่าช้า ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

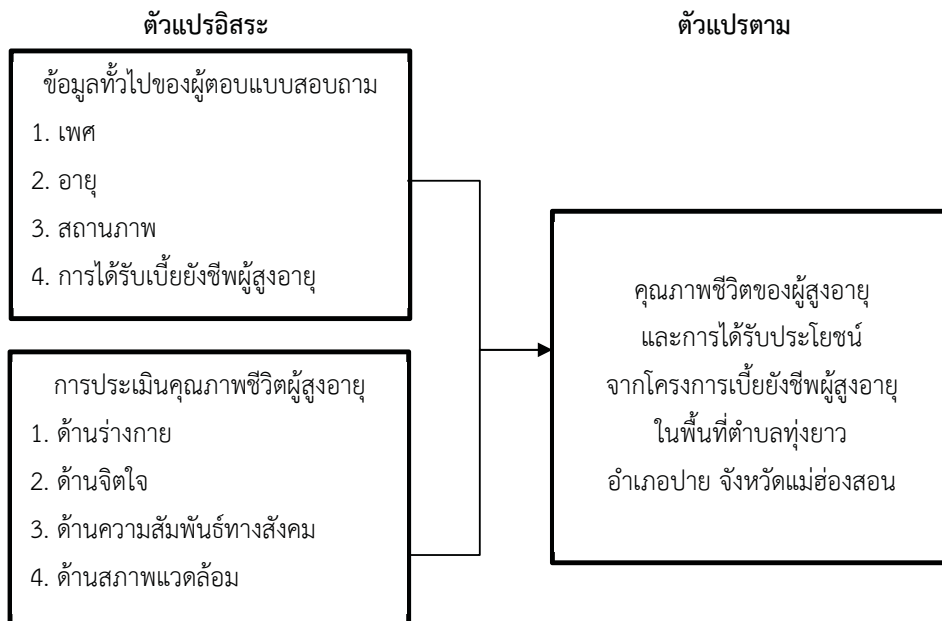
จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ว่ามีปัญหาใดบ้างในการดำเนินโครงการเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาหาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่นได้เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านนี้ และยังสามารถนำผลที่ได้ไปศึกษาวิเคราะห์หรือเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่อื่นๆ ได้นำไปปฏิบัติได้ต่อไปหาผลการดำเนินงานออกมาได้ดีในแผนพัฒนาฯ ฉบับแรก ๆ คือ ฉบับที่ 1-11 ได้มีแนวทางในการกระจายความเจริญโดยเน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้กับท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น การสร้างถนนหนทาง ไฟฟ้า การบริการสาธารณสุข การศึกษา การชลประทานต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อวางพื้นฐานในการเตรียมการรองรับความเจริญที่จะเข้าไปถึงแล้วก็ตามแต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวยังคงกระจายไปไม่ถึง โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลยังไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเลย ดังนั้นในแผนพัฒนาฯ ฉบับต่อ ๆ มา จึงได้มีการสานต่อแนวทางการกระจายความเจริญเหล่านี้ให้มีความทั่วถึง และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. เพื่อหาข้อเสนอแนะโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มีคุณสมบัติได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 849 คน ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของของทาโรยามาเน (Taro Yamane ค. ศ. 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ ซึ่งผู้วิจัยสามารถทำการสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผล/สรุปผล

จากการศึกษา คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอบางยี่สาร จังหวัดแม่ฮ่องสอน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 59.56 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 40.44 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 45.96 รองลงมา มีอายุระหว่าง 70-79 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 41.54 และ มีอายุ 80 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ มีสถานภาพสมรส จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 46.32 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 19.12 และ แยกกันอยู่ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.09 ตามลำดับ และได้รับเบี้ยยังชีพครบทั้ง 272 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 รองลงมาได้แก่ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ตามลำดับ โดยอธิบายแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26, SD = 0.73$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านมีเงินรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ดี ($\bar{X} = 4.46, SD = 0.75$) รองลงมาคือโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้ ($\bar{X} = 4.34, SD = 0.75$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านสามารถซื้ออาหารมาทานเพื่อบำรุงร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.10, SD = 0.68$) ตามลำดับ

2.2 ด้านจิตใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27, SD = 0.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ท่านมีความคิดเชิงบวก มีสติทุกครั้งในการใช้จ่ายเงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อดำรงชีพ ($\bar{X} = 4.38, SD = 0.73$) รองลงมาคือ ท่านมีความภาคภูมิใจที่ได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 4.35, SD = 0.72$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้จ่ายเงินได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.18, SD = 0.75$) ตามลำดับ

2.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09, SD = 0.74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า มีการนำเงินจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปบริจาคเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น ทำบุญหรือบริจาค ($\bar{X} = 4.24, SD = 0.75$) รองลงมาคือเงินจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านได้รวมตัวเพื่อพบปะเพื่อน ($\bar{X} = 4.15, SD = 0.74$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นำเงินบางส่วนจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปสังสรรค์กับเพื่อนๆ หรือบุคคลอื่น ($\bar{X} = 3.96, SD = 0.75$) ตามลำดับ

2.4 ด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16, SD = 0.75$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า เงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้ชีวิตได้โดยไม่ต้องรบกวนผู้อื่น ($\bar{X} = 4.36, SD = 0.79$) รองลงมาคือเงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ท่านได้รับแล้วรู้สึกว่าคุณมีความรู้สึกปลอดภัยในการที่จะได้เงินไว้ซื้ออาหารเพื่อดำรงชีพ ($\bar{X} = 4.26, SD = 0.70$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านต่อยอดในการที่จะหาอาชีพเพิ่มเพื่อให้ได้เงินมากขึ้น ($\bar{X} = 4.01, SD = 0.84$) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า

3.1 ด้านเพศ พบว่าความคิดเห็นโดยภาพรวมมีค่า sig เท่ากับ .79 แสดงว่าประชาชนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน

3.2 ด้านอายุ ในกลุ่มอายุต่าง ๆ พบว่าโดยภาพรวมมีค่า sig เท่ากับ .35 แสดงว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่าอายุ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระไม่มีผลต่อตัวแปรตามคือ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.3 ด้านสถานภาพ พบว่าโดยภาพรวมมีค่า sig เท่ากับ .68 แสดงว่าประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่าสถานภาพ ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระไม่มีผลต่อตัวแปรตามคือคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยสามารถทำการอภิปรายผลที่ได้จากการวิจัย โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน แนวคิดเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญมาเป็นเวลานานแล้ว เห็นได้จากการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศเมื่อปี 2496 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การอุปการะแก่ผู้สูงอายุที่ไร้ญาติ และไม่มีที่พึ่งพาอาศัยต่อจากนั้นได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เพิ่มขึ้นเรื่อยมา รวมทั้งได้มีการจัดบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งจากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวมทั้งในด้าน ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนช่วยในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็น โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้มีเงินรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ดี มีสติทุกครั้งในการใช้จ่ายเงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อดำรงชีพ การนำเงินจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปบริจาคเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น ทำบุญหรือบริจาค เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้ชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อนผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงทิพย์ วงศ์เลี้ยง (2565) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า หลังการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง มีหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อรวรรณ พุกลิ้ม (2564) ได้ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาล้าน อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพประกอบด้วย (ก) ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบายคือ เพิ่มรายได้ ส่งเสริมการดำรงชีพ และส่งเสริมคุณภาพชีวิต (ข) การดำเนินงานถูกถ่ายโอนภารกิจจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (ค) การดำเนินงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และ (3) แนว

ทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายประกอบด้วย (ก) จัดอบรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดทักษะในการทำอาชีพเสริม (ข) ขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ และ (ค) เสริมสร้างโอกาสในอาชีพเสริม โดยการสร้างความแข็งแกร่งระบบเศรษฐกิจชุมชน นูติพงษ์ ทะวาผักแว่น, วศินี เพชรโต, อารีรัตน์ ภักดี นรินทร์, ธนพัฒน์ จงมีสุข, และ สถาพร วิชัยรัมย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในในองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการความพึงพอใจในระบบหรือขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านความพึงพอใจการให้บริการของเจ้าหน้าที่และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ในการเข้ารับบริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิพล บุปผาชาติ, วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง, และ มยุรี รัตน์ เสริมพงศ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตรุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตรุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ปัจจัยด้านมาตรการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ และปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์

ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลทุ่งยาว อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านมีเงินรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ดี โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านสามารถซื้ออาหารมาทานเพื่อบำรุงร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ ด้านจิตใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความคิดเชิงบวก มีสติทุกครั้งในการใช้จ่ายเงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อดำรงชีพ มีความภาคภูมิใจที่ได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้จ่ายเงินได้อย่างมีความสุข ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการนำเงินจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปบริจาคเพื่อช่วยเหลือบุคคลอื่น ทำบุญหรือบริจาค เงินจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านได้รวมตัวเพื่อพบปะเพื่อน นำเงินบางส่วนจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปสังสรรค์กับเพื่อนๆ หรือบุคคลอื่น และในด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า เงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้ชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อนผู้อื่น รองลงมาคือเงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ท่านได้รับแล้วรู้สึกว่าคุณมีความรู้สึกปลอดภัยในการที่จะได้เงินไว้ซื้ออาหารเพื่อดำรงชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านต่อยอดในการที่จะหาอาชีพเพิ่มเพื่อให้ได้เงินมากขึ้น ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุรศักดิ์ รุจิธมโม, อนุวัต กระสังข์, อิติวุฒิ หนัมนิ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.542 2) ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารกับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยภาพรวม กับประสิทธิภาพการบริหาร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง หลักพุทธธรรม อิทธิบาท 4 โดยภาพรวม กับประสิทธิภาพการบริหาร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ดวงทิพย์

วงศ์เลียง (2565) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า หลังการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองระนอง มีหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้สูงอายุ อรรวรรณ พุกถิรม (2564) ได้ศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาล้าน อำเภอบ้านเสาย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพประกอบด้วย (ก) ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของนโยบายคือ เพิ่มรายได้ ส่งเสริมการดำรงชีพ และส่งเสริมคุณภาพชีวิต (ข) การดำเนินงานถูกถ่ายโอนภารกิจจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (ค) การดำเนินงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นุติพงษ์ ทะวะผักแว่น, วศินี เพชรโต, อาริรัตน์ ภัคตินรินทร์, ธนพัฒน์ จงมีสุข, และ สภาพร วิชัยรัมย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่าการศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุในในองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงจากด้านที่มีค่ามากที่สุดไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความพึงพอใจในระบบหรือขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านความพึงพอใจการให้บริการของเจ้าหน้าที่และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุในการเข้ารับบริการ ปณิตา นุชน้อย (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ผลการศึกษา พบว่า 1) การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวม มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง 2) ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ด้านนวัตกรรม และด้านเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุ-ผลกับการบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ อําเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรส่งเสริม สนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมผู้สูงอายุให้มากขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นกลุ่มบุคคลที่ควรได้รับความสนใจ เอาใจใส่ในการดำรงชีวิต เพราะเป็นกลุ่มคนช่วงปลายที่มีความต้องการเข้ากลุ่ม เข้าสังคมเพื่อพบปะผู้คน มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความผูกพัน และเกิดความสุขในการดำรงชีวิต เพราะผลจากการวิจัยที่พบว่าโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านใช้จ่ายเงินได้อย่างมีความสุข มีผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับท้าย หรือนำเงินบางส่วนจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปสังสรรค์กับเพื่อนๆ

2. ควรส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ ด้วยการออกหน่วยเคลื่อนที่ หรือจัดกิจกรรมด้านการดูแลสุขภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุสนใจและให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพให้มากขึ้น เนื่องจากผลที่ได้จากการวิจัยที่พบว่าโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านสามารถซื้ออาหารมาทานเพื่อบำรุงร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่ในระดับที่น้อย

3. ควรส่งเสริมด้านอาชีพให้กับผู้สูงอายุ ด้วยการมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐเข้าไปส่งเสริม สนับสนุน ด้านการสร้างอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า เงินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุช่วยให้ท่านต่อยอดในการที่จะหาอาชีพเพิ่มเพื่อให้ได้เงินมากขึ้น มีผลที่ได้จากการวิจัยอยู่ในอันดับสุดท้าย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำงานวิจัยนี้ไปศึกษาต่อยอดด้วยการสร้างตัวชี้วัดและกระบวนการปฏิบัติในแต่ละด้านของโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เพื่อวัดความสำเร็จของเงินที่ผู้สูงอายุรับไปแล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง
2. ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะได้ข้อมูลในเชิงลึก อันอาจจะนำไปสู่การพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินเพื่อความยั่งยืนให้กับผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- ณฤพล บุบผาชาติ, วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง, และ มยุรี รัตนเสริมพงศ์ (2564). การนํานโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ตรุ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 5(2), 168-179.
- ดวงทิพย์ วงศ์เลี้ยง (2564). การนํานโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติในเทศบาลเมืองระนอง จังหวัด ระนอง. *RBRU Journal of Humanities and Social Sciences (online)*, 2(2), 58-66.
- นุติพงษ์ ทะวาผักแว่น, วศินี เพชรโต, อาริรัตน์ ภักดีนรินทร์, ธนพัฒน์ จงมีสุข, และ สถาพร วิชัยรัมย์. (2564). ความพึงพอใจต่อการให้บริการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์. *Interdisciplinary Academic and Research Journal ISSN 2774-0373 (Online)*, 1(5).
- ปณิตา นุชน้อย. (2563). การบริหารจัดการโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแร่ ออกรอ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0. *วารสารลวะศรี*, 4(1), 1-14.
- ผู้สูงอายุ. 2562 : <https://www.nationalhealth.or.th>.
- พระมหาสุรศักดิ์ รุจิธมโม, อธิวุฒิ หนั่นมี, และ พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์. (2565). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 5(1), 91-102.
- อรวรรณ พุกลิ้ม. (2534). ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหาร ส่วนตำบล เขาปลาน อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 3(2), 87-99.
- Taro Yamane. (1970). *Statistics : An Introductory Analysis*. 1970 pp. 886.

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

The development of public participation in the preparation of local development plans of Nong Teng Subdistrict Municipality, Krasang District, Buriram Province.

ผู้วิจัย

วีระวัลย์ บัทรประโคน

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 356 คน จากจำนวนประชากร 3,264 คน โดยได้จากสูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยบรรยายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.19$) มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ โดยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{x} = 2.78$) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ($\bar{x} = 2.38$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{x} = 1.83$) และด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ($\bar{x} = 1.75$)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อ การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนควรสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดการฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม ความคิดเห็น แผนพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study factors affecting people's participation in the preparation of local development plans of Nong Teng Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province 2) to study the development of people's participation in the preparation of local development plans of Nong Teng Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province, and 3) to suggest guidelines for developing people's participation in the preparation of local development plans of Nong Teng Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province. It is a quantitative research using survey research. The sample used in the research were people living in Nong Teng Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province, amounting to 356 people out of a population of 3,264 people, obtained from the formula of Taro Yamane. The tool used for data collection was a questionnaire. Data were analyzed by the software used for social science research. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and test the hypothesis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and test the hypothesis by describing personal factor data, t-test, and analysis One-way ANOVA and to test the differences of means by pairwise method least significant difference The results showed that

1. Developing people's participation in the preparation of local development plans of Nong Teng Subdistrict Municipality, Krasang District, Buriram Province, the overall picture was at a low level ($\bar{x} = 2.19$), with the mean values descending, respectively. It can be divided into income areas as follows: participation in operation ($\bar{x} = 2.78$), participation in decision-making ($\bar{x} = 2.38$), participation in planning ($\bar{x} = 1.83$), and participation in monitoring and evaluation ($\bar{x} = 1.75$)

2. Compare public opinion towards the development of public participation in the preparation of local development plans of Nong Teng Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province, classified by personal factors, namely gender, age, education level, and occupation of local of Nong Teng Subdistrict Municipality, Krasang District, Buriram Province are different

3. Guidelines for the development of public participation should create understanding for people to recognize the importance of making local development plans, Organize training for people to educate and understand the preparation of local development plans, Promote knowledge and understanding of local development plans, and publicize news about local development plans.

Keywords : Participation, Opinions, Local Development Plans

บทนำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาการกำหนดภารกิจและแนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน นอกจากนี้จะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้วยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดหลักการสำคัญที่ถือเป็นหัวใจของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็คือการกำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาและกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนแล้วการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะเป็นการ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปเรื่อย ๆ เมื่อมีปัญหาหรือความต้องการเกิดขึ้นก็จะกำหนดแนวทางการดำเนินการซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาย่างซ้ำซ้อนและไม่เป็นที่สิ้นสุดแล้วอาจทำให้ปัญหามีความ รุนแรงมากขึ้นจนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้ (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2546) ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญของการมีแผนยุทธศาสตร์ที่ทำให้เกิด ความชัดเจนในการทำงานจึงได้ยึดถือตามแนวทางเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2559 เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง โดยผ่านกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มี 6 ด้านคือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ยุทธศาสตร์ด้านศึกษา ศาสนาวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพชีวิต 4) ยุทธศาสตร์ด้านการเกษตร 5) ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

ที่ผ่านมาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่ได้รวบรวมข้อมูลจากการออกประชาคมเพื่อนำข้อเสนอแนะปัญหาและความต้องการของประชาชนนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งการที่จะสามารถทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ได้มีประสิทธิภาพนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ แต่ปัจจัยที่เป็นประการสำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการที่ประชาชนได้รับโอกาส และได้ใช้โอกาสที่ได้รับ แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด แสดงซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ โดยตามแนวคิดทฤษฎีของ โคเอน และ อัฟฮอฟฟ์ ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเฉพาะในการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของท้องถิ่นเป็นอย่างดี ซึ่งหากผู้ที่ทราบปัญหาและความต้องการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอนต่าง ๆ ของการวางแผนการพัฒนา น่าจะเป็นสิ่งที่ดีเพื่อที่จะได้สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ และการแก้ไขปัญหาลงตัวของท้องถิ่นได้อย่างตรงจุดกับความต้องการมากขึ้น และยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เพราะเมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งยังช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน และไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชนมากขึ้นด้วย

แม้ว่าเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และเสนอโครงการ/กิจกรรม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น แต่จากผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าประชาชนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร และที่สำคัญเทศบาลตำบลหนองเต็งจะต้องดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด วิธีการที่จะทำให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมติดตามและประเมินผล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล เนื่องจากไม่มีผู้ใดที่สามารถเข้าใจปัญหา ความต้องการ ความเดือนร้อนได้มากกว่าประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ที่ประสบกับปัญหา ความเดือนร้อนโดยตรง จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ผู้ศึกษา ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สังกัด เทศบาลตำบลหนองเต็ง เห็นความสำคัญและมีความสนใจที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองเต็งเกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

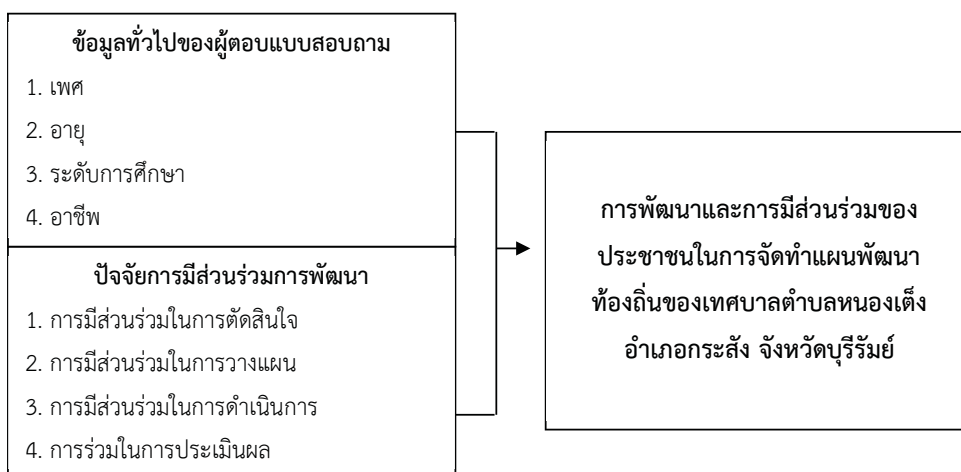
ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3,264 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน จากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.5 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบ ค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผล/สรุปผล

จากการศึกษา “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 187 คนคิดเป็นร้อยละ 52.5 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 107 คนคิดเป็นร้อยละ 30.1 มีระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาจำนวน 223 คนคิดเป็นร้อยละ 62.6 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ“การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.38 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า“การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน“การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.83 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า“การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ“การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.78 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า“การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”ด้านการมีส่วนร่วม

ในการดำเนินการประเด็นที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสาธารณะประโยชน์ของชุมชน และน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองเต็ง

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยภาพรวมประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.75 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทุกข้อ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลส่วนด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันในด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมแตกต่างกันซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันในด้าน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันในด้าน การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

4. สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง“ การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ”ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะซึ่งมีดังนี้

4.1 ประชาชนมีความคิดเห็นไม่ตรงกันไม่เหมือนกันจึงไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของ เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

4.2 ขาดการประชาสัมพันธ์ว่าจะทำอะไรอย่างไรบ้างจุดของเสียงตามสายไม่ทั่วถึงจึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารการจัดทำแผนเท่าที่ควร

4.3 ประชาชนไม่เข้าใจในแต่ละเรื่องแต่ละด้านของการจัดทำแผนจึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

4.4 มีเพียงการจัดเก็บข้อมูลการออกประชาคมของหมู่บ้านประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอแผนต่างๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ นำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองเต็ง ในอนาคต ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. จากการศึกษากการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยที่ออกมาเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนยังไม่ให้ความสนใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร ได้แก่

ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจที่อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะในการประชุมประชาคมในแต่ละครั้งมีประชาชนเข้าร่วมไม่มากนัก ทำให้การเสนอปัญหาความต้องการและการตัดสินใจเลือกปัญหาเป็นของผู้นำชุมชนหรือประชาชนบางกลุ่ม ประชาชนส่วนใหญ่ขาดโอกาสร่วมเสนอปัญหาที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัชรินทร์ กอบตระกูล (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร งานขององค์การส่วนตำบลกรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การส่วน ตำบลกรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์จังหวัดจันทบุรี อยู่ใน ระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบล และประโยชน์ที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การส่วนตำบล ในส่วนของ

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานนั้น ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง สม่ำเสมอ จัดทำโครงการ อบต. พบประชาชน เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อเรียกร้อง และเชิญชวนให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสมัชชา รวมถึงเข้ามาตรวจสอบการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสรวมทั้งให้การปลูกฝัง และการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระบุพิพรรณ ดั่งรักษา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอกระตุ้ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองป่าตองในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้งทุกด้าน และยังมี นัฎกร โสภภาพ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลป่าตันนาครี อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลป่าตันนาครี อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่ประชาชนเข้าร่วมมากที่สุด คือ การร่วมเสนอปัญหา รวบรวม วิเคราะห์ ปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยการเข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคม ซึ่งการที่ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลฯ ในขั้นของการเตรียมการ การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล นั้นเกิดจากการไม่รู้บทบาทในการเข้าไปมีส่วนร่วม และไม่เข้าใจหลักการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการมีส่วนร่วมการวางแผนที่อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากเทศบาลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานต่างๆ ของเทศบาล โดยการจัดประชุมทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อจะนำปัญหาและความต้องการของประชาชนเข้าไปไว้ในแผนพัฒนาในแต่ละปีงบประมาณแต่เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญหรือเท่าที่ควรจะมาประชาคมก็ไม่มากจึงทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับ พวงทอง โยธาใหญ่ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควรเช่นในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรพุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ ความสำคัญ

ในกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อ เสนอปัญหาความต้องการของ ท้องถิ่น และการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การ แก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตั้งนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่ กำกับดูแล จะต้องให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหาร ส่วน ตำบล เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการโดยรวมระดับปานกลาง ทั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนได้เข้าร่วม หรือปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของเทศบาล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้มีส่วนร่วมในการ ดำเนินการท่า กิจกรรมของเทศบาลตำบลจัดทำขึ้น ประชาชนมีการเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการ ที่เทศบาลจัดทำขึ้น และประชาชนได้ร่วมบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงาน ของเทศบาลน่าจะตรงกับความเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัชรินทร์ กอบตระกูล (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหาร งานขององค์การส่วนตำบลกรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า การมี ส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การส่วนตำบลกรณีศึกษาในเขตองค์การ บริหารส่วน ตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความ แตกต่าง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบล และ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การรับรู้ ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่ององค์การ บริหารส่วนตำบล และประโยชน์ที่ได้รับจาก องค์การบริหารส่วนตำบล มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน ขององค์การส่วนตำบลในส่วนของแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานนั้น ควรให้มีการ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึง สม่ำเสมอ จัดทำโครงการ อบต. พบประชาชน เพื่อรับ ฟังข้อเสนอแนะ ข้อ เกรี้ยว และเชิญชวนให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภา รวมถึงเข้ามา ตรวจสอบการบริหารงาน ขององค์การ บริหารงานส่วนตำบล เพื่อความน่าเชื่อถือและความโปร่งใส รวมทั้งให้การปลูกฝัง และการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริม ประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เศรษฐไชย หทัยวรรณ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ผล การศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน และงานวิจัยของ พัชรากร บุรีไธ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนครไทย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลที่อยู่ในระดับน้อยมาก ทั้งนี้ ประชาชนอาจจะยังไม่เข้าใจว่าการประเมินผลหรือการดำเนินการของเทศบาลตำบลหนองเต็งมีหน้าที่ที่จะต้องติดตามและประเมินผลและยังไม่เห็นความสำคัญในขั้นตอนและกระบวนการในการประเมินผลแผนงานโครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลหนองเต็งเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมในการประเมินผลยังมีน้อย ประกอบกับการประชาสัมพันธ์และการชี้แจงแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำแผนให้ประชาชนทราบยังไม่ทั่วถึง ประชาชนยังขาดความรู้และความเข้าใจบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อ เสนอปัญหาความต้องการของท้องถิ่น และการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล จะต้องให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกนั้นยังมีงานวิจัยของ ระพีพรรณ ดั่งรักษา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองป่าตองในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับนาน ๆ ครั้งทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
2. จัดการฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
3. เทศบาลตำบลควรทำการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการอบรมและจัดทำคู่มือให้กับผู้นำชุมชนผู้ใหญ่บ้านกำนันและสมาชิกเทศบาลตำบลเพื่อเป็นแกนในการนำความรู้ไปขยายต่อให้ประชาชนได้รับทราบ
4. เทศบาลตำบลมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในหลายช่องทางเช่นแผ่นพับใบปลิวป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารการจัดทำแผน
5. เทศบาลตำบลควรจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปร่วมพูดคุยตามบ้านของประชาชนเพื่อจะได้รับทราบปัญหาได้กว้างขึ้นและมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ไม่ใช่นำปัญหาที่มาจากการประชุมเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อทราบระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป
2. ควรศึกษาแรงจูงใจการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อที่จะทราบได้ว่าปัจจัยใดบ้างเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้บ้าง
3. ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะจะทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนได้
4. ควรทำการศึกษาการวิจัยในเชิงลึก เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงเกี่ยวกับระดับการเข้ามามีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน จะได้ทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อ้างอิง

- นัฏกร โสภกาแปง. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลป่าตันนาครีว อำเภอมะเทะ จังหวัดลำปาง. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัชรินทร์ กอบตระกูล. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด อำเภอสลัมสังข์ จังหวัดจันทบุรี, การศึกษาอิสระ ปร.ม ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ระพีพรรณ ดั่งรักษา (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอกะรุ่ จังหวัดภูเก็ต. การศึกษาอิสระปริญญาโท. ขอนแก่น :มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เศรษฐไชย หทัยวรรณ. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ อำเภอลำดวน จังหวัดอุตรดิตถ์. ภาคนิพนธ์ปริญญาโท. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์..

ความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด

The need for good quality of life of the elderly under social change in Noen Sai Sub-district, Trat Province

ผู้วิจัย

ศุภกร หงษ์เงิน

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้ออำนวยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จำนวน จำนวน 267 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล 2 กลุ่ม ค่า F-Test ค่า F-Test เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลมากกว่า 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 66 - 70 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นเกษตรกร และมีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท 1) มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดไม่แตกต่างกัน และ 3) ปัจจัยที่เอื้ออำนวยรายด้านในทุกด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายของรัฐบาลด้านบทบาทของเอกชน ด้านสถาบันการศึกษา และด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ, ความเปลี่ยนแปลงของสังคม

Abstract

The purpose of this research was to study 1) to study the level of needs for good quality of life of the elderly under social change of Noen Sai Sub-district, Trat Province; Sai Trat province classified by demographic factors 3) To study the facilitating factors affecting the need for good quality of life of the elderly under social changes in Noen Sai Sub-district, Trat Province by using a quantitative survey research method with a sample group. 267 elderly people in Noen Sai Sub-district, Trat Province. The statistics used in the analysis were t-test analysis to compare personal characteristics in 2 groups, F-Test value, F-Test value to compare personal characteristics more than 2 groups, and analysis of pure correlation coefficient. Pearson Product Moment Correlation at a significance level of 0.05.

The results showed that most of the respondents were female, aged 66 - 70 years old, having a bachelor's degree. have a career as a farmer and have an income of 10,001 – 15,000 baht. 1) There are opinions about the overall favorable factors at a high level. 2) Different demographic factors. affecting the need for good quality of life of the elderly under the social changes of Noen Sai Sub-district and 3) the facilitating factors in all aspects, for example, government policies, private sector roles, educational institutes, and interagency cooperation were related to the needs of people with good quality of life. Elderly under the social change of Noen Sai Sub-district, Trat Province with statistical significance .05

Keyword : Quality of life, the elderly, changes in society

บทนำ

การเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ ทำให้เกิดปัญหาที่ตามมา เช่น ปัญหาด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม กล่าวคือ การที่วัยแรงงานมีรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานเพื่อหารายได้เหมือนในอดีต จึงทำให้วัยแรงงานต้องหางานเพิ่มขึ้นเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนไปและมีการย้ายถิ่นฐานดังกล่าวซึ่งทำให้เกิดปัญหาที่ด้านสังคมที่ตามมา คือ ผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งให้อยู่เพียงลำพังและขาดคนดูแลจึงทำให้สภาพจิตใจของผู้สูงอายุเสื่อมลงและอาจเกิดโรคซึมเศร้าได้ ดังนั้นถ้าหากมีการเตรียมพร้อมตั้งรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ก่อนย่อมเป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีจัดเตรียมความพร้อมที่สังคมไทยจะเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุรวมถึงการจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้สูงอายุภายใต้การสร้างหลักประกันของผู้สูงอายุโดยเน้นกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคม โดยที่ผู้สูงอายุสามารถที่จะช่วยเหลือตนเอง โดยมีครอบครัว เกื้อหนุน ชุมชนและสังคมช่วยเหลือและเกื้อหนุน รวมถึงการตระหนักในคุณค่า ศักยภาพของผู้สูงอายุ การสร้างรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในสามารถดำรงชีวิตในครอบครัว สังคม และการที่รัฐได้กำหนดแผนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุไว้อย่างชัดเจนแล้วนั้น เป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรของประเทศแสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว (อายุ 60 ปีและมากกว่า) ซึ่งรัฐได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดทำฐานข้อมูลของโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในแต่ละปีรวมถึงการตระหนักถึงคุณค่าประสบการณ์ความรู้ ศักยภาพของผู้สูงอายุ การจัดทำการสร้างรายได้ สภาพความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับการเตรียมการเกี่ยวกับระบบการจัดสวัสดิการไว้อย่างชัดเจน รวมถึงมีการส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งสำหรับการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวได้อย่างมีคุณภาพ และมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชุมชนและพื้นที่เข้ามาดูแลให้ดีที่สุด เพราะมีความใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและมีการคำนึงถึงความแตกต่างและหลากหลายของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ตามยุทธศาสตร์เป็นการเตรียมความพร้อมของประชากรเมื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ มีโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุพบความหลากหลายในชีวิตประจำวัน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ รายได้ไม่เพียงพอ ไม่มีหลักประกันสุขภาพ และสภาพแวดล้อมในบ้านและสังคมไม่เอื้อต่อการใช้ชีวิต ปัจจุบันส่วนหนึ่งมาจากพื้นฐานชีวิต เช่น ได้รับการศึกษาที่ไม่สูง ไม่รู้วิธีการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการต่างๆ นโยบายไม่ตอบโจทย์ต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน และในอีก 20 ปีข้างหน้าพบผู้สูงอายุมีแนวโน้มครองโสด ไม่มีครอบครัว ไม่มีลูก หรือมีลูกน้อยลง การจัดทำนโยบายดูแลคุณภาพชีวิตให้ครอบคลุมทุกกลุ่มจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะในอนาคตจะมีผู้สูงอายุที่มีภาวะเปราะบางทางเศรษฐกิจและสุขภาพ 7 กลุ่ม คือ ผู้สูงอายุที่ผู้พิการ-ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้งและไร้บ้าน ผู้สูงอายุยากจนผู้สูงอายุที่มีปัญหาสถานะบุคคลผู้สูงอายุที่ย้ายถิ่นกลับบ้าน และผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศ

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม ความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2560 พบว่าปัจจุบัน มโนทัศน์ของคนส่วนใหญ่ต่อผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงไป คนส่วนใหญ่ยึดถือด้านวัตถุนิยม วัตถุนิยมของคนโดยอาศัยความสามารถในการทำงานหาเงิน ดังนั้นลูกหลานเริ่มมีเจตคติต่อผู้สูงอายุเปลี่ยนไปผู้สูงอายุมีคุณค่าลดลงเพราะไม่ต้องพึ่งพาการถ่ายทอดความรู้ อาชีพ และประสบการณ์เหมือนในอดีต ทำให้ผู้สูงอายุถูกมองว่าขาดคุณค่า ขาดความสามารถ มีความคิดไม่ทันสมัย สุขภาพอ่อนแอ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย กลายเป็นคนที่ต้องอาศัยผู้อื่นมากขึ้น อย่างไรก็ตามภาวะเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สูงอายุแต่ละรายในการเผชิญกับปัญหา ปรัชญาในการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ความหวัง ความรู้สึกมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีของตนเอง และความรู้สึกปลอดภัยในสังคม ในรายที่แรงกดดันมากๆ และไม่สามารถปรับตัวได้ บุคลิกภาพจะเสียไป กลายเป็นภาระต่อสังคม ก่อให้เกิดปัญหาทางจิตอาจทำร้ายตัวเอง และผู้อื่นได้

ด้วยภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 284 ในการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และมีหน้าที่ในการส่งเสริมและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา รวมถึงผู้ด้อยโอกาสและพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2543 ได้กำหนดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและอำนาจหน้าที่ มาตรา 50 ภายใต้อำนาจบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (7) ในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ดังนั้นจึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการกิจต่างๆและใกล้ชิดกับประชาชน รวมถึงการมีอำนาจหน้าที่ดูแลประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบจึงมีความจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการรองรับสำหรับสังคมผู้สูงอายุดังกล่าว รวมถึงแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆและการดูแลคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุให้เป็นไปตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ดังนั้น ในการวางแผนการดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้และการดูแลคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ จึงก่อให้เกิดแรงผลักดันในการตั้งศักยภาพ ความรู้ความสามารถ รวมถึงภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้เพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับท้องถิ่นต่อไปได้

ตำบลเนินทราย ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินทราย จังหวัดตราด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือได้ว่าเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน โดยพบว่ามีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ ที่มีอายุระหว่าง 60-79 ปี อาศัยอยู่ในเขตตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จำนวน 866 คน จากข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ณ วันที่ 26 มิถุนายน 2565 มีนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชน ส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ มีการจัดสวัสดิการต่างๆให้กับผู้สูงอายุ มีศูนย์การเรียนรู้ที่มุ่งจัดการศึกษาให้คนในท้องถิ่นได้พัฒนาตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ถือเป็นการสร้างคุณค่าให้กับผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้สูงอายุในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จึงควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อเตรียมความพร้อมในการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตตำบลเนินทราย จังหวัดตราด ซึ่งมีจำนวนการกระจายตัวของผู้สูงอายุอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุปัญหาที่ยังมีความซับซ้อน และถ้าผู้สูงอายุขาดการมีกิจกรรมทางกายยิ่งส่งผลต่อภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ติดบ้าน ติดเตียง ที่เพิ่มมากกว่าภาคอื่นๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานโยบายด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางกายที่ขับเคลื่อนลงสู่ชุมชน ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านนโยบายกับการทำกิจกรรมกาย และรูปแบบกิจกรรมทางกายในกลุ่มผู้สูงอายุ แบบพหุระดับนับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ระหว่างบุคคล องค์กร ชุมชนและระดับสังคมที่สอดคล้องตามความต้องการของผู้สูงอายุ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายหรือแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมทางกายชะลอความเสื่อมถอยของร่างกายสามารถพึ่งตนเองได้ และเมื่อก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์ ก็จะเป็นสังคมที่มีผู้สูงอายุที่มีสุขภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขและไม่เป็นภาระของคนในครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด เพื่อให้ทราบถึงระดับความต้องการของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ว่าอยู่ในระดับใดในประเด็นด้านร่างกาย ด้านสภาพจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ สามารถนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ รวมถึงแผนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานด้านผู้สูงอายุ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้อย่างยั่งยืนและส่งผลให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงมีการพัฒนาระบบกลไกการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ เพื่อผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและสามารถอยู่ร่วมกันในครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข

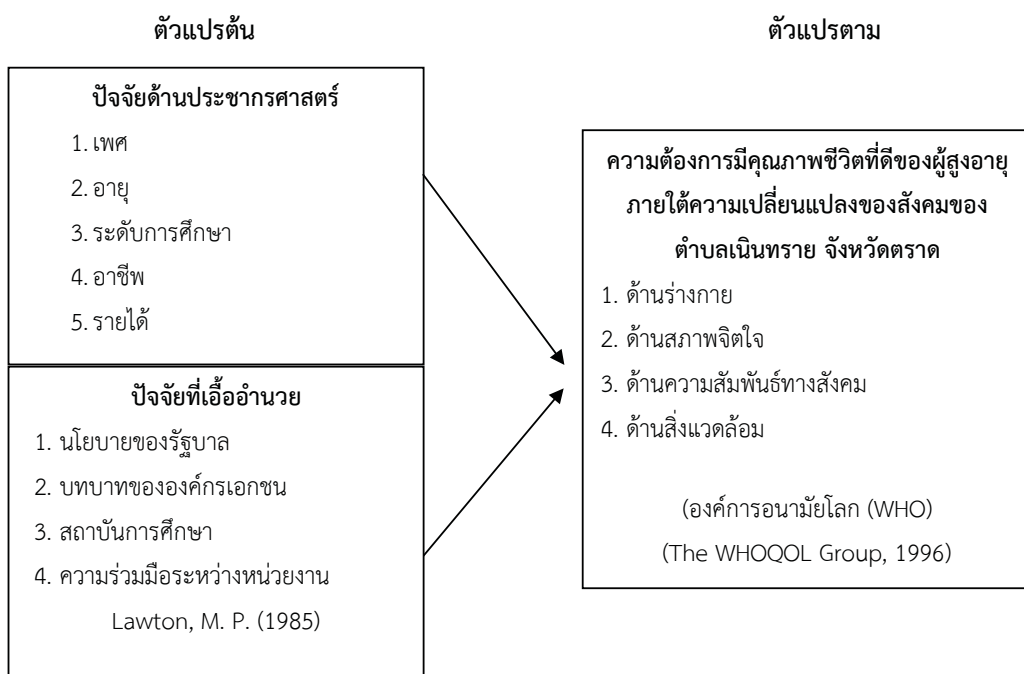
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้ออำนวยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
2. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด

กรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จำนวน 866 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลเนินทราย จังหวัดตราด, 2565) และใช้ในการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.5 โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 267 คน และทำการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ซึ่งใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกแจกแบบสอบถามเฉพาะผู้สูงอายุในเขตตำบลเนินทราย จังหวัดตราด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เอื้ออำนวย โดยที่ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 3 ความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด โดยที่ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา(Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.89 และ นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบรอก (Cronbach's Coefficient Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2565

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 66 - 70 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นเกษตรกร และมีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้ออำนวย

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.57$, SD. =0.596) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=3.87$) รองลงมา คือ ด้านนโยบายของรัฐบาล ($\bar{x}=3.78$) ด้านบทบาทของเอกชน ($\bar{x}=3.73$) และด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.57$) ตามลำดับ

3. ความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด

ระดับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.70$, SD. =0.612) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=3.78$) รองลงมา คือ ด้านร่างกาย ($\bar{x}=3.74$) ด้านสภาพจิตใจ ($\bar{x}=3.68$) และด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.62$) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดไม่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยที่เอื้ออำนวยรายด้านในทุกด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายของรัฐบาลด้านบทบาทของเอกชนด้านสถาบันการศึกษาและด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด พบว่า ระดับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดโดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ คุณสุข (2559) ได้ศึกษา เรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตุง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราดผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตุง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด มีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจันทร์จิรา ธิติพิศุทธิกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหงส์จังหวัดบุรีรัมย์ โดยสภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกศล สอดส่อง (2561) ได้ทำศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่าระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาผลของแต่ละด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ และด้านร่างกาย ผลการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า เพศ อายุสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายได้ที่ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยมีความสัมพันธ์ต่อความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยที่เอื้ออำนวยรายด้านในทุกด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายของรัฐบาลด้านบทบาทของเอกชนด้านสถาบันการศึกษาและด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมของตำบลเนินทราย จังหวัดตราด เนื่องจากความสัมพันธ์ ในการดูแลและให้การ สนับสนุน เอื้ออำนวยกันแก่ผู้สูงอายุนั้น ต้องอาศัยปัจจัยที่ประกอบด้วย นโยบายของรัฐบาล บทบาท ของเอกชน สถาบันการศึกษา และความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เมื่อ

ทราบว่าปัจจัยที่เอื้ออำนวย ต่างๆ นั้นส่งผลต่อความต้องการของผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง ก็จะสามารถนำผลการศึกษาข้อมูลไปพัฒนา ปรับปรุงแผนนโยบายเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุให้ตรงกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณอร วันทอง และคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการ สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย พบว่า ทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสมรรถนะองค์กร ด้านเอกชน ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านการมีส่วนร่วม เป็นปัจจัย ยืนยันที่สำคัญของแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับแบบจำลองสมการโครงสร้างของรูปแบบ การจัดการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย สำหรับกลุ่ม ผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรพัฒนาระบบบริการสุขภาพให้อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขให้มากขึ้น ทั้งการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค การรักษาและการฟื้นฟูสภาพ และพัฒนารูปแบบบริการในชุมชนโดยชุมชนเพิ่มมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการดูแลในบ้านและครอบครัวโดยความช่วยเหลือของชุมชน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการดูแลในสถานพยาบาล

2. ควรส่งเสริมนโยบายให้ผู้สูงอายุได้รับการพื้นฐานด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและสนับสนุนให้องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรหรือธุรกิจเพื่อสังคม เข้ามามีส่วนร่วมจัดบริการเพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้สูงอายุทั่วถึง

3. ควรทบทวนนโยบายการเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุ และพิจารณาการจัดตั้งกองทุนในชุมชน เพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุและสร้างหลักประกันสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่ยากลำบาก ขาดที่พึ่ง ให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. องค์กรบริหารส่วนตำบลเนินทราย จังหวัดตราด ควรให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมด้านอาชีพแก่ผู้สูงอายุ เพื่อให้มีรายได้ต่อเดือนเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ

2. องค์กรบริหารส่วนตำบลเนินทราย จังหวัดตราดควรช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุ และดูแลความเป็นอยู่ให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีขึ้น โดยให้คำตบแทนพิเศษและสวัสดิการแก่บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ

3. องค์กรบริหารส่วนตำบลเนินทราย จังหวัดตราดควรรวเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลติดตามผู้สูงอายุ เช่น มือถือ, กล้องระบบวงจรปิด โดยนำมาใช้ติดตามดูแลความปลอดภัยให้ผู้สูงอายุและออกตรวจเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุ

4. ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น ด้านสุขภาพ ด้านศาสนา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- โกศล สอดส่อง. (2561).ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2561)
- จันทร์จิรา อิติพิศุทธิ์กุล. (2560). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลห้วยหิน อำเภอนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณรงค์ คุณสุข. (2559). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลแสนตุง อำเภอลำทะเมนชัย.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน,วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณอร วันทอง และคณะ. (2563).รูปแบบการจัดการ สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย.วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2563)
- World Health Organization. (1996). A Picture of Health: A Review and Annotated of the Health of Young People in Developing Countries. Geneva : World Health Organization.

ปัจจัยการบริหารจัดการที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรม แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

Management Factors Related to the Success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

ผู้วิจัย

สุรศักดิ์ เหลลาพรม

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช มุงเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 2) ศึกษาความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน และ 5) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน จำนวน 198 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสมาชิกสังกัดศูนย์สามด้ามหัตถกรรมอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยการจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน โดยภาพรวม ในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .164^*$) และ 5) สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์มีความต้องการด้านการจัดฝึกอบรม เพื่อให้ความรู้ในการขยายพันธุ์สัตว์ ยารักษาโรคของสัตว์ให้เพียงพอ เพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิต ต้องการตู้ฟักไข่ ต้องการการสนับสนุนในเรื่องของอาหารสัตว์ งบประมาณในการขยายพื้นที่โรงเรือน

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหารจัดการ, ความสำเร็จ, กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์

Abstract

The purposes of this study were: 1) to disclose the management factors of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization; 2) to investigate the success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan; 3) to compare the opinion of members of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan towards the success of their animal husbandry group; 4) to discover the relationship between the management factors and the success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan; and 5) to explore development guidelines for Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan. The questionnaire was distributed to 198 members of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan. The data were analyzed for percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA and Pearson Correlation Coefficient. The results revealed that: 1) the management factors of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan, in overall, were rated at the high level; 2) the success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan, in overall, was rated at the high level; 3) the samples with different gender, age, and education showed no significant different opinion towards the success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan. However, the members of the group from different districts showed different opinion towards the success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan at the significance level of .05; 4) the management factors influencing the success of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan, in overall, showed the lowest level but positive relationship at the significance level of .05 ($r = .164^*$); and 5) the members of Three Black Wonders Animal Husbandry Group of Phu Phan expressed their needs for training workshop on animal reproduction, sufficient animal medicine, new marketing channel for selling produce, egg incubator, animal feed supply, and budget support for expanding animal farming facility.

Keywords : Management Factors, Success, Animal Husbandry Group

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2525 ณ บ้านนาบกเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2547 มีวัตถุประสงค์ให้เป็นสถานที่ทำการศึกษาดูแบบเบ็ดเสร็จทั้งการพัฒนาที่ดินการพัฒนาแหล่งน้ำฟื้นฟูสภาพป่า การวางแผนปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์ ที่เกษตรกร รวมถึงผู้ที่สนใจสามารถเข้าชม ศึกษา ค้นคว้า ฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมและนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาอาชีพในพื้นที่ทำมาหากินของตนเองให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำหน้าที่เสมือนเป็น “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” (Living natural museum) เพื่อเป็นตัวอย่างแห่งความสำเร็จของการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง สาธิต และการพัฒนาด้านการเกษตร เป็นระบบบริการเบ็ดเสร็จที่จุดเดียว (One stop service for the farmers) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเกษตรกร โดยมีรายการหลักด้านปศุสัตว์ที่สำคัญ 3 รายการ ได้แก่ ไก่ดำภูพาน สุกรภูพาน และโคเนื้อภูพาน (ทาจิมะภูพาน) ซึ่งจัดได้ว่าเป็นรายการที่มีความโดดเด่นมาก ประชาชนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นรายการที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร เป็นกอบเป็นกำ ประกอบกับอาชีพการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพที่เกษตรกรในจังหวัดสกลนครคุ้นเคยกันมาช้านาน และมีทักษะอยู่บ้างแล้ว จากความโดดเด่นด้านสายพันธุ์ ที่เป็นความต้องการของเกษตรกรผู้สนใจทั่วประเทศทำให้พันธุ์

สัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยา เป็นที่ต้องการของตลาดอีกจำนวนมาก จึงเป็นโอกาสที่ดีที่จะส่งเสริมให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์ค้ำหัตถ์สามชนิดไว้บริโภคภายในครัวเรือนเพื่อเพิ่มแหล่งอาหารที่มีโปรตีนในครอบครัว และยังสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงอีกด้วย (งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร, 2555ก; 2555ข; 2555ค)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพาน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนชนในอำเภอต่าง ๆ รวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ตามแนวพระราชดำริ 3 ชนิด ได้แก่ โคเนื้อภูพาน ไก่ดำภูพาน และสุกรภูพาน มีกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์จำนวน 21 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิกจำนวน 65 คน จากการติดตามผลโครงการพบว่า กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่ประสบความสำเร็จ มีผลการดำเนินงานในระดับที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณจากทางราชการจำนวน 6 กลุ่ม ส่วนกลุ่มอื่นๆ ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ยังต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการต่อไป (อารีย์ สุวรรณชัยรบ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2565)

ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรในสังกัดกองสวัสดิการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพประชาชน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อถอดบทเรียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพาน เพื่อจะนำผลที่ได้จากการศึกษานำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

สมมติฐานการวิจัย

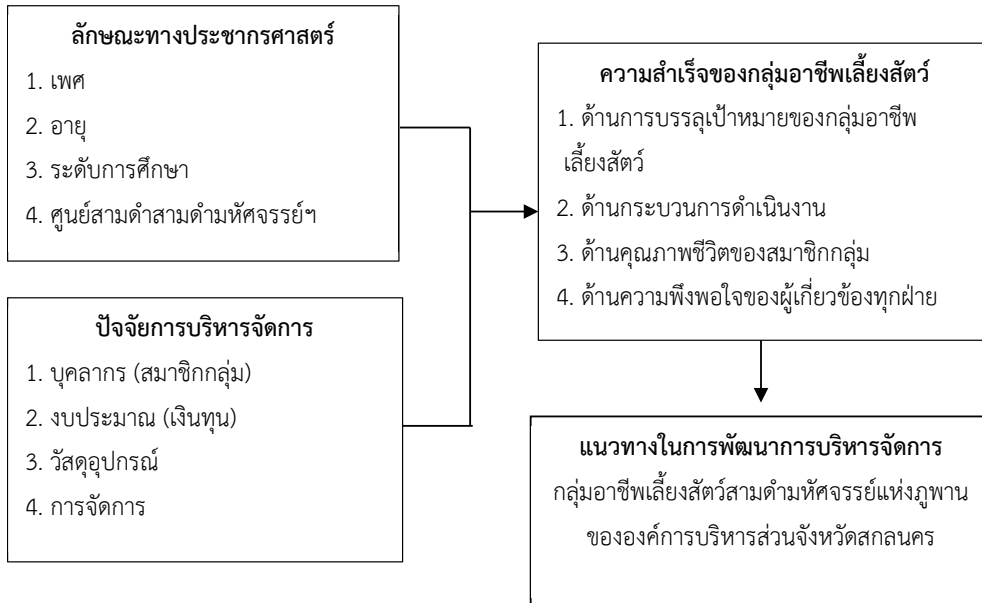
เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ปัจจัยการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จรรยาแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังภาพต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ธงชัย สันติวงษ์ (2543: 7-8) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญและผู้บริหารทุกคนต้องสนใจในงานด้านการบริหารจัดการ คือ 1) คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการได้อย่างมาก ทั้งนี้ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ 2) เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร อุปกรณ์ ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า 3) เงินทุน (Money) นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปโดยไม่ติดขัด และ 4) วัสดุสิ่งของ (Material) ถือเป็นปัจจัยที่มีปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่น ๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหามาใช้ดำเนินการผลิต

DuBrin & Ireland (1993: 245 อ้างถึงใน อุดลย์ศักดิ์ บุญเอนก, 2563) กล่าวว่า ทรัพยากรองค์การ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่เป็นวัสดุสิ่งของ และทรัพยากรสารสนเทศ และมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช (2545: 6-7) ได้สรุปว่า การจัดการเป็นเรื่องของการผสมผสานหรือบูรณาการ ทรัพยากรการจัดการ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) วิธีการ (Method) ตลาด (Market) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และเวลา (Time)

จากแนวคิดดังกล่าวมาแล้วผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยทางการบริหารจัดการมีดังนี้ (1) บุคลากร (Man) (2) งบประมาณ (Money) (3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และ (4) การจัดการ (Management)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการธุรกิจเป็นการมีกระบวนการหรือการประมวลผลด้วยการเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้ เพื่อทำการคิดและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมาและที่สำคัญต้องมีความคิด หัวใจหลักในการที่จะให้องค์การบริหารงานบรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ ในส่วนการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ เป็นการนำเสนอแนวคิด วิธีการ โดยการค้นคว้า รวบรวม ประมวลผลและวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพที่ได้มาเรียบเรียงเป็นองค์ความรู้ โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกลุ่มอาชีพ การพัฒนากลุ่มอาชีพ การนำกลุ่มอาชีพเข้าสู่การสร้างมาตรฐานของกลุ่มอาชีพ และปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ เพื่อให้กลุ่มอาชีพมีความเข้มแข็งและประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน และการสร้างอาชีพให้ชุมชนควรมียุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้ 1) สร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ 2) สร้างพลังทวีคูณ 3) สร้างความสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากร 4) สร้างความสามารถพึ่งพาตนเอง 5) สร้างสมรรถนะทางเทคโนโลยี 6) สร้างความสามารถในการจัดการ และ 7) สร้างคุณค่าเพื่อสังคม และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาความสำเร็จของกลุ่มอาชีพจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ 2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน 3) ด้านคุณภาพชีวิตของสมาชิกกลุ่ม และ 4) ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 6 กลุ่ม มีจำนวนสมาชิก 390 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan (1970 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 198 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรตามกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร แล้วสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีจับสลากรายชื่อประชากรในหน่วยงานย่อย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานของจังหวัดสกลนคร

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานของจังหวัดสกลนคร

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์จังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

แบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's Scale) ซึ่งกำหนดความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์คะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 2)

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์มีคุณสมบัติใช้ได้ ซึ่งเกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) รายการที่มีคุณสมบัติใช้ได้ควรมี IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 (สุรพงษ์ คงสัตย์ และ อธิชาติ ธรรมวงศ์, 2551) และนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับสามชิกศูนย์สามค้ำหัตถ์อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามปัจจัยการบริหารจัดการได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ .936 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก แบบสอบถามความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ .735 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ระดับดี และแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ .919 มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก (George & Mallery, 2003: อ้างถึงใน สมเดช มุงเมือง, 2564)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยส่งให้แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มประชากร พร้อมทั้งดำเนินการและนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ขอรับแบบสอบถามคืนทั้งหมด และ 3) กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 198 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผลระดับความสัมพันธ์ดังนี้ (Hinkle, Wiersma, & Jurs, 1979. อ้างถึงใน สมเดช มุงเมือง, 2564: 68) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า .90 ถึง 1.00 = สัมพันธ์สูงมาก, มากกว่า .70 ถึง .90 = สัมพันธ์สูง มากกว่า .50 ถึง .70 = สัมพันธ์ปานกลาง, มากกว่า .30 ถึง .50 สัมพันธ์ต่ำ และ มากกว่า .00 ถึง .30 = สัมพันธ์ต่ำที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 198 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.76 รองลงมาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 24.24 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 46-55 ปี ร้อยละ 63.64 รองลงมาเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี ร้อยละ 30.30 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 25-35 ปี ร้อยละ 1.51 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 61.62 รองลงมาคือระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 25.76 และน้อยที่สุดมีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา ร้อยละ 12.62 และอยู่ในศูนย์สามคำมหัศจรรย์ฯ อำเภอ 6 แห่งๆ ละ 33 คน ร้อยละ 16.67

สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามคำมหัศจรรย์แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามคำมหัศจรรย์แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.1472$) เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจัดการแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านบุคลากร (สมาชิกกลุ่ม) ($\bar{x} = 4.3396$) รองลงมาได้แก่ ด้านงบประมาณ (เงินทุน) ($\bar{x} = 4.290$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x} = 3.8813$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ผลการศึกษามีข้อค้นพบดังนี้

ด้านบุคลากร (สมาชิกกลุ่ม) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.3396$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 4. สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม ($\bar{x} = 4.359$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากันสองข้อได้แก่ ข้อ 1. มีโครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มที่ชัดเจน และ 2. มีระเบียบและแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x} = 4.338$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 3. สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการเลือกสรรคณะกรรมการของกลุ่ม ($\bar{x} = 4.328$)

ด้านงบประมาณ (เงินทุน) ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.2980$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2. มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และสัดส่วนในการแบ่งรายได้ที่เกิดจากการร่วมกันทำกิจกรรมให้กับสมาชิกกลุ่มอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.374$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 1. มีการจัดทำบัญชีสรุปผลการดำเนินงาน/เงินทุน/รายรับรายจ่ายของกลุ่ม ($\bar{x} = 4.318$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 4. มีการจัดทำเอกสาร รายงานการดำเนินงานและรายงานการเงิน ตามหลักเกณฑ์ในการแบ่งผลประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่ม ($\bar{x} = 4.247$)

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.8813$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3. มีหลักเกณฑ์การใช้วัสดุ อุปกรณ์ของกลุ่มที่ชัดเจน ($\bar{x} = 3.919$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 4. มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 3.914$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 2. มีการจัดทำทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ของกลุ่มและมีการรายงานความเคลื่อนไหวของวัสดุ อุปกรณ์ของกลุ่ม ($\bar{x} = 3.828$)

ด้านการจัดการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0697$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2. มีการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ และแผนการดำเนินงาน รวมทั้งจัดทำกระบวนการผลิต/การสร้างผลผลิตของกลุ่มอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.157$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 1. มีสถานที่ตั้งกลุ่ม/ทำงานของกลุ่มที่แน่นอนและมั่นคง ($\bar{x} = 4.152$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5. คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้และมีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานกรณีที่ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ($\bar{x} = 3.894$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.9369$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ($\bar{x} = 4.0859$) รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.9562$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ ($\bar{x} = 3.7660$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน ผลการศึกษามีข้อค้นพบดังนี้

ด้านการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.7660$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2. สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ สามารถจำหน่ายผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค สร้างรายได้เสริมให้ครอบครัว ($\bar{x} = 3.808$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 3. สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ในชุมชน มีเครือข่ายเชื่อมโยงกันและกัน และสามารถขยายผลิตภัณฑ์จากสัตว์สามตำบลฯ จนเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศ ($\bar{x} = 3.768$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 1. สมาชิกมีกลุ่มแหล่งอาหารไว้บริโภคในครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 3.722$)

ด้านกระบวนการดำเนินงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.962$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีสองข้อ ได้แก่ ข้อ 2. กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการตลาดเพื่อต่อยอดผลผลิต และวิธีการขยายพันธุ์จากภาครัฐ และ 3. กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลฯ ได้รับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.990$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 1. สมาชิกกลุ่มได้รับการส่งเสริมด้านความรู้ ทักษะในการเลี้ยงสัตว์สามตำบลฯ อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.889$)

ด้านคุณภาพชีวิตของสมาชิกกลุ่ม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.9394$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3. สมาชิกกลุ่มและครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมั่นคงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 4.040$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 1. สมาชิกกลุ่มสามารถสร้างรายได้จากการเข้าร่วมโครงการฯ ($\bar{x} = 3.904$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 2. สมาชิกกลุ่มสามารถขยายพันธุ์สัตว์ได้เอง และมีคุณภาพด้านโภชนาการ ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพชีวิตของสมาชิก ($\bar{x} = 3.874$)

ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.0859$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมีสองข้อ ได้แก่ ข้อ 1. การดำเนินงานบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และ 2. การประสานงานจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ สร้างทัศนคติที่ดีและสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ ($\bar{x} = 4.091$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 3. ผลงานของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ โดยรวมแล้วเป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจแก่สมาชิกกลุ่มและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.076$)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1 สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสมาชิกสังกัดศูนย์สามตำบลหัตถกรรมอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพาน โดยภาพรวม ในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .164^*$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .224^{**}$) และด้านบุคลากร (คน, สมาชิกกลุ่ม) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .165^*$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยการจัดการด้านงบประมาณ (เงินทุน) และด้านการจัดการไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตำบลหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษา ผลการศึกษพบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ

เลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครเสนอปัญหา ต้องการและเสนอแนะแนวทางในการทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพาน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) สมาชิกต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ จัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในการขยายพันธุ์สัตว์ 2) สมาชิกต้องการยารักษาโรคของสัตว์ให้เพียงพอ เมื่อเกิดโรคระบาด 3) สมาชิกที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิต เช่น การเปิดตลาดที่มีมาตรฐานตามที่ต่าง ๆ ของชุมชน และช่องทางออนไลน์ 4) สมาชิกต้องการตู้ฟักไข่ เพื่อการขยายพันธุ์ไก่ 5) สมาชิกที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร สนับสนุนในเรื่องของอาหารสัตว์ในช่วงฤดูที่ขาดแคลน เพื่อลดต้นทุนให้ทางกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพาน 6) สมาชิกที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสนับสนุนงบประมาณในการขยายพื้นที่โรงเรือน ให้ได้ตามมาตรฐาน และซ่อมแซมโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่ชำรุด และ 7) สมาชิกที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครด้านการเพิ่มมูลค่าของสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพาน

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษา มีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามค้ำหัตถ์แห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการจัดการแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านบุคลากร (สมาชิกกลุ่ม) รองลงมาได้แก่ ด้านงบประมาณ (เงินทุน) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ผลการศึกษาที่พบว่าด้านบุคลากร (สมาชิกกลุ่ม) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า 1) กลุ่มมีโครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มที่ชัดเจน 2) มีระเบียบและแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษร 3) สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการเลือกสรรคณะกรรมการของกลุ่ม และ 4) สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่ม ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า 1) กลุ่มอาจมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของกลุ่มยังไม่เพียงพอและเหมาะสม 2) อาจยังขาดการจัดทำทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ของกลุ่ม และมีการรายงานความเคลื่อนไหวของวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม 3) อาจมีหลักเกณฑ์การใช้วัสดุ อุปกรณ์ของกลุ่มที่ไม่ชัดเจน และ 4) อาจไม่มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดไว้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2543: 7-8) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการจัดการที่เป็นมูลเหตุที่สำคัญและผู้บริหารทุกคนต้องสนใจในงานด้านการบริหารจัดการ คือ 1) คน (Man) ทรัพยากรบุคคลที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่จะก่อผลสำเร็จให้กับกิจการได้อย่างมาก ทั้งนี้ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ 2) เครื่องจักร (Machine) คือ เครื่องจักร อุปกรณ์ ที่จัดหาและซื้ออย่างพิถีพิถัน เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า 3) เงินทุน (Money) นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยงและเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปโดยไม่ติดขัด และ 4) วัสดุสิ่งของ (Material) ถือว่าเป็นปัจจัยที่มี

ปริมาณและมูลค่าสูงไม่ต่างไปจากปัจจัยตัวอื่น ๆ เพราะวัตถุดิบและสิ่งของเหล่านี้จะต้องมีการจัดหาใช้ดำเนินการผลิต และสอดคล้องกับแนวคิดของ DuBrin & Ireland (1993 อ้างถึงใน อดุลย์ศักดิ์ บุญเอนก, 2563) ที่กล่าวว่า ทรัพยากรองค์การ ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบของ และทรัพยากรสารสนเทศ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลักขมี เสือแป้น (2555) ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของการพัฒนากลุ่มอาชีพและความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา:กลุ่มอาชีพแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยน้ำว้าบ้านเขาสะพายแฉ่ง ตำบลสนามแย้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนา กลุ่มอาชีพประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ได้มีความพยายามปรับปรุงโครงสร้างและหาแนวทางในการบริหารจัดการทำให้กลุ่มดำเนินไปอย่างเหมาะสม 2) ด้านงบประมาณ แหล่งเงินทุน แหล่งที่มาของเงินทุนมาจากหลายส่วนทั้งเงินส่วนตัว การระดมทุน การออมทรัพย์ และการสนับสนุนจากภายนอก ทำให้มีเงินทุนเพียงพอ 3) ด้านกระบวนการผลิต มีลักษณะร่วมกันผลิต กลุ่ม ได้พัฒนากรรมวิธีการผลิต สถานที่ผลิต และเทคโนโลยีที่ทันสมัย การผลิตจะใช้วัตถุดิบของท้องถิ่นเป็นหลัก 4) ด้านแรงงาน แรงงานคือสมาชิกกลุ่มและบุคคลในครอบครัวของสมาชิก และมีกรจ้างบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกมาช่วย 5) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกสมาชิกทุกคนเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทำให้สมาชิกมีความเข้าใจในการดำเนินงาน และบทบาทหน้าที่ของตนเอง 6) ด้านคุณลักษณะของผู้นำ ผู้นำมี 2 ลักษณะ คือผู้นำที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้การยอมรับในความสามารถ และผู้นำที่ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ที่กว้างขวางสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ 7) ด้านการตลาด กลุ่มใช้กลยุทธ์แบบปากต่อปาก และตัวแทนจำหน่าย และการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่างๆ สำนักงานสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกลุ่มได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆทั้งด้านงบประมาณ ด้านความรู้ในการบริหารจัดการ ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาที่ดี และสอดคล้องกับ พวงทอง วรณิเวชศิลป์ กิตติวงศ์ สาสวด ศิริวัฒน์ จิระเดช ประไพ และ จรัสศรี หัวใจ (2561) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารธุรกิจกลุ่มอาชีพกระเป่าสานเส้นพลาสติกตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารธุรกิจกลุ่มอาชีพกระเป่าสานเส้นพลาสติก อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีดังนี้ (1.1) การออกแบบที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว (1.2) เทคโนโลยี (1.3) กระบวนการผลิต (1.4) ความคิดสร้างสรรค์ของผลิตภัณฑ์ และ (1.5) การท่องเที่ยว 2) รูปแบบการบริหารธุรกิจที่มีกรอบความคิดอยู่บนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน (2.1) การบริหารจัดการ (2.2) การผลิต และ (2.3) การตลาด รูปแบบดังกล่าวมีจุดเน้น คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เอกลักษณะของผลิตภัณฑ์ การใช้วัสดุท้องถิ่น การผสมผสานภูมิปัญญา/วัฒนธรรมท้องถิ่นลงในผลิตภัณฑ์ การคำนึงถึงความต้องการของตลาด เทคโนโลยี การกำหนดราคา และการประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รองลงมาได้แก่ ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ ผลการศึกษาที่พบว่าด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า 1) การประสานงานจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ สร้างทัศนคติที่ดีและสร้างความพึง

พอใจให้แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ และ 2) ผลงานของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ โดยรวมแล้วเป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจแก่สมาชิกกลุ่มและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่วนด้านการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์มีค่าน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ สามารถจำหน่ายผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค สร้างรายได้เสริมให้ครอบครัวยังไม่มากพอ และ สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ในชุมชนยังต้องการมีเครือข่ายเชื่อมโยงกันและกัน เพื่อให้สามารถขายผลผลิตกันจากสัตว์สามตัวพาจน จนเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศ

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ นายสัตวแพทย์วิศุทธิ์ เอื้อกึ่งเพชร (อ้างถึงใน มติชนออนไลน์, 7 พฤศจิกายน 2559) หัวหน้างานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์ ที่กล่าวว่า “กิจกรรมด้านปศุสัตว์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ครอบคลุมทุกด้านที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกรที่เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ ในวันนี้ จังหวัดสกลนครได้ชื่อว่าเป็นดินแดนแห่ง 3 ดำมหัศจรรย์ อันได้แก่ โคเนื้อ ทาจิเมภูพาน ไก่ดำภูพาน 1, 2, 3 และสุกรภูพาน ซึ่งเป็นผลงานวิจัยและพัฒนาอันโดดเด่นของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันนำไปสู่การสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างมั่นคง” และสอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และพิทยา ว่องกุล (2545) ได้ให้แนวคิดที่ว่า วิสาหกิจชุมชนต้องมีเป้าหมายคือ การพัฒนาตนเองเลี้ยงตนเอง ใช้ของตัวเอง ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นคงพื้นฐานให้กับชุมชน และเมื่อสร้างขึ้นมาจะเป็นหลักประกันทางสังคมได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของ ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์ (2548) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนจำเป็นต้องตั้งอยู่บนหลักพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ 1) วิสาหกิจชุมชนเป็นกระบวนการการประกอบกิจการของชุมชนเพื่อให้ชุมชน สามารถพึ่งตนเองได้ 2) การประกอบกิจการต้องมุ่งเน้นการใช้ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และ 3) มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและเพิ่มรายได้ทั้งในระดับครัวเรือน กลุ่มองค์กร เครือข่ายและชุมชน

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ลักษมี เสือแป้น (2555) พบว่า ความเชื่อมโยงของการดำเนินงานกลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยบ้านเขาสะพายแร้งกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) การเพิ่มรายได้ให้สมาชิกกลุ่ม การรวมกลุ่มสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิก และเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว 2) เกิดการจ้างงานในชุมชน กิจกรรมการผลิตมีส่วนช่วยให้เกิดการสร้างงานและกระจายรายได้ให้กับชุมชน 3) ช่วยแก้ปัญหาการขาดผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ 4) ส่งเสริมธุรกิจค้าส่งและธุรกิจค้าปลีก 5) การถ่ายทอดเรียนรู้เพื่อส่งเสริมอาชีพในชุมชน และ 6) การพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุธิดา เศรษฐสิงห์, สมเกียรติ ประสานพานิช และศุภพร ไทยภักดี (2557) ศึกษาการวิเคราะห์พึ่งตนเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า เมื่อศึกษาการพึ่งตนเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ใน 5 ด้าน อยู่ในระดับมีการพึ่งตนเองได้พอประมาณ แต่เมื่อพิจารณาการพึ่งตนเองได้ในแต่ละด้านของเกษตรกรพบว่า ด้านจิตใจ เกษตรกรมีการพึ่งตนเองได้มาก ในขณะที่ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากร และด้านสังคม มีการพึ่งตนเองได้พอประมาณ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Adelesi, O. O. & Baruwa, O. I. (2022) ศึกษาการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำรายย่อย: กรณีของรัฐลากอส ประเทศไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในปัจจุบันมีกระแสเงินสดเป็นบวก อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์การลงทุนพบว่า การลงทุนในการผลิตปลาตกไม่มีกำไร วิสาหกิจได้รับผลกำไรเนื่องจากการขยายตัวของวิสาหกิจฟาร์มโดยการสร้างบ่อเพิ่มเติมอย่างน้อยห้าแห่ง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสมาชิกสังกัดศูนย์สามด้ามหัตถกรรมอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วชิรวีชร งามละม่อม (2558) ที่กล่าวว่า ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นความหลากหลายด้านภูมิหลังของบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความเป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน ในหน่วยงานหรือในองค์กรต่าง ๆ ประกอบด้วย พนักงานหรือบุคลากรในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกันมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือภูมิหลังของบุคคลนั่นเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประมะ สตะเวทิน (2546) ได้กล่าวถึงลักษณะประชากรศาสตร์ของบุคคลไว้ว่า 1) อายุ ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม 2) เพศ เพศหญิงและเพศชายมีความคิด ค่านิยม และทัศนคติที่แตกต่างกัน 3) สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจได้แก่ อาชีพ รายได้เชื้อชาติและภูมิหลังของครอบครัวโดยสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจส่งผลให้บุคคลมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทัศนคติค่านิยมและเป้าหมายที่แตกต่างกัน 4) การศึกษา บุคคลที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีความคิด อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกัน และ 5) ศาสนา มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลตลอดชีวิต จึงมีอิทธิพลต่อทัศนคติค่านิยม และพฤติกรรมของบุคคล ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของณรงค์ลักษณ์ ตั้งปรัชญากุล, กตัญญู แก้วหานาม และ อิติรัตน์ เหล่าคมพญาจารย์ (2557) ศึกษาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอกรมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโพนงามกับสมาชิกกลุ่มอาชีพชุมชนที่มีต่อสภาพการดำเนินงานกลุ่มอาชีพชุมชนจำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการกับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน โดยภาพรวมในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .164^*$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยการจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .224^{**}$) และด้านบุคลากร (คน, สมาชิกกลุ่ม) มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .165^*$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยการจัดการด้านงบประมาณ (เงินทุน) และด้านการจัดการไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร และ สัญญา เคนาภูมิ (2559) ที่กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์การ เช่น คน เงิน วัสดุ สิ่งของให้เหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์การ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การจัดการจึงเป็นการบริหารจัดการ (Management) มีด้วยกัน 4 ประการ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการสามารถประยุกต์ใช้กับองค์การใดองค์การหนึ่งได้ 2) เป้าหมายของผู้บริหารทุกคนคือ การสร้างผลประโยชน์ตอบแทน (การสร้างกำไรที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) 3) การบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิต (Productivity) โดยมุ่งสู่ประสิทธิภาพ (Efficiency) หรือเป็นวิธีการในการใช้ทรัพยากรให้ประหยัดที่สุดและประสิทธิผล (Effectiveness) หรือการเข้าถึงความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายคือประโยชน์สูงสุด และ 4) การบริหารจัดการสามารถนำมาใช้สำหรับผู้บริหารในทุกระดับชั้นขององค์การ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Azadi, H., Hosseininia, G., Zarafshani, K., Heydari, A. & Witlox, F. (2010) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเลี้ยงสัตว์:กรณีศึกษาในอิหร่านตะวันตกเฉียงใต้ พบว่า แสดงให้เห็นความจำเป็นที่จำเป็นสำหรับระบบกรอบการวิเคราะห์ความสำเร็จของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า “ผู้เลี้ยง” “โค (นม)” และสหกรณ์ “ลูกแกะ” ประสบความสำเร็จมากที่สุด ในบรรดาสหกรณ์ประเภทต่างๆ นอกจากนี้ในหมู่บุคคลคุณลักษณะ "ความสนใจ" "ความรู้ทางเทคนิค" และ "การเข้าใจแนวคิดของสหกรณ์" ท่ามกลางตัวแปรทางเศรษฐกิจ "รายได้" และ "การลงทุนในปัจจุบัน" และท่ามกลางปัจจัยภายนอก “การเข้าถึงตลาด” มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับความสำเร็จในขณะที่ตัวแปรโครงสร้างไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ในบรรดาปัจจัยทั้งหมด ตัวแปรสัตว์ (“ดอกเบี้ย”) “การเข้าใจแนวคิดของสหกรณ์” “การเข้าถึงตลาด” และ “รายได้อื่นๆ”) สามารถอธิบายความแตกต่างของความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตามหัตถกรรมแห่งภูพานมีความต้องการและให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตามหัตถกรรมแห่งภูพาน ดังนี้ 1) ต้องการให้จัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในการขยายพันธุ์สัตว์ 2) ต้องการยารักษาโรคของสัตว์ให้เพียงพอเมื่อเกิดโรคระบาด 3) ต้องการให้เพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิต 4) ต้องการตู้ฟักไข่เพื่อการขยายพันธุ์ไก่ 5) ต้องการให้ สนับสนุนในเรื่องของอาหารสัตว์ในช่วงฤดูที่ขาดแคลน 6) ต้องการให้สนับสนุนงบประมาณในการขยายพื้นที่โรงเรือนให้ได้ตามมาตรฐาน ซ่อมแซมด้านวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงสัตว์ที่ชำรุด และ 7) ต้องการให้เพิ่มมูลค่าของสัตว์สามตามหัตถกรรมแห่งภูพาน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน (2560 อ้างถึงใน กิจทวีสิน วิชัยดิษฐ์, ชัยชนะ มิตรสัมพันธ์, จิรภัทร ตันติทวีกุล, เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และสัมพันธ์ สุวรรณศิริ, 2562; 19-20) ที่กล่าวว่า กลุ่มอาชีพที่สามารถดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอาชีพได้อย่างยั่งยืนนั้น กลุ่มอาชีพจำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่ม 2) การมีกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง 3) การแบ่งปันผลประโยชน์ของกลุ่มที่เหมาะสม เป็นธรรม และ สมาชิกมีความพึงพอใจ 4) การมีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาระบบการเรียนรู้ 5) การมีกฎระเบียบ กติกาที่เป็นที่ยอมรับของทุกคน 6) มีการทำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน 8) ปริมาณผลผลิต ผลงานได้ตามเป้าหมาย 9) คุณภาพผลผลิต ผลงานได้ตามเป้าหมาย 10) ความหลากหลายของผลผลิต 11) งานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการเช่น ที่ว่าการ

อำเภอ ศาลากลางจังหวัด ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ฯลฯ 12) งานแสดงสินค้าของภาคเอกชน 13) การประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์โปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นปลิว และ 14) สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ โลกออนไลน์ เฟซบุ๊ก กระดานสนทนา การจัดสรรผลกำไร และสอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2564) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การลงไปส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน โดยเฉพาะในชนบท ควรดำเนินการอย่างมียุทธศาสตร์ ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ 1) สร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ 2) สร้างพลังขวัญ 3) สร้างความสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากร 4) สร้างความสามารถพึ่งพาตนเอง 5) สร้างสมรรถนะทางเทคโนโลยี 6) สร้างความสามารถในการจัดการ และ 7) สร้างคุณค่าเพื่อสังคม

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วุฒิชัย สายบุญจวง และ สมทรง บรรจงจิตินานต์ (2564) ศึกษาการพัฒนาของกลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ้านแก้ง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พบว่า แนวทางการพัฒนาของกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน คือ (1) การแบ่งหน้าที่และบทบาทและวางแผนการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ (2) การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง (3) การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และ (4) การขอรับรองการเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับตำบล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรีย์พร แสงวงศ์ วีรณัฐ ทันนิตี จักรกฤษ วิชาพร และพยุงค์ศักดิ์ อินตะวิชา (2563) ทำการศึกษาสภาพการเลี้ยงการประมงปัญหาและโอกาสในการผลิตโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกรจังหวัดแพร่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคเนื้อ ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนอาหารหยาบในช่วงฤดูแล้งมากที่สุดร้อยละ 23.61 ขาดแหล่งเงินทุนเกิดการแพร่ระบาดของโรค ขาดความรู้เรื่องการจัดการฟาร์มและราคาขายไม่แน่นอนร้อยละ 12.50, 12.04, 10.19 และ 9.72 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นงค์ลักษณ์ ตั้งปรัชญากุล, กตัญญู แก้วหานาม และ ธิติรัตน์ เหล่าคมพญาจารย์ (2557) พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาอาชีพชุมชน พบว่า กลุ่มอาชีพต้องการให้มีการระดมทุนของกลุ่มและมีการสนับสนุนเงินทุนจากภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อการกู้ยืมในการพัฒนาอาชีพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประสิทธิ์ เดชบุรีรัมย์ และปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ (2555) ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุบ้านหนองขาม ตำบลหนองพลวง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุบ้านหนองขาม พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ สมาชิกกลุ่ม พบว่า มีการรวมกลุ่มกันแบบหลวม ๆ สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม การวางแผนแบ่งงานในกลุ่มไม่ชัดเจน 2) ด้านการบริหารจัดการเงินทุน พบว่า มีการแบ่งปันเงินงบประมาณให้สมาชิกดำเนินการเอง และใช้เงินไม่ตรงวัตถุประสงค์ส่งผลให้ไม่มีเงินลงทุนอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ พบว่า สมาชิกต่างก็จัดหาวัสดุอุปกรณ์มาดำเนินการเอง ทำให้ต้องซื้อในราคาสูงและไม่มีคุณภาพ 4) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ไม่มีการจัดการภายในกลุ่มที่แท้จริง กรรมการไม่มีความรู้ในเรื่องการดำเนินงานของกลุ่ม สำหรับแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุบ้านหนองขาม พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการสมาชิกกลุ่ม ผู้นำหรือประธานกลุ่มต้องมีความสามารถในการติดต่อประสานงาน และสมาชิกกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการทำงาน อีกทั้งต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับสมาชิกทุกคนอย่างชัดเจน 2) ด้านการบริหารจัดการเงินทุน กลุ่มควรมีแนวทางการดำเนินการบริหารงบประมาณอย่างชัดเจน บริหารจัดการเงินทุนให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์ ให้มีแผนการจัดหาวัสดุในท้องถิ่นที่มีคุณภาพสูง 4) ด้านการบริหารจัดการ การจัดการภายในกลุ่มโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีส่วนร่วมของสมาชิก และต้องมีการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกให้ทราบบทบาท อำนาจหน้าที่ตนเองภายในกลุ่ม การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ สมาชิกมีการ

สร้างเครือข่าย มีแผนการตลาด และการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับพาร์ตเนอร์ พินิจวัฒน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน: กรณีศึกษา บ้านโพนไทร ตำบลเมือง อำเภอมือง จังหวัดเลย” ได้รายงานไว้ว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมอาชีพให้ชุมชนบ้านโพนไทร ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย ได้แก่ 1) ควรส่งเสริมด้านความรู้และประสบการณ์ในการตั้งกลุ่มอาชีพต่าง ๆ 2) ควรส่งเสริมด้านทำเอกสารของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน 3) ควรส่งเสริมด้านการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายสินค้า เช่น ตลาด OTOP ในชุมชนหรือตลาดประจำตำบล 4) ควรส่งเสริมอบรมด้านอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากอาชีพภายในกลุ่ม เช่น จัดอบรมการทำเห็ดฟาง การทำขนมไทย การทำน้ำยาล้างจาน

องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัย จากผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยค้นพบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปได้ดังนี้ ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานเกิดจากปัจจัยสำคัญคือ ความสนใจและความกระตือรือร้นของสมาชิกกลุ่ม และการให้ความร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน ผลการศึกษาพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโครงการอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ควรตระหนักและให้ความสนใจในการปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ 1) จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของกลุ่มอย่างเพียงพอและเหมาะสม 2) ส่งเสริมให้มีการจัดทำทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ของกลุ่ม และมีการรายงานความเคลื่อนไหวของวัสดุอุปกรณ์ของกลุ่ม 3) จัดให้มีหลักเกณฑ์การใช้วัสดุ อุปกรณ์ของกลุ่มที่ชัดเจน และ 4) ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การใช้วัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ ส่วนด้านอื่น ๆ ควรปรับปรุงข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร (สมาชิกกลุ่ม) ควรให้สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการเลือกสรรคณะกรรมการของกลุ่ม ด้านงบประมาณ (เงินทุน) ควรจัดให้มีการจัดทำเอกสาร รายงานการดำเนินงานและรายงานการเงิน ตามหลักเกณฑ์ในการแบ่งผลประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่ม และด้านการจัดการ ควร ส่งเสริมให้คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้และมีการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน กรณีที่ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

2. ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพาน ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโครงการอาชีพเลี้ยงสัตว์สามด้ามหัตถกรรมแห่งภูพานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ควรตระหนักและให้ความสนใจในการปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ 1) ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามารถจำหน่ายผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค สร้างรายได้เสริมให้ครอบครัวมากกว่า 2) ส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ในชุมชนมีเครือข่ายเชื่อมโยงกันและกัน เพื่อให้สามารถขยายผลิตภัณฑ์จากสัตว์สามด้ามฯ จนเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศ และ 3) ส่งเสริมให้สมาชิกมีกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์แหล่งอาหารไว้บริโภคในครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนด้านอื่น ๆ ควรปรับปรุงข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ควรส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มได้รับการส่งเสริมด้านความรู้และ

ทักษะในการเลี้ยงสัตว์สามตัวอย่างสม่ำเสมอ ด้านคุณภาพชีวิตของสมาชิกกลุ่ม ควรส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มสามารถขยายพันธุ์สัตว์ได้เองและมีคุณภาพด้านโภชนาการ ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพชีวิตของสมาชิก และด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรส่งเสริมให้ผลงานของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจแก่สมาชิกกลุ่มและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3. ปัจจัยการจัดการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตัวตามหัตถกรรมแห่งภูพาน
แม้ว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสัมพันธ์ต่ำที่สุดและเป็นไปในทิศทางบวก อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร และภาคเอกชน จำเป็นที่จะต้องให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ และองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่กลุ่ม เพื่อกลุ่มจะได้มีความรู้และทักษะรอบด้าน เหมือนกับนักธุรกิจมืออาชีพ สามารถดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอย่างราบรื่นและยั่งยืนบนพื้นฐานของการพึ่งตนเองได้

4. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตัวตามหัตถกรรมแห่งภูพาน จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตัวตามหัตถกรรมแห่งภูพานได้เสนอแนะปัญหา ความต้องการ และแนวทางพัฒนา กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตัวตามหัตถกรรมแห่งภูพาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนในเรื่องต่อไปนี้
1) การจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในการขยายพันธุ์สัตว์ 2) การสนับสนุนยารักษาโรคของสัตว์ให้เพียงพอเมื่อเกิดโรคระบาด 3) การเพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่ายผลผลิต 4) สนับสนุนตู้ฟักไข่เพื่อการขยายพันธุ์ไก่ 5) การสนับสนุนอาหารสัตว์ในช่วงฤดูที่ขาดแคลน 6) การสนับสนุนงบประมาณในการขยายพื้นที่โรงเรือนให้ได้ตามมาตรฐาน และซ่อมแซมโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่ชำรุด และ 7) การเพิ่มมูลค่าของสัตว์สามตัวตามหัตถกรรมแห่งภูพาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการวิจัยเชิงปริมาณ ควบคู่ไปกับการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อช่วยให้ทราบถึงประเด็นที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เป็นการเสริมข้อมูลที่ได้ในเชิงปริมาณ จะสามารถให้คำตอบได้อย่างชัดเจนถูกต้องมากขึ้น

2. ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพที่ครอบคลุมในทุกอาชีพของชุมชน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ นำไปสู่การกำหนดนโยบายปฏิบัติในพื้นที่จริง

3. ควรมีการวิจัยในเชิงการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมกลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์สามตัวตามหัตถกรรมแห่งภูพาน เพื่อนำข้อมูลที่สามารถนำมาปรับปรุงโครงการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กิจวิสิณ วิชัยดิษฐ, ชัยชนะ มิตรสัมพันธ์, จิรภัทร ตันติพิทกุล, เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์ และ สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ.

(2562). แนวทางการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนตำบลสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มรายได้ที่ยั่งยืน. รายงานการวิจัย คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2564). ยุทธศาสตร์การสร้างอาชีพให้กับชุมชน. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2565 จาก

<http://www.kriengsak.com/strategies-creating-local-careers>

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และ พิทยา ว่องกุล. (2545). วิสาหกิจชุมชน กลไกเศรษฐกิจฐานราก. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรส.

ดวงเดือน สมวัฒน์ศักดิ์. (2548). วิสาหกิจชุมชน สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จังหวัดชัยนาท.

กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). **องค์การและการบริหาร**. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงศ์ลักษณ์ ตั้งปรัชญากุล กัตัญญู แก้วหานาม และ ฉัตรรัตน์ เหล่าคมพญาจารย์ (0557) **แนวทางการพัฒนากรมอาชีพชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล โพนงาม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 11(53), เมษายน – มิถุนายน, 125-132.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า**. สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2565. จาก: <https://bit.ly/3RDI6Sb>
- ประมะ สตะเวทิต. (2546). **การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ เดชบุรีรัมย์ และ ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ. (2555). **แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพจักสานของผู้สูงอายุบ้านหนองขาม ตำบลหนองพลวง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**. 7(2), กรกฎาคม-ธันวาคม, 89-96.
- พวงทอง วรรณิเวชศิลป์, กิตติวงศ์ สาสวด, ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ และจรัสศรี หัวใจ. (2561). **การพัฒนาแบบการบริหารธุรกิจกลุ่มอาชีพกระเป่าสานเส้นพลาสติก ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ**. 5(2). พฤษภาคม, 9-15.
- มติชนออนไลน์. (7 พฤศจิกายน 2559). **รู้จัก 3 ดำ มหัศจรรย์ ในหลวงรัชกาลที่ 9 พระราชทานเป็นอาชีพพสกนิกรในภาคอีสาน**. สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2565, จาก: https://www.matichon.co.th/sme/news_350775.
- ลักขมี เสือแป้น (2555). **ความสำเร็จของการพัฒนากลุ่มอาชีพและความเชื่อมโยงกับการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา: กลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปผลิตภัณฑ์กล้วยน้ำว้า บ้านเขาสะพายแร่ ตำบลสนามแย อำเภอนาทม จันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2558). **แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์**. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2565. จาก: <https://bit.ly/3cavnqi>.
- วุฒิชัย สายบุญจวง และสมทรง บรรจงธิดิตานต์. (2564). **การพัฒนากลุ่มอาชีพแบบมีส่วนร่วมสู่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบ้านแก้ง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี**. 16(2), กรกฎาคม – ธันวาคม, 91-104.
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร, **งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์**. (2555ก). **19 ผลสำเร็จที่โดดเด่นของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. คู่มือที่ 2 การเลี้ยงโคเนื้อภูพาน**. ((พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงาน กปร.
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร, **งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์**. (2555ข). **19 ผลสำเร็จที่โดดเด่นของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. คู่มือที่ 3 การเลี้ยงไก่ดำภูพาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักงาน กปร.

- สุธิดา เชษฐสิงห์ สมเกียรติ ประสานพานิช และศุภพร ไทยภักดี. (2557). การวิเคราะห์ฟังก์ชันเองของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**. 7(3), กันยายน – ธันวาคม. 962-979.
- สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC). สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2565, จาก: <https://bit.ly/3P33kH7>.
- สุรีย์พร แสงวงศ์ วีรณัฐ ทันนิตี จักรกฤษ วิชาพร และพยุงค์ดี อินตะวิชา. (2563). การศึกษาสภาพการเลี้ยงการประเมินปัญหาและโอกาสในการผลิตโคเนื้อคุณภาพของเกษตรกรจังหวัดแพร่. **วารสารเกษตรพระจอมเกล้า**. 38 (2), 254-262. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2565, จาก: <https://bit.ly/3biKSMV>.
- เสาวลักษณ์ โภศลกิตติอัมพร และ สัญญา เคนาภูมิ. (2559). หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ. **วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์**. 3(1), มกราคม – เมษายน, 170-194.
- อดุลย์ศักดิ์ บุญเอนก. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต), สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อารีย์ สุวรรณชัยรบ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2565
- Adelesi, O. O. & Baruwa, O. I. (2022). Profitability analysis of smallholder aquaculture farms: the case of Lagos State, Nigeria. **Journal of Agriculture and Rural Development in the Tropics and Subtropics**. 123(1), 109-120. Retrieved July 24, 2022. from: <https://bit.ly/3cyuxnA>.
- Azadi, H., Hosseininia, G., Zarafshani, K., Heydari, A. & Witlox, F. (2011). Factors influencing the success of animal husbandry cooperatives: A case study in Southwest Iran. **Journal of Agriculture and Rural Development in the Tropics and Subtropics**. 111. Retrieved July 24, 2022. from: <https://bit.ly/3BaewOY>.

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

THE PEOPLE'S SATISFACTION TO THE SERVICE OF PHUKET LAND OFFICE

ผู้วิจัย

อภิเชษฐ์ ราชมนตรี

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงศ์ คลังกรณ์

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ประชากร คือ ประชาชนที่มาใช้บริการที่สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 373 คน วิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของที่ดินจังหวัดภูเก็ต ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากถึง มากที่สุด โดยความพึงพอใจต่อด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ และด้านกระบวนการขั้นตอน การให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่มีความพึงพอใจด้านคุณภาพการให้บริการในภาพรวม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ และด้านบริหารจัดการสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต อยู่ในระดับมาก เท่านั้น สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และจำนวนครั้งที่มาใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, การบริหารจัดการ, การบริการ, สำนักงานที่ดิน

Abstract

The objectives of this research were to study people's satisfaction with the management of the Phuket Land Office and to study the relationship between personal data and people's satisfaction with the services of the Phuket Land Office through quantitative research. The tool used was a questionnaire. The population used was service users at the Phuket Provincial Land Office. A sample of 373 people was analyzed and processed using a statistical package. The findings revealed that satisfaction with the management of land in Phuket found that the overall and each aspect were at the highest level. Satisfaction with staff/providers and service process was at the highest level, while they were satisfied with the overall quality of service, facilities/ equipment, and management of the Phuket Land Office was only at a high level. The results of the hypothesis test showed that gender, age, status, education level, occupation, monthly income, and service frequency had no significant relationship with people's satisfaction with the management of the Phuket Land Office at the strategic level of .05 which was inconsistent with the hypothesis.

Key Words : Satisfaction, Management, Service, Land office

บทนำ

การบริหารราชการโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen Center) ตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบ และ ความปลอดภัยของสังคม ตลอดจนประโยชน์สูงสุดของประเทศเป็นการปฏิรูประบบราชการ โดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นพันธกิจสำคัญอันดับแรกของรัฐพึงกระทำ การปรับปรุงคุณภาพของการบริการและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่น่าประทับใจกับประชาชน ทั้งในฐานะที่เป็นผู้รับบริการ และในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้กลยุทธ์การให้บริการจากการสร้าง ความแตกต่างในการให้บริการไปจากผู้ให้บริการอื่น ๆ วิธีการปฏิบัติงานที่ดีในการให้บริการแก่ผู้รับบริการนั้นจะต้องมีลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรัฐในการให้บริการ สามารถนำไปสู่ การปรับปรุงคุณภาพของการบริการและทำให้ประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น และช่วยให้ผู้บริหารรับรู้ได้ โดยเร็วถึงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการบริการ สาธารณะอย่างต่อเนื่อง (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546)

กรมที่ดินเป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลใน การผลักดันและ นำนโยบายการพัฒนาประเทศและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนไปสู่เป้าหมาย การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข มีภารกิจหลักในการคุ้มครองสิทธิในที่ดินของบุคคลและจัดการที่ดินของรัฐโดย การออกหนังสือแสดงสิทธิ การจดทะเบียน สิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้บุคคลมี ความมั่นคงในการถือครองที่ดินและได้รับบริการที่มี ประสิทธิภาพ มีเจตนาธรมณในการปฏิบัติราชการให้มีความโปร่งใส มีคุณธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์กรมที่ดินที่กำหนดว่า “ขับเคลื่อนการจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และการพัฒนาประเทศด้วยมาตรฐานการจัดการ การบริการระดับสากล” กรมที่ดินได้พัฒนาระบบบริการให้มีความเป็นเลิศ โดยมีสำนักงานที่ดินเป็นหน่วยงานหลัก ในการขับเคลื่อนภารกิจ การให้บริการประชาชนตามภารกิจหลักของกรมที่ดิน คือ บทบาทหน้าที่ในการคุ้มครอง สิทธิประชาชน ด้านความมั่นคงของภาครัฐ และยังมีบทบาทสำคัญที่ควบคู่ไปกับการกิจอีกประการหนึ่ง คือ เป็นผู้ ให้บริการแก่ประชาชน จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญในฐานะผู้ให้บริการ ซึ่งต้องคำนึงถึงการอำนวยความสะดวก และความต้องการของประชาชนผู้รับบริการรวมทั้งเป้าหมายการสร้าง ความพึงพอใจสูงสุดให้เกิดกับประชาชน ผู้ใช้ บริการ และมุ่งการปฏิบัติราชการโดยเน้นความโปร่งใสเป็นธรรมในการให้บริการ ดังนั้น จึงได้กำหนด ให้มีการ พัฒนาคุณภาพการให้บริการอย่างต่อเนื่อง (แผนการให้บริการประชาชนของสำนักงานที่ดิน 2564, 2563)

คุณภาพการให้บริการในงานของสำนักงานที่ดินเป็นแนวคิดหนึ่งที่ได้รับการนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการ ปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ และได้รับความสนใจนำมาปรับปรุงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือวัดสมรรถนะในการให้บริการ สาธารณะของหน่วยงาน โดยแนวคิดจะประกอบไปด้วยคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจ และความคาดหวังของ ผู้รับบริการ การบริการเป็นงานที่มีความสำคัญมากอีกงานหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการให้บริการแก่ประชาชนด้วย เพราะประชาชนมารับบริการทั้งในงานด้านจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เดียวกันงานจด ทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่จำเป็นต้องมีความรัดกุม ถูกต้องตามระเบียบ และข้อกำหนดด้วยความ ยุ่งยาก หรือขั้นตอนในการปฏิบัติมีความซับซ้อนจนกลายเป็นความล่าช้าก่อให้เกิดปัญหาในการรับบริการ และ ด้อยประสิทธิภาพใน การให้บริการ อย่างไรก็ตามด้วยความสำคัญของงานบริการสำนักงานที่ดินในการแสดงถึง หลักฐาน หรือ นิติกรรมเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ซึ่งอาจมีผลกระทบเกิดขึ้นกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และการ

ประกอบกิจการ ตลอดจนบอกถึงความมั่นคงขององค์กรได้ การหาแนวทางเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการงานของสำนักงานที่ดินจึงควรทำอย่างต่อเนื่องและบริหารจัดการคุณภาพทั้งองค์กร จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้บริการที่จะมุ่งตอบสนองต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้มารับบริการสูงสุด

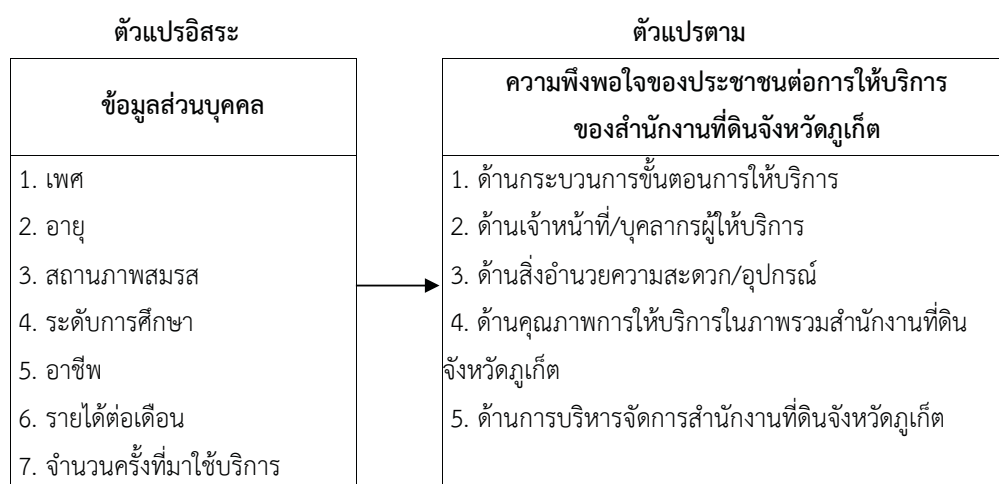
ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของการให้บริการของสำนักงานที่ดินให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นการวัดระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ และสามารถนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพของ การให้บริการ ทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น และช่วยให้ผู้บริหารรับรู้ได้โดยเร็วถึงระดับ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เพื่อให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการบริการของสำนักงานที่ดินอย่างต่อเนื่อง และรองรับการขยายตัวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้มีความพร้อมและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของประชาชนต่อ การบริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

กรอบแนวคิดในการทำการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ตัวแปรต้น ข้อมูลส่วนบุคคล จากทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของ Victor H. Vroom (1964) ส่วนตัวแปรตามผู้ศึกษานำแนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจของ Gillbert and Birkhead (1957) ประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านคุณภาพการบริการ และยังได้บูรณาการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของ In Joung Wang (1986) ด้านการบริหารจัดการมากำหนดแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มาใช้บริการที่สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทราบจำนวนประชาชนผู้มาใช้บริการที่สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตในช่วงทำการศึกษาระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2565 ถึง เดือนธันวาคม 2565 ทั้งหมดจำนวน 5,525 คน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ทราบประชากรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่าง 5% มีรายละเอียดดังนี้

สูตรการคำนวณ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตรเมื่อกำหนดขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 372.99 ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 373 ตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) กับประชาชนที่มาใช้บริการที่สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างคือ 373 ตัวอย่าง และแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับจะนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยกำหนดลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน แต่ละส่วนมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่มาใช้บริการสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และจำนวนครั้งที่มาใช้บริการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 7 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 2 คำถามความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ด้านคุณภาพการให้บริการในภาพรวมสำนักงานที่ดิน และด้านบริหารจัดการสำนักงานที่ดิน จังหวัดภูเก็ต สำหรับการให้คะแนนแบบสอบถามใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบเลือกตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ความพึงพอใจน้อยที่สุดถึงความพึงพอใจมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงประชาชนผู้มาใช้บริการสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่มาใช้บริการสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต จำนวน 373 คน

3) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนรับแบบสอบถามกลับคืน

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส และนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 50 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ประมาณ 15,001 ถึง 20,000 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่ใช้บริการที่สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตจำนวน 1 ครั้ง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐาน ผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของ สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

เพศ	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 7.264 Sig. = .260
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
ชาย	3	39	118	160	
หญิง	2	30	181	213	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการเพศหญิงกับเพศชายไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

อายุ	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 4.384 Sig. = .625
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
ไม่เกิน 30 ปี	1	11	45	57	
31-40 ปี	0	11	66	77	
41-50 ปี	1	19	90	110	
สูงกว่า 50 ปี	3	28	98	129	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 1 แสดงค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

สถานภาพ	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 4.095 Sig. = .393
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
โสด	3	22	131	199	
สมรส	2	43	154	156	
หม้าย/หย่าร้าง/ แยกกันอยู่	0	4	14	18	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ระดับการศึกษา	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 5.565 Sig. = .696
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
ประถมศึกษา	0	0	2	2	
มัธยมศึกษา	2	13	45	60	
ปริญญาตรี	2	42	208	252	
ปริญญาโท	1	14	43	58	
ปริญญาเอก	0	0	1	1	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 อาชีพมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละและค่าโคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

อาชีพ	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 16.274 Sig. = .179
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
รับราชการ/ พนักงานของรัฐ/ รัฐวิสาหกิจ	2	12	52	66	
พนักงานบริษัท/ ห้าง/ร้าน	0	22	88	110	
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	1	21	108	130	
เกษตรกร	2	5	24	31	
รับจ้างทั่วไป	0	9	27	36	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนกับความพึงพอใจ ของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

รายได้ต่อเดือน (บาท)	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 9.507 Sig. = .301
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
น้อยกว่า 10,000	0	0	4	4	
10,000 – 15,000	2	12	49	63	
15,001 – 20,000	2	34	105	141	
20,001 – 30,000	1	15	80	96	
สูงกว่า 30,000	0	8	61	69	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า รายได้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 จำนวนครั้งที่มาใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละและค่าไคสแควร์ของความสัมพันธระหว่างจำนวนครั้งที่มาใช้บริการกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

จำนวนครั้งที่มาใช้บริการ	ระดับความพึงพอใจ			รวม	Pearson Chi-Square Value = 11.234 Sig. = .189
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
1	2	25	77	104	
2	1	19	81	101	
3	0	15	65	80	
4	2	4	34	40	
5	0	6	42	48	
รวม	5	69	299	373	

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า จำนวนครั้งที่มาใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ประชาชนที่มาใช้บริการที่มีจำนวนครั้งที่มาใช้บริการต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ความพึงพอใจด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อมีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ การจัดลำดับขั้นตอนการให้บริการตามที่ประกาศไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกันยา เนื่องจางค์ (2553)
2. ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากร ผู้ให้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนมากมีความพึงพอใจใน ความรู้ความสามารถในการให้บริการ เช่น สามารถตอบคำถามข้อสงสัย เทียบเท่าความพึงพอใจเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมเต็มใจในการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ แสงเนติธรรม (2545)
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ส่วนใหญ่ คือ มีความพึงพอใจในการเปิดรับข้อคิดเห็นต่อการให้บริการ เช่น กล่องรับความคิดเห็น แบบสอบถาม และประชาชนมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก/อุปกรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ รัชตประทาน (2546)
4. ด้านคุณภาพการให้บริการในภาพรวมของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจด้านคุณภาพการให้บริการในภาพรวมของสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนมากมีความพึงพอใจในการให้บริการที่ได้รับตรงตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิวัฒน์ อภิเมธีธำรง (2547)
5. ด้านบริหารจัดการสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ประชาชนมีความพึงพอใจด้านบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนมากมีความพึงพอใจหน่วยงานมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเทียบเท่ากับพึงพอใจในหน่วยงานมีการแจ้งให้ประชาชนทราบถึงสิทธิต่าง ๆ ในการรับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ แสงเนติธรรม (2545)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านนโยบาย

มอบนโยบายของกรมที่ดินให้มีนโยบายของการปรับปรุงคุณภาพระบบการให้บริการของสำนักงานที่ดิน โดยให้ปรับปรุงการบริการอย่างตรงตามความต้องการของประชาชนที่มาใช้บริการสำนักงานที่ดิน โดยมอบหมายนโยบายของกรมที่ดินให้ทุกสำนักงานที่ดินทั่วประเทศ

แผนโครงการ

- 1.1) มีการสำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน ผู้มาขอรับบริการ
- 1.2) ประชุมร่วมกันของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายให้ เจ้าหน้าที่ทะเบียนปฏิบัติงาน และจัดทำบัญชีควบคุมงานและประเภทงาน
- 1.3) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่มายื่นคำร้องขอ พร้อมหลักฐานเอกสาร
- 1.4) มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและหลากหลายมาเปลี่ยนวิธีการให้บริการประชาชน
- 1.5) เจ้าหน้าที่แจ้งให้ประชาชนสามารถจะกำหนดวันที่จะมาใช้บริการได้เองตาม ความต้องการที่ประชาชนที่มาใช้บริการด้านนโยบาย

1.6) มอบนโยบายการในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ให้บริการต้องใช้วิธีการบริหารจัดการกิจการ ที่ดีตามสำนักงานที่ดิน โดยพัฒนาการบริหารจัดการที่เน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการ

แผนโครงการ

- 2.1) จัดทำยุทธศาสตร์ เริ่มต้นตั้งแต่การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง
- 2.2) ศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- 2.3) สอบถามความต้องการของประชาชนเพื่อให้สามารถคาดการณ์ได้
- 2.4) เข้าสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ โดยให้ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการ ฯ / คณะทำงาน / ทีมงาน / ที่ปรึกษา / ทำประชาพิจารณ์ ฯลฯ
- 2.5) ติดตามประเมินผล โดยวางระบบการประเมินผลเพื่อวัดผลการดำเนินงานและ ผลสำเร็จทั้งระดับกลุ่มงาน / ฝ่ายไปจนถึงระดับบุคคล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษานโยบายด้านองค์การที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติ งานของเจ้าหน้าที่ สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรไชยปราการ จำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ เทพสาร. 2544. ความพึงพอใจของข้าราชการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ชานันท์ ถ้าคู่.2545. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของ โรงเรียนเลิศหล้า. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ชิษณุกร พรภาณวิษณุ. 2540. ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทวีพงษ์ หินคำ.2541. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการควบคุมการจราจรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต การเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธวัช ศรีเฉลิม. 2550. การพัฒนาระบบการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ : กรณีศึกษา สำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาสันป่าตอง. ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปราณี คูเจริญไพศาล และนางลักษณ์ วิรัชชัย. 2545. ดัชนีความพอใจของผู้บริโภคในการซื้อสินค้า ประเภทอาหาร กรณีศึกษาผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พูนสมัย พรหมภิบาล.2540: 4. ความพึงพอใจของสมาชิกในบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์เครือสมิติเวช จำกัด.ภาคินพนธ์ พบ.ม. พัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ไพศาล ประโทธิเทพ. 2547. การศึกษาการดำเนินงานสำนักพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จังหวัด อุบลราชธานี. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต นโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วาณี ทองเสวต 2548. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการณย์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพยาบาลเกี่ยวกับการณย์

วีรุษ พรรณเทวี. 2542. การออกแบบ.กรุงเทพมหานคร : ไทวัฒนาพานิช.

วีระศักดิ์ กลิ่นคล้าย. 2547. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จของ สำนักงานเขตหนองแขม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สุภาพร นามวงศ์อนุสรณ์. 2545. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านงานทะเบียนรถ ศึกษากรณี สำนักงานขนส่งจังหวัดจันทบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุวัฒน์ บุญเรือง. 2545. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลตำบล สุนทรภู่: ศึกษาเฉพาะด้านการจัดเก็บรายได้. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิตสาขา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุเทพ พานิชพันธุ์. 2541. ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและ ระบบการผลิต การเกษตรจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เสรี คำประไพ. 2548. ความคาดหวังของประชาชนผู้ใช้บริการต่อการใช้บริการของ สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี สาขาศรีราชา. วิทยานิพนธ์ภาคตะวันออกเฉียง, สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา

อภิญญา ภัทรภาพพิสิฐ. 2553. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการธนาคารกรุงไทย จำกัด มหาชน สาขานนแสง ชูโต จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, สาขาการประกอบการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร

Books

Clay,R. 1988. Chambers English Dictionary. Great Britain: bunay suffolk Ltd.

Elihu Katz and Brenda Danet.1978 Brueaucracy and the Public. New York : Basic Book Inc. Millet

John D.1954. Management in the Public Service. New York : McGraw-Hill. 397-400 Shelley

Maynard W.1975. Responding to Social Change. Pennsylvania : Dowden, Hutchison.

การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี

THE MALE PRISONER COMMITS BREACH OF DISCIPLINE IN UBONRATCHATHANI CENTRAL PRISON

ผู้วิจัย

อติกรณ์ จูมวงศ์

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.สีบพงศ์ สุขสม

ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ของเรือนจำกลางอุบลราชธานี 2) ศึกษาสาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย 3) เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเพศชาย ในเรือนจำกลางอุบลราชธานี จำนวน 198 คน ที่มีประวัติกระทำผิดวินัยตั้งแต่เดือนมกราคม - เมษายน พ.ศ. 2565 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

สาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี ส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เนื่องจากผู้ต้องขังใหม่ที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำมีปริมาณเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังในเรือนจำ เกิดความแออัด ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท รองลงมา คือด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆ ของเรือนจำ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ทราบกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำจึงส่งผลให้กระทำผิดวินัย ด้านจิตใจ สาเหตุที่ทำให้กระทำผิดวินัยเพราะผู้ต้องขังมีความตึงเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวัน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดวินัยน้อยที่สุด คือ ด้านสังคม ซึ่งผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยส่วนใหญ่เกิดจากมีเพื่อนเป็นผู้ชักชวนให้กระทำผิด สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาการกระทำผิดวินัย กลุ่มประชากรมีความเห็นว่า ควรเพิ่มกิจกรรมต่างๆ ให้แก่ผู้ต้องขังมากขึ้น เช่น กีฬา ดนตรี มีสถานที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง ไม่แออัดจนเกินไป จัดให้มีที่ปรึกษาด้านสภาวะจิตใจแก่ผู้ต้องขัง ควรมีการตรวจค้นผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอ มีบทลงโทษที่ชัดเจนเป็นไปตามกฎ ระเบียบของเรือนจำ และปฏิบัติแก่ผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียมกันทุกคน

คำสำคัญ : การกระทำผิดวินัย , ผู้ต้องขัง

Abstract

The objectives of this research are to 1) studying the procedures and regulations of Ubonrachathani Central Prison 2) studying the causes of male prisoner's commits breach of discipline 3) suggesting the ways that help resolving the commits breach of discipline of male prisoners. The population in this research is 198 people that have records of commits breach of discipline since January to April 2022. This research has gathered the quantitative data by using questionnaire and the statistic used for data analyzing consists of frequency, percentage, mean and standard deviation.

Result of the hypothesis testing shown that the population that has different age, educational background, imposition, duration of penalty and the different of frequency of disciplinary action all affected the inmates' disciplinary. For the environment, earlier inmates and mental factors were all relevant in the frequency in having disciplinary. for the resolution of resolving having disciplinary actions, the population agreed that to prevent any risk actions, there should have more sports and music activities for inmates, yet the enough space for every prisoner. Moreover, the mental consultants or psychologists and regular insight inspection searching are needed for inmates. And clear prisons' regulations are considerably important and warders should treat every inmate equally.

Key Word (s) : Breach of Discipline , Male Prisoner

บทนำ

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมถือเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม มีขอบข่ายการปฏิบัติงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งภารกิจหลักของกรมราชทัณฑ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง โดยมุ่งพัฒนาเป็นองค์กร พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำ ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริต และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมภายนอกได้อย่างปกติโดยที่สังคมให้การยอมรับ (กรมราชทัณฑ์, 2565) จากงานวิจัยของนวลจันทร์ ทศนชัยกุล และคณะ (2542) กล่าวว่าในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขณะที่อยู่ในเรือนจำจะครอบคลุมภารกิจสำคัญของกรมราชทัณฑ์ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมผู้ต้องขังและด้านการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อพัฒนาพฤติกรรมนิสัยให้กลับตนเป็นพลเมืองดีของสังคมอีกครั้ง ในด้านการควบคุมผู้ต้องขังนั้นจะเกี่ยวข้องกับการรักษาวินัยผู้ต้องขัง การควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังก่อเหตุร้าย หลบหนีหรือสร้างความวุ่นวายภายในเรือนจำ รวมทั้งกำหนดมาตรการต่างๆ ในการควบคุมผู้ต้องขัง ในการลงโทษทางวินัยจะคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม โดยงดเว้นการลงโทษที่โหดร้ายทารุณ ก่อนทำการลงโทษจะมีการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ชี้แจงเสมอ เมื่อปรากฏชัดว่าผู้ต้องขังผู้นั้นกระทำผิดวินัยจริงจึงจะลงโทษตามความผิด ตามกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ซึ่งโทษทางวินัย ได้แก่ 1) ภาคทัณฑ์ 2) งดการเลื่อนชั้นโดยมีกำหนดเวลา 3) ลดชั้น 4) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกินสามเดือน 5) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนบางอย่าง 6) ขังเดี่ยวไม่เกินหนึ่งเดือน 7) ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษ ส่วนด้านการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังจะเกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาด้านวิชาชีพและสายสามัญ รวมถึงการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาทางด้านจิตใจของผู้ต้องขังด้วย

ในปัจจุบันมีแนวโน้มสิ่งให้มีการลงโทษจำคุกมากขึ้น อาจเป็นผลมาจากปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาคดียาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม รวมถึงการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง บุคคลที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำไม่ว่าจะเป็นนักโทษเด็ดขาด คนต้องขังหรือฝากขังนั้นมีพื้นฐานที่มาหลากหลายแตกต่างกัน วิธีการที่กระทำผิดก็ไม่เหมือนกัน ซึ่งแน่นอนว่าบุคคลต่างๆ เหล่านี้เมื่อมาอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากในเรือนจำแห่งเดียว อาจจะมีการละเมิดกฎระเบียบ หรือข้อบังคับของทางเรือนจำ ดังนั้นเรือนจำซึ่งมีภารกิจหลักในด้านการควบคุมดูแลให้ผู้ต้องขังอยู่ในระเบียบวินัย และลดความเดือดร้อนวุ่นวายที่เกิดขึ้นภายในเรือนจำ ตลอดจนการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี จำเป็นอย่างยิ่งที่เรือนจำแต่ละแห่งจะต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อความสะดวกในการปกครองและเพื่อความสงบเรียบร้อยภายในเรือนจำ

แม้ว่าผู้ต้องขังจะถูกควบคุมตัวอยู่ภายในเรือนจำตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย เพื่อแยกตัวออกจากสังคมภายนอกเข้ามารับการฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีผู้ต้องขังบางส่วนมีพฤติกรรมที่กระทำผิดวินัยภายในเรือนจำอยู่ เช่น ก่อเหตุทะเลาะวิวาท มีพฤติกรรมก้าวร้าว การลักลอบลักตามร่างกาย การลักลอบเล่นการพนัน การลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้ามาภายในเรือนจำ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังยังปรากฏให้เห็นอยู่ แม้จะมีกฎ ระเบียบและข้อบังคับซึ่งเป็นตัวกำหนดให้ผู้ต้องขังต้องยึดถือและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หากเกิดปัญหานี้ในระยะยาวจะเป็นการปลูกฝังพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้ต้องขัง การแสดงพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นสาเหตุและแนวโน้มต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง และส่งผลทำให้ผู้ต้องขังกลับไปก่อเหตุอาชญากรรมขึ้นอีกหลังจากพ้นโทษออกจากเรือนจำ ซึ่งขัดต่อวิสัยทัศน์ของกรมราชทัณฑ์ที่มุ่งเน้นในการควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขัง “เพื่อคืนคนดี มีคุณค่า สู่สังคม”

ในการดำเนินงานด้านวินัยผู้ต้องขังเป็นอีกภารกิจหนึ่งที่เรือนจำจะต้องดำเนินการ เพื่อให้กิจวัตรประจำวันของผู้ต้องขังดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นการจัดระเบียบวินัยของผู้ต้องขัง โดยมีพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ที่เรือนจำยึดถือปฏิบัติและใช้เป็นกรอบในการควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติในการอยู่ภายในเรือนจำไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในหมวดที่ 7 วินัยและบทลงโทษมาตรา 68 ระบุไว้ว่า “ผู้ต้องขังผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ ข้อบังคับ เรือนจำ หรือระเบียบกรมราชทัณฑ์ ให้ถือว่าผู้ต้องขังผู้นั้นกระทำผิดวินัย” รวมไปถึงมาตรา 69 ที่กล่าวถึงบทลงโทษทางวินัยที่ผู้ต้องขังจะได้รับหากมีการกระทำที่ละเมิดกฎระเบียบของทางเรือนจำ

จากสถิติของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางอุบลราชธานีที่กระทำผิดวินัย พบว่าในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยภายในเรือนจำ 805 ราย ปีพ.ศ. 2564 มีจำนวนผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยภายในเรือนจำ 308 ราย และปีพ.ศ. 2565 (มกราคม-เมษายน) มีจำนวนผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยภายในเรือนจำ 198 ราย (ฝ่ายควบคุมกลาง ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง เรือนจำกลางอุบลราชธานี, 2565) แสดงให้เห็นว่าปัญหาของการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังยังมีสถิติที่สูงอยู่และควรรีบแก้ไขปัญหา เพราะจะส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านการคุ้มครอง และความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ ซึ่งในการกระทำผิดวินัยแต่ละครั้งของผู้ต้องขังย่อมทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินและสภาวะความเป็นอยู่ภายในเรือนจำ ถ้าปล่อยไว้จะเป็นปัญหาใหญ่ของทางเรือนจำต่อไป ทำให้ผู้ต้องขังเหล่านี้ไม่เกรงกลัวต่อการกระทำผิด ไม่เกรงกลัวต่อการลงโทษทางวินัย ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ปกครองผู้ต้องขังได้ยากขึ้น ดังนั้นปัญหาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังจึงต้องรีบแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ ไม่เช่นนั้นอาจทำให้ปัญหาเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อกรมราชทัณฑ์อีกด้วย

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี เพื่อที่จะได้ทราบปัจจัยมูลเหตุในการกระทำผิดและแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดวินัยดังกล่าว เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการควบคุมการกระทำผิดวินัยภายในเรือนจำของผู้ต้องขัง ซึ่งจะเป็นรากฐานที่ดีในการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคมหลังจากพ้นโทษไปแล้ว เพื่อให้สามารถกลับเข้าไปอยู่ในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุขและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ของเรือนจำกลางอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยเพศชาย ในเรือนจำกลางอุบลราชธานี จำนวน 198 คน ที่มีประวัติการกระทำผิดวินัยตั้งแต่เดือนมกราคม - เมษายน พ.ศ. 2565

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1) ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะความผิด กำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล ระยะเวลาที่ต้องโทษจำคุกมาแล้ว จำนวนครั้งที่เคยถูกลงโทษทางวินัย และลักษณะการกระทำผิดวินัย

2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

3) ปัจจัยด้านสังคม

4) ปัจจัยด้านจิตใจ

5) ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง

3. เนื้อหา

3.1 นโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติของเรือนจำกลางอุบลราชธานี

3.2 การลงโทษทางวินัยตามมาตรา 69 แห่ง พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560

3.3 การฝึกอบรม ให้ความรู้เพื่อพัฒนาผู้ต้องขัง

วิธีการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะความผิด กำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาล ระยะเวลาที่ต้องโทษจำคุกมาแล้ว จำนวนครั้งที่เคยถูกลงโทษทางวินัย และลักษณะการกระทำผิดวินัย โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อต้องการทราบถึงสาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านจิตใจ และปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดโดยใช้มาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแนวทางการแก้ปัญหาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2.1 ทำการขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำกลางอุบลราชธานี เพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม
- 2.2 ผู้วิจัยจะทำการเข้าไปแจกแบบสอบถามตามแดนต่างๆ โดยทำการแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขังชี้แจงให้ผู้ต้องขังทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขัง
- 2.3 ให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ต้องขังชายที่กระทำผิดวินัยตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เสร็จแล้วจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 ข้อมูลปัจจัยภูมิหลัง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)
- 3.2 ข้อมูลสาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชายในเรือนจำกลางอุบลราชธานี วิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
- 3.3 แนวทางการแก้ปัญหาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย ในเรือนจำกลางอุบลราชธานี วิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสรุปข้อความเชิงพรรณนาเป็นรายชื่อ

ผล/ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. ปัจจัยภูมิหลัง

ประชากรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-40 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีลักษณะความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ. ยาเสพติด มีกำหนดโทษต่ำกว่า 5 ปี ต้องโทษจำคุกมาแล้ว 1-5 ปี เคยกระทำผิดวินัยจำนวน 1 ครั้ง และส่วนใหญ่เป็นการกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกาย

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางอุบลราชธานี

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรจำแนกตามปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อม

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การกระทำผิดวินัยเกิดจากสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ	12.6 (25)	55.6 (110)	30.3 (60)	1.5 (3)	-	3.79	0.67	มาก
2. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะไม่มีสวนหย่อมมากพอให้ได้พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมนันทนาการในเรือนจำมีน้อย	7.6 (15)	31.8 (63)	55.6 (110)	5.0 (10)	-	3.42	0.70	ปานกลาง
3. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะการจัดสวัสดิการ เรื่องห้องน้ำ น้ำอาบไม่เพียงพอ	3.0 (6)	34.9 (69)	38.9 (77)	22.2 (44)	1.0 (2)	3.17	0.84	ปานกลาง
4. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะเรือนจำไม่สะอาด มีขยะ และมีกลิ่นเหม็นอับ	4.5 (9)	27.3 (54)	46.5 (92)	18.7 (37)	3.0 (6)	3.12	0.87	ปานกลาง
5. การกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้ท่านกระทำผิดวินัย	11.6 (23)	39.9 (79)	31.3 (62)	15.2 (30)	2.0 (4)	3.44	0.95	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม					3.39	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มประชากรมีความเห็นว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีผลต่อการกระทำผิดวินัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.39 โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ที่แออัดมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 รองลงมาการกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.44 การไม่มีสวนหย่อมมากพอให้ได้พักผ่อนหย่อนใจและกิจกรรมนันทนาการในเรือนจำมีน้อยมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.42 การจัดสวัสดิการเรื่องห้องน้ำ น้ำอาบไม่เพียงพอมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.17 และเรือนจำไม่สะอาด มีขยะ และมีกลิ่นเหม็นอับมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.12

ปัจจัยด้านสังคม

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรจำแนกตามปัจจัยด้านสังคม

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	การแปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวน	4.1 (8)	27.8 (55)	48.9 (97)	18.2 (36)	1.0 (2)	3.16	0.80	ปานกลาง
2. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะมีการคบกับเพื่อนที่เคยทำผิดวินัย	2.5 (5)	22.2 (44)	43.0 (85)	30.3 (60)	2.0 (4)	2.93	0.84	ปานกลาง
3. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะอยากแสดงให้เพื่อนในกลุ่มเห็นและเกรงกลัวท่าน	2.0 (4)	16.2 (32)	32.8 (65)	44.9 (89)	4.1 (8)	2.67	0.86	ปานกลาง
4. เจ้าหน้าที่มีอคติต่อผู้ต้องขังมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก	-	20.2 (40)	33.3 (66)	45.0 (89)	1.5 (3)	2.72	0.80	ปานกลาง
5. ผู้ต้องขังที่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้กดขี่ข่มเหงผู้อื่นเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่	-	8.1 (16)	31.8 (63)	56.6 (112)	3.5 (7)	2.44	0.69	น้อย
			ค่าเฉลี่ยรวม			2.78	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มประชากรมีความเห็นว่าปัจจัยด้านสังคมมีผลต่อการกระทำผิดวินัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.78 โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวนมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16 รองลงมาการคบกับเพื่อนที่เคยทำผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.93 เจ้าหน้าที่มีอคติต่อผู้ต้องขัง มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก มีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.72 การอยากแสดงให้เพื่อนในกลุ่มเห็นและเกรงกลัวมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.67 และผู้ต้องขังที่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้กดขี่ข่มเหงผู้อื่น เพื่อหาผลประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่ที่มีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.44

ปัจจัยด้านจิตใจ

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรจำแนกตามปัจจัยด้านจิตใจ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะ ความตึงเครียดในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน ภายในเรือนจำ	2.5 (5)	41.9 (83)	52.6 (104)	2.0 (4)	1.0 (2)	3.43	0.63	ปานกลาง
2. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะ รู้สึกท้อแท้หมดหวังใน ชีวิต มองตัวเองเป็นคน ไม่มีคุณค่า	3.0 (6)	15.2 (30)	56.1 (111)	23.7 (47)	2.0 (4)	2.93	0.77	ปานกลาง
3. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะ รู้สึกกดดันกับการปฏิบัติ หน้าที่ของฝ่ายควบคุม ผู้ต้องขังในเรือนจำ	2.0 (4)	15.2 (30)	57.1 (113)	25.2 (50)	0.5 (1)	2.93	0.71	ปานกลาง
4. การกระทำผิดวินัยของ ท่านเกิดจากการขาดการ ยับยั้งชั่งใจและการไม่ยั้งคิด	2.0 (4)	27.8 (55)	53.0 (105)	17.2 (34)	-	3.15	0.71	น้อย
5. ท่านรู้สึกว่าการกระทำ ผิดวินัยในเรือนจำเป็น เรื่องทำหายน	1.0 (2)	9.1 (18)	26.3 (52)	53.5 (106)	10.1 (20)	2.37	0.82	
	ค่าเฉลี่ยรวม					2.96	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มประชากรมีความเห็นว่าปัจจัยด้านจิตใจมีผลต่อการกระทำผิดวินัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.96 โดยพบว่าประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ ความตึงเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวันภายในเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.43 รองลงมาการขาดการยับยั้งชั่งใจและการไม่ยั้งคิดมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.15 ความรู้สึกท้อแท้หมดหวังในชีวิต มองตัวเองเป็นคนไม่มีคุณค่ามีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.93 ความรู้สึกกดดันกับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.93 และผู้ต้องขังคิดว่า การกระทำผิดวินัยในเรือนจำเป็นเรื่องทำหายน มีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.37

ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำ
 ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรจำแนกตามปัจจัยด้านความรู้
 ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านไม่ทราบกฎระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำ	32.3 (64)	53.6 (106)	12.6 (25)	0.5 (1)	1.0 (2)	4.16	0.73	มาก
2. ท่านคิดว่าการเล่นไพ่ เพื่อคลายเครียด ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัย	3.0 (6)	10.6 (21)	46.0 (91)	36.9 (73)	3.5 (7)	2.73	0.81	ปานกลาง
3. บริเวณที่ทางเรือนจำ ประกาศว่าเป็นเขตห้าม เข้า เช่น แนวกำแพง ท่านถือว่าไม่ต้องปฏิบัติ ตามก็ได้ ไม่ผิดวินัย	-	12.6 (25)	34.3 (68)	46.0 (91)	7.1 (14)	2.53	0.80	ปานกลาง
4. ท่านกระทำผิดวินัยเพราะ ไม่ทราบว่าเป็นความผิดวินัย	1.0 (2)	14.7 (29)	58.1 (115)	23.2 (46)	3.0 (6)	2.87	0.72	ปานกลาง
5. ท่านไม่เกรงกลัวต่อการ ถูกลงโทษทางวินัยเพราะ มาตรการการลงโทษไม่ รุนแรง	-	33.8 (67)	17.7 (35)	42.4 (84)	6.1 (12)	2.79	0.98	
ค่าเฉลี่ยรวม						3.02	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มประชากรมีความเห็นว่าปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำมีผลต่อการกระทำผิดวินัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.02 โดยพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การไม่ทราบกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.16 รองลงมากระทำผิดวินัยเพราะไม่ทราบว่าเป็นความผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.87 การไม่เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษทางวินัยเพราะมาตรการการลงโทษไม่รุนแรงมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.79 ผู้ต้องขังคิดว่าการเล่นไพ่เพื่อคลายเครียด ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.73 และบริเวณที่ทางเรือนจำประกาศว่าเป็นเขตห้ามเข้า ไม่ต้องปฏิบัติตามก็ได้ไม่ผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.53

3. แนวทางการแก้ปัญหาการกระทำผิดวินัย

ด้านการป้องกัน

ควรเพิ่มกิจกรรมต่างๆ ให้แก่ผู้ต้องขังมากขึ้น เช่น กีฬา ดนตรี เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีสถานที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง ไม่แออัดจนเกินไป และไม่ควรมีมุมอับที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด พยายามหลีกเลี่ยงเพื่อนที่จะชักชวนไปทำในสิ่งที่ผิดกฎระเบียบของเรือนจำ ทบทวนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ ของเรือนจำ ให้แก่ผู้ต้องขังเสมอ ไม่ควรใช้ความรุนแรงและกดขี่ข่มเหงผู้ต้องขัง ควรมีการตรวจค้นผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีที่ปรึกษาแก่ผู้ต้องขัง เช่น นักจิตวิทยา เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านความรู้สึก ความคิดในเชิงบวกมากขึ้น

ด้านการลงโทษ

ควรมีบทลงโทษที่ชัดเจนเป็นไปตามกฎ ระเบียบของเรือนจำ ปฏิบัติแก่ผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียมกันทุกคน มีการว่ากล่าวตักเตือนหรือทำทัณฑ์บนสำหรับผู้ต้องขังที่ทำความผิดครั้งแรก สำหรับผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยซ้ำควรมีการลงโทษที่รุนแรงมากขึ้น เพื่อไม่ให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ต้องขังคนอื่น

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย เรือนจำกลางอุบลราชธานี” สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยภูมิหลัง ผลการศึกษาผู้ต้องขัง จำนวน 198 คน พบว่า ด้านอายุส่วนใหญ่ร้อยละ 48.9 มีอายุระหว่าง 26-40 ปี ด้านการศึกษาร้อยละ 82.8 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ด้านลักษณะความผิดร้อยละ 89.9 มีลักษณะความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ. ยาเสพติด ด้านกำหนดโทษตามคำพิพากษาของศาลร้อยละ 47.0 มีกำหนดโทษต่ำกว่า 5 ปี ด้านระยะเวลาที่ต้องโทษจำคุกมาแล้ว ร้อยละ 71.7 ต้องโทษจำคุกมาแล้ว 1-5 ปี ด้านจำนวนครั้งที่เคยถูกลงโทษทางวินัย ร้อยละ 55.1 กระทำผิดวินัยจำนวน 1 ครั้ง และด้านลักษณะการกระทำผิดวินัยส่วนใหญ่ร้อยละ 46.0 กระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกาย

จากผลการศึกษาจะเห็นว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยกลางคน ซึ่งกำลังจะสร้างฐานะและความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเอง มีความรู้ไม่มากนักส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับมัธยม ศึกษาหรือเทียบเท่า ด้วยความอยากรู้อยากลองและไม่รู้ถึงโทษของยาเสพติด ทำให้ผู้ต้องขังเหล่านั้นกระทำความผิดเกี่ยวกับพ.ร.บ. ยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่ถูกจำคุกมาแล้วไม่เกิน 5 ปี เนื่องจากเพิ่งเข้ามาอยู่ในเรือนจำได้ไม่นานและไม่ทราบถึงวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน จึงทำให้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่กระทำความผิดวินัยเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย เลิศเสนา (2561) ได้ศึกษาปัจจัยสาเหตุและแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างกระทำผิด 1 ครั้ง/สัปดาห์ ส่วนใหญ่เป็นผู้ร่วมกระทำผิด มีลักษณะการกระทำผิด คือ ทะเลาะวิวาท/ทำร้ายร่างกาย เนื่องจากมีการกระทบกระทั่ง มีปากเสียง จนเกิดความโมโห และขาดสติ จนเป็นเหตุให้เกิดการทำร้ายร่างกายกัน

2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พบว่าส่วนใหญ่ที่ค่าเฉลี่ย 3.79 สภาพความเป็นอยู่ที่แออัดมีผลทำให้กระทำผิดวินัย รองลงมาค่าเฉลี่ย 3.44 การกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัย และน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.12 เรือนจำไม่สะอาด มีกลิ่นเหม็นอับมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ค่าเฉลี่ยทางสถิติรวม 3.39 ดังนั้นสภาพแวดล้อมในเรือนจำจึง

ส่งผลให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธศักดิ์ ทองประพันธ์ (2546) ได้ศึกษาสาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการกระทำผิดวินัยเกิดจากความแออัดของผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 50.94 เนื่องจากภายในเรือนจำกลางคลองเปรมมีผู้ต้องขังเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงเกิดความแออัด ผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ทำให้การควบคุมดูแลไม่ทั่วถึงก่อให้เกิดการรีดไถในหมู่ผู้ต้องขังด้วยกัน การทะเลาะวิวาท การแย่งชิง และการทำร้ายร่างกาย

3. ปัจจัยด้านสังคม พบว่าส่วนใหญ่ที่ค่าเฉลี่ย 3.16 เพื่อนเป็นผู้ชักชวนให้กระทำผิดมีผลทำให้กระทำผิดวินัย รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.93 การคบกับเพื่อนที่เคยทำผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัย และน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 2.44 ความสนิทสนมใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ จะเป็นผู้กดขี่ข่มเหงผู้อื่นมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ค่าเฉลี่ยทางสถิติรวม 2.78 ดังนั้นปัจจัยด้านสังคมจึงส่งผลให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิภรณ์ แก้วไพรวัลย์ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การกระทำผิดในแต่ละครั้งมีเพื่อนเป็นผู้ชักชวนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการกระทำผิดส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนชักชวนและความต้องการเรียกร้องความสนใจ

4. ปัจจัยด้านจิตใจ พบว่าส่วนใหญ่ที่ค่าเฉลี่ย 3.43 ความตึงเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวันมีผลทำให้กระทำผิดวินัย รองลงมาค่าเฉลี่ย 3.15 การขาดการยับยั้งชั่งใจและการไม่ยั้งคิดมีผลทำให้กระทำผิดวินัย และน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 2.37 ผู้ต้องขังคิดว่าการกระทำผิดวินัยในเรือนจำเป็นเรื่องท้าทายมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ค่าเฉลี่ยทางสถิติรวม 2.96 ดังนั้นปัจจัยด้านจิตใจจึงส่งผลให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพงศ์ สุพรรัตน์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ศึกษาเฉพาะกรณีในเรือนจำกลางคลองเปรม ผลการวิจัยพบว่า การกระทำผิดวินัยเกิดจากความตึงเครียดภายในจิตใจที่ต้องถูกจำกัดอิสรภาพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นอยู่ในระดับมาก

5. ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำ พบว่าส่วนใหญ่ที่ค่าเฉลี่ย 4.16 การไม่ทราบกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัย รองลงมาค่าเฉลี่ย 2.87 กระทำผิดวินัยเพราะไม่ทราบว่ามีความผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัย และน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 2.53 ผู้ต้องขังคิดว่าบริเวณที่เป็นเขตห้ามเข้า ไม่ต้องปฏิบัติตามก็ได้ถือว่าไม่ผิดวินัยมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ค่าเฉลี่ยทางสถิติรวม 3.02 ดังนั้นความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆของเรือนจำจึงส่งผลให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุวัตร โชคเฉลิมวงศ์ (2549) ได้ศึกษาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆ อยู่ในระดับมาก

โดยภาพรวมของมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดวินัย พบว่า มูลเหตุที่ส่งผลให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อม ร้อยละ 3.39 การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังส่วนใหญ่เกิดจากสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เนื่องมาจากผู้ต้องขังใหม่ที่เข้ามาอยู่ในเรือนจำมีปริมาณเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่างๆ ของเรือนจำ ร้อยละ 3.02 ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ทราบกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำจึงส่งผลให้กระทำผิดวินัย ด้านจิตใจ ร้อยละ 2.96 สาเหตุที่ทำให้กระทำผิดวินัยเพราะผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความตึงเครียดในการดำเนินชีวิตประจำวันภายในเรือนจำ และมูลเหตุที่น้อยที่สุด คือ ด้านสังคม

ร้อยละ 2.78 ส่วนใหญ่การกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งมีเพื่อนเป็นผู้ชักชวนให้กระทำผิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุฒิพัฒน์ ทวีศักดิ์โรจน (2552) ได้ศึกษาการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่กระทำผิดวินัยเกิดจากความเครียดที่ต้องถูกจำกัดอิสรภาพ และความแออัดภายในเรือนจำ จึงทำให้เกิดปัญหาการกระทบกระทั่งกันของผู้ต้องขัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรมีการจัดปฐมนิเทศให้ความรู้ต่างๆ เช่น กฎ ระเบียบวินัย ข้อบังคับ และการปฏิบัติ ตัวภายในเรือนจำแก่ผู้ต้องขังเมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำอยู่เสมอ มีการแทรกกิจกรรมสันทนาการเพื่อให้ผู้ต้องขังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและลดความตึงเครียด

1.2 ควรจัดให้มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละวัย เช่น จัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เล่นกีฬา เล่นดนตรี ความสามารถด้านศิลปะ เป็นต้น เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มกันอย่างถูกต้องเหมาะสมในเชิงสร้างสรรค์

1.3 ควรจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้กับผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้น มีพื้นที่ว่างสำหรับทำกิจกรรม ต่างๆ ให้เกิดความผ่อนคลายในการดำเนินชีวิตประจำวัน

1.4 ควรให้การศึกษาศึกษาและฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังตามวัยสมควร เพื่อให้ผู้ต้องขังได้มีความรู้ ความสามารถ มีวิชาชีพติดตัว สามารถประกอบอาชีพได้อย่างอิสระหลังจากพ้นโทษ

1.5 เจ้าหน้าที่ควรให้ความดูแลเอาใจใส่ผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียม มีการตรวจค้นผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึงทุกกลุ่มคน เพื่อป้องกันการกระทำผิดวินัย แต่ต้องไม่สร้างให้เกิดความรู้สึกอึดอัดแก่ผู้ต้องขังจนเกินไป

1.6 การลงโทษผู้ต้องขังควรเป็นไปด้วยความเหมาะสมเท่าเทียมกันทุกกลุ่ม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักมนุษยธรรม เป็นไปตามที่กรมราชทัณฑ์กำหนดและมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน เพื่อให้ผู้ต้องขังรู้สึกเคารพต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยจำนวน 3 ครั้งขึ้นไป

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการกระทำผิดวินัยระหว่างผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิง

2.3 ควรทำการศึกษาวินัยในเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ แล้วนำผลที่ได้มาหาแนวทางในการแก้ไขได้อย่างตรงจุด เพื่อลดปัญหาการกระทำผิดที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีกในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กรมราชทัณฑ์. *อำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ (ออนไลน์)*. สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2565, จาก

<http://www.correct.go.th/brr/index.php/th/2017-08-09-14-29-30/2017-08-09-14-29-34>

นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล และคณะ. (2542). *รายงานการประเมินผลการดำเนินงานราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด*.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด.

- ปิยพงศ์ สุพรรณ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณี ในเรือนจำกลาง คลองเปรม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฝ่ายควบคุมกลาง ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง เรือนจำกลางอุบลราชธานี. (2565). *ข้อบังคับเรือนจำกลางอุบลราชธานี ว่าด้วยข้อปฏิบัติและข้อห้ามสำหรับผู้ต้องขัง (สำเนา)*. เรือนจำกลางอุบลราชธานี.
- พิชัย เลิศเสนา. (2561). ปัจจัยสาเหตุและแนวทางการป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครปฐม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย, โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- พุดิพัฒน์ ทวีศักดิ์โรจน. (2552). การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางบางขวาง. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธศักดิ์ ทองประพันธ์. (2546). สาเหตุการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางคลองเปรม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานยุติธรรม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชนิภรณ์ แก้วไพรวัลย์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานยุติธรรม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุวัตร โชคเฉลิมวงศ์. (2549). การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังชาย ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางคลองเปรม เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

Management according to the principles of good governance of the office National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC)

ผู้วิจัย

ไอศูรย์ ลิ้มปิวรรณ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพงษ์ คลังกรณ์

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการกำหนดนโยบาย และมาตรการเพื่อการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ต่อไป โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) กับกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามสำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคล 2 กลุ่ม ค่า F-Test เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลมากกว่า 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 25-35 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมีรายได้ 15,000-25,000 บาท 1) มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลพบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน และการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลทุกด้าน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 3) ข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการกำหนดนโยบาย ควรจัดระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงานและป้องกันปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบ รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส มีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น และเป็นการลดภาระงานด้านการสืบสวนสอบสวนทางวินัยลงด้วย และควรส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การบริหารงานมากยิ่งขึ้นโดยควรจัดให้มีศูนย์เครือข่ายภาคประชาชนที่มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการบริหารงานของหน่วยงานอย่างถาวร

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล การบริหารงาน สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

Abstract

The purpose of this research is to study 1) To study the level of public opinion towards the administration according to the good governance of the Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC) 2) Managed according to the good governance of the Office of the National Broadcasting and Telecommunication Commission (NBTC) and 3) to study recommendations for guidelines for policy formulation. and measures to promote the administration according to the principles of good governance of the Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC) by using a quantitative survey research method) with a sample of the population in Bangkok, 400 people. The tool used was a questionnaire teaching method. The statistics used in the analysis were t-test analysis to compare personal characteristics of 2 groups, F-test values to compare personal characteristics more than 2 groups and Pearson correlation coefficient analysis (Pearson Product Moment Correlation) at the significance level of 0.05.

The results of the research revealed that most of the respondents were male, aged 25-35 years, married, have a bachelor's degree Have a career as an employee of a private company with income 15,000-25,000 baht 1) There are opinions about the implementation of good governance principles of the Office of the National Broadcasting and Telecommunication Commission (NBTC) as a whole at a high level 2) People with different occupations had opinions on the benefits of administration according to the good governance of the Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission. (NBTC) are different and comply with all aspects of good governance. There was a positive correlation with the benefits of administration according to the principles of good governance of the Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC) with statistical significance .01 3) items. Recommend guidelines for policy formulation. An effective internal control system should be organized. This is to prevent operational errors and to prevent fraud and misconduct problems, as well as to ensure transparency in operations. There is evidence that can be verified, purity more fair and to reduce the workload of disciplinary investigations as well and should encourage the public sector to participate in the inspection More management by establishing a people network center with a permanent committee to monitor the administration of the agency.

Key words : Principles of Good Governance, Administration, Office of the Broadcasting Commission National Television and Telecommunications Commission (NBTC)

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรัฐบาลได้กำหนดให้ใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นยุทธศาสตร์ 1 ใน 3 กลุ่มยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนาประเทศและถือว่าธรรมาภิบาลเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อื่นไปสู่เป้าหมายโดยกำหนดให้สร้างธรรมาภิบาลให้เกิดในทุกภาคของสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2544: 18) จากการที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีมติอนุมัติการสนับสนุนเงินงบประมาณแก่การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) เพื่อการถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย 2022 (FIFA World Cup Final) โดยใช้เงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) จำนวน

600 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึงนั้น ซึ่งสภาองค์กรของผู้บริโภค (سوب.) ระบุว่า จากการติดตามข้อเท็จจริงของคณะกรรมการด้านการสื่อสารฯ ของสภาองค์กรของผู้บริโภค ในประเด็นลิขสิทธิ์การถ่ายทอดสดฟุตบอลโลก พบว่า สหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (ฟีฟ่า) ให้ลิขสิทธิ์ฟุตบอลโลกในประเทศไทยกับการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) เพียงผู้เดียว ดังนั้น กกท. จึงมีสิทธิ์ในการจัดสรรการถ่ายทอดสดครั้งนี้ให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงทุกช่อง แต่ กกท. กลับให้บริษัท ทรู ดิจิตอล กรุ๊ป จำกัด บริษัท ทรู วิชั่น กรุ๊ป จำกัด และ บริษัท ทรูโฟรยู สเตชัน จำกัด (กลุ่มทรู) ได้สิทธิเลือกคู่แข่งชั้น ทั้งจำนวนคู่ และได้จำนวนช่องที่มากกว่า และสามารถถ่ายทอดสดในระบบ HD รวมถึงยังได้รับการสนับสนุนจากค่าโฆษณาสินค้าอีกด้วย ทั้งที่จ่ายเงินซื้อลิขสิทธิ์ไปเพียง 25 เปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมา กกท. ยังไม่เคยประกาศอย่างเป็นทางการว่ามีการทำสัญญาการให้ลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสดฟุตบอลโลกระหว่าง กกท. กับ ผู้ประกอบการ รายดังกล่าวเลย และเป็นที่มาของคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวของศาลทรัพย์สินทางปัญญา ที่ตามมาคือผู้บริโภคได้รับผลกระทบ เนื่องจากไม่สามารถรับชมช่องฟรีทีวีตามปกติได้ตามกติกาของ กสทช. ได้แก่ มัสต์แคร์รี่ (Must Carry) คือ ผู้ให้บริการทีวีทุกประเภทต้องนำสัญญาณของช่องทีวีดิจิทัลพื้นฐานซึ่งเป็นฟรีทีวีไปเผยแพร่ และมัสต์แฮฟ (Must Have) คือ กีฬาหลัก ๆ ที่สำคัญ จำนวน 7 รายการ ซึ่งหนึ่งในนั้นมีการแข่งขันฟุตบอลโลก รอบสุดท้าย (FIFA World Cup Final) ซึ่งเป็นรายการโทรทัศน์ที่ต้องให้บริการแก่ประชาชนได้ภายใต้การให้บริการฟรีทีวี เพื่อความเท่าเทียมทั่วถึงและไม่สร้างภาระค่าใช้จ่ายกับประชาชน “การกำหนดกติกาดังกล่าวขึ้นมากล่าวอ้างขึ้นมาระทบสิทธิขั้นพื้นฐานผู้บริโภค เพราะเป็นเงื่อนไขให้ผู้บริโภคต้องมีภาระเพิ่มขึ้นในการเข้าถึงเนื้อหา ไม่สามารถรับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลโลกผ่านฟรีทีวีได้ตามปกติ ทั้งที่หลักการของ Must Carry คือต้องมีบริการที่เป็นการทั่วไป” (กรุงเทพฯ, 2565)

ด้วยสาเหตุข้างต้นที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับผลกระทบและมีภาระเพิ่มในการเข้าถึงเนื้อหาการถ่ายทอดสดฟุตบอลโลกนั้น สภาองค์กรของผู้บริโภคจึงยื่นหนังสือข้อเสนอกับผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร ตัวแทนจาก กสทช. ที่เป็นผู้รับหนังสือแทน ไม่ว่าจะเปิดเผยแพร่ละเอียดเงื่อนไขและสัญญาที่ กสทช. จัดทำกับ กกท. จาก การสนับสนุนงบประมาณ 600 ล้านบาท จากกองทุน กทปส. มาตรา 52 และ 36 ที่อ้างถึงการให้คนพิการ คนด้อยโอกาสได้เข้าถึงการรับชมบอลโลก เพื่อดูว่าการสนับสนุนของกองทุน กทปส. เป็นไปตามเจตนารมณ์และเป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือไม่ กสทช. ควรแสดงความรับผิดชอบด้วยการออกมาตรการเยียวยาให้กับผู้บริโภคที่รับชมฟรีในระบบโทรทัศน์ผ่านอินเทอร์เน็ต (IPTV) มาโดยตลอด แต่ปัจจุบันไม่สามารถรับชมรายการตามปกติได้ครบทุกช่อง โดยเฉพาะเนื้อหาการถ่ายทอดสดฟุตบอลโลกที่กำหนดในกฎ Must Have ส่งผลให้กระทบสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น การเยียวยาสันับสนุนอุปกรณ์ การรับสัญญาณดิจิทัลทีวีให้กับครัวเรือนที่ต้องการ โดยใช้กองทุน กทปส. มาสนับสนุนตามหลักการ ควรเปิดรับเรื่องร้องเรียนเชิงรุก จากกรณีปัญหาจอต่าที่เกิดขึ้นในครั้ง นี้ เพื่อสำรวจผลกระทบและวางมาตรการแก้ไขเพื่อให้คนไทยเข้าถึง ‘ฟรีทีวี’ ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ตามหลักการโทรทัศน์ที่เป็นบริการทั่วไปตามกฎหมาย กสทช. กสทช. ควรเปิดรับฟังความเห็นการแก้ไข กติกา Must Have และ Must Carry ในระยะยาว ให้มีความเป็นธรรมมากขึ้นและปฏิบัติได้จริง โดยหาจุดสมดุลระหว่างการแข่งขันของเอกชนและการคุ้มครองผู้บริโภค และ กสทช. ควรสรุปบทเรียนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางแก้ปัญหา เยียวยาผู้บริโภคในปัจจุบัน และ ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดอีกในการแข่งขันบอลโลก ปี 2026

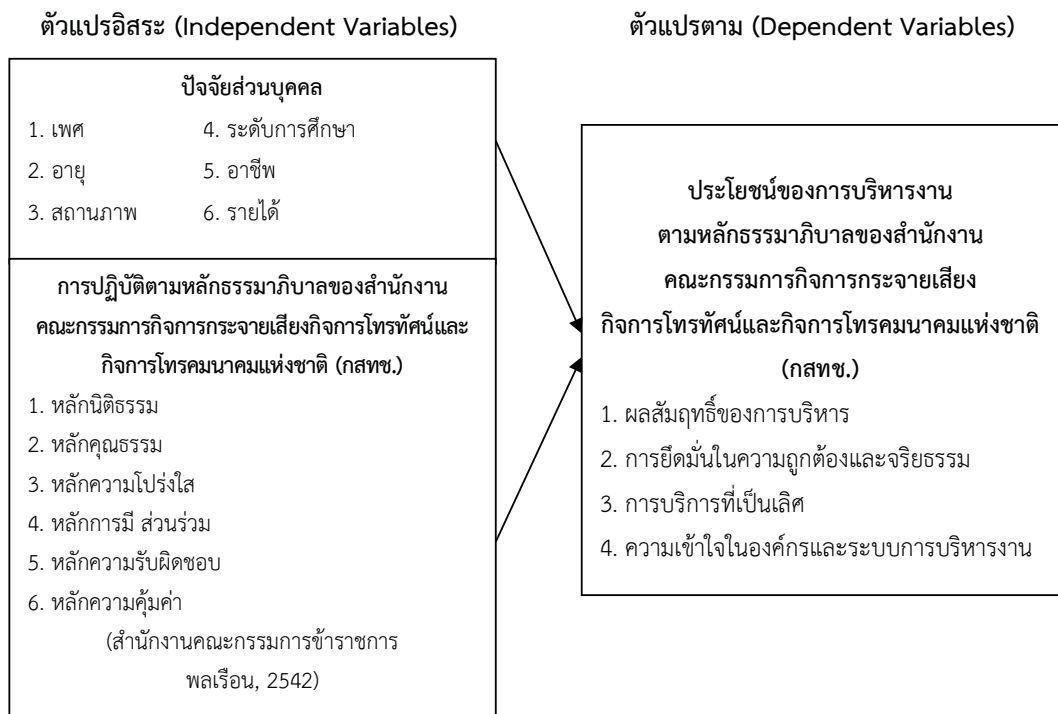
จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวประกอบกับผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จึงสนใจศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสำหรับนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการบริหาร ในด้านต่างๆ ภายในองค์กรให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่าง ยั่งยืนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่องค์กรอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อแนวทางในการกำหนดนโยบาย และมาตรการเพื่อการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ต่อไป

กรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีกรอบแนวความคิดในการทำวิจัย ดังนี้

วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,701,394 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973) มีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 5% เพื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 และผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการแจกแบบสอบถามออนไลน์ แก่ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยที่ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปร โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 3 ประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยที่ลักษณะคำถามเป็นมาตรวัดแบบ Likert Scale ครอบคลุมตัวแปรโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อยและเห็นด้วยน้อยมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา(Content Validity) หรือความสอดคล้องระหว่างข้อความที่เขียนขึ้นในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยมีค่า IOC เท่ากับ 0.94 และ นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.7 มีอายุ 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.0 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 59.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.5 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 39.0 มีรายได้ 15,000-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.5

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.57, SD. = 0.399) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=3.71$) รองลงมา คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{x}=3.70$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{x}=3.69$) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x}=3.53$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}=3.44$) และด้านหลักความรับผิดชอบต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.35$) ตามลำดับ

3. ประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.70$, $SD.=0.356$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}=3.74$) รองลงมา คือ ด้านการบริการที่เป็นเลิศ และด้านความเข้าใจในองค์กรและระบบการบริหารงาน ($\bar{x}=3.69$) และด้านผลสัมฤทธิ์ของการบริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}=3.66$) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

4.1) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไม่แตกต่างกัน

4.2) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไม่แตกต่างกัน

4.3) ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไม่แตกต่างกัน

4.4) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไม่แตกต่างกัน

4.5) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน

4.6) ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ไม่แตกต่างกัน

4.7) การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ส่งผลต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ($Sig.=0.000$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลทุกด้าน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) พบว่าการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ รหัส แสงผ่อง (2560) ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ของกรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า 1) กรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรีและมีกระบวนการ บริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และพระมหาชินวัฒน์ ธรรมเสฏฐ (หาญกุล) (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลเมืองสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านดังนี้

1.1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อมรินทร์ กิจศิริรัตน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทนิมิต จังหวัดจันทบุรี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทนิมิต จังหวัดจันทบุรี ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

1.2) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุดคล้อยกับ ธรรมพงษ์ วงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดคล้อยกับ รหัส แสงผ่อง (2560) ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรีและมีกระบวนการ บริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก

1.4) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุรเมธ ทองด้วง (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยผลการวิจัยได้พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงหนึ่งด้าน คือ ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

1.5) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อธิภัทร วรรณโสภณ (2560) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลือ อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลืออำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.6) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อธิภัทร วรรณโสภณ (2560) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลือ อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลลืออำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อมรินทร์ กิจศิริรัตน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทน์มิต จังหวัดจันทบุรี พบว่า อาชีพ และชุมชนย่อย ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในเขตเทศบาลเมืองจันทน์มิต จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลทุกด้าน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประโยชน์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สอดคล้องกับ วรญา จตุพัฒน์รังสี (2560) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลอ่าว อำเภอมือ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าหลักนิติธรรมมีระดับสูงสุด หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรมตามลำดับ ส่วนประสิทธิผลการบริหารงานในด้านความสามารถในการผลิตมีระดับสูงสุด ความมั่นคง การอยู่รอด การพัฒนา การได้มาซึ่งทรัพยากรความสามารถในการปรับตัว ความพึงพอใจในงาน และความเจริญเติบโตขององค์กรอยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรจัดระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงานและป้องกันปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบ รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส มีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรมมากยิ่งขึ้น และเป็นการลดภาระงานด้านการสืบสวนสอบสวนทางวินัยลงด้วย

2. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การบริหารงานมากยิ่งขึ้นโดยควรจัดให้มีศูนย์เครือข่ายภาคประชาชนที่มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการบริหารงานของหน่วยงานอย่างถาวร เพื่อเข้ามามีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผลตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลอย่างต่อเนื่องตลอดปี และดำเนินการสรุปเผยแพร่ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. หลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางการบริหารงานที่ควรจะให้การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมพัฒนาบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดี มีวัฒนธรรมการทำงานที่เหมาะสม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรจัดการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและกองงานทุกฝ่ายที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีการยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลได้ดีเด่น พร้อมกับการให้รางวัล สวัสดิการสิทธิประโยชน์ เกียรติยศและความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ เพื่อบำรุงขวัญกำลังใจด้วย

2. บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล คือยึดถือความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสมานฉันท์สามัคคี ดำเนินงานอย่างโปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเคารพศักดิ์ศรีของมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชน ทั้งนี้ควรริเริ่มโครงการและกิจกรรม โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ด้วยการสำรวจความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบดำเนินงานอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณ์ สัมพันธ์ นมะสุตและคนอื่นๆ. (2546). องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Local Administrative Organization and Good Governance) กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- กฤษณ์ เพิ่มทันจิตต์. (2558). เอกสารคาบบรรยายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์. (ออนไลน์). แหล่งที่มาจาก: http://nidamppm14.files.wordpress.com/2009/08/lecture-dr-krit_1.doc. ค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2558
- คุณากร กรสิงห์. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครสวรรค์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจริญ เจษฎาวุธย์. (2545). การวางมาตรฐานธรรมาภิบาล (Setting Good Governance Standards). นนทบุรี: พอดี.
- เจริญ เจษฎาวุธย์. (2547). การตรวจสอบธรรมาภิบาล : ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (Governance Audit: Theory and Practice). นนทบุรี: พอดี.
- ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์. (2543). กระบวนมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์
- ชนิดาภา แสงโรจน์. (2553). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไชย อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี. สารนิพนธ์. มหาวิทยาลัยบูรพา
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์และเอนก นอบเผือก. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 13(1). 129-139

- นฤมล ทับจุมพล. (2552). แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติในการจัดการปกครอง (Governance). กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์. (2546). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (Indicators of Good Governance). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปารีชาติ เทพอารักษ์และอมรารวรรณ ทิวถนอม. (2552). ตัวชี้วัดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของภาครัฐ. เศรษฐกิจและสังคม, 43(74), 84.
- พระมหาชินวัฒน์ ธรรมเสฏฐ์ (หาญกุล). (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐ ประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มยุรี อนุมาราชชน. (2547). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดกระบวนการและการวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: คณินิจการพิมพ์.
- รหัส แสงผ่อง. (2560). กระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล ของกรมการบริการและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บทพิธการพิมพ์.
- วรญา จตุพัฒน์รังสี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. ลำปาง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- วรภัทร ไตรณะเกษม. (2542). การสร้าง Good Governance ในภาคเอกชน. กรมบัญชีกลาง. พฤษภาคม-มิถุนายน: 19-28.
- วรเดช จันทรศร. (2548). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (An Integrated Theory of Public Policy Implementation). กรุงเทพมหานคร: สหายบล็อกและการพิมพ์.
- ศุภชัย ยาวะประภาช. (2545). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2547). วัตถุประสงค์การบริหารจัดการที่ดี 2547. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- สุทธิพร บุญสง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สุรเมธ ทองด้วง. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สุทัศน์า สุทธิกุลสมบัติ. (2554). ธรรมาภิบาล (Good Governance) คืออะไร. (ออนไลน์). แหล่งที่มาจาก: <http://ipc.wikipedia.org/wiki>.
- สุเทพ คุณกิตติ. (2560). หลักธรรมาภิบาลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่นอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุดจิต นิमितกุล. (2543). กระบวนมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพมหานคร: บทพิธการพิมพ์.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2555). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ออนไลน์). แหล่งที่มาจาก: https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/7.1_hlakthrrmaaphibaalkhngkaarbrihaarkicchkaarbaanemuengthiidi.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). รายงานประจำปี 2544. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). สถิติกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2564. (ออนไลน์). แหล่งที่มาจาก: https://webportal.bangkok.go.th/public/user_files_editor/130/BMA%20STATISTIC/2564/Statistical%20Profile%20of%20BMA%202021.pdf
- อธิภัทร วรรณโสภณ. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสี่อ อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ. อุบลราชธานี: รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2541). ธรรมนูญและธรรมนูญกึ่งองค์กรประชาสังคม. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

THE PARTICIPATION IN PREVENTING AND CONTROLLING THE CORONA VIRUS 2019 OF VILLAGE HEALTH VOLUNTEERS IN BANNASAN DISTRICT SURATTHANI PROVINCE

ผู้วิจัย

กรรณิกา ขยายแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การบริหารงานสาธารณสุข)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ อสม. อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างคือ อสม. อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 280 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 6 ตุลาคม 2565 – 6 พฤศจิกายน 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน เพอร์เซนไทล์ที่ 25 และ 75 การวิเคราะห์โคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 81.1 ปานกลาง ร้อยละ 18.9 และน้อย ร้อยละ 0 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษาและการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ($p\text{-value} < 0.05$) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน; ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน และการรับรู้นโยบาย ($r = 0.572, 0.594, 0.459, 0.658$ ตามลำดับ, $p\text{-value} < 0.001$)

ผลการศึกษาครั้งนี้ เสนอแนะให้ผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ อสม. ให้เพิ่มมากขึ้น โดยเพิ่มแรงจูงใจ การอบรมความรู้ และการรับรู้นโยบายอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อสม.

ABSTRACT

The purpose of this cross-sectional survey study was to investigate the participation in preventing and controlling the Corona virus 2019 level of village health volunteers (VHVs) and the factors related to participation in preventing and controlling the Corona virus 2019 of village health volunteers in Bannasan district, Suratthani Province. The samples comprised 295 Coronavirus diseases 2019 VHVs of Bannasan district, Suratthani Province with simple random sampling. The instrument used for data collection was questionnaires during the 6rd October - the 6 rd November 2022. The data were then analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, median, percentile 25th, 75th Chi – square analysis, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient statistics. The results of the study showed that the participation in preventing and controlling the Corona virus 2019 of VHVs was found firstly at a high level accounted for 81.1%, followed by a moderate level accounted for 18.9%, and lastly at a low level accounted for 0% respectively. Besides this, the factors that related to participation in preventing and controlling the Corona virus 2019 of VHVs were statistically significant including education level, training of preventing and controlling the Corona virus 2019 (p-value < 0.05), work motivation; motivation factors, hygiene factors, & policy perception (r = 0.572, 0.594, 0.459, 0.658, respectively, p-value < 0.001).

The study results suggest that the provincial public health office administrators should promote more participation in preventing and controlling the Corona virus 2019 by continually increasing work motivation, preventing and controlling the Corona virus 2019 training, and policy perception.

Keywords : Participation, Preventing and controlling the Corona virus 2019, VHVs

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (Coronavirus Disease 2019-COVID-19) หรือโรคโควิด 19 เริ่มต้นการระบาด ณ เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน วันที่ 19 ธันวาคม 2019 ก่อนจะแพร่ระบาดไปทั่วโลก โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกในโลกที่พบการติดเชื้อดังกล่าวนอกประเทศจีน ซึ่งทางการไทยประกาศมีผู้ติดเชื้อรายแรกเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 และมีผู้เสียชีวิตรายแรกเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2563 โดยมีลักษณะการระบาดที่เริ่มจากกรุงเทพมหานคร (เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์, 2564) ซึ่งสถานการณ์การระบาดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ทั่วโลก เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2564 มียอดผู้ติดเชื้อสะสมทั่วโลก 89.3 ล้านราย มีจำนวนผู้เสียชีวิตสะสมกว่า 1.9 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 2.2 ของจำนวนผู้ติดเชื้อ ในขณะที่ผู้รักษาหายมีจำนวน 64 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 71.6 โดยสหรัฐอเมริกา มียอดผู้ติดเชื้อรายใหม่ 301,655 ราย และยอดผู้เสียชีวิตอยู่ที่อันดับ 1 ของโลก อยู่ที่ 378,149 ราย ประเทศอินเดีย มียอดผู้ติดเชื้อสะสม 10.4 ล้านราย โดยมีจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ 18,482 ราย ทั้งนี้ยอดผู้รักษาหายในอินเดียอยู่ที่ 10 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 96 สำหรับประเทศไทยยอดผู้ติดเชื้อสะสมอยู่ที่อันดับ 129 และยอดผู้เสียชีวิตอยู่ที่อันดับ 150 ของโลก ขณะเดียวกัน สถานการณ์ของการ

ระบาดการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ในภูมิภาคอาเซียน พบว่า เมียนมาร์ มีผู้ติดเชื้อสะสม 129,483 ราย โดยมียอดผู้ติดเชื้อรายใหม่ต่อวันเฉลี่ย 634 ราย และมีจำนวนผู้เสียชีวิต 2,812 ราย ประเทศมาเลเซีย มียอด ผู้ติดเชื้อสะสมอยู่ที่ 131,108 ราย มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ 2,643 ราย ประเทศกัมพูชา มีผู้ติดเชื้อสะสม 386 ราย ผู้เสียชีวิตสะสม 0 ราย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีผู้ติดเชื้อสะสม 41 ราย มีผู้กำลังรักษา 1 ราย และประเทศเวียดนาม มีผู้ติดเชื้อรายใหม่ 3 ราย และผู้เสียชีวิตสะสม 35 ราย สำหรับประเทศไทย มีผู้ติดเชื้อสะสม 10,053 ราย เสียชีวิตรวม 67 ราย รักษาหายแล้ว 5,546 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.17 มีผู้ป่วยกลับบ้านเพิ่มขึ้น 291 ราย รักษาอยู่ในโรงพยาบาล 4,440 ราย (สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม, 2564) จากรายงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ณ วันที่ 4 ตุลาคม 2564 พบผู้ติดเชื้อ ในจังหวัดสะสม จำนวน 13,028 ราย โดยรักษาหายแล้ว 10,778 ราย อยู่ระหว่างทำการรักษา 2,406 ราย และเสียชีวิต 68 ราย ดังนั้นจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประชาชนที่เป็นผู้ใช้แรงงาน เคลื่อนย้ายหรือการเดินทางข้ามถิ่นไปมาเพื่อกลับภูมิลำเนา ผนวกกับแรงงานไทยในต่างประเทศจำเป็นต้องเดินทางกลับประเทศไทยไปกักตัวที่บ้าน (Home quarantine) ณ ภูมิลำเนาของแต่ละคนตามนโยบายของรัฐบาลไทยในขณะนั้น ส่งผลทำให้พื้นที่ในระดับหมู่บ้าน กลายเป็นพื้นที่ที่ต้องรับความเสี่ยงจากผู้ที่มาจากพื้นที่โดยกลุ่มบุคคลที่เป็นหน้าด่านแรกและหน้าด่านในการติดต่อสื่อสารเพื่อควบคุมและยับยั้งการระบาด สืบค้นหรือค้นหา คัดกรอง แยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกตผู้ที่มีความเสี่ยงและผู้ติดเชื้อ คือ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ภทรา บุรารักษ์, สุพรรณิ เบอร์เนล และกนกวรรณ เอี่ยมชัย, 2564) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันควบคุมโรคภาคประชาชนทั่วทุกพื้นที่ บทบาทหน้าที่ของ อสม. แจ้งข่าวร้าย กระจายข่าวดีเรื่องสุขภาพแก่ประชาชนในหมู่บ้านที่ได้รับผิดชอบ กระทรวงสาธารณสุขของไทยมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย รวมถึงด้านสาธารณสุขอื่น ๆ โดยเฉพาะในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 อสม. ยังมีบทบาทเป็นฟันเฟืองขับเคลื่อนการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ได้อย่างมาก อาทิ การประชาสัมพันธ์ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโรคโควิด 19 ได้แก่ การเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร การล้างมือ การสวมหน้ากากอนามัย และการออกกกำลังกาย (สำเร็จ แหยงกระโทก และคณะ, 2563) ตลอดจนมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เพื่อไม่ให้เข้าสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย (1) การคัดกรองผู้ที่มาจากพื้นที่เสี่ยง โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บูรณาการความร่วมมือของบุคลากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ทุกภาคส่วน เช่น ข้าราชการ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เป็นต้น ร่วมกันค้นหาและคัดกรองผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด 19 (2) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด 19 ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเฝ้าติดตามสังเกตอาการเป็นระยะเวลา 14 วัน (เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์, 2564)

อย่างไรก็ตาม ผลการปฏิบัติงานของ อสม. ที่ถือว่าเป็นความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมของกระทรวงสาธารณสุข คือ ปริมาณ ความครอบคลุม และการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการดูแลสุขภาพประชาชนตามหลักการการดูแลสุขภาพประชาชนด้วยประชาชน ไม่เว้นแม้แต่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 แต่จากรายงานการศึกษา พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่สามารถขัดขวางการเข้ามามีส่วนร่วมของ อสม. ในการปฏิบัติงานได้สาเหตุที่ทำให้ อสม. ไม่เข้ามามีส่วนร่วมหรือเข้ามามีส่วนร่วมน้อย เนื่องจาก อสม. มีภาระหน้าที่ต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร หาเช้ากินค่ำ ประกอบกับมีค่าตอบแทนน้อย หากสละเวลามาปฏิบัติงานจะทำให้ขาดรายได้จากการประกอบอาชีพประจำ (อรพรรณ แผนคง, 2551) นอกจากนี้ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานและการรับรู้นโยบายด้านสาธารณสุขของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนเพิ่มการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์ต่อการควบคุมและยับยั้งการระบาดของโรคโควิด 19 ด้วยกลไกที่เป็นพื้นเพองขับเคลื่อนการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ภาคประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการรับรู้ นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมีตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980) ทฤษฎีบทบาทของ Lunber G.A. (1968) แนวคิดเกี่ยวกับ อสม. ของกรมสนับสนุนบริการ กระทรวงสาธารณสุข (2554) และบทบาท อสม. ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (กรมสนับสนุนบริการ กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg (1959) แนวคิดทฤษฎีการรับรู้ของ Schiffman & Kanuk (1994) และนโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกระทรวงสาธารณสุข (2563) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อสม. ที่ปฏิบัติงานในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Daniel (2010) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งนี้แบบสอบถามคุณภาพการให้บริการคลินิกทันตกรรม โรงพยาบาลน่าน จังหวัดน่าน ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 20 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 16 ข้อ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 20 ข้อ นำและปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้วนำเครื่องมือเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และค่าเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.902 การรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.898 และการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.870 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่ามัธยฐาน เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75 ค่าไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการวิจัยจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2565 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE- WTU543010 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2565-0096

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 87.5 อายุระหว่าง 50 - 59 ปี มากที่สุด ร้อยละ 41.8 ค่ามัธยฐานของอายุเท่ากับ 56 ปี สูงสุดเท่ากับ 77 ปีและต่ำสุดเท่ากับ 22 ปี สถานภาพสมรส คู่ มากที่สุด ร้อยละ 65.4 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 49.3 อาชีพเกษตรกรกรรม มากที่สุด ร้อยละ 39.3 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน มากที่สุด ร้อยละ 43.6 ค่ามัธยฐานของรายได้ต่อเดือน เท่ากับ 6,000 ปี สูงสุดเท่ากับ 80,000 ปีและต่ำสุดเท่ากับ 1,000 ปี เคยอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ร้อยละ 86.1 และมีระยะเวลาในการเป็น อสม. 15 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 50.0 ค่ามัธยฐานของระยะเวลาในการเป็น อสม. เท่ากับ 15.53 ปี สูงสุดเท่ากับ 38 ปีและต่ำสุดเท่ากับ 1 ปี

2. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 81.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 18.9 แต่ไม่มีระดับน้อย (ร้อยละ 0) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของกลุ่มตัวอย่าง รายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์

(ร้อยละ 68.9) ด้านการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 62.9) ด้านการตัดสินใจ (ร้อยละ 50.0) และด้านการติดตามประเมินผล (ร้อยละ 49.3) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาคำถามรายข้อ พบว่า ระดับมากที่สุด 3 ข้อแรกของคำถาม ได้แก่

- 1) ท่านสามารถนำความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ไปใช้ดูแลคนในครอบครัวของท่านได้ ร้อยละ 58.9
- 2) ท่านมีส่วนร่วมแนะนำการปฏิบัติตัวอย่างถูกวิธีในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ในชุมชนของท่าน ร้อยละ 51.4 และ 3) ท่านมีส่วนร่วมในการคัดกรองเพื่อป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำวิธีการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ในชุมชน ร้อยละ 50.7 เท่ากัน

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 90.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 9.6 แต่ไม่มีระดับน้อย (ร้อยละ 0)

4. การรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 96.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 3.9 แต่ไม่มีระดับน้อย (ร้อยละ 0)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ ต่อเดือน การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และระยะเวลาการเป็น อสม.) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระดับการศึกษาและการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) (ตารางที่ 1) และแรงจูงใจในการปฏิบัติฯ; ปัจจัยจูงใจ, ปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.572; 0.594, 0.459$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) (ตารางที่ 2) ในขณะที่ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพหลัก (ตารางที่ 1) อายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการเป็น อสม. (ตารางที่ 2) ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19) กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติ ไคสแควร์ (n=280)

ตัวแปร	ระดับการมีส่วนร่วม		χ^2	p-value
	ระดับปานกลาง	ระดับมาก		
● เพศ			0.402	0.332
- ชาย	8 (22.9)	27 (77.1)		
- หญิง	45 (18.4)	200 (81.6)		
● สถานภาพสมรส			1.361	0.157
- มีคู่	31 (16.9)	152 (83.1)		
- ไม่มีคู่ (โสด/หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่)	22 (22.7)	75 (77.3)		
● ระดับการศึกษา			12.877	0.002*
- ประถมศึกษา	19 (13.8)	119 (86.2)		
- มัธยมศึกษา	19 (18.3)	85 (81.7)		
- สูงกว่ามัธยมศึกษา (อนุปริญญา/ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี)	15 (39.5)	23 (60.5)		
● อาชีพ			2.635	0.451
- เกษตรกรรม	16 (14.5)	94 (85.5)		
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	18 (23.1)	60 (70.9)		
- ไม่ทำงาน (แม่บ้าน/พ่อบ้าน/ว่างงาน)	13 (22.0)	46 (78.0)		
- ลูกจ้าง	6 (18.2)	27 (81.8)		
● การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19			6.127	0.015*
- ไม่เคย	13 (33.3)	26 (66.7)		
- เคย	40 (16.6)	201 (83.4)		

* $p < 0.05$

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=280)

ตัวแปร	การมีส่วนร่วม	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ปัจจัยส่วนบุคคล		
- อายุ	0.019	0.748
- รายได้ต่อเดือน	-0.058	0.336
- ระยะเวลาการเป็น อสม.	0.021	0.727
แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	0.572	<0.001*
- ปัจจัยจูงใจ	0.594	<0.001*
- ปัจจัยค้ำจุน	0.459	<0.001*
การรับรู้นโยบาย	0.658	<0.001*

* $p < 0.05$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของกลุ่มตัวอย่าง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 81.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 18.9 และไม่มีระดับน้อย (ร้อยละ 0) สามารถอธิบายได้จากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปมีถึงร้อยละ 75.0 ซึ่งเป็นช่วงวัยที่สามารถอุทิศเวลาทำงานให้กับส่วนรวมได้ค่อนข้าง โดยส่วนใหญ่เป็น อสม. มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 70.7 และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มากถึงร้อยละ 86.1 อีกทั้ง อสม. เกือบทั้งหมดยังได้รับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 จากภาครัฐ (ระดับมาก ร้อยละ 96.1) และได้รับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ระดับมาก ร้อยละ 90.4) เป็นไปตามที่ Mowen and Minor (1998) สรุปไว้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลและทำความเข้าใจความหมายต่อข้อมูลข่าวสารนั้น แล้วแสดงปฏิกิริยา

ออกเป็นพฤติกรรม โดยเติมศักดิ์ คทวณิช (2546, หน้า 128-129) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ว่า ปัจจัยจากตัวบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ อาทิ ประสบการณ์เดิม (Previous experience) ความต้องการที่จะรับรู้ (Need) ความใส่ใจ (Attention) สภาวะทางอารมณ์ (Emotion) ความคาดหวัง (Expectancy) และสติปัญญา (Intelligence) สอดคล้องกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและประสบการณ์การทำงาน พร้อมทั้งได้รับนโยบาย องค์ความรู้ และแรงจูงใจจากภาครัฐ เช่น คำตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงการยกย่องจากสังคม จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของกลุ่มตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 81.1 สอดคล้องกับการศึกษาของ ภคอร โจทย์กิง และประจักษ์ บัวผัน (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชุมชนสามเหลี่ยม เทศบาลนครขอนแก่น พบว่า มีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านชุมชนสามเหลี่ยมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.41 (S.D. = 0.25) และคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์ระดับต่ำทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านชุมชนสามเหลี่ยม เทศบาลนครขอนแก่น โดยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุการสนับสนุนจากองค์กร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านการจัดการสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชุมชนสามเหลี่ยมเทศบาลนครขอนแก่นได้ร้อยละ 75.1 ($R^2 = 0.751, p\text{-value} < 0.001$) แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ไพรัตน์ ห้วยทราย, ธัญย์สิริบุญ สุขเสริม และกฤษณ์ ขุนลิก (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94, S.D = 0.30$) แยกเป็นมีส่วนร่วมในขั้นตอนการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจและวางแผนดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66, S.D = 0.19$) มีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง และมีส่วนร่วมในขั้นตอนติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) อธิบายได้ว่า ระดับการศึกษาของบุคคลที่สูงขึ้น ช่วยสนับสนุนให้บุคคลแสวงหาความรู้ให้มีความรู้มากขึ้น อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมมากขึ้นแตกต่างกัน เพราะต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้ง 4 ด้าน (ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล) เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน โดยมีระดับประถมศึกษา ร้อยละ 49.29 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 37.14 และสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา (อนุปริญญา/ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี) ร้อยละ 13.57 ดังนั้นระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์

กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับการศึกษาของวิเชียร มูลจิตร (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรีที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับการศึกษาของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ($p < 0.05$) และสอดคล้องกับการศึกษาของชนาทิพย์ ทองไชร์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19

การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) สามารถอธิบายได้ว่า การอบรมให้ความรู้แก่บุคคล ช่วยสนับสนุนให้บุคคลได้รับความรู้ในเรื่องที่บุคคลนั้นไม่เคยรู้หรือบุคคลนั้นรู้แล้ว ให้รู้มากขึ้นในมิติที่สำคัญหรือเกี่ยวข้อง เมื่อบุคคลรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องรับผิดชอบ ย่อมส่งผลให้เกิดความมั่นใจและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานนั้น ส่งผลให้มีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้บุคคลได้รับการอบรมเหมือนกันแต่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน อาจส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจในความรู้หนึ่งๆ ไม่เท่ากัน และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมได้ เพราะการมีส่วนร่วมต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้ง 4 ด้าน (ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล) ดังนั้นแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มากถึงร้อยละ 86.1 จึงทำให้การอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ นำพล ศรีสงคราม และจิรวรรณ ศรีสงคราม (2563) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมในการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในอำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ที่พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนาทิพย์ ทองไชร์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า ประสิทธิภาพการเป็นอาสาสมัครอาสาสมัครสาธารณสุข และทัศนคติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (แรงจูงใจ [$r = 0.572$], ปัจจัยจูงใจ [$r = 0.594$], ปัจจัยค้ำจุน [$r = 0.459$], p -value < 0.001) อาจอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาก จะแสดงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มากขึ้นตาม ในทางกลับกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อย จะแสดงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 น้อยลงตาม เป็นไปตามที่ Frederick Herzberg (1959) กล่าวว่า ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานปฏิบัติ และปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยทั้งสองของแรงจูงใจตามแนวคิดทฤษฎีของ Frederick Herzberg ช่วยขับเคลื่อนพฤติกรรมของมนุษย์ให้สัมพันธ์เป็นบวกหรือลบได้ตามขนาดแรงจูงใจที่ได้รับ จึงทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (แรงจูงใจ [$r = 0.572$], ปัจจัยจูงใจ [$r = 0.594$], ปัจจัยค้ำจุน [$r = 0.459$], p -value < 0.001) สอดคล้องกับการศึกษาของ วิชัย ศิริวิวัฒน์ชัย (2564) ที่พบว่า ความรู้และแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของ อสม. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ปัจจัยด้านความรู้และแรงจูงใจสามารถรวมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทของ อสม. ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคโควิด 19 ได้ร้อยละ 21.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ +.17119 โดยที่ความรู้เพิ่มขึ้น 1 คะแนนมีผลทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาท อสม. เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 และแรงจูงใจเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมีผลทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาท อสม. เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.1 และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิเชียร มุลจิตร (2564) ที่พบว่า ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงาน และปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ($r=0.499$, p -value < 0.001 และ $r=0.414$, p -value < 0.001 ตามลำดับ)

การรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.658$, p -value < 0.001) อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาก จะแสดงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 มากขึ้นตาม ในทางกลับกัน กลุ่มที่มีการรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อย จะแสดงการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 น้อยลงตาม อย่างไรก็ตามการรับรู้มากหรือน้อยขึ้นกับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ของบุคคล ดังที่ Schermerhorn et.al (2005, หน้า 72-74) กล่าวว่า การรับรู้มีลำดับขั้นของกระบวนการที่นำไปสู่การรับรู้ 3 ขั้นตอนคือ (1) ขั้นตอนการพิจารณาและ

คัดเลือกข้อมูล (Attention and Selection) โดยบุคคลจำเป็นต้องเลือกที่จะรับรู้ เลือกรับข้อมูล (2) ขั้นตอนการจัดระบบข้อมูล (Organization) เมื่อบุคคลพิจารณาเลือกข้อมูลแล้ว จะต้องจัดระบบข้อมูล ให้เกิดความเข้าใจและตีความ และ (3) ขั้นตอนการตีความข้อมูล (Interpretation) เป็นการให้เหตุผลต่อข้อมูล บุคคลแต่ละคนอาจจะตีแตกต่างกันแม้รับรู้สิ่งเดียวกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน (ประถมศึกษา ร้อยละ 49.29 มัธยมศึกษา ร้อยละ 37.14 และสูงกว่ามัธยมศึกษา [อนุปริญญา/ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี] ร้อยละ 13.57) ดังนั้นระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อการรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แตกต่างกัน และส่งผลต่อการแสดงการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้ การรับรู้นโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.658$, $p\text{-value} < 0.001$) สอดคล้องกับการศึกษาของวิเชียรมูลจิตร (2564) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง ($r=0.644$ และ $P\text{-value}<0.001$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติพร เนาว่าสุวรรณ, นกษา สิงห์วีระธรรม, และนวพร ดำแสงสวัสดิ์ (2563) ที่พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ในชุมชนของ อสม. ($R = 0.416$) และสามารถทำนายบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ในชุมชนของ อสม. ได้ร้อยละ 17.30 ($R^2 = 0.173$)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

- 1) ควรพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง และการเตรียมความพร้อมของ อสม. ในภาวะปกติ และภาวะวิกฤติที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ที่สำคัญเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคโควิด 19
- 2) จัดให้มีการสื่อสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองไม่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น เช่น ผ้าเช็ดหน้า แก้ว น้ำ ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น เนื่องจากเชื้อก่อโรคทางระบบทางเดินหายใจสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ
- 3) จัดให้มีคำแนะนำการเฝ้าระวังป้องกันเชื้อไวรัสโควิด 19 โดยจัดทำโปสเตอร์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างชาติ โดยติดในจุดที่เห็นได้สะดวกเพื่อสื่อสาร และสร้างความตระหนักให้แก่ผู้พักอาศัย
- 4) กำกับ ดูแลโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนให้มีการทำความสะอาดสถานที่ที่มีผู้มาใช้บริการร่วมกันด้วยน้ำยาทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ
- 5) งดการสังสรรค์ หรือทำกิจกรรมรวมกลุ่มใดๆ งดการจัดกิจกรรมที่มีการรวมคนจำนวนมาก ที่จะมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อโรค และงดหรือชะลอการเดินทางออกนอกชุมชนโดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นต้องเดินทางออกนอกชุมชน ต้องให้ความร่วมมือการตรวจคัดกรอง และปฏิบัติตามมาตรการที่ชุมชนกำหนด

6) อสม. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรติดตามรายชื่อที่มีรายงานการระบาดในชุมชน และอสม. ต้องมีความรู้และเข้าใจ COVID- 19 โดยเฉพาะการรู้จักวิธีการป้องกันโรค รู้กลไกการดูแลเฝ้าระวังเพื่อป้องกัน COVID-19 ในพื้นที่ ประสานเตรียมความพร้อมของชุมชนร่วมกับผู้นำแกนนำ เครือข่ายและเจ้าหน้าที่ รู้จักการสำรวจสุขภาพของตนเอง เนื่องจากหน้าที่หนึ่งของอสม. คือการเยี่ยมบ้านในพื้นที่ของตนเอง ทำให้การดูแลสุขภาพตนเองเป็นเรื่องสำคัญ หากมีอาการเจ็บป่วยควรงดหน้าที่ทันที และที่สำคัญควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1) ผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรเพิ่มเติมนโยบายการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนให้มีการทำความสะอาดสถานที่ที่มีผู้มาใช้บริการร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง

2) อสม. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้และให้คำแนะนำการเฝ้าระวังป้องกันเชื้อไวรัสแก่ผู้นำชุมชนแกนนำ เครือข่ายและเจ้าหน้าที่ โควิด 19 ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของ อสม. ในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในระลอกใหม่ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

2) ควรมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบอื่น เช่น รูปแบบเชิงทดลอง ใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม หรือ การประชาคม เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมที่ช่วยให้การปฏิบัติงานป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน ของ อสม. มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2563). การจัดระบบ อสม. และภาคประชาชน สำหรับ Local quarantine และ Home quarantine. เอกสารประกอบการประชุมทางไกล (Video conference) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุข กรมฯ โรคติดเชื้อโคโรนา 2109 (COVID-19) ครั้งที่ 4/2563. 10 หน้า.

เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ภัทรา บุรารักษ์, สุพรรณิ เบอร์เนล, และกนกวรรณ เอี่ยมชัย. (2564). โครงข่ายอำนาจและกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อสร้างความชอบธรรมระหว่างการระบาดโรคติดเชื้อโควิด 19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์. (2564). บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม. (2564). สรุปรายงานเกี่ยวกับไวรัสโคโรนา (COVID-19) ประจำวันที่ 10 เมษายน 2564. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.nrct.go.th/Portals/0/covid19/covid19-report-640110.pdf>

- สำเร็จ แหยงกระโทก, ธเรศ กรัษนัยรวิวงศ์, ภาณุวัฒน์ ปานเกต, และวรวรัตน์ กิจพจน์. (2563). ความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). นนทบุรี: กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ.
- อรพรรณ แผนคง. (2551). ผลการส่งเสริมสุขภาพโดยใช้ชุมชนเป็นฐานต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของผู้ที่ให้การดูแลผู้สูงอายุ. รายงานการวิจัยสระบุรี. วิทยาลัยพยาบาลพระพุทธบาท.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). Participations place in rural development: Seeking clarity through specificity. New York: World Developments.
- Daniel, W. W. (2010). Biostatistics: basic concepts and methodology for the health sciences (9th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Mowen, J.C. and Minor, M. (1998), Consumer Behavior, 5th ed., Prentice-Hall, Upper Saddle River, NJ.
- Schermerhorn R., Hunt G. & Osborn N. (2003). Organization Behavior. New York: John Wiley & Sons.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (1994). Consumer behavior. (5th ed.). Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall.

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ

FACTORS AFFECTING PARTICIPATION OF PEOPLE IN SOLID WASTE MANAGEMENT IN SAMUTPRAKARN PROVINCE

ผู้วิจัย

จิราพร กันณิกา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การบริหารงานสาธารณสุข)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างวันที่ 23 กันยายน 2565 – 23 ตุลาคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน เปอร์เซนไทล์ที่ 25 และ 75 การวิเคราะห์โคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 14.8 ปานกลาง ร้อยละ 55.0 และน้อย ร้อยละ 30.2 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย คือ ระดับการศึกษา ($p\text{-value} < 0.05$) รายได้ครอบครัวต่อเดือน ($r = 0.252$) ความรู้ ($r = -0.177$) การรับรู้ข่าวสาร ($r = 0.500$) และแรงจูงใจ ($r = 0.527$); ปัจจัยจูงใจ ($r = 0.459$) ปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.495$) ปัจจัยทำนายการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย คือ แรงจูงใจ ($\text{Beta} = 0.525$) การรับรู้ข่าวสาร ($\text{Beta} = 0.435$) อายุ ($\text{Beta} = 0.093$) และอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ($\text{Beta} = -2.127$) โดยสามารถร่วมกันทำนายความผันแปรของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยได้ ร้อยละ 38.4 ($R^2 = 0.384$)

จากผลการศึกษาครั้งนี้เสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยด้วยการเสริมแรงจูงใจและการรับรู้ข่าวสาร อาทิ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการประกวดบ้านเรือนสะอาด การคัดแยกขยะเพื่อขาย

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน การรับรู้ข่าวสาร การจัดการขยะมูลฝอย

ABSTRACT

This research is analytical cross-sectional research. To study factors affecting people's participation in garbage management, in Samut Prakan Province. A sample of 400 people collected data using a questionnaire between 23 September 2022 - 23 October 2022. Data was analyzed using frequency, percentage, median, 25th and 75th percentile, chi-square analysis. Pearson's correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The study found that Public Participation in Solid Waste Management was at a high level of 14.8%, medium level of 55.0%, and low level of 30.2%. Factors related to participation in garbage management were education level (p -value < 0.05), family income per month ($r = 0.252$) knowledge ($r = -0.177$), news perception ($r = 0.500$), and motivation ($r = 0.527$); Motivation factors ($r = 0.459$), supporting factors ($r = 0.495$), factors predicting participation in garbage management were motivation (Beta = 0.525), news perception (Beta = 0.435), age (Beta = 0.093) and occupation. students/students (Beta = -2.127) Together they could predict the variation in participation in garbage management at 38.4% ($R^2 = 0.384$).

Summary, it is recommended that responsible agencies should increase public participation in garbage management by enhancing motivation and perception of news, such as publicizing the news for the clean house contest and sorting waste for sale.

Keywords : public participation, News perception, garbage management

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยนับว่าเป็นประเด็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาใกล้ตัว ใกล้ชุมชนที่ไม่สามารถละเลยได้ ทั้งในด้านปัจเจกบุคคล ครอบครัว องค์กรภาครัฐ และเอกชนที่จะต้องหันหลังเหลียวกลับมา มองสิ่งที่เหลือจากการบริโภค เพื่อแก้ไขและดำเนินการไม่ให้เกิดวิกฤติมากไปกว่านี้ วิกฤติปัญหาขยะในประเทศไทย นับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศและเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งปัจจุบันได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นจากข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยที่ผ่านมาพบว่า แนวโน้มของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในทุกปี (กรมควบคุมมลพิษ, 2560) ปัญหาขยะได้ถูกยกมาเป็นวาระแห่งชาติ ในปี 2557 แต่ปริมาณขยะยังคงเพิ่มขึ้น มีบางพื้นที่เป็นต้นแบบตามบริบทของพื้นที่ แต่ขาดองค์ประกอบด้านการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งในสภาพปัจจุบัน พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทางหรือการจัดการที่แหล่งกำเนิดหรือการทิ้งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ประชาชนครัวเรือน ร้านค้า โรงเรียน สถานประกอบการ ต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง โดยมีสภาพปัญหาที่ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย ได้แก่ ไม่มีการคัดแยกขยะ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ขาดความต่อเนื่องในการสร้างจิตสำนึกและประชากรแฝงไม่ให้ความร่วมมือ (National Research Council of Thailand, 2012, หน้า 5)

จากรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทยโดยกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. 2563 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นประมาณ 25.37 ล้านตันหรือประมาณ 69,322 ตัน ต่อวัน (366 วัน) หรือมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยชุมชน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.05 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่ง มีปริมาณขยะมูลฝอยลดลงกว่าปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจาก

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คณะรัฐมนตรีจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั้งราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 (มาตรการล็อกดาวน์) ประกอบกับสถานการณ์การติดเชื้อของโรค Covid-19 ในต่างประเทศ ทำให้มีการจำกัดการเดินทางออกของประเทศต่าง ๆ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564) ทำให้ภาพรวมปริมาณ ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2563 ลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ จากการสำรวจข้อมูลองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชนพบว่า มีสัดส่วนองค์ประกอบขยะมูลฝอยประเภทพลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use plastic) เพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้บริการสั่งซื้อสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น โดยหลังจากช่วงมาตรการล็อกดาวน์แล้วพบว่า ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น มีแนวโน้มเพิ่มมากกว่าช่วงมาตรการล็อกดาวน์ เนื่องจากประชาชนกลับมาใช้ชีวิตตามปกติมากขึ้น (กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของจังหวัดสมุทรปราการที่ผ่านมาพบว่า แนวโน้มของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นในทุกปี แม้ว่าทุกภาคส่วนรวมทั้งประชาชนในพื้นที่จะให้ความสำคัญและใส่ใจในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่ปริมาณขยะก็ยังคงเพิ่มสูงขึ้น อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน ๆ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งประชากรตามทะเบียนราษฎรและประชากรแฝง การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งเทคโนโลยี ล้วนส่งผลให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ, 2561) การเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะที่นับวันจะทวีคูณเพิ่มขึ้น โดยลักษณะของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการจัดการขยะไม่ถูกวิธีหรือมีขยะมูลฝอยในแต่ละวันมากจนไม่สามารถจัดเก็บและกำจัดได้ในวันเดียว เนื่องจากไม่สามารถคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยเพื่อวางแผนการจัดการได้ จึงเกิดปัญหาขยะตกค้างก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อน รำคาญ และปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับผลโดยตรงจากการเติบโตของพื้นที่พักอาศัย ชุมชน ตลาดที่แนวโน้มเติบโตสูงขึ้นทุกปี เป็นปัญหาระดับพื้นที่ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบริหาร โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน จึงเห็นได้ว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการมูลฝอยเป็นสิ่งสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน คือการทำให้ขยะมูลฝอยเกิดขึ้นน้อยที่สุด จึงจำเป็นต้องให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย โดยส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการขยะมูลฝอย สามารถลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัด และสามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามกระบวนการ 3R อันได้แก่ ใช้น้อยหรือลดการใช้ (Reduce) และใช้ซ้ำ (Reuse) จนไม่สามารถนำไปใช้ซ้ำได้อีกกลายเป็นขยะมูลฝอย จากนั้นจึงนำไปคัดแยกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้โดยการรีไซเคิลหรือแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle)

การกำจัดขยะให้ได้ผลดีและเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดแยกวัสดุจากขยะมูลฝอยก่อนที่จะนำไปกำจัดในขั้นสุดท้ายซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการกับขยะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดด้วย ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ที่เกิดจากการนำวัสดุที่แยกออกมานั้นไปจำหน่ายได้ด้วย

ซึ่งวิธีการคัดแยกขยะที่มีประสิทธิภาพที่สุด คือ การคัด แยกจากแหล่งกำเนิดของขยะนั่นเอง เพราะทำได้ง่ายค่าใช้จ่ายน้อยเพียงให้แต่ละบ้านจัดภาชนะรองรับขยะแยกกันไว้แต่ละส่วน ซึ่งนอกจากจะเป็นการกำจัดขยะโดยตรงแล้ว ยังเป็นการฝึกหรือ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาทิ้งขยะของประชาชนให้เป็นที่เป็นที่ทางอีกด้วย ในด้านการกำจัดขยะนั้นในท้องถิ่นจะใช้วิธีกองทิ้งไว้ให้เน่าเปื่อยผุพังไปเองตามธรรมชาติ มีการจุดไฟเผาบ้างเป็นครั้งคราว สำหรับ ขยะที่เผาไหม้ได้ซึ่งทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อสภาพแวดล้อมอย่างมากมาย (ทองศักดิ์ ปัตติสินธุ์, 2561) ดังนั้นสมาชิกในครัวเรือนแต่ละครัวเรือนควรตระหนักในปัญหาขยะมูลฝอย สร้างจิตสำนึกให้แก่ตนเอง ให้รู้จักรับผิดชอบในการลดปริมาณขยะมูลฝอยแยกขยะมูลฝอย และนำขยะ มูลฝอย มาใช้ใหม่ ซึ่งเป็นความท้าทายจุดเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นหน้าที่ของทุกคน วิธีการง่ายๆ และการสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบทางสังคม (สมไทย วงษ์เจริญ, 2551)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมและรวมไปถึงปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการขยะมูลฝอย อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญให้กับเทศบาลได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย หรือกิจกรรมโครงการต่างๆ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย และแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย (ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน) ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980) แนวคิดเกี่ยวกับขยะมูลฝอย แนวคิดทฤษฎีความรู้ของบลูม (1965) แนวคิดทฤษฎีการรับรู้ของ Schiffman and Kanuk (1994) แนวคิดทฤษฎีความตระหนักของ Cater V. Good (1973, p. 54) และแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg (1959) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Daniel (2010) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ซึ่งได้จากสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิดทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 6 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 10 ข้อ และส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 20 ข้อ และปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการแล้วนำเครื่องมือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา แล้วหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาด้วยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และค่าเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ข้อคำถามความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.920 0.942 0.943 0.891 และ 0.877 ตามลำดับ

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัย เวสเทิร์น ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2565 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE- WTU543036 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2565-0122

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.0) ค่ามัธยฐานของอายุ เท่ากับ 50.5 ปี อายุมากกว่า 60 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 36.3) มีอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้านมากที่สุด (ร้อยละ 34.8) การศึกษา อยู่ในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 61.3) ค่ามัธยฐานของรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 8,000 บาทต่อเดือน รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 43.8) ค่ามัธยฐานของระยะเวลาที่อยู่อาศัย เท่ากับ 40 ปี ระยะเวลาที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 93.0)

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือ ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.2 และระดับมาก ร้อยละ 14.8 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง ในระดับมาก รายด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 78.8 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 60.3 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 22.0 และ 4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 14.8

3. ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับสูง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.3 และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 3.8

4. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.3 รองลงมาคือ ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 19.3 และระดับมาก ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

5. ความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือ ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 39.3 และระดับน้อย ร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

6. แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมาคือ ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.8 และระดับมาก ร้อยละ 4.8 ตามลำดับ

7. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย และแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติโคสแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ($p\text{-value} < 0.05$) (ตารางที่ 1) รายได้ครอบครัวต่อเดือน ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย [ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน] มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.252, -0.177, 0.500, 0.527 [0.459, 0.495], p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 2)

8. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน การทำนายอิทธิพลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 38.4 คือ แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อายุ และอาชีพ (นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา) ($\text{Beta} = 0.525, 0.435, 0.093, -2.127$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 3) และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Y} = 33.383 + 0.525$ (แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย) + 0.435 (การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย) + 0.093 (อายุ) - 2.127 (อาชีพ [นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา])

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (n=400)

ตัวแปร	ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย			χ^2	p-value
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
● เพศ				5.256	0.072
ชาย	6 (3.7)	149 (90.9)	9 (5.5)		
หญิง	29 (12.3)	198 (83.9)	9 (3.8)		
● ระดับการศึกษา				7.153	0.028*
มัธยมศึกษา	4 (2.6)	129 (83.2)	22 (14.2)		
ระดับการศึกษา 2 กลุ่ม		13 (3.9)	0 (0)		
● อาชีพ				1.999	0.368
แม่บ้าน/พ่อบ้าน/ว่างงาน	6 (4.3)	117 (83.6)	17 (12.1)		
ไม่ใช่แม่บ้าน/พ่อบ้าน/ว่างงาน	9 (3.5)	230 (88.5)	21 (8.1)		

*p < 0.05

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ รายได้ครอบครัวต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัย) ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย และแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย โดยวิธีวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=400)

ตัวแปร	การมีส่วนร่วม	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
● ปัจจัยส่วนบุคคล		
- อายุ	0.085	0.088
- รายได้ครอบครัวต่อเดือน	0.252	< 0.001*
- ระยะเวลาที่อยู่อาศัย	0.045	0.365
● ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย	-0.177	< 0.001*
● การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	0.500	< 0.001*
● ความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย	0.087	0.081
● แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย	0.527	< 0.001*
- ปัจจัยจูงใจ	0.459	< 0.001*
- ปัจจัยค้ำจุน	0.495	< 0.001*

*p < 0.05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนระหว่างตัวทำนายและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ (n=400)

ตัวแปรการทำนาย	B	Std. Error (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t	p – value
- แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย	0.525	0.060	0.387	8.778	<0.001*
- การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	0.435	0.058	0.329	7.452	<0.001*
- อายุ	0.093	0.029	0.158	3.242	0.001*
- อาชีพ (นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา)	-2.127	0.996	-0.104	-2.136	0.033*

B (0) = 33.383, Std. Error = 2.309, R² = 0.384, Adj.R² = 0.377, F = 61.490, p-value of F = <0.001*

*p<0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมุติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือ ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 30.2 และระดับมาก ร้อยละ 14.8 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง ในระดับมาก รายด้านเรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 78.8 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 60.3 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 22.0 และ 4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 14.8 สามารถอธิบายได้ดังที่ Cohen and Uphoff (1980) เสนอว่า การมีส่วนร่วมในการในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของประชาชน ต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนต้องร่วมริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ (2) การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ หมายถึง ประชาชนต้องร่วมสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารจัดการ และการประสานขอความช่วยเหลือ (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง ประชาชนต้องร่วมรับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุประสงค์ หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ประชาชนต้องร่วมควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินการทั้งหมดและแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมนั้น เมื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนครบทั้ง 4 องค์ประกอบ จึงจะเป็นการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ แต่ผลการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพียง 2 องค์ประกอบคือ การมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ (ร้อยละ 60.3) และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (ร้อยละ 78.8 2) ที่สูงกว่าร้อยละ 50 แต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (ร้อยละ 14.8) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ร้อยละ 22.0) ต่ำกว่าร้อยละ 50 อาจเป็นไปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและมีความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 69.3, 59.0 ตามลำดับ)

อีกทั้งมีแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยตามที่หน่วยงานรับผิดชอบการจัดการขยะมูลฝอยกำหนด อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 61.5) แม้ว่าความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยจะอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 67.0) ดังนั้น จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของเกวลี ไตรมิติวิทยากุล (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลวิจัยพบว่า ประชาชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของศิริภัทธา พลมาตร (2562) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษาวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและโคสแควร์พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และรายได้ครอบครัวต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.252$, $p\text{-value} < 0.001$) นอกจากนี้พบว่า ความรู้ ($r = -0.177$) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการรับรู้ข่าวสาร ($r = 0.500$) และแรงจูงใจ ($r = 0.527$) (ปัจจัยจูงใจ [$r = 0.459$] และปัจจัยค่าจูง [$r = 0.495$]) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) อธิบายได้จากข้อมูลส่วนบุคคลที่ชี้ว่า ประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน คือ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 31.5 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 61.3 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.3 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.0 อาจทำให้การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตามที่หน่วยงานภาครัฐกำหนดแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยให้มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา บัวลาด (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของฉัตรกัญญา โยธะกา (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติก ต้นทางในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติกไม่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติก ต้นทางในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้ครอบครัวต่อเดือน

รายได้ครอบครัวต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.252$, $p\text{-value} < 0.001$) อาจอธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนมาก จะมีการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมาก ในทางกลับกัน ประชาชนที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนน้อย จะมีการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยตาม อธิบายเพิ่มเติมได้ว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอยคือ รายได้ เพราะเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีหรือเหมาะสม จากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามัธยฐานของรายได้ต่อเดือน เท่ากับ 8,000 บาท เปอร์เซนไทล์ที่ 25 เท่ากับ 0 บาท และเปอร์เซนไทล์ที่ 75 เท่ากับ 15,000 บาท ซึ่งมีช่องว่างระหว่างรายได้แตกต่างกันมาก ดังนั้น จึงทำให้รายได้ครอบครัวต่อเดือนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของสุชาติดา พุดตาล (2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของวิรุทธิ์ เอี่ยมสหเกียรติ (2565) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้ค้าหาบเร่แผงลอย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้ค้าหาบเร่แผงลอย

2.2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย

ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย ($r = -0.177$, $p\text{-value} < 0.001$) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยสูง จะมีการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อย ในทางกลับกัน ประชาชนที่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยต่ำ จะมีการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมาก อธิบายเพิ่มเติมได้จากผลการศึกษาที่แม้จะชี้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 67.0) แต่ประชาชนส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอยและมีแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยตามที่หน่วยงานรับผิดชอบการจัดการขยะมูลฝอยกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 59.0, 61.5 ตามลำดับ) เป็นไปได้ว่า ประชาชนที่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยสูง อาจมีความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอยและมีแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยตามที่หน่วยงานรับผิดชอบการจัดการขยะมูลฝอยกำหนดน้อย จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อย ในทางกลับกัน เป็นไปได้ว่า ประชาชนที่มีความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยต่ำ อาจมีความตระหนักต่อการจัดการขยะมูลฝอยและมีแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยตามที่หน่วยงานรับผิดชอบการจัดการขยะมูลฝอยกำหนดมาก จึงส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากได้ จึงทำให้ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของบุญจง ขาวสิทธิวงษ์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนในเขตยานนาวา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อัจฉริ ชัยชนะ (2560) ได้ศึกษาความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 5Rs ของนักศึกษา พบว่า ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 5Rs ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติไม่มีความสัมพันธ์กัน ($p\text{-value} > 0.05$)

2.3 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ($r = 0.500, p < 0.001$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่าอาจอธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมาก จะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมาก ในทางกลับกัน ประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยน้อย จะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยตาม อธิบายเพิ่มเติมได้ดังที่ Schermerhorn et.al (2005, หน้า 72-74) ได้กล่าวถึงการรับรู้ว่ามีลำดับขั้นของกระบวนการที่นำไปสู่การรับรู้ 3 ขั้นตอนคือ (1) ขั้นตอนการพิจารณาและคัดเลือกข้อมูล (Attention and Selection) โดยบุคคลจำเป็นต้องเลือกที่จะรับรู้ เลือกรับข้อมูล (2) ขั้นตอนการจัดระบบข้อมูล (Organization) เมื่อบุคคลพิจารณาเลือกข้อมูลแล้ว จะต้องจัดระบบข้อมูล ให้เกิดความเข้าใจและตีความ และ (3) ขั้นตอนการตีความข้อมูล (Interpretation) เป็นการให้เหตุผลต่อข้อมูล บุคคลแต่ละคนอาจจะตีแตกต่างกันแม้รับรู้สิ่งเดียวกัน ดังนั้น ปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้คือ ระดับการศึกษา บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ย่อมมีการรับรู้ที่ตีมากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เมื่อพิจารณาข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน (ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 31.5 ระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 61.3 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.3 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 5.0) จึงมีการรับรู้ที่แตกต่างกันขึ้นกับว่าประชาชนนั้นมีระดับการศึกษาใด จึงทำให้การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของประภาพร แก่นจันทร์ (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของจิระชัย ไกรกังวาร (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะมูลฝอยกรณีศึกษาเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยด้านการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องขยะมูลฝอยและการรักษาความสะอาด และปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องขยะมูลฝอย เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย

2.4 แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย

แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย ($r = 0.527$) ปัจจัยจูงใจ ($r = 0.459$) และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.495$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) อาจอธิบายได้ว่า ประชาชนที่ได้รับแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยมาก จะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมาก ในทางกลับกัน ประชาชนที่ได้รับแรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยน้อย จะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยตาม แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนช่วยให้ชุมชนลดแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรค ช่วยทำให้ชุมชนสะอาดน่าอยู่ อธิบายเพิ่มเติมได้จากทฤษฎีแรงจูงใจ ของ Herzberg ซึ่งแบ่งปัจจัยเป็น 2 ด้าน คือ (1) ปัจจัยกระตุ้นหรือปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) หรือองค์ประกอบด้านแรงจูงใจ เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งจะเป็นผลให้ผู้ทำงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานมีลักษณะสัมพันธ์กับเรื่องของงานโดยตรง ได้แก่ ความสำเร็จของงาน ลักษณะของงาน

การยอมรับนับถือ ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า และ (2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) หรือองค์ประกอบด้านอนามัย เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมหรือส่วนประกอบของงาน ปัจจัยด้านนี้ ได้แก่ นโยบายและการบริหาร การควบคุมและการกำกับงาน ความสัมพันธ์ภายในสถานที่ทำงาน สภาวะการทำงานและเงินเดือน เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมของครอบครัวในการสร้างมาตรการ แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของเจษฎา บริบูรณ์ (2561) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนด้านแรงจูงใจของบุคลากร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากแรงจูงใจเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้กระทำเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง และสอดคล้องกับการศึกษาของวันวิสาข์ คงพิรุณ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะในหมู่บ้านโป่งปะ ตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอย

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ

การทำนายอิทธิพลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการร้อยละ 38.4 คือ แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อายุ และอาชีพ (นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา) ($Beta = 0.525, 0.435, 0.093, -2.127$ ตามลำดับ) สามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 33.383 + 0.525$ (แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอย) + 0.435 (การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย) + 0.093 (อายุ) - 2.127 (อาชีพ [นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา]) จากสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ แสดงว่า เมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้คงที่ แรงจูงใจในการจัดการขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น $33.383 + 0.525$ เท่ากับ 33.908 หน่วย เมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้คงที่ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น $33.383 + 0.435$ เท่ากับ 33.818 หน่วย เมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้คงที่ อายุที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น $33.383 + 0.093$ เท่ากับ 33.476 หน่วย และเมื่อควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ให้คงที่ ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยกว่าประชาชนที่ไม่ใช่อาชีพนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา 2.127 หน่วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น และต่อเนื่อง เช่น การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในเรื่องของการประสานความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมเรื่องการติดตามตรวจสอบผลกระทบการดำเนินงาน

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ควรรณรงค์อย่างต่อเนื่องในเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย และการทิ้งมูลฝอย พร้อมทั้งสนับสนุนด้านอุปกรณ์ในการจัดการขยะมูลฝอยให้แก่ชุมชนอย่างพอเพียงต่อความต้องการ และความเหมาะสมของแต่ละชุมชน

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทุกระดับ มีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนมีการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกสุขาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ ควรเสริมสร้างความสำคัญและสนับสนุนความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มทุกกลุ่มในชุมชนต่างๆ อย่างเท่าเทียมกัน และควรให้ความสำคัญกับนโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทลงโทษ และความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและ ความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติขยะมูลฝอยของเทศบาลในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนเกิดความรับผิดชอบต่อสังคมต่อการจัดการขยะมูลฝอย

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ควรสร้างความรู้และความเข้าใจกับประชาชนมากยิ่งขึ้น ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมประเมินผลร่วมกับทางจังหวัดหรือเทศบาล

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการ ควรเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติและสนใจข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเชิงคุณภาพและศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติมจากตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เพื่อนำข้อมูลสรุปผลใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี และมีความเหมาะสมกับชุมชน

2) ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อประเมินแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในจังหวัดสมุทรปราการให้เหมาะสม

3) ควรทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่อื่นๆ และนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกับให้ได้ภาพรวมของประชาชน มีการติดตามผลการจัดการขยะมูลฝอยและนำมาพัฒนาพื้นที่นั้นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ. สถานการณ์และการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงของประเทศไทย ปี 2559. กรุงเทพมหานคร : กรมควบคุมมลพิษ. 2560.
- National Research Council of Thailand. ยุทธศาสตร์การวิจัยปัญหาการจัดการขยะในชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สภาวิจัยแห่งชาติ. 2012.
- กรมควบคุมมลพิษ. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2563. กรุงเทพมหานคร : สโตร์สครีเอทีฟแฮาส์. 2563.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทยโดยกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. 2563. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2564.
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ. แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2561 จังหวัดสมุทรปราการ. สมุทรปราการ: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาท้องถิ่น. 2561.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. จังหวัดสมุทรปราการ. รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปี 2562. สมุทรปราการ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.2562.
- Daniel, W. W. Biostatistics: basic concepts and methodology for the health sciences (9thed). New York: John Wiley & Sons. 2010.
- กัญญาภัค สว่างรัตน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เวสเทิร์น.(2562).
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ. รายงานสถานการณ์ทางสังคม จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปี 2563. สมุทรปราการ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2563.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

FACTORS INFLUENCING ROLE OF THE EXECUTIVE COMMITTEE FOR THE DEVELOPMENT OF STARRED SUB-DISTRICT HEALTH PROMOTING HOSPITAL U-THONG DISTRICT SUPHAN BURI PROVINCE

ผู้วิจัย

อรจิรา แยกผิวผ่อง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชื่นสำโรง

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การบริหารงานสาธารณสุข)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ คณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว จำนวน 168 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 30 กันยายน 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อยู่ในระดับดี ร้อยละ 58.3 พอใช้ ร้อยละ 41.7 และควรปรับปรุง ร้อยละ 0 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การรับรู้การดำเนินงาน แรงจูงใจในการดำเนินงาน ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.702, 0.725, 0.645, 0.716, p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) การทำนายอิทธิพลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายบทบาทการดำเนินงาน ร้อยละ 52.6 คือ แรงจูงใจในการดำเนินงาน ($Beta = 1.134, R^2 = .078, Adj.R^2 = .071$)

ผลการศึกษาครั้งนี้เสนอแนะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเพิ่มบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารด้วยการเสริมแรงจูงใจแก่คณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวอย่างต่อเนื่อง อาทิ มอบเกียรติบัตร/โล่ เพิ่มสวัสดิการค่าตอบแทนเบี้ยเลี้ยง เมื่อผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

คำสำคัญ : บทบาทการดำเนินงาน แรงจูงใจ คณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว

ABSTRACT

This analytic cross-sectional study aimed to study the factors influencing role of the executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital U-Thong district Suphan Buri Province. The samples consisted of 168 executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital of U-Thong district Suphan Buri Province with stratified sampling. The instrument used for data collection was questionnaires during the 1st July - the 30th September 2022. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, Median, Chi – square analysis, Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient statistics, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results found that the role of the executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital was found firstly at a good level accounted for 58.3%, followed by a fair level accounted for 41.7%, and lastly at a poor level accounted for 0% respectively. Besides this, perception of performance, work motivation, motivation factors, and hygiene factors ($r = 0.702, 0.725, 0.645, 0.716$, $p\text{-value} < 0.001$ respectively) were related the role of the executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital. The prediction of influence using multiple regression statistics revealed that work motivation that correlated and could predict the role of the executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital for 52.6 % (Beta = 1.134, $R^2 = .078$, $Adj.R^2 = .071$)

The study suggests that the responsible agencies should increase the role of the executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital with work motivation promoting through awarding certificates, plaques, remuneration when work is accomplished.

Keywords : Role, Work motivation, Executive committee for the development of starred sub-district health promoting hospital

บทนำ

การพัฒนาาระบบสุขภาพของประเทศไทย มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นกว่าเดิมสามารถขยายการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยมีการสร้างโรงพยาบาลอำเภอและสถานีอนามัยครอบคลุมในทุกพื้นที่ทั่วประเทศปัจจุบันสถานีอนามัยมีการยกระดับมาเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) มีการให้บริการเพิ่มมากขึ้น ในทุกด้าน ทั้งด้านการรักษา ส่งเสริม ป้องกันรวมถึงงานคุ้มครองผู้บริโภคพื้นฟูทำให้ประชาชนได้รับบริการสุขภาพ ที่จำเป็นได้ ในหน่วยบริการสุขภาพใกล้บ้านถึงแม้ว่ามี รพ.สต. ครอบคลุมทุกพื้นที่และสามารถเข้าถึงบริการได้ สะดวกมากขึ้น แต่สัดส่วนบุคลากรยังไม่สอดคล้องกับภาระงานและจำนวนประชากรที่รับผิดชอบตามการแบ่งขนาด รพ.สต. S M L โดยขนาด S รับผิดชอบดูแลประชากรน้อยกว่า 3,000 คน มีบุคลากรประมาณ 5 คน ขนาด M รับผิดชอบดูแลประชากร 3,000 - 8,000 คน มีบุคลากรประมาณ 8 คน และขนาด L รับผิดชอบดูแลประชากรมากกว่า 8,000 คน มีบุคลากรประมาณ 11 คน จึงได้มีการกำหนดเกณฑ์คุณภาพ รพ.สต. ติดตาม เพื่อการจัดบริการให้สอดคล้องกับขนาดของ รพ.สต.และจำนวนบุคลากร ที่มีอยู่ (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข, 2562) กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข และได้ กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์พัฒนาความเป็นเลิศ 4 ด้าน โดยใน แผนยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์บริหาร

เป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) แผนงานที่ 11 การพัฒนาระบบธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ ได้มีการจัดทำโครงการพัฒนาองค์กรคุณภาพ เพื่อพัฒนา ระบบสุขภาพ ส่งผลให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยบริการสุขภาพที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพ หน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ หรือที่เรียกว่า รพ.สต.ติดดาว ได้รับบริการที่ได้มาตรฐานใน 5 ประเด็น (5 ดาว 5 ดี) ได้แก่ หมวด 1 การบริการดี หมวด 2 ประสานงานดี ภาควิชามีส่วนร่วม หมวด 3 บุคลากรดี หมวด 4 บริการดี และหมวด 5 ประชาชนมีสุขภาพดีกระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการปฐมภูมิ รพ.สต. ติดดาว ในปี พ.ศ. 2560 โดยมีเป้าหมายคือ รพ.สต. ทั่วประเทศ ทั้งในสังกัด กระทรวงสาธารณสุขและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 9,806 แห่ง ผลการดำเนินงานระหว่างปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2562 พบว่า มีหน่วยบริการปฐมภูมิผ่านเกณฑ์ ระดับ 5 ดาว ร้อยละ 70.1 ซึ่งเกิน เป้าหมายที่ตั้งไว้ในปี พ.ศ. 2562 คือ รพ.สต. ผ่านเกณฑ์ ระดับ 5 ดาว ร้อยละ 60.0 กระทรวงสาธารณสุข ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของโครงการ ในการจัดระบบบริการสุขภาพที่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการ แก่ประชาชน จึงได้มีนโยบายให้ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2563 ได้ตั้งเป้าหมาย รพ.สต. ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ 5 ดาว ทั่วประเทศ ร้อยละ 75.0 (สะสมปี พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2563) และ รพ.สต. ผ่านเกณฑ์คุณภาพ ระดับ 5 ดาว ทุกแห่งภายในปี พ.ศ. 2564 (สำนักสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ, 2562)

จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งหมด 174 แห่ง ได้ดำเนินการประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2560-2562 ดังนี้ ในปีงบประมาณ 2560 มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินระดับเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว จำนวน 25 แห่ง ในปีงบประมาณ 2561 จำนวน 91 แห่ง และ ปีงบประมาณ 2562 จำนวน 58 แห่ง รวมทั้งหมด 174 แห่ง ครบทั้งจังหวัด ในส่วนของอำเภออุทุมพรประเมินผ่านเกณฑ์โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ทั้งหมด 22 แห่ง ในปีงบประมาณ 2563 เป้าหมายสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีการประเมินซ้ำ ทั้งหมด 35 แห่ง ทั้งหมด 10 อำเภอ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเกณฑ์การประเมิน ในส่วนของระบบปฐมภูมิ (Primary Care) ที่ได้ผนวก 3 ประเด็นหลักเข้าด้วยกัน คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พขอ.) การพัฒนาระบบการแพทย์ปฐมภูมิ (คลินิกหมอครอบครัว) ทั้งประเภท หน่วยบริการปฐมภูมิ (Primary Care Unit) และการพัฒนาเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิ (Network of Primary Care Unit) และท้ายสุดคือการพัฒนาธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ในการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้นประเด็นสำคัญคือในยุทธศาสตร์ที่ 4 แผนยุทธศาสตร์บริหาร เป็นเลิศด้วยหลักธรรมาภิบาล แต่การออกประเมินพบปัญหาในเรื่องของสถานการณ์ โรคไวรัสโคโรนา ระบาดในพื้นที่ส่งผลให้ต้องเลื่อนการประเมินมาในปีงบประมาณ 2564 ส่งผลกระทบในเรื่องของการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาคุณภาพบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและตอบสนองความต้องการ ความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชน และนำไปสู่การมีสุขภาพดีชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ในรูปของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว เพื่อพัฒนางานตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดไว้ ในแต่ละปี โดยเน้นในเรื่องการบริหารงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ด้านการวางแผน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการสนับสนุน/การ

มีส่วนร่วม ผลการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ที่ผ่านเกณฑ์ 5 ดาวปีงบประมาณ 2560 - 2562 ดังนี้ ปี 2560 ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 25 แห่งคิดเป็นร้อยละ 14.3 ปี 2561 ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 91 แห่งคิดเป็นร้อยละ 52.2 ปี 2562 ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.3 และในปี 2563 ประเมินซ้ำ 35 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20.1 ซึ่งยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทการดำเนินงาน ของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ว่าคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว มีบทบาทการดำเนินงานอยู่ในระดับใด จะได้ดำเนินการวางแผนจัดการให้ ความรู้และบทบาทการดำเนินงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทองจังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวความคิดในการทำวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้การดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดดาว และแรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดดาว (ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน) และมีตัวแปรตาม คือ บทบาท การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ติดดาวของกระทรวงสาธารณสุข (2563) แนวคิดทฤษฎีการรับรู้ของ Schiffman & Kanuk (2000) แนวคิดทฤษฎี แรงจูงใจของ Herzberg (1959) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการ บริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 300 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของแดเนียล (Daniel, 2010) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดดาว ของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา รพ.สต. ติดดาว จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ ในการดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา รพ.สต. ติดดาว จำนวน 10 ข้อ และ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา รพ.สต. ติดดาว

จำนวน 15 ข้อ และปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วนำเครื่องมือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา แล้วหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ด้วยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และค่าเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา รพ.สต. ติดดาว อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) การรับรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.913 แรงจูงใจในการดำเนินงาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.936 และบทบาทการดำเนินงาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.939 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2565 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE-WTU543001 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2565-0087

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.4 อายุระหว่าง 40-49 ปี มากที่สุด ร้อยละ 42.3 อายุเฉลี่ย 47.92 ปี (SD = 7.49) โดยอายุมากที่สุด คือ 64 ปี และอายุน้อยที่สุด คือ 33 ปี กลุ่มตัวอย่างมีตำแหน่งบทบาททางสังคม เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมากที่สุด ร้อยละ 34.5 มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคม ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 32.7 และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 44.6
2. บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารฯ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี ร้อยละ 58.3 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการสนับสนุน/การมีส่วนร่วม มากที่สุด (ร้อยละ 14.9)
3. การรับรู้การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การรับรู้การดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดดาวของของคณะกรรมการบริหารฯ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 65.5
4. แรงจูงใจในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า แรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนาของคณะกรรมการบริหารฯ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 70.2
5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ตำแหน่งบทบาททางสังคม ระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคม และระดับการศึกษา) การรับรู้การดำเนินงาน แรงจูงใจในการดำเนินงานกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

วิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง บทบาททางสังคม ระดับการศึกษา (ตารางที่ 1) อายุ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคม (ตารางที่ 2) ไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานของและคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตาม ในขณะที่ การรับรู้การดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดตาม แรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดตาม ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.702, 0.725, 0.645, 0.716$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) (ตารางที่ 2)

6. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตาม อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 52.3 คือ แรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดตาม (Beta = 1.134) (ตารางที่ 3) และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้าสมการมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) สามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 13.062 + 1.134 (\text{แรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดตาม})$$

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ตำแหน่งบทบาททางสังคม และระดับการศึกษา กับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนา รพ.สต. ติดตาม อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ ($n = 168$)

ตัวแปร	ระดับบทบาทการดำเนินงาน		χ^2	p-value
	ระดับพอใช้ n (%)	ระดับดี n (%)		
● เพศ			.749	.387
- ชาย	34 (45.3)	41 (54.7)		
- หญิง	36 (38.7)	57 (61.3)		
● ตำแหน่งบทบาททางสังคม			.098	.754
- บุคลากรด้านสาธารณสุข รพ.สต./อสม.)	34 (40.5)	50 (59.5)		
- ไม่ใช่บุคลากรด้านสาธารณสุข (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผอ.สถาน นายกอบต./ประชาชน)	36 (42.9)	48 (57.1)		
● ระดับการศึกษา			1.047	.306
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	28 (37.3)	47 (62.7)		
- ปริญญาตรีขึ้นไป	42 (45.2)	51 (54.8)		

* $p\text{-value} < .05$

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (อายุและระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคม) การรับรู้การดำเนินงาน แรงจูงใจในการดำเนินงาน (ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน) กับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=168)

	บทบาทการดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดดาว	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
• ปัจจัยส่วนบุคคล		
- อายุ	0.129	0.095
- ระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคม	0.073	0.348
• การรับรู้การดำเนินงาน	0.702	<0.001*
• แรงจูงใจในการดำเนินงาน	0.725	<0.001*
- ปัจจัยจูงใจ	0.645	<0.001*
- ปัจจัยค้ำจุน	0.716	<0.001*

*p-value < .05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนระหว่างตัวทำนายและบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภอ อุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี (n=168)

ตัวแปรการทำนาย	B	Std. Error (B)	Standardized Coefficients (Beta)	t	p - value
• แรงจูงใจในการดำเนินงาน	1.134	0.084	0.725	13.570	<0.001*

B (0) = 13.062, Std. Error = 3.251, R²=.526, Adj.R² = .523, F= 184.153, p-value of F < 0.001

*p-value < .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้คือ

1. บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับบทบาทในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาคือ ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 41.7 และไม่มีระดับควรปรับปรุง (ร้อยละ 0) สามารถอธิบายได้จากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 77.4 หรือเกือบทั้งหมดอยู่ในวัยทำงาน มีตำแหน่งบทบาททางสังคมในระดับผู้บริหารหรือเกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณสุขปฐมภูมิ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อสม. ผู้อำนวยการสถานศึกษา นายก อบต./เทศบาล ร้อยละ 63.7 อีกทั้ง มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคมมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 67.3 มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคมมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 39.9 คุณลักษณะส่วนบุคคลเหล่านี้ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจในบทบาทคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวที่ตนเองได้รับ จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบทบาทในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 58.3) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิลบล ลือชาเกียรติศักดิ์ (นิลบล ลือชาเกียรติศักดิ์, 2565) ที่พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวคือ บุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ได้ดีมีการประเมินผลหลังการปฏิบัติงาน และการศึกษาของ กุศลาสัย สุราอามาตย์ สงครามชัย ลีทองดี และเสฐียรพงษ์ ศิวินา (กุศลาสัย สุราอามาตย์ สงครามชัย ลีทองดี และเสฐียรพงษ์ ศิวินา, 2562) ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ในเครือข่ายบริการปฐมภูมิอำเภอลำดวน จันทบุรี พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ คณะกรรมการดำเนินงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุน ให้คำแนะนำในการพัฒนาเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้การดำเนินงาน และแรงจูงใจในการดำเนินงาน พัฒนากับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้การดำเนินงาน รพ.สต. ติดดาว แรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติดดาว ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.702, 0.725, 0.645, 0.716, p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอธิบายได้ดังนี้

การรับรู้การดำเนินงานพัฒนา รพ.สต. ติดดาว

การรับรู้การดำเนินงาน รพ.สต. ติดดาว ($r = 0.702, p\text{-value} < 0.001$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภอลำดวน จังหวัดสุพรรณบุรี อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้การดำเนินงาน รพ.สต. ติดดาวมาก จะแสดงบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวมากขึ้นตาม ในทางกลับกัน ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้การดำเนินงาน รพ.สต. ติดดาวน้อย จะแสดงบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวน้อยลงตาม สรุปว่า การรับรู้บทบาทเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าถ้าหากการรับรู้บทบาทไม่ถูกต้องแล้ว ผลการ

ปฏิบัติงานจะเท่ากับศูนย์ ถึงแม้ว่าความสามารถและแรงจูงใจจะอยู่ในระดับมากก็ตาม จึงทำให้การรับรู้การดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาว ($r = 0.702$, $p\text{-value} < 0.001$) มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมณีรัตน์ ปัจจะวงษ์ (มณีรัตน์ ปัจจะวงษ์, 2562) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงการพัฒนาของหน่วยบริการปฐมภูมิในเรื่องสถานที่ บุคลากรและเครื่องมือที่ทันสมัย

แรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาว

แรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาว ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.725, 0.645, 0.716$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาว อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีแรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาวมาก จะแสดงบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาวมากขึ้นตาม ในทางกลับกัน ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาวน้อย จะแสดงบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาวน้อยลงตาม เป็นไปตามที่ Frederick Herzberg (1959) กล่าวว่า ปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานปฏิบัติ และปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยทั้งสองของแรงจูงใจตามแนวคิดทฤษฎีของ Frederick Herzberg ช่วยขับเคลื่อนพฤติกรรมของมนุษย์ให้สัมพันธ์เป็นบวกหรือลบได้ตามขนาดแรงจูงใจที่ได้รับ จึงทำให้แรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาว ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.725, 0.645, 0.716$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์กับบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อิ่มฤทัย ไชยมาตย์และประจักษ์ บัวผัน (อิ่มฤทัย ไชยมาตย์, ประจักษ์ บัวผัน 2564) ศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า แรงจูงใจด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัวและด้านการยอมรับนับถือตัวแปรทั้ง 5 ตัวมีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ร้อยละ 74.1 และการศึกษาของ อีร์ธวัช พิมพวงค์ และ สุวิทย์ อุดมพานิชย์ (อีร์ธวัช พิมพวงค์ และ สุวิทย์ อุดมพานิชย์, 2561) พบว่า แรงจูงใจมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($r=0.679$, $p\text{-value} < 0.001$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุทิศา อาภาเภสัช (สุทิศา อาภาเภสัช, 2563) พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานการสนับสนุนจากองค์กรและการพัฒนาระบบบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของจังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติตดาว อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติตดาว อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 52.6 คือ แรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติตดาว ($\beta = 1.134$) สามารถนำมาเขียนในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้ ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 13.062 + 1.134$ (แรงจูงใจในการดำเนินงาน

รพ.สต. ติดดาว) จากสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ อธิบายได้ว่า เมื่อควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่ แรงจูงใจในการดำเนินงาน รพ.สต. ติดดาว ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้บทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว เพิ่มขึ้น $13.062 + 1.134$ เท่ากับ 14.196 หน่วย ซึ่งสามารถคาดทำนายมีผลต่อบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และสอดคล้องกับการศึกษาของ มยุรี เข้มทอง (มยุรี เข้มทอง, 2563) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาและรับรองคุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ คือ ปัจจัยด้านการได้รับการเสริมพลัง และแรงจูงใจ ($\text{Beta}=0.198, \text{Sig}=0.04$)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1) ผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรเพิ่มเติมนโยบายเสริมแรงจูงใจในการดำเนินงานและการรับรู้การดำเนินการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวแก่คณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาว ช่วยเพิ่มบทบาทการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารฯ การดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวมากขึ้น

2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรเพิ่มเติมกิจกรรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ คณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวในจังหวัดสุพรรณบุรี การรับรู้และแรงจูงใจในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวอย่างต่อเนื่อง อาทิ กิจกรรมมอบเกียรติบัตร/โล่แก่คณะกรรมการบริหารฯ เมื่อผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย กิจกรรมสร้างความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวของคณะกรรมการบริหารฯ รวมทั้งการเพิ่มสวัสดิการค่าตอบแทนเบี้ยเลี้ยงจากการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาว

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1) คณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาว ควรเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติและสนใจข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาว อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพื่อหาสาเหตุ ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวของคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาว และควรศึกษาด้านผลการประเมินการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาว เพื่อยกระดับการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองยุทธศาสตร์และแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.(2562). สถิติสาธารณสุข.ค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2563, จาก http://bps.moph.go.th/new_bps/sites/default/files/statistic%2062.pdf
- กุศลาสัย สุราอามาศย์, สงครามชัย ลีทองดี และเสฐียรพงษ์ ศิวินา.(2562). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ในเครือข่ายบริการปฐมภูมิอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม.
- ธีร์ธวัช พิมพ์วงศ์ และ สุวิทย์ อุดมพาณิชย์.(2561).แรงจูงใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 7(2), 115-127.
- นิลุบล ลือชาเกียรติศักดิ์.(2565).ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวเครือข่ายโรงพยาบาลศูนย์สุราษฎร์ธานี.วารสารวิชาการแพทย์.
- มนิรัตน์ บัณฑิตวงษ์. (2562).ประเมินผลการให้บริการของหน่วยบริการปฐมภูมิที่ผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานหน่วยบริการปฐมภูมิ ตามการรับรู้ของประชาชนที่เคยใช้บริการ. วารสารการแพทย์โรงพยาบาลอุดรธานี, 28(3), 295-306.
- มยุรี เข้มทอง. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายบริการปฐมภูมิ จังหวัดพิจิตร. วารสารวิจัยและวิชาการสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร, 1 (1), 35-48
- สุทิตา อาภาเกสัช.(2563).ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของจังหวัดสุพรรณบุรี.วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน, 6(3), 86-95.
- สำนักสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.(2562).คลินิกหมอครอบครัว.ค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2563,จาก <https://sites.google.com/site/primarycarecluster2016/>
- อิมฤทัย ไชยมาตย์ และประจักษ์ บัวผัน. (2564). แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์.วารสารวิจัย,21(3),172-185.
- Daniel, W. W. (2010) . Biostatistics: A foundation for analysis in the health sciences. New York : Wiley & Sons.
- Herzberg, F., Mausner, B. & Synderman, B. B. (1993). The motivation to work. New York :John Wiley and Sons, 1959. Reprint, New Brunswick, New Jersey : Transaction Publishers, pp, 44 – 49.

บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

Organizational Climates Affecting the Primary Care Performance of Public Health Officers in Sub-district Health Promoting Hospitals, Buriram Province

ผู้วิจัย

อัจฉรา ทรายสมุทร

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ศึกษาคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 224 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 145 คน ซึ่งแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช 0.96 ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 31 มีนาคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการหาค่าสถิติเชิงพรรณนา และสถิติ อนุมาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมระดับบรรยากาศองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.05 (S.D.=0.42) ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ภาพรวมของบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.180$, $p\text{-value}<0.030$) และพบว่าบรรยากาศองค์กร มีมิติโครงสร้างองค์กร และมีมิติความขัดแย้ง ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ได้ร้อยละ 7 ปัญหาอุปสรรค ที่พบคือ บุคลากรมีน้อย จึงไม่สามารถกำหนดบทบาท หน้าที่ของบุคลากรให้ชัดเจนได้ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง เมื่อบุคลากรในทีมรู้สึกว่าการะงานมีมากขึ้น จึงต้องใช้เวลาในการทำงานมากขึ้น จึงเกิดความเครียดและขัดแย้งได้ ดังนั้นจึงมีการควรมีการส่งมอบหมายงานให้ชัดเจน และผู้บริหารทุกระดับควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่สร้างความรักความสามัคคีในหน่วยงาน

คำสำคัญ : บรรยากาศองค์กร, เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Abstracts

This cross-sectional descriptive research aimed to study organizational climates affecting the primary care performance of public health officers in sub-district health promoting hospitals, Buriram Province, Thailand. The samples were 224 public health officers randomly selected by simple random sampling from the 145 populations. The Questionnaire was examined and verified by the three experts for content validity item objective congruence (IOC), with all items above 0.50, and tested for reliability in samples pilot study (Cronbach's alpha coefficient = 0.96). Data collection was carried out from March 31th to April 10st 2023. Data distribution was performed by descriptive statistics and inferential statistics. The level of statistical significance was set at 0.05.

The study found that the overall organizational climate is at a moderate level with an average score of 3.05 (S.D.=0.42). The study found a low correlation between organizational climates affecting the primary care performance of public health officers in sub-district health promoting hospitals, Buriram Province, Thailand. ($r=0.180$, $p\text{-value}<0.030$). The organizational climate dimensions, including organizational structure and conflict dimension, have a predictive power of 7% on the performance of public health officers in terms of quality criteria and primary healthcare service outcomes at the Sub-district Health Promotion Hospital. The identified problem and obstacle are the limited number of personnel, which makes it difficult to clearly define roles and responsibilities for the staff. This has resulted in reduced effectiveness in their work. When team members perceive an increased workload, they need to spend more time on tasks, leading to stress and potential conflicts. Therefore, it is recommended to have clear task delegation and assignment. Furthermore, it is important for management at all levels to promote teamwork and foster activities that build love and unity within the organization.

Keywords : Organizational Climates, Public Health Officers in Sub-district Health Promoting Hospitals

บทนำ

บรรยากาศในองค์กร หมายถึง ความรู้สึกของบุคลากรต่อปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการทำงาน หรืออาจหมายถึงการรับรู้ของบุคลากรต่อสภาวะแวดล้อมในการทำงาน ถ้าบรรยากาศหรือ Climate ในการทำงาน มีความเหมาะสมจะส่งผลต่อการจูงใจบุคลากรภายในองค์กร หมายความว่าถ้าผู้บริหารสามารถที่จะบริหารและดูแล บรรยากาศในการทำงานให้เหมาะสมย่อมจะส่งผลต่อการจูงใจบุคลากรภายในองค์กร (จุฬาริทยานุกรม, 2565)

การบริการปฐมภูมิมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นบริการด้านสุขภาพพื้นฐานที่ประชาชนควรจะได้รับ ไม่ว่าจะเป็นผู้ป่วยหรือผู้มีสุขภาพดี ดังนั้นในปี 2557 ที่ผ่านมาสำนักรงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จึงริเริ่มโครงการงานจ่ายตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ (Quality and Outcome Framework : QOF) เพื่อให้เป็นกลไกทางการเงินสำหรับจูงใจให้สถาน พยาบาลจัดการบริการปฐมภูมิที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตาม ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ซึ่งเกณฑ์คุณภาพบริการปฐมภูมิมีตัวชี้วัดเป็นเครื่องมือในการวัดคุณภาพของการให้บริการปฐมภูมิ ซึ่งจะนำไปสู่การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานและคุณภาพของระบบบริการระหว่างสถานพยาบาล โดยโครงการ งานจ่ายตามตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ (Quality and Outcome Framework : QOF) จะใช้ ผลการปฏิบัติงานเป็นตัวกำหนดในการให้ผลตอบแทน ที่เป็นตัวเงินที่หน่วยบริการจะได้รับ โดยเน้นที่กระบวนการ ทำงานและผลลัพธ์ทางสุขภาพระยะสั้นๆ ที่สามารถประเมินผลได้ในรอบเวลา 1 ปี เพื่อบ่งชี้ทิศทางให้ผู้บริการด้าน

หน้าทราบว่าต้องทำอะไรบ้าง รวมทั้งสามารถใช้ในการจัดสรรทรัพยากรและวางแผนจัดบริการได้ทันที่ (รุ่งนภา คำผาง, 2559)

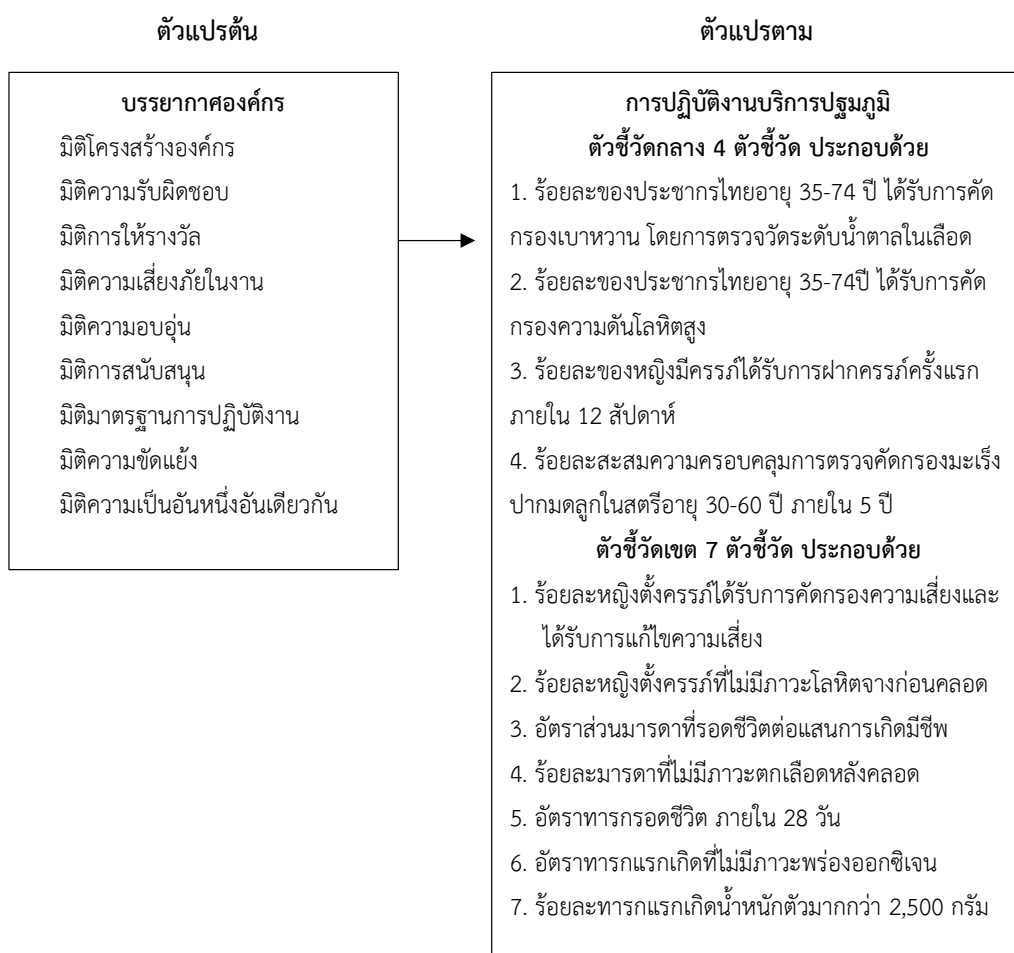
ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรนั้น ต้องเริ่มจากตัวบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ ต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับแต่ละงาน สิ่งที่สำคัญและเป็นองค์ประกอบหนึ่ง คือ การสร้างบรรยากาศองค์กรที่ดี และเหมาะสมจะช่วยให้เกิดการปฏิบัติงานซึ่งบรรยากาศองค์กรเป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรที่บุคคลสามารถที่จะรับรู้ได้และสามารถที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานและมีผลกับแรงจูงใจของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนซึ่งองค์ประกอบของบรรยากาศองค์กรประกอบด้วย 9 มิติ ได้แก่ 1) มิติโครงสร้างองค์กร 2) มิติความรับผิดชอบ 3) มิติการให้รางวัล 4) มิติความเสี่ยงภัยในงาน 5) มิติความอบอุ่น 6) มิติการสนับสนุน 7) มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน 8) มิติความขัดแย้ง 9) มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Litwin & Stringer, 1968)

จังหวัดบุรีรัมย์อยู่ในเขตบริการสุขภาพที่ 9 มีเกณฑ์การวัดการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงาน บริการปฐมภูมิ ประกอบด้วยตัวชี้วัดกลาง 6 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเขต 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) ผู้ที่ได้รับการคัดกรองและวินิจฉัยเป็นเบาหวาน 2) ผู้ที่ได้รับการคัดกรองและวินิจฉัย เป็นความดันโลหิตสูง 3) หญิงมีครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกภายใน 12 สัปดาห์ 4) ความครอบคลุมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี 30-60 ปีภายใน 5 ปี 5) การเข้ายาปฏิชีวนะอย่างรับผิดชอบผู้ป่วยนอก 6) การลดลงของอัตราการนอนโรงพยาบาลด้วยภาวะที่ควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอก (Ambulatory Care Sensitive Condition: ACSC) ตัวชี้วัดเขต 5 ตัวชี้วัดประกอบด้วย 1) เด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการตรวจกระตุ้นพัฒนาการ 2) เด็กนักเรียนมีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน 3) การตั้งครรถ์เข้าในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี 4) ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (ติดเตียง) และกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญได้รับการดูแลต่อที่บ้าน โดยทีมหมอครอบครัวระดับตำบล 5) อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกลดลงการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์ยกตัวอย่างตัวชี้วัดกลาง คือ ความครอบคลุมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรี 30-60 ปีภายใน 5 ปี ตามเกณฑ์เป้าหมายร้อยละ 60 ภาพรวม หน่วยบริการสุขภาพในจังหวัดบุรีรัมย์ปฏิบัติงานได้ร้อยละ 35.16 ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ และในส่วนของตัวชี้วัดระดับเขตยกตัวอย่างเช่น ร้อยละการตั้งครรถ์เข้าในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ตาม เกณฑ์เป้าหมายจะต้องไม่เกินร้อยละ 10 ภาพรวมหน่วยบริการสุขภาพในจังหวัดบุรีรัมย์ ปฏิบัติงานได้ ร้อยละ 13.38 ไม่เป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมาย การเข้าถึงบริการและการคัดกรองโรคเบาหวาน เกณฑ์เป้าหมาย ร้อยละ 90 ปฏิบัติงานได้ ร้อยละ 89.40 ไม่เป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมาย และร้อยละของผู้ป่วยนอกได้รับการบริการ การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเกณฑ์เป้าหมายร้อยละ 25 ปฏิบัติงานได้ ร้อยละ 14.73 ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์เป้าหมาย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์, 2564) โดย พบว่าหลายตัวชี้วัดยังไม่ได้ตามที่กำหนดซึ่งจะมีผล ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ปฏิบัติงาน หน่วยบริการจะเห็นว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงาน บริการปฐมภูมิ ใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นั้นทุกคนมีส่วนร่วมที่จะดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และเป็นหน้าที่ของทุกคนจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการส่งเสริม บรรยากาศองค์กรให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ให้สำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ และระดับบรรยากาศองค์กรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวความคิดในการทำงานวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 224 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) ที่ใช้ตัวแบบการถดถอยพหุของ Cohen ในปี 1996 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 145 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งประกอบทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบ และปลายเปิดให้เติมข้อความ ส่วนที่ 2 บรรยากาศการทำงานขององค์กร 9 มิติ ประกอบด้วย 1) มิติโครงสร้างขององค์กร 2) มิติความรับผิดชอบ 3) มิติการให้รางวัล 4) มิติความเสี่ยงภัยในงาน 5) มิติความอบอุ่น 6) มิติสนับสนุน 7) มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน 8) มิติความขัดแย้ง 9) มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศองค์กรของ Litwin & Stringer (1968) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scales) ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยตัวชี้วัดกลาง ของกระทรวงสาธารณสุข 6 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดเขต 9 นครราชสีมา 5 ตัวชี้วัด โดยใช้แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณประจำปีโดยจ่ายตามเกณฑ์คุณภาพผลงานบริการ ปีงบประมาณ 2560 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 9 นครราชสีมา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบรายงานการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ และแสดงเกี่ยวกับความคิดเห็นอย่างอิสระ ซึ่งเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าตรงนัยความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของบรรยากาศการทำงานขององค์กร และการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพ/ผลงานบริการปฐมภูมิเท่ากับ 0.97 และ 0.81 ตามลำดับ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ และระดับบรรยากาศองค์กรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ 145 คน

การปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพ และผลงานบริการปฐมภูมิ	ผ่านตามเกณฑ์คุณภาพและ ผลงานบริการปฐมภูมิ (ร้อยละ)	ไม่ผ่านตามเกณฑ์คุณภาพ และผลงานบริการปฐมภูมิ (ร้อยละ)
ตัวชี้วัดกลาง		
ร้อยละของประชากรไทยอายุ 35-74 ปี ได้รับการคัดกรองเบาหวาน โดยการตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือด	77.93	22.07
ร้อยละของประชากรไทยอายุ 35-74ปี ได้รับการคัดกรองความดันโลหิตสูง	97.24	2.76
ร้อยละของหญิงมีครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกภายใน 12 สัปดาห์	99.31	0.69
ร้อยละสะสมความครอบคลุมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในสตรีอายุ 30-60 ปี ภายใน 5 ปี	98.62	1.38
ตัวชี้วัดเขต		
หญิงตั้งครรภ์		
ร้อยละหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงและได้รับการแก้ไขความเสี่ยง	95.86	4.14
ร้อยละหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่มีภาวะโลหิตจางก่อนคลอด	97.24	2.76
อัตราส่วนมารดาที่รอดชีวิตต่อแผนการเกิดมีชีพ	94.48	5.52
ร้อยละมารดาที่ไม่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด	95.86	4.14
ทารกแรกเกิด		
อัตราทารกรอดชีวิต ภายใน 28 วัน	100	0
อัตราทารกแรกเกิดที่ไม่มีภาวะพร่องออกซิเจน	100	0
ร้อยละทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวมากกว่า 2,500 กรัม	95.86	4.14

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ 145 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ เมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดกลาง ตัวชี้วัดร้อยละของหญิงมีครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกภายใน 12 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 99.31 และร้อยละของประชากรไทยอายุ 35-74 ปี ได้รับการคัดกรองเบาหวาน โดยการตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือด กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์น้อยที่สุด ร้อยละ 77.93 ด้านตัวชี้วัดกลาง ตัวชี้วัดอัตราทารกรอดชีวิต ภายใน 28 วันและอัตราทารกแรกเกิดที่ไม่มีภาวะพร่องออกซิเจน กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 100 และ อัตราส่วนมารดาที่รอดชีวิตต่อแผนการเกิดมีชีพ กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์น้อยที่สุด ร้อยละ 95.86

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับบรรยากาศองค์กรในการทำงานของเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ 145 คน

บรรยากาศองค์กรในการทำงาน	Mean	S.D.	แปลผล
1. มิติโครงสร้างองค์กร	3.62	0.41	ระดับดี
2. มิติความรับผิดชอบ	3.32	0.31	ระดับปานกลาง
3. มิติการให้รางวัล	3.39	0.54	ระดับปานกลาง
4. มิติความเสี่ยงภัยในงาน	3.40	0.36	ระดับปานกลาง
5. มิติความอบอุ่น	3.47	0.55	ระดับดี
6. มิติสนับสนุน	3.31	0.42	ระดับปานกลาง
7. มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	3.37	0.36	ระดับปานกลาง
8. มิติความขัดแย้ง	3.44	0.39	ระดับดี
9. มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	3.47	0.41	ระดับดี
ภาพรวม	3.05	0.42	ระดับปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับบรรยากาศองค์กรในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีบรรยากาศองค์กร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.05 (S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านโครงสร้าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ด้านความอบอุ่น และมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ค่าเฉลี่ย 3.47 (S.D. = 0.55, 0.41 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการสนับสนุน ค่าเฉลี่ย 3.31 (S.D. = 0.42)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐม
ภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ 145 คน

บรรยากาศองค์กร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value
1. มิติโครงสร้างองค์กร	0.210	0.011*
2. มิติความรับผิดชอบ	-0.095	0.256
3. มิติการให้รางวัล	0.163	0.050*
4. มิติความเสี่ยงภัยในงาน	-0.100	0.232
5. มิติความอบอุ่น	0.086	0.302
6. มิติสนับสนุน	-0.009	0.912
7. มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.044	0.597
8. มิติความขัดแย้ง	0.202	0.015*
9. มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	0.045	0.589
ภาพรวมบรรยากาศองค์กร	0.180	0.030*

*Correlation is significant at the 0.05 level

จากตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ภาพรวมของบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.180$, $p\text{-value}<0.030$)

3. บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 4 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ 145 คน

ตัวแปร	B	Beta	t	p-value	R	R ²	R ² adj
มิติโครงสร้างองค์กร	0.804	0.210	15.315	0.011	0.210	0.044	0.037
มิติความขัดแย้ง	0.721	0.165	10.847	0.006	0.265	0.070	0.071
ค่าคงที่	1.242, F = 5.345, R = 0.265, R ² = 0.070, p-value = 0.006						

จากตารางที่ 4 แสดงค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ คือ บรรยากาศองค์กรด้านมิติโครงสร้างองค์กร และบรรยากาศองค์กรด้านมิติความขัดแย้ง โดยบรรยากาศองค์กรด้านมิติโครงสร้างองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิสูงสุด (Beta = 0.804) รองลงมาคือ บรรยากาศองค์กรด้านมิติความขัดแย้ง (Beta = 0.721) โดยปัจจัยทั้ง 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิได้ร้อยละ 7.00 ($F = 5.345$, $p = 0.006$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบแนบดัดได้ดังต่อไปนี้

$$Y = 1.242 + 0.804 (\text{มิติโครงสร้าง}) + 0.721 (\text{มิติความขัดแย้ง})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ เมื่อพิจารณารายด้านตัวชี้วัดกลาง ตัวชี้วัดร้อยละของหญิงมีครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกภายใน 12 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 99.31 และร้อยละของประชากรไทยอายุ 35-74 ปี ได้รับการคัดกรองเบาหวาน

โดยการตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือด กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์น้อยที่สุด ร้อยละ 77.93 ด้านตัวชี้วัดกลาง ตัวชี้วัดอัตรา ทารกรอดชีวิต ภายใน 28 วันและอัตราทารกแรกเกิดที่ไม่มีภาวะพร่องออกซิเจน กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์มากที่สุด ร้อยละ 100 และ อัตราส่วนมารดาที่รอดชีวิตต่อแสนการเกิดมีชีพ กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์น้อยที่สุด ร้อยละ 95.86

2. ระดับบรรยากาศองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าบรรยากาศองค์กร ที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและ ผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีรายละเอียด ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ภาพรวมของบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.180$, $p\text{-value}<0.030$)

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงาน บริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ภาพรวมของบรรยากาศ องค์กร มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.180$, $p\text{-value}<0.030$) เนื่องจาก บรรยากาศองค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญหนึ่งต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล หากมีบรรยากาศองค์กรที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ การปฏิบัติงาน ขององค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัย ในครั้งนี้สอดคล้องในระดับเดียวกันกับ งานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว พบว่า ภาพรวมบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ธเรศ ธราพร และชนะพล ศรีฤๅชา, 2559; ประเสริฐ สุภภูมิ และ วิทศน์ จันทรโพธิ์ศรี, 2557; สุวรีย์ เพชรแดง, 2557; สุดตา เสนารินทร์, 2553)

3. บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงาน บริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลและถูกเลือก เข้าสมการนั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับ ดังนี้

บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ คือ ด้านมิติโครงสร้างองค์กร ($p\text{-value}=0.05$) ด้านมิติความขัดแย้ง ($p\text{-value}=0.05$) ซึ่งบรรยากาศองค์กรด้านมิติโครงสร้างองค์กร มีการกำหนดเป้าหมาย ในการทำงานร่วมกันผู้ที่ปฏิบัติงานรับรู้เกี่ยวกับการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและให้ความสำคัญ กับบุคคลอื่นๆ ใน องค์กร โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนในการทำงานตามลำดับเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายขององค์กร มีการถ่ายทอด

นโยบายไปยังผู้ปฏิบัติเพื่อให้รับทราบและปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย ที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วว่า บรรยากาศองค์การด้านโครงสร้างมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์ (นิตยา คลังสมบัติ และชนะพล ศรีฤๅชา, 2558; สายพิน สายดำ และพีรศักดิ์ ศรีฤๅชา, 2552)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรจัดโครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกับภาระงานที่มีอยู่และการปฏิบัติงานของบุคลากร
2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรมีการมอบหมายงานให้สอดคล้องกับตำแหน่ง และมีความสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ของจังหวัด
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอควรสนับสนุนสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้เพียงพอ สอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละแห่ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยึดมั่นผูกพันในองค์กรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารอ้างอิง

จุฬาวិทยานุกรม . (2565). **บรรยากาศในองค์การ**. จุฬาวิทยานุกรม. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2565.

<http://www.chulapedia.chula.ac.th/index.php>.

รุ่งนภา คำผาง. (2559). โครงการพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพบริการปฐมภูมิในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ระยะที่ 1 และระยะที่ 2. นนทบุรี: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

นิตยา คลังสมบัติและและชนะพล ศรีฤๅชา. (2558). บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น, วารสารโรงพยาบาลสกลนคร, (19)2, 26-33.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์. (2564). สรุปรายงานการประชุมอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับเขต (อปสข.) ครั้งที่ 9/2560. บุรีรัมย์: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์.

Litwin, G.H. & Stringer, R.A. (1968). *Motivation and organization climate*. Boston: Division of Research, Graduate School Business Harvard University.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

FACTORS RELATED TO HOUSEHOLD SOLID WASTE MANAGEMENT OF PEOPLE IN DON CHAN SUB-DISTRICT DON CHAN DISTRICT KALASIN PROVINCE

ผู้วิจัย

กิตติภัทร อบอุ่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรวารี ชันสำโรง

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การบริหารงานสาธารณสุข)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อายุ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกำหนดขนาดตัวอย่างของเดเนียล (Daniel, 2010) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ค่าเฉลี่ยของอายุ เท่ากับ 45 ปี เป็นร้อยละ 38.5 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.6 เฉลี่ยรายได้ต่อเดือน เท่ากับ 12,000 บาทต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลดอนจานเฉลี่ย เท่ากับ 34 ปี พบว่า ปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาการการอาศัยในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ส่วน ปัจจัย ความรู้ ทักษะ และ การรับรู้ข่าวสาร ($r = 0.188^*$), ($r = 0.309^{**}$), ($r = 0.589^{**}$) ตามลำดับ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.01$), ($p\text{-value} < 0.001$), ($p\text{-value} < 0.001$) ตามลำดับ

ผลการศึกษาครั้งนี้ เสนอแนะให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มเติมนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านและหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน และ ควรสนับสนุนจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งส่วนงบประมาณและวิชาการแก่ประชาชน อย่างเพียงพอ

คำสำคัญ : การจัดการขยะมูลฝอย / ความรู้ / ทักษะ / การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ABSTRACT

This research is a cross-sectional survey study. Factors related to household solid waste management of people in Don Chan Subdistrict, Don Chan District, Kalasin Province. The purpose of this study was to study the factors related to household solid waste management of people in Don Chan Subdistrict, Don Chan District, Kalasin Province. The population used in this research is the population in this research, namely people living in Don Chan Subdistrict, Don Chan District, Kalasin Province, aged 20 years and over, both males and females. The size of the sample was determined by using the sample size formula of Daniel (Daniel, 2010). The number of samples was 205 people. The tool used to collect data was a questionnaire. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, value. Minimum, maximum, Pearson's and Chi-square correlation coefficients. The study found that General information of the sample was mostly female. The average age was 45 years old, representing 38.5 percent. Education level. Secondary school or equivalent at most Representing 38 percent, most of them are engaged in agriculture as the most, representing 55.6 percent, with an average monthly income equal to 12,000 baht per month, the average period of residence in Don Chan Sub-district is 34 years, it was found that the factors of sex, age, education level, occupation Main monthly income and length of stay in the area There was no relationship with household solid waste management. Factors, knowledge, attitude, and news perception ($r = 0.188^*$), ($r = 0.309^{**}$), ($r = 0.589^{**}$), respectively, were related to management. Household solid waste in Don Chan District, Kalasin Province Significantly ($p\text{-value} < 0.01$), ($p\text{-value} < 0.001$), ($p\text{-value} < 0.001$), respectively.

The results of this study Recommend to the local administrative organization There should be an additional policy for household solid waste management of the people of Don Chan Subdistrict, Don Chan District, Kalasin Province. thoroughly in every village and government agencies and the public and should support household solid waste management of people in Don Chan Subdistrict, Don Chan District, Kalasin Province both the budget and academic sections to the public adequately

Keywords : Quality of dental services, Expectation towards the treatment outcome, Accessibility to service

บทนำ

ปัจจุบันปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยมีสาเหตุสำคัญจากการขยายตัวของจำนวนประชากร และแบบแผนการดำรงวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสม ปริมาณมูลฝอยและของเสียอันตรายมีมากขึ้นเกินศักยภาพในการกำจัดได้ทัน ตามการขยายตัวของเมืองและการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีวิทยาการที่ก้าวหน้า (ปฐมมา ไวยวุฒิพันธ์ และประจักษ์ บัวผัน, 2557) ประกอบกับการที่ประชากรเพิ่มอย่างรวดเร็ว อัตราการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น เพื่อผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค อาหาร เป็นเหตุให้เศษสิ่งเหลือใช้มีปริมาณมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาของขยะมูลฝอย เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม มีผลต่อสุขภาพอนามัย ทั้งยังมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะสาเหตุจากการเพิ่มของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจและทางอุตสาหกรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนซึ่งต้องจัดการและแก้ไข ปริมาณกากของเสียและสารอันตราย ได้แก่ ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสารพิษที่ปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ ดิน และอากาศ ตลอดจนบางส่วนตกค้างอยู่ในอาหาร ทำให้ประชาชนทั่วไปเสี่ยงต่ออันตรายจากการเป็นโรคต่างๆ เช่น โรคมะเร็ง และ โรคผิดปกติทางพันธุกรรม

ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นตำบลหนึ่งที่มีปัญหาขยะมูลฝอย แม้เป็นเขตชนบท แต่เนื่องจากการเข้าถึงเทคโนโลยีการค้าขายในปัจจุบัน ไม่แตกต่างจากชุมชนเมืองเท่าใดนัก ไม่ว่าจะเป็นตลาดคลองถม ในอำเภอดอนจาน และตำบลอำเภอใกล้เคียง ซูเปอร์มาเกต ร้านสะดวกซื้อหลายแห่งที่ให้บริการ 24 ชั่วโมงในตัวอำเภอ ประกอบกับการคมนาคมทั้งในตำบล อำเภอ หรือแม้กระทั่งระดับจังหวัด มีความสะดวก เข้าถึงสินค้าต่าง ๆ ได้ง่าย ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่มีความรู้ในการจัดการขยะที่ถูกต้อง ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนรวมทั้งก่อให้เกิดโรคได้ เช่น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและพาหะนำโรค เป็นบ่อเกิดของโรค ก่อให้เกิดความรำคาญ ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการเสี่ยงต่อสุขภาพ เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจและทำให้ขาดความสวยงาม โดยในการแก้ไขปัญหาปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นของตำบลดอนจาน ได้เน้นวิธีการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุของปัญหาขยะหรือแหล่งกำเนิดของขยะ โดยในทางปฏิบัติได้ใช้หลักการ 3Rs ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย การนำมาใช้ใหม่ (Reuse) การลดปริมาณ (Reduce) และการแปรสภาพเพื่อใช้ใหม่ (Recycle) (Bureau of Environmental Health, 2009) ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการด้านสาธารณสุขเล็งเห็นว่า การส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการจัดการขยะร่วมกัน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการศึกษาปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน เป็นประโยชน์ในรูปการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน โครงการในพื้นที่ศึกษาวิจัยให้มีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพและขยายผลในพื้นที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนต่อความรู้ ทักษะ และ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการคัดแยกขยะมูลฝอยของกรมควบคุมมลพิษ (2552) แนวคิดและทฤษฎีความรู้ของบลูม (Bloom, 1965) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติของมูนน์ (Munn, 1972) และแนวคิดทฤษฎีการรับรู้ของ Schiffman and Kanuk (1994) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในครัวเรือน ทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน การรับรู้

ข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Daniel (2010) จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่างหรือความผิดพลาดจากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 5 เท่ากับ 9.75 คน ปัดเป็น 10 คน รวมทั้งสิ้น 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งนี้แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 5 ส่วน ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัวต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และเป็นคำถามปลายเปิด มีทั้งหมด 6 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะที่เป็นแบบถามตอบเป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และ ไม่ใช่ มีทั้งหมด 15 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ (การลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ข้อคำถาม ด้านละ 5 ข้อ

นำเครื่องมือเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.66-1.00 นำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรในจังหวัดอื่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาใช้คำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นของความคาดหวังในการบริการเท่ากับ 0.7 จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัย เวสเทิร์น ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม เมื่อวันที่ 29 มี.ค. 2566 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE- WTU 2566-0021 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2566-0021

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผลการศึกษาพบว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.8 ค่าเฉลี่ยของอายุ เท่ากับ 45 ปี กลุ่มอายุ 40-49 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.5 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 55.6 เฉลี่ยรายได้ต่อเดือน เท่ากับ 12,000 บาทต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลตอนจานเฉลี่ย เท่ากับ 34 ปี ผลการศึกษาความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.8 เมื่อพิจารณารายด้าน หัวข้อขยะเปียกสามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้ และการหลีกเลี่ยงการใช้ กระจกพลาสติก กล่องโฟม สามารถลดโลกร้อนได้ มีประชาชนตอบถูก 205 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ประเด็นคำถามการใช้ ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก ใช้ใบตองห่ออาหารหรือนำปิ่นโตใส่อาหาร เป็นการลดปริมาณขยะ ประชาชนตอบถูก 204 คน คิดเป็นร้อยละ 99.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับ การศึกษา รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัยตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n=205)

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ)
เพศ	
ชาย	68 (33.2)
หญิง	137(66.8)
อายุ (ปี)	
20-29 ปี	17(8.3)
30-39 ปี	34(16.6)
40-49 ปี	79(38.5)
50-59 ปี	48(23.4)
> 60 ปี	27(13.2)
Median = 45, P ₂₅ = 39, P ₇₅ = 55	
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	45(22.0)
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	78(38.0)
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	35(17.1)
ปริญญาตรี	47(22.9)
สูงกว่าปริญญาตรี	0
อาชีพหลัก	
เกษตรกรกรรม	114(55.6)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	27(13.2)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัยตำบลตอนงาน อำเภอตอนงาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n=205)

ตัวแปร	จำนวน (ร้อยละ)
แม่บ้าน /พ่อบ้าน	24(11.7)
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	19(9.3)
นิสิต/นักศึกษา	12(5.9)
รับจ้าง	9(4.4)
รายได้ต่อเดือน (บาทต่อเดือน)	
< 5,000	38(18.5)
5,001-10,000	59(28.8)
10,001-15,000	37(18.0)
> 15,000	71(34.6)
Median =12000, P ₂₅ = 8500, P ₇₅ = 17000	
ช่วงระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลตอนงาน	
1-5 ปี	1(0.5)
6-10 ปี	10(4.9)
11-15 ปี	45(22.0)
15 ปีขึ้นไป	149(72.7)
Median =34, P ₂₅ = 14.0, P ₇₅ = 45	

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.8 เพศชายร้อยละ 33.2 ค่ามัธยฐานของอายุ เท่ากับ 45 ปี อายุ 40-49 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมา คือ อายุ 50-59 ปี เป็นร้อยละ 23.4 อายุ 30-39 ปี ร้อยละ 16.6 อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 13.2 และอายุ 20-29 ปี ร้อยละ 8.3 ตามลำดับ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมาคือ ปริญญาตรี ร้อยละ 22.9 ประถมศึกษา ร้อยละ 22 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 17.0 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0 ตามลำดับ การประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมา ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 13.2 แม่บ้าน/พ่อบ้าน ร้อยละ 11.7 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ร้อยละ 9.3 นิสิต/นักศึกษา ร้อยละ 5.9 และรับจ้าง ร้อยละ 4.4 ตามลำดับ ค่ามัธยฐานของรายได้ต่อเดือน เท่ากับ 12,000 บาทต่อเดือน รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่มากกว่า 15,000บาท คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมาอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 28.8 รายได้ในช่วงน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 18.5 และรายได้ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 18.0 ตามลำดับ ค่ามัธยฐานของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลตอนงาน เท่ากับ 34 ปี ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลตอนงาน มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 72.6 รองลงมา อาศัยอยู่ในช่วง 11-15 ปี ร้อยละ 22.0 อยู่ในช่วง 6-10 ปี ร้อยละ 4.9 และอยู่ในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n=205)

ระดับความรู้		จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	(12-15 คะแนน)	53	25.9
ระดับปานกลาง	(9-11 คะแนน)	143	69.8
ระดับต่ำ	(0-8 คะแนน)	9	4.4
รวม		205	100.0

จากตารางที่ 2 ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมา อยู่ในระดับสูง จำนวน 53 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.9 และระดับต่ำจำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.4

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n=205)

ระดับทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน		จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	(38 – 50 คะแนน)	63	30.7
ระดับปานกลาง	(24-37 คะแนน)	142	69.3
ระดับน้อย	(10-23 คะแนน)	0	0
รวม		205	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ระดับเกี่ยวกับทัศนคติต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 รองลงมา อยู่ในระดับมาก จำนวน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.7 และระดับน้อย จำนวน 0 คน คิดเป็น ร้อยละ 0

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n=205)

ระดับการรับรู้ข่าวสาร		จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	(38 – 50 คะแนน)	146	71.2
ระดับปานกลาง	(24-37 คะแนน)	59	28.8
ระดับน้อย	(10-23 คะแนน)	0	0
รวม		205	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลตอนจาน อำเภอตอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มากที่สุด จำนวน 146คน คิดเป็นร้อยละ 71.2 รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 59 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.8 และระดับน้อย จำนวน 0 คน คิดเป็น ร้อยละ 0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n=205)

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน		จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	(57 – 75 คะแนน)	128	62.4
ระดับปานกลาง	(36 - 56 คะแนน)	77	37.6
ระดับน้อย	(15-35 คะแนน)	0	0
รวม		205	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มากที่สุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 77 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.6 และระดับน้อย จำนวน 0 คน คิดเป็น ร้อยละ 0

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการอาศัยตำบลดอนจาน กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=205)

ตัวแปร	การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของประชาชน	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ปัจจัยส่วนบุคคล		
อายุ	-0.043	0.542
รายได้ต่อเดือน	-0.035	.0.620
ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ตำบล	-0.037	.0.600

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

จากตารางที่ 6 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า อายุ รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ตำบลดอนจาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r=-0.043$) ($r=-0.035$) ($r=-0.037$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่า อายุ รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ตำบลดอนจานมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (n=205)

ตัวแปร	การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	0.188*	<0.01

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

จากตารางที่ 15 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันพบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ($r=0.188^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ระบุสมมติฐานว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะคิด กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (n=205)

ตัวแปร	การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ทักษะคิดต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	0.309**	< 0.001

จากตารางที่ 16 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันพบว่า ทักษะคิด มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ($r=0.309^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ระบุสมมติฐานว่า ทักษะคิด มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข่าวสาร กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=205)

ตัวแปร	การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
การรับรู้ข่าวสารด้านการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน	0.589**	< 0.001

จากตารางที่ 9 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันพบว่า การรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ($r=0.589^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ระบุสมมติฐานว่า การรับรู้ข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 10 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ (n =205)

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
● ปัญหา อุปสรรค		
พนักงานเก็บขยะเทศบาลเก็บขยะไม่ทันเวลา และเวลาไม่แน่นอน ทำให้ขยะล้น	11	45.83
ถังขยะรองรับไม่เพียงพอ	7	29.17
ประชาชนยังใช้การเผาขยะตามครัวเรือนเอง	3	12.50
คนขาดความรู้และความตระหนักในการจัดการขยะ	3	12.50
รวม	24	100.0
● ข้อเสนอแนะ		
เทศบาลควรมีถังขยะรองรับให้เพียงพอ	23	29.11
เทศบาลต้องกำหนดเวลาในการจัดเก็บขยะให้ชัดเจน	21	26.58
ควรมีการรณรงค์การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	15	18.99
รณรงค์และประชาสัมพันธ์การจัดการขยะในชุมชน	9	11.39
เทศบาลควรมีธนาคารขยะ และออกบัตรซื้อขยะรีไซเคิลทุกสัปดาห์	7	8.86
ควรมีข้อบังคับการคัดแยกขยะในชุมชน	4	5.06
รวม	79	100.0

จากตารางที่ 10 ซึ่งเห็นว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ พนักงานเก็บขยะเทศบาลเก็บขยะไม่ทันเวลา และเวลาไม่แน่นอน ทำให้ขยะล้น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 ถังขยะรองรับไม่เพียงพอ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 ประชาชนยังใช้การเผาขยะตามครัวเรือนเอง และ คนขาดความรู้และความตระหนักในการจัดการขยะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และข้อเสนอแนะมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เทศบาลควรมีถังขยะรองรับให้เพียงพอ จำนวน 23 คิดเป็นร้อยละ 29.11 เทศบาลต้องกำหนดเวลาในการจัดเก็บขยะให้ชัดเจน จำนวน 21 คน คิดเป็น 26.58 และควรมีการรณรงค์การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 18.99

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้คือ

1) เพศ

เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ระบุว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประชาชนในชุมชนและมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนเบื้องต้น ดังนั้น ไม่ว่าจะ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิง จึงมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและการจัดการขยะในครัวเรือน ไม่แตกต่างกัน ทำให้เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าประชาชนตำบลดอนจาน มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ ประพฤติปฏิบัติ ตามกฎระเบียบการจัดการขยะได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีการตระหนักในการจัดการขยะเพื่อสังคมและชุมชน ให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี ไร้มลภาวะ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐวดี สุขช่วย ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (ญัฐวดี สุขช่วย, 2558) และ การศึกษาของ นภัส น้ำใจตรง (2561) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน,ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) อายุ

อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r=-0.043$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐาน ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อธิบายได้ว่าประชาชนตำบลดอนจาน ที่อายุต่างกัน จะมีความรู้เหมือนกัน และการรับรู้ข่าวสารในการจัดการขยะที่เหมือนกัน เมื่ออายุเพิ่มขึ้นการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนไม่เปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับ การศึกษาของ จิตินันท์ เทียบศรี (2564) พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และไม่สอดคล้องสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2563) พบว่า อายุต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลหนองปลิง อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม ต่างกัน

3) ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐาน ข้อที่ 1 ที่ระบุว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถอธิบายได้ ไม่ว่าจะกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับใดก็ตาม มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและการจัดการขยะในครัวเรือน ไม่แตกต่างกัน ทำให้ระดับการศึกษาของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าประชาชนตำบลดอนจาน มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ ประพฤติปฏิบัติ ตามกฎระเบียบการจัดการขยะได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีการตระหนักในการจัดการขยะเพื่อสังคมและชุมชน ให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี ไร้มลภาวะลอยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐวดี สุขช่วย ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (ญัฐวดี สุขช่วย, 2558)

4) อาชีพหลัก

อาชีพหลัก ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ระบุว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพหลัก มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถอธิบายได้ว่าไม่ว่ากลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพอะไรก็ตามก็ตาม มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและการจัดการขยะในครัวเรือน ไม่แตกต่างกัน ทำให้อาชีพของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าประชาชนตำบลดอนจาน มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่รัฐบาล มีการประชาสัมพันธ์ ประพฤติปฏิบัติ ตามกฎระเบียบการจัดการขยะได้เป็นอย่างดี รวมถึงมีการตระหนักในการจัดการขยะเพื่อสังคมและชุมชน ให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดี ไร้มลภาวะลอยซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐวดี สุขช่วย ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตตำบลบ้านดำน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (ณัฐวดี สุขช่วย, 2558)

5) รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r = -0.035$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่า รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถอธิบายได้ว่า ประชาชนตำบลดอนจานส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรรม และหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งด้านการเกษตรกรรมแล้ว จะทำงานรับจ้างเสริมในเขตอำเภอเมือง กาฬสินธุ์ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว รายได้ที่เพิ่มขึ้นไม่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ จิตินันท์ เทียบศรี (2564) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่าประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

6) ระยะเวลาการการอาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาในการการอาศัยอยู่ตำบลดอนจาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r = -0.037$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่า อายุ รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาในการการอาศัยอยู่ตำบลดอนจานมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถอธิบายได้ว่า ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาของทุกคนทุกภาคส่วน ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจึงจะเกิดผลสำเร็จ การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะสามารถสร้างได้ในทุกเพศ ทุกวัย และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่นานเท่าไร ก็ไม่ส่งผลต่อการจัดการขยะของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตินันท์ เทียบศรี (2564) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และงานวิจัยของ นภัส น้ำใจตรง (2561) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน, ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การรับรู้ข่าวสาร กับ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบล ดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r = 0.188^*$) มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ($p\text{-value} < 0.01$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ระดับสมมติฐาน ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการ ขยะมูลฝอยในปานกลาง จึงส่งผลให้การจัดการขยะของกลุ่ม ตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับความรู้(knowledge) ดังที่ (โสภิต สุตา มงคลเกษม ,2539) กล่าวว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) เป็นข้อมูลที่ มนุษย์ได้รับ และเก็บรวบรวมจากประสบการณ์ต่าง ๆ การที่บุคคลยอมรับ หรือปฏิเสธ สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ อย่างมีเหตุผล บุคคลควรจะต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับสิ่งนั้น เพื่อประกอบการตัดสินใจ นั่นก็คือ บุคคลจะต้อง มีข้อเท็จจริง หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่สนับสนุน สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฐิตินันท์ เทียบศรี (2564) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท่อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ระดับนัยสำคัญ .05

ความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะ กับ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการศึกษาพบว่า ทักษะในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบล ดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r = 0.309^{**}$) มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ระดับสมมติฐาน ทักษะ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทักษะในการจัดการ ขยะมูลฝอยในระดับปานกลาง จึงส่งผลให้การจัดการขยะของกลุ่มตัวอย่าง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฐิตินันท์ เทียบศรี (2564) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท่อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่พบว่าทักษะ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ระดับนัยสำคัญ .05

ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข่าวสาร กับ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบล ดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข่าวสารในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ($r = 0.589^{**}$) มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ($p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ระดับสมมติฐาน ทักษะ มีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารในการจัดการ ขยะมูลฝอยในระดับมาก จึงส่งผลให้การจัดการขยะของกลุ่ม ตัวอย่างภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฐิตินันท์ เทียบศรี (2564) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักท่อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่พบว่า การรับรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ระดับนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มเติมนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านและหน่วยงานภาครัฐราชการและภาประชาชน
2. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรสนับสนุนจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งส่วนงบประมาณและวิชาการแก่ประชาชน อย่างเพียงพอ
3. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดการปัญหาขยะติดเชื้อหรือขยะอันตรายโดยการรับส่งขยะเหล่านี้ไปทำลายอย่างถูกวิธี และควรมีมาตรการหรือข้อบัญญัติ เช่นการเทียบปรับ การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการดูแลควบคุมการทิ้งขยะของประชาชน

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. การวิจัยในครั้งนี้ เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านทัศนคติการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน ตำบลดอนจาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.3 ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนี้ได้เหมาะสม
2. การวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด 3 อันดับแรก เป็นเรื่องการคัดแยกขยะไว้ขาย ซึ่งผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการการจัดตั้งธนาคารขยะมูลฝอยที่ดำเนินการโดยชุมชน ทั้งนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมช่วยในการกำจัดนำมูลฝอยในทางอ้อมที่นำมูลฝอยมาขายให้กับธนาคารขยะมูลฝอยซึ่งจะเป็นการลดปริมาณมูลฝอยของชุมชนได้ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ประชาชนทราบและตระหนักเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยของชุมชนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยประเมินผล เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการวิจัย จะทำให้ทราบข้อดีข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ในการพัฒนากิจกรรมเพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลอื่นเพื่อเปรียบเทียบวางแผนการแก้ไข ปัญหาการจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรเน้นการรณรงค์ลดการเกิดมูลฝอยและเน้นการส่งเสริมการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยให้ทางชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ จอมศรี. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่เทศบาลนคร เจ้าพระยาสุรศักดิ์อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2540). คู่มือการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและเพิ่มมูลค่า. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บริษัท ฮีลท์ จำกัด.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2560). สถานการณ์และการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงของประเทศไทย ปี 2559. กรุงเทพมหานคร : กรมควบคุมมลพิษ.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2563). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2563. กรุงเทพมหานคร : สโตร์สเคีเอทีพีเฮ้าส์.

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **คู่มือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินกรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2534). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎีการเรียนรู้ การสอนการวัดประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2550). **มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). **รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทยโดยกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. 2563**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548(ฉบับที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญาภักดิ์ สว่างรัตน์. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะเขตเทศบาลเมืองสิงหนคร อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. กันตยา เพิ่มผล. (2551). **การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- กัญชพร เสนุกภัย. (2563). **ปัจจัยพฤติกรรมการลดและแยกขยะที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของพนักงานบริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กุลวดี ราชภักดี. (2545). **ความตระหนักรู้และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักศึกษาในหอพักสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร**. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง. (2543). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. ขอนแก่น : เสริมสุขพิมพ์.
- เกวลี ไตรมิตรวิทยากุล. (2564). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วารสารการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(1), 100-117.
- จรินทร์ อาสาทรงธรรม. (2548). **การจัดการความรู้ในมุมมองนักบริหารรุ่นใหม่**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเฟื่องฟ้าพรินต์ติ้งจำกัด.
- จีราภรณ์ สุฉิมสภา. (2548). **แล้วก็มีมาสู่ยุคของ KM**. วารสารการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 3(1), 1-9.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2545). **หลักการพัฒนาและการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา**. เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- ชม ภูมิภาค. (2526). **เทคโนโลยีการสอนและการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร.
- ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุปลัมภ์. (2561). **การพัฒนาประชาสังคม = Civil Society Development**. จันทบุรี : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ณัฐณิชา โคตรสุวรรณ. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ เทศบาลเมืองสมุทรปราการ ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม*, 2(1), 1-9.
- ทงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ. (2534). การประเมินค่าความตระหนักรู้ในปัญหาสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดตราด. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทงศักดิ์ ปัดสินธุ์. (2561). การศึกษาความหลากหลายของพืชสมุนไพรในครัวเรือนบ้านเชียงเหียน ตำบลเขวาสันติ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารแสงอีสาน มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน*, 14(1): 1-14.
- ธีระพงษ์ แก้วหาญ. (2543). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งประชาคม ประชาสังคม. ขอนแก่น : ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครือข่ายประชาคมสุขภาพในท้องถิ่น.
- นงลักษณ์ วงศ์นอม. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญกับความสามารถในการนำความรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรสงคราม. *การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4*, 1-16.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). แนวทางการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : กองแปลและวิเทศสัมพันธ์สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). การบริหารงานบุคคล = Personnel management. กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น.
- บัญญัติ แก้วส่อง. (2539). รูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิต จุฬาศัย. (2528). *เยาวชนผู้กำหนดสถานะแวดล้อมในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรือง
- บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์. (2553). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือและรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ (7). กรุงเทพมหานคร : ศรีอนันต์การพิมพ์.
- บุญส่ง ปันพานิช. (2537). *การจัดการขยะมูลฝอย*. ขอนแก่น : ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อม เขต 6 ขอนแก่น กองสุขภาพกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2549). *จัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- ประพันธ์ สร้อยเพชร. (2547). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์โรงเรียนตำบลแช่ช้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์ชัย เฉลิมกลิ่น. (2551). *ความตระหนักรู้ของพนักงานนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้ ต่อลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร : คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2535). *พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง พ.ศ. 2535*. ประกาศเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535
- พัชรี หอวิจิตร. (2559). *การจัดการขยะมูลฝอย*. ขอนแก่น : คณะวิศวกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- พีรพล ไชยพงศ์. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและ
 ทรัพย์สินของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร.
 ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร :
 สถาบันพัฒนาบัณฑิตบริหารศาสตร.
- มะลิวัลย์ สีหะวงษ์. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน
 ตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553). การจัดการศึกษาท้องถิ่น : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร
 : บุ๊คพอยท์.
- เยาวมาลย์ จ้อยจุฬี. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการมูลฝอย:ศึกษา เฉพาะกรณี
 เทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
 และการวางแผนสังคม คณะศิลปศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเอริก.
- รัจรี นพเกตุ. (2548). จิตวิทยาการรับรู้. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศเพริก.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทัศนคติกับการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล.
 วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2549). การคิด. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- วชิระ ชินหนองจอก. (2553). ทฤษฎีการรับรู้. (ออนไลน์).แหล่งที่มาจาก : <http://gotoknow.org/blog/perceptiontheory/282194>. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2565.
- วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. (2540). ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการครอบครัวและ
 ชุมชนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร
 มหาบัณฑิต, สาขาบริหารและ นโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรลักษณ์ ธีราโมกษ์. (2548). พฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- วิรัชญา แสงยางใหญ่. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดขยะครัวเรือนของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลดอนจาน
 อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, 12(1), 76-8.
- วัชรวิวัฒน์ ศิลปรัตน์. (2562). ตัวแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาคร. Journal of Management Science Nakhon Pathom
 Rajabhat University, 6(2), 225-243.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน
 ส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.
- วิภาณี อุซุปัจ. (2561). ความรู้ พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการ
 ขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วิรัช วัชรนิภาวรรณ. (2535). การบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ : บทบาทขององค์กรในท้องถิ่น.
 กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์

- วีรวลัย แก้วบุญชู. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนกรณีศึกษา เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โอ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริภัทธา พลมาตร. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2539). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วัฒนาศึกษา.
- สมไทย วงษ์เจริญ. (2551). **คู่มือคัดแยกขยะประจำบ้าน**. กรุงเทพมหานคร : พงษ์พาณิชย์ กรู๊ป.
- สมยศ นาวิการ. (2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ.
- สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2562). **40 วิธีสู่การผลิตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม**. (ออนไลน์).แหล่งที่มาจาก : <https://adeq.or.th/category/knowhow/knowledge/garbage/> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2565.
- สรารุณี โพธิ์ศรี. (2562). **ความรู้ความตระหนักรู้ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของนักศึกษาและบุคลากรใน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. การประชุมวิชาการ ระดับชาติ “การบูรณาการความรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 2(6), 894-900.**
- สฤชดี ธีัญกิจจานุกิจ. (2547). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม. ศึกษาเฉพาะ กรณีชุมชน ในเขตเทศบาลนครตรัง**. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
- สลักจิต พุกจรูญ. (2555). **ความตระหนักรู้ทางจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครต่อปัญหาการทิ้งขยะ**. วารสารวิชาการและวิจัย มทรพระนคร, 4(1), 1-7.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2551). **ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ. (2531). **การจัดการมูลฝอย Solid waste management : การฝึกอบรมทางวิชาการ 19-23 กันยายน 2531 ณ วิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี กรุงเทพฯ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ.
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2560). **คู่มือประชาชนเพื่อการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : กชกร พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตำบลตอนจาง อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์. (2561). **แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2561 ตำบลตอนจาง อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์**. สมุทรปราการ: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2548). **เอกสารประกอบการบรรยายโครงการพัฒนาการเกษตรตาม แนวทฤษฎี**. กรุงเทพมหานคร.

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2562). **ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ รายงานสถานการณ์ทางสังคมตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี 2562**. สมุทรปราการ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์. (2563). **รายงานสถานการณ์ทางสังคม ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี 2563**. สมุทรปราการ : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2560). **มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล**. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย. (2562). **แบบรายงานผลตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. (ออนไลน์). แหล่งที่มาจาก : <https://env.anamai.moph.go.th/th/year-2019> สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2565.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2548). **จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). **จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ด.
- สุนีย์ สีสวรรณ. (2540). **ความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาลบรมราชชนนีเขตภาคเหนือตอนบน**. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. (2552). **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี**. พิมพ์ครั้งที่ (7). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนน อยู่สิน. (2555). **มนุษย์กับสังคม ฉบับปรับปรุง หน่วยที่ 8-15**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุริยะ หาญพิชัย และ จันท์ฉาย จันท์ลา. (2561). **การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลนารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- แสงเดือน ทวีสิน. (2545). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ (2). กรุงเทพมหานคร : ไทยเส็ง.
- อคิน รพีพัฒน์. (2547). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข.
- อนุสรณ์ กาลดิษฐ์. (2548). **การศึกษาความรู้และความตระหนักรู้ของนักศึกษาที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องปฏิบัติกรวิศวอดสหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญาานิพนธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับ คณะของสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรประภา อาตัม. (2564). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง ตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์**. วารสารโครงการทวีปริญญาทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ, 14, 1-15.

- อุบลวรรณ ภาภานันท์. (2554). **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ (7). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- American Public Health Association. (1983). American Public Health Association, Public Health Nursing Section. **Association News**. 73(12) : 1354–1411.
- Ammar J. Al-Khateeb. (2017). Factors affecting the sustainability of solid waste management system—the case of Palestine. **Environmental Monitoring and Assessment**, 189(93), 1-12.
- Barnard, C. I. (1974). **The Functions of the Executive**. (30th Anniversary ed.). Cambridge; MA: Harvard University.
- Baron and Greensberg. (1995). **Behavior in organizations : understanding and managing the human side of work**. New Jersey : Prentice Hall International Editions.
- Beach, D.S. (1985). **Personnel : The Management of People at Work**. New York : Macmillan Publishing Company.
- Best W. John.(1997). **Research in Education**. Boston MA. : Allyn and Bacon.
- Bloom, Benjamin A. (1956). **Taxonomy of Education Objective Handbook I : Cognitive Domain**. New York : David Mc Kay Company.
- Brotosusilo. (2020). **care**. New York: N.P.Press.
- Cohen, J.M. and Uphoff , N.T. (1981). **Rural development participation : concept and measures for project design implementation and evaluation**.
- Cohen. J.M. and Uphoff. N.T. (1980). Participation’s Place in Rural Development : Seeking clarity Through Specificity. **World Development**, 8, 213-218.
- Daniel, W. W. (2010). **Biostatistics: basic concepts and methodology for the health sciences (9thed)**. New York : John Wiley & Sons.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่

FACTORS RELATED TO SELF-MANAGEMENT OF HOME ISOLATION AMONG CORONAVIRUS DISEASE 2019 PATIENTS IN RONG KWANG DISTRICT PHRAE PROVINCE

ผู้วิจัย

พิศชนก สีนุย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาวรี ชันสำโรง

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา การบริหารงานสาธารณสุข)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง เพื่อศึกษาระดับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ จำนวน 295 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 3 มกราคม 2566 – 15 กุมภาพันธ์ 2566 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน เปอร์เซนไทล์ที่ 25 และ 75 การวิเคราะห์ไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 0 ปานกลาง ร้อยละ 98.3 และน้อย ร้อยละ 1.7 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ได้แก่ อายุรายได้ต่อเดือนของครอบครัว ระยะเวลาแยกกักตัวที่บ้าน ความรู้ แรงสนับสนุนทางสังคม ($r = -0.308, 0.448, -0.260, 0.451, 0.572$ ตามลำดับ)

ผลการศึกษาครั้งนี้ เสนอแนะให้ผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อส่งเสริมการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเพิ่มองค์ความรู้และการสนับสนุนจากท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การจัดการตนเอง การแยกกักตัวที่บ้าน

ABSTRACT

The purpose of this cross-sectional survey study was to investigate the self-management of home isolation among Coronavirus diseases 2019 patients and the factors related to self-management of home isolation among Coronavirus diseases 2019 patients in Rong Kwang district, Phrae Province. The samples comprised 295 Coronavirus diseases 2019 patients of Rong Kwang district, Phrae Province with simple random sampling. The instrument used for data collection was questionnaires during the 3rd January - the 15th February 2023. The data were then analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, median, percentile 25th, 75th Chi – square analysis, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient statistics. The results of the study showed that the self-management

of home isolation of Coronavirus diseases 2019 patients was found firstly at a high level accounted for 0%, followed by a moderate level accounted for 98.3%, and lastly at a low level accounted for 1.7 % respectively. Besides this, the factors that related to self-management of home isolation among Coronavirus diseases 2019 patients were statistically significant (p -value < 0.001) including age, family monthly income, home isolation period, knowledge, and social support ($r = - 0.308, 0.448, - 0.260, 0.451, 0.572$ respectively).

The study results suggest that the provincial public health office administrators should promote more effective self-management of home isolation of Coronavirus diseases 2019 patients by continually increasing knowledge and social support.

Keywords : COVID-19, self-management, home isolation

บทนำ

จากรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ณ วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ว่ามีผู้ป่วยโควิด-19 ที่ยืนยันแล้ว จำนวน 4,367,752 ราย ผู้เสียชีวิต จำนวน 294,21 ราย และผู้ได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 135,523,321 โดส ฉีดเข็มที่ 1 จำนวน 56,510,437 คน คิดเป็นร้อยละ 81.2 เข็มที่ 2 จำนวน 51,936,116 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 และเข็มที่ 3 จำนวน 27,076,768 คนคิดเป็นร้อยละ 38.9 กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2565) ให้ข้อมูลว่า เชื้อไวรัสนี้ยังคงมีการแพร่เชื้อระหว่างคนในลักษณะเดียวกับไข้หวัดใหญ่ ติดเชื้อผ่านละอองเสมหะจากการไอ ระยะการฟักตัวราว 5 วัน หรืออยู่ระหว่าง 2 ถึง 14 วัน อาการที่พบบ่อย ได้แก่ มีไข้ ไอ เจ็บคอ หายใจลำบาก และมีภาวะแทรกซ้อนอาจรวมไปถึงปอดบวม กลุ่มอาการหายใจลำบากเฉียบพลัน และเสียชีวิต กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2564) จึงแบ่งผู้ป่วย (ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) ตามระดับของอาการ เป็น 3 สี/กลุ่มคือ (1) กลุ่มผู้ป่วยสีเขียว เป็นผู้ป่วยที่ไม่มีอาการหรืออาการเล็กน้อย คือ มีไข้ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป ลื่นไม่รับรส จมูกไม่รับกลิ่น ใมน้ำมูก เจ็บคอ ตาแดง มีผื่น ถ่ายเหลว ให้การรักษาโดยการแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) การกักตัวในชุมชน (Community Isolation) หรือ ฮอสปิเทล (Hospital) (2) กลุ่มผู้ป่วยสีเหลือง เป็นผู้ป่วยที่มีอาการแน่นหน้าอก หายใจลำบาก หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย ปวดอึดเสบ ถ่ายเหลวมากกว่า 3 ครั้งต่อวัน, เด็กมีอาการหายใจลำบาก ซึมลง ตื่นนอนน้อยลง และกลุ่ม 608 ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุมีอายุ 60 ปีขึ้นไปและกลุ่มผู้มีโรคประจำตัวในกลุ่ม 7 โรคประจำตัว (โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคไตวายเรื้อรัง โรคหลอดเลือดสมอง โรคอ้วน [น้ำหนักเกิน 90 กิโลกรัม] โรคเมเร็ง โรคเบาหวาน) รวมอีกหนึ่งกลุ่มคือ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ เพราะเป็นกลุ่มที่มีอาการรุนแรงของโรคมหากติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้การรักษาโดยเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน และ (3) กลุ่มผู้ป่วยสีแดง เป็นผู้ป่วยที่มีอาการหอบเหนื่อย พูดไม่เป็นประโยค แน่นหน้าอก หายใจเจ็บหน้าอก ปวดอึดเสบรุนแรง มีภาวะช็อก มีภาวะไม่รู้สีกตัว (Coma) มีไข้สูงกว่า 39 องศาเซลเซียส นานกว่า 24 ชม. ค่าออกซิเจนน้อยกว่าร้อยละ 94 ให้การรักษาโดยเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน

การแยกกักตัวที่บ้าน (Home Isolation) เป็นมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีเกณฑ์ปฏิบัติคือ แยกห้องพักและของใช้ส่วนตัวกับผู้อื่น เปิดหน้าต่างให้อากาศถ่ายเท ห้ามออกจากที่พักและห้ามใครมาเยี่ยมที่บ้าน ห้ามเข้าใกล้หรืออยู่ใกล้ชิดกับผู้อื่น โดยต้องเว้นระยะห่างอย่างน้อย 2 เมตร ต้องสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา

กรณีไม่ได้อยู่คนเดียว ล้างมือด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์เจลทุกครั้งสัมผัสกับของใช้ต่างๆ ห้ามทานอาหารร่วมกับผู้อื่น แยกซักเสื้อผ้าและเครื่องนอนด้วยน้ำสบู่หรือผงซักฟอกใช้ห้องน้ำแยกจากผู้อื่น และแยกทิ้งขยะโดยมัดปากถุงขยะให้แน่น ดังนั้นแล้วจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ความช่วยเหลือให้กับผู้ป่วยที่มีการแยกกักตัวที่บ้าน เพื่อให้เกิดความสะดวก และเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น หน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานที่รับผิดชอบสนับสนุนอาหารสามมื้อและอุปกรณ์ประเมินอาการ ได้แก่ ปรอทวัดไข้ และเครื่องวัดออกซิเจนในเลือดแบบหิ้วนิ้ว เพื่อติดตามประเมินอาการ ให้คำปรึกษา และส่งโรงพยาบาลหากอาการเปลี่ยนแปลงหรือแย่ลง การแยกกักตัวที่บ้านจึงมีปัจจัยเกี่ยวข้อง เช่น ความรู้เกี่ยวกับโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น ที่จะช่วยให้มีการจัดการตนเองของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในการแยกกักตัวที่บ้านที่มีประสิทธิภาพ แต่ในบางกรณีที่ผู้ป่วยไม่สามารถปฏิบัติตามในการแยกกักตัวที่บ้านได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของต่อบุคคลที่อยู่รอบข้างได้ เช่น ในกรณีที่ผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 แต่ปฏิบัติตามระเบียบกำหนดของสาธารณสุขได้ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันมีโอกาสเสี่ยงติดเชื้อไวรัส โควิด-19 ได้เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นหากผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ไม่ให้ความร่วมมือในการแยกกักตัวที่บ้าน ย่อมส่งผลกระทบต่อออกเป็นวงกว้าง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลรอบข้าง สภาพแวดล้อมรอบข้าง หรือรวมไปถึงสุขภาพของผู้ป่วยจะมีแนวโน้มไปในทิศทางที่แย่ลง เนื่องจากไม่มีการปฏิบัติตามระเบียบข้อกำหนดอย่างเคร่งครัด จึงอาจส่งผลกระทบต่อด้านลบที่จะตามมาอีกหลายด้านได้ (ณัฐชลภัณ หอมแก้ว, 2564) แต่ทั้งนี้แล้วการกำหนดระเบียบข้อบังคับในการแยกกักตัวที่บ้านยังจำเป็นต้องมีปัจจัยกำหนดความเหมาะสมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประการแรกตัวผู้ป่วยต้องมีความพร้อมและมีอาการที่ไม่รุนแรงหรือที่เป็นผู้ป่วยในกลุ่มสีเขียว ไม่มีอาการปอดอักเสบ ไม่มีอาการแทรกซ้อน ไม่จัดอยู่ในกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุหรือเด็กเล็ก ประการที่สองต้องดูที่พักอาศัยว่ามีความพร้อมหรือไม่ เช่น ความแออัดของที่อยู่อาศัยว่ามีความแออัดจนแยกกักตัวได้หรือไม่ หากอาศัยอยู่ระหว่าง 2-3 คนแต่ต้องอาศัยนอนรวมกันเช่นนี้จะถูกจัดเป็น Home Isolation ไม่ได้เพราะจะเกิดการแพร่เชื้อระหว่างผู้ป่วยและผู้อาศัยคนอื่น ต้องจัดเป็น Community Isolation หรือที่ชุมชนจัดให้แทน ประการที่สาม ผู้ป่วยต้องมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการแยกกักตัวที่บ้าน เพราะคำว่า Home Isolation คือต้องจำกัดบริเวณอยู่ภายในบ้านหรือห้องเพียงเท่านั้น ไม่สามารถออกไปบริเวณนอกบ้านได้ และประการที่สี่ คือ ในส่วนของโรงพยาบาลหรือหน่วยแพทย์ประจำแต่ละพื้นที่ต้องมีความพร้อมในการเข้าไปดูแลด้วยเช่นกัน เพราะต้องจัดระบบให้เสมือนอยู่โรงพยาบาล เช่น ต้องมีแพทย์ที่สามารถทำ การติดตามอาการคนไข้ได้ทุกวัน นอกจากนี้โรงพยาบาลจำเป็นต้องมีอุปกรณ์วัดอุณหภูมิและอุปกรณ์วัดระดับออกซิเจนให้ และจำเป็นต้องมีอาหารให้ผู้ป่วยทั้งหมด 3 มื้อต่อวัน ดังนั้นแล้วหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานที่รับผิดชอบสนับสนุนในพื้นที่จึงจำเป็นต้องควบคุมและให้บริการเพื่อความสะดวกแก่ผู้ป่วยในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด (เจตต์จ ธรรมธัชอารี, 2564)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 พบว่า มีผู้ป่วยโควิด-19 ที่ได้รับการยืนยันแล้วสะสม จำนวน 75,161 และผู้เสียชีวิตสะสม จำนวน 67 ราย โดยมีผู้ป่วยโควิด-19 ที่แยกกักตัวที่บ้าน จำนวน 3,446 คน ซึ่งถือเป็นอำเภอที่มีผู้ป่วยที่แยกกักตัวอยู่ที่บ้านเป็นอันดับสองของจังหวัดแพร่ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่, 2565) ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรสาธารณสุขปฏิบัติงานในอำเภอร่องควางจังหวัดแพร่ จึงสนใจศึกษาการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ เพื่อให้ผลการศึกษานำมาใช้ในการวางแผน ปรับเพิ่มนโยบาย และตัดสินใจแก้ไขการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ส่งผลให้ประชาชนที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และได้รับการแยกกักตัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี ท่ามกลางการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานการณ์ปัจจุบันให้มีระดับการจัดการตนเองที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยแปดอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้าน และมีตัวแปรตาม คือ การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2563) แนวคิดทฤษฎีความรู้ของบลูม (1965) แนวคิดทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคมของ House (1981) และแนวคิดทฤษฎีการจัดการตนเองของ Barlow, et al (2002) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แยกกักตัวที่บ้านเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Daniel (2010) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 295 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจาก การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป จำนวน 9 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แยกกักตัวที่บ้าน จำนวน 15 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 12 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 15 ข้อ และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ แล้วนำเครื่องมือเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content Validity) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และค่าเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แยกกักตัวที่บ้าน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.960 แรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.776 และการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.847 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ข้อพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการการวิจัยจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2565 ตามรหัสโครงการเลขที่ HE-WTU543050 เอกสารรับรองเลขที่ WTU 2565-0136

ผล/สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.0 ค่ามัธยฐานของอายุ เท่ากับ 34 ปี อายุ น้อยกว่า 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาคือ อายุ 30-39 ปี เป็นร้อยละ 27.1 อายุ 40-49 ปี ร้อยละ 21.0 และอายุ 50-59 ปี ร้อยละ 11.2 ตามลำดับ ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.2 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา ร้อยละ 18.6 ประถมศึกษา ร้อยละ 6.1 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2.4 ตามลำดับ ประกอบอาชีพรับจ้างส่วนใหญ่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมาคือ ค่าขาย ร้อยละ 28.5 ช่างราชการ/ บำนาญ ร้อยละ 19.7 และเกษตรกร ร้อยละ 6.1 ตามลำดับ ค่ามัธยฐานของรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 30,000 บาท ต่อเดือน ส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือ อยู่ในช่วง 30,001-50,000 บาท ร้อยละ 32.2 และรายได้มากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 11.9 ส่วนมากไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 92.2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีโรคประจำตัว พบว่า โรคประจำตัวมีเป็นมากที่สุดคือ โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 52.1 รองลงมาคือ โรคเบาหวานร่วมกับโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 17.3 โรคเบาหวาน ร้อยละ 13.0 โรคไขมันในเลือดสูง ร้อยละ 4.3 โรคซึมเศร้า ร้อยละ 4.3 และโรคภูมิแพ้ ร้อยละ 4.3 ตามลำดับ นอกจากนี้ การได้รับยารักษาขณะแยกกักตัวที่บ้าน มากที่สุดคือ ยาพาราเซตามอล ยาแก้หวัด ยาขับเสมหะ และยาอื่นๆ ร้อยละ 64.1 และการได้รับอุปกรณ์การแพทย์คือ ปอทวดไข้และเครื่องวัดออกซิเจนปลายนิ้ว พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้ รับอุปกรณ์การแพทย์ ร้อยละ 59.7 ส่วนอาการขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน มากที่สุดคือ มีอาการมากกว่า 8 อาการ ร้อยละ 64.1 ได้แก่ (1) ไอ (2) เจ็บคอ (3) ไข้ (4) ปวดกล้ามเนื้อ (5) มีน้ำมูก (6) มีเสมหะ (7) ปวดศีรษะ (8) หายใจลำบาก (9) จมูกไม่ได้กลิ่น (10) ลิ้นไม่รับรส (11) ถ่ายเหลว และ (12) ผื่น และมีระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน มากที่สุดคือ มากกว่า 10 วัน ร้อยละ 51.2 รองลงมาคือ 5-10 วัน ร้อยละ 47.8 ตามลำดับ

2. การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 98.3 รองลงมาคือ ระดับน้อย ร้อยละ 1.7 และระดับมาก ร้อยละ 0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับมากที่สุด ร้อยละ 100 ได้แก่ 1) ขณะแยกกักตัวที่บ้าน ท่านรับประทาน

อาหารครบทั้ง 3 มื้อ 2) ขณะแยกกักตัวที่บ้าน ท่านไม่ดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ 3) ขณะแยกกักตัวที่บ้าน ท่านนอนหลับเพียงพอ อย่างน้อย 6 ชั่วโมงต่อวัน และ 4) ขณะแยกกักตัวที่บ้าน ท่านทำจิตใจให้สงบสบาย ด้วยการสวดมนต์ไหว้พระ ทำสมาธิ อ่านหนังสือ ฟังเพลง ดูทีวี เป็นต้น

3. ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แยกกักตัวที่บ้าน เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ พบว่า อยู่ในระดับสูง มากที่สุด ร้อยละ 78.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 21.4 และระดับต่ำ ร้อยละ 0

4. แรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แยกกักตัวที่บ้าน เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 92.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 7.8 และระดับน้อย ร้อยละ 0 ตามลำดับ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว การรักษาขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน อาการขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน และระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ พบว่า รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ($r = 0.448$) ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($r = 0.451$) และแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้าน ($r = 0.572$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ ส่วนอายุ ($r = -0.308$) และระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน ($r = -0.260$) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) (ตารางที่ 2) ในขณะที่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ โรคประจำตัว การรักษาขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน และอาการขณะที่แยกกักตัวที่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ โรคประจำตัว การรักษาขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน และอาการขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน) กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (n=295)

ตัวแปร	ระดับการจัดการตนเอง		χ^2	p-value
	ระดับปานกลาง	ระดับพอใช้		
● เพศ			3.391	0.161
- ชาย	172 (97.2)	5 (2.8)		
- หญิง	118 (100.0)	0 (0)		
● ระดับการศึกษา			0.209	1.000
- ประถมศึกษา	19 (100.0)	0 (0)		
- สูงกว่าประถมศึกษา	273 (98.9)	3 (1.1)		

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ โรคประจำตัว การรักษา
 ขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน และอาการขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน) กับการจัดการตนเองในการแยกกัก
 ตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติ
 ไคสแควร์ (n=295)

ตัวแปร	ระดับการจัดการตนเอง		χ^2	p-value
	ระดับปานกลาง	ระดับพอใช้		
● อาชีพ			0.019	1.000
- ประกอบอาชีพรับจ้าง	125 (98.4)	2 (1.6)		
- ไม่ประกอบอาชีพรับจ้าง	165 (98.2)	3 (1.8)		
● โรคประจำตัว			7.337	0.050
- ไม่มี	269 (98.9)	3 (1.1)		
- มี	21 (91.3)	2 (8.7)		
● การรักษาขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน			0.009	1.000
■ ยาที่ได้รับ				
- ได้รับยา 3 ชนิด ^a	105 (99.1)	1 (0.9)		
- ได้รับยา > 3 ชนิด ^b	187 (98.9)	2 (98.9)		
■ อุปกรณ์การแพทย์ที่ได้รับ			0.873	0.567
- ไม่ได้รับอุปกรณ์การแพทย์	175 (99.4)	1 (0.6)		
- ได้รับอุปกรณ์การแพทย์	117 (98.3)	2 (1.7)		
● อาการขณะที่แยกกักตัวที่บ้าน			0.009	1.000
- มีอาการ ≤ 8 อาการ	105 (99.1)	1 (0.9)		
- มีอาการ > 8 อาการ	187 (98.9)	2 (1.1)		

Fischer's exact test, $p < 0.05$

a = ได้รับยาพาราเซตามอล ยาแก้หวัด ยาขับเสมหะเท่านั้น

b = ได้รับยาพาราเซตามอล ยาแก้หวัด ยาขับเสมหะ และยาอื่นๆ

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (อายุ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน) กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ วิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (n=295)

ตัวแปร	ระดับการจัดการตนเอง	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ปัจจัยส่วนบุคคล		
-อายุ	- 0.308	< 0.001*
-รายได้ต่อเดือนของครอบครัว	0.448	< 0.001*
-ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน	- 0.260	< 0.001*
ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	0.451	<0.001*
แรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้าน	0.572	<0.001*

* $p < 0.05$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้คือ

1. การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด ร้อยละ 98.3 รองลงมาคือ อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 1.7 และไม่มีระดับมาก ร้อยละ 0 สามารถอธิบายได้ที่ บาร์โลว์ และคณะ (Barlow et al, 2002) กล่าวว่า การจัดการตนเอง เป็นกระบวนการที่มีการตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการรู้คิด การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาของบุคคล จากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในตัวบุคคล ทำให้บุคคลระมัดระวังที่จะไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แทน เพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเอง อย่างไรก็ตาม ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แยกกักตัวที่บ้าน จะได้รับการแจ้งข้อมูลการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และรับคำแนะนำในการปฏิบัติตัวเมื่อติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามขั้นตอนและระดับอาการ จากหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐทุกแห่ง ประกอบกับในปัจจุบันหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐณรงค์การฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมประชากรไทยทั้งหมด พร้อมทั้งการฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเป็นแบบ New normal คือ สวมหน้ากาก เว้นระยะห่าง และล้างมือ หลังมีการระบาดในประเทศเกือบ 3 ปี และเริ่มมีการผ่อนคลายมาตรการเป็นระยะ ดังนั้นเมื่อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ต้องแยกกักตัวที่บ้าน จึงทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน อาจไม่เข้มงวดมากเท่ากับระยะแรกของการระบาดและช่วงก่อนที่ยังไม่มีการฉีดวัคซีน ส่งผลให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.3) อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของอิทธิพล ดวงจินดา และคณะ (2564) ที่ทำการศึกษารื่อง การรับรู้ความสามารถของการดูแลตนเองและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมี

พฤติกรรมกรรมการจัดการดูแลตนเองในการกักตัวที่บ้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ กฤตยากร แปกกลาง (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการจัดการดูแลตนเองในการกักตัวที่บ้านและการ ป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับต่ำ

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

อายุ อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.308$, $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับ สมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุมีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่ออายุของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มขึ้น จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านจะลดลง ในทางกลับกัน ถ้าอายุของผู้ติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ลดลง การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านจะเพิ่มขึ้น อธิบายเพิ่มเติมได้จากข้อมูลส่วน บุคคลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อายุต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 60.3 ส่วนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อายุ 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 39.7 ในจำนวนนี้มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.5 แสดง ให้เห็นว่า ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีวัยที่แตกต่างกัน โดยวัยผู้สูงอายุย่อมมีความจำ ความกระฉับกระเฉงน้อยกว่าวัยหนุ่มสาว ส่งผลต่อการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านเมื่อมีการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้อายุ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่อง กว้าง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของอิทธิพล ดวงจินดา และคณะ (2564) พบว่า อายุสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของภคณัฐ วีระขจร และคณะ (2563) พบว่า อายุไม่สัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ต่อเดือนของครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ จัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.448$), $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อธิบายได้ว่า เมื่อรายได้ต่อเดือนของครอบครัว ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มขึ้น จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านจะเพิ่มขึ้น ในทางกลับกัน ถ้ารายได้ต่อเดือนของ ครอบครัวของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลดลง การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านจะลดลงตาม อธิบาย เพิ่มเติมได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถในการเข้าถึงยารักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อุปกรณ์ป้องกัน และรักษาการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งอาหารและอาหารเสริมบำรุงร่างกายคือ รายได้ เพราะเป็นปัจจัยที่ เอื้อให้เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จากข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า รายได้ต่อเดือนของ ครอบครัวมีตั้งแต่ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 5.1) ช่วง 10,001-30,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 50.8) ช่วง 30,001-50,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 32.2) และมากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 11.9) ซึ่งมีช่องว่าง ระหว่างรายได้ต่อเดือนของครอบครัวที่แตกต่างกันมาก ส่งผลให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติด

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แตกต่างกันตามรายได้ที่แตกต่างกัน จึงทำให้รายได้ต่อเดือนของครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของอิทธิพล ดวงจินดา และคณะ (2564) พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้สูงอายุ จึงไม่มีพร้อมในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ช่วงกักตัวอยู่ที่บ้าน ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของภคณัฐ วีระขจร และคณะ (2563) พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่สัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.260$, $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านมีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อาจอธิบายได้ว่า เมื่อระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้าน ของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาก จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านจะน้อยลง ในทางกลับกัน ถ้าระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อย การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านจะเพิ่มมากขึ้น เพราะระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านที่นานขึ้น ช่วยให้ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีประสบการณ์คุ้นเคยกับการปฏิบัติตนขณะแยกกักตัวที่บ้านมากขึ้น ทำให้การจัดการตนเองขณะแยกกักตัวที่บ้านน้อยลงหรือไม่ยุ่งยาก แต่ถ้าระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อย อาจส่งผลให้ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องการประสบการณ์คุ้นเคยกับการปฏิบัติตนขณะแยกกักตัวที่บ้านเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อิทธิพล ดวงจินดา และคณะ (2564) พบว่า ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของภคณัฐ วีระขจร และคณะ (2563) พบว่า ระยะเวลาการแยกกักตัวที่บ้านไม่สัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.451$, $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ระบุว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาก จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านได้ดี ในทางกลับกัน เมื่อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อย จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านได้ไม่ดี อธิบายเพิ่มเติมดังที่ บลูม (1965) สรุปว่า ความรู้ เกิดจากการเรียนรู้ถึงข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติจากประสบการณ์ที่เป็นจริงซึ่งได้จากการสังเกตหรือเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เคยทำและเคยเห็น จะส่งผลทำให้จำได้ กระทำได้ เมื่อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มาก

ย่อมส่งผลการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านติดมนั่นเอง ทำให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐวรรณ คำแสน (2564) พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของธัญยาภรณ์ ศรีรัตน์ และคณะ (2564) พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ได้ส่งผลการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.3 แรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้าน

ผลการศึกษาพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.572$, $p\text{-value} < 0.001$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ระบุว่า แรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ อธิบายได้ว่า เมื่อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านมาก จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกัน เมื่อผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านน้อย จะทำให้การจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านน้อยลงตาม อธิบายเพิ่มเติมได้ดัง แคนแพลน (Caplan, 1976) กล่าวว่า การสนับสนุนทางสังคม หมายถึง สิ่งที่คุณค่าได้รับโดยตรงจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจเป็นทางข่าวสาร เงิน กำลังงาน หรือทาง อารมณ์ ช่วยให้ผู้ใช้รับไปสู่เป้าหมายที่ผู้ให้ต้องการ จึงทำให้ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการแยกกักตัวที่บ้านมาก ย่อมส่งผลการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านเพิ่มมากขึ้นตาม สอดคล้องกับการศึกษาของจักรกฤษ เสงสา และคณะ (2564) พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมสัมพันธ์กับการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของธัญยาภรณ์ ศรีรัตน์ และคณะ (2564) พบว่าแรงสนับสนุนทางสังคม ไม่ได้ส่งผลการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1) ผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ควรเพิ่มเติมนโยบายการส่งเสริมความรู้ด้านการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากเชื้อโรคระบาดโควิด-19 ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนได้อย่างทั่วถึง

2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ควรเพิ่มเติมกิจกรรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากเชื้อโรคระบาดโควิด-19 ได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1) ประชาชนควรเพิ่มพูนความรู้และความรอบรู้ด้านการดูแลจัดการตนเองเกี่ยวกับเชื้อโรคระบาดโควิด-19 ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติ เสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลตนเองและตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง

2) ประชาชนควรเพิ่มพูนความรู้และความรอบรู้ด้านการดูแลจัดการตนเองเกี่ยวกับเชื้อโรคระบาดโควิด-19 ผ่านสื่อเทคโนโลยีรูปแบบต่างๆ ที่น่าเชื่อถือเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกเพื่อหาสาเหตุและปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติตนในการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อที่จะได้นำไปจัดทำแผนการดูแลสุขภาพให้กับประชาชนภายในชุมชนในอนาคตได้

2) ควรศึกษาการวิจัยแบบกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมและพัฒนาทักษะความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการตนเองในการแยกกักตัวที่บ้านของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในพื้นที่ให้ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2565). แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). คู่มือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินกรณีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2564, จาก <https://ddc.moph.go.th>
- กฤตยากร แปงกลาง. (2563). พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จักรกฤษ เสลา, มงคล รัชชะ, อนุ สุราช, สาโรจน์ นาคจู และสุรเดช สำราญจิตต์. (2564). วิถีชีวิตใหม่ในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารโรงพยาบาล สกลนคร, 24(2), 58-73.
- เจตต์จ ธรรมธัชอารี. (2564). สปสช. ย้ำมาตรการดูแลผู้ป่วยโควิดที่บ้านและที่ชุมชน มาตรฐานเสมือนอยู่ในโรงพยาบาล. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.hfocus.org/content/2021/07/22191>
- ณัฐชลภัณ หอมแก้ว. (2564). Home-Community Isolation: ตัดวงจรระบาด – ผู้ป่วยโควิดเข้าถึงการรักษา. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.thecoverage.info/news/content/1915>
- ณัฐสุวรรณ คำแสน. (2564). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของประชาชนในเขตอำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี, 4(1), 33-48.
- ฉันทยาภรณ์ ศรีรัตน์, วิษณุ ชั่งสังจา, ศิรินญา หูเขียว, เอกภพ ศิริวัฒน์ และวลัยลักษณ์ รัตนวงศ์. (2564). การรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานฝ่ายผลิตบริษัท ศรีตรังโกลฟส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ภักดิ์ฐิ วีรขจร, โชคชัย ขวัญพิชิต, กิตติพร เนาว์สุวรรณ และนภชา สิงห์วีรธรรม. (2563). การรับรู้และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกำลังพลที่ปฏิบัติงานสายแพทย์ ศูนย์อำนวยการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 3(3), 106-117.
- อิทธิพล ดวงจินดา และนงศัณพัชร์ มณีอินทร์. (2564). การรับรู้ความสามารถของการดูแลตนเองและพฤติกรรมการ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารสภาการ สาธารณสุขชุมชน*, 3(2), 1-18.
- Barlow, J. H., Wright, C. C., Sheasby, J. E., Turner, A. P., & Hainsworth, J. (2002). Self-Management approaches for people with chronic conditions: a review. *Patient Education and Counseling*, 48(2), 177-187.
- Bloom, B. S. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Caplan, G., and Killilea, M. (1976). *Social support and mutual help*. New York: Grone and Stratton.
- House, J. S. (1981). *Work Stress and Social Support (Addiso-Wesley series on occupational stress)*. Boston: Addison-Wesley Educational Publishers Inc.
- House, J. S. (1981). *The nature of social support*. Philadelphia: Addison Wesley.